

K O M M U N F U L L M Ä K T I G E

i Gislaveds kommun kallas härmed till sammanträde som börjar **måndagen den 22 juni 2026, klockan 18.30 i Sessionssalen, Kommunhuset, Gislaved** för att behandla följande ärenden:

Nr	Diarienummer	Ärendemening	
1	KS.2026.1	Fastställande av dagordning	
2	KS.2026.2	Information från Science Park	
3	KS.2026.2	Information från Stiftelsen Torghuset	
4	KS.2025.33	Redovisning av demokratiberedningens verksamhetsår och uppdrag från kommunfullmäktige	
5	KS.2026.1	Motioner	
6	KS.2026.5	Interpellationer	
7	KS.2026.6	Frågor	
8	KS.2026.3	Valärenden	
9	KS.2024.174	Genomförandebeslut IT-samverkan i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner	
10	KS.2026.118	Pensionspolicy	
11	KS.2026.117	Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)	
12	KS.2026.108	Uppföljning 1 - 2026 med helårsprognos 2026, hela kommunen	
13	KS.2026.1	Meddelanden	

Gislaved den 15 juni 2026

Niclas Palmgren
Ordförande

Margaretha Carlsson
Kommunsekreterare

Allmänheten hälsas välkomna som åhörare till sammanträdet. Kommunfullmäktiges handlingar finns tillgängliga i Sessionssalen, Kommunhuset, Gislaved.

Utmaningar i det digitala vardagslivet

Demokratiberedningens undersökning
år 2025

Innehållsförteckning

Inledning	3
Förarbete och omvärldsbevakning.....	4
Hälsa och välfärd	5
Om undersökningen och de svarande.....	7
Resultat.....	8
Det svåraste med det digitala	9
Viktigaste är att få träffa en fysisk person	11
Fördjupad kunskap genom dialog	13
Förslag från demokratiberedningen	15
Referenslista	16
Bilaga I: Erfarenheter från andra kommuner en region	17

Inledning

Demokratiberedningen¹ fick våren 2025 nya uppdrag från kommunfullmäktige att närmare undersöka frågan om digitalt utanförskap². Kommunfullmäktiges uppdrag riktade sig till äldre och personer med funktionsvariationer.

Frågan var: **Hur ser digitalt utanförskap ut i vår kommun och vad vi kan göra?**

Frågan om digitalt utanförskap är särskilt viktig ur ett demokratiskt perspektiv. Det handlar i grunden om hur vi skapar ett inkluderande samhälle där alla människor kan känna delaktighet. I den aktuella kartläggningen är syftet att identifiera vilket stöd som efterfrågas, samt kartlägga hur vanligt digitalt utanförskap är i Gislaveds kommun.

I förlängningen handlar detta om grundläggande demokratiska rättigheter. Tillgång till och kunskap om digitala verktyg är ofta en förutsättning för att kunna ta del av samhällsviktig information, använda centrala tjänster och följa politiska diskussioner. E-hälsomyndigheten (2020) har påpekat att utmaningarna med det digitala utanförskapet i hög utsträckning är desamma som för det sociala utanförskapet i samhället.

¹ Demokratiberedningen är en politisk resurs i kommunen för medborgardialoger, omvärldsanalyser och nulägesanalyser.

² Begreppet "digitalt utanförskap" börjar användas i den breda samhällsdebatten först efter att regeringen hösten 2011 beslutar om en ny strategi för it-politiken. I budgetpropositionen samma höst (Prop 2011/12:1) skriver den dåvarande regeringen att det "saknas en bra problembeskrivning och en tydlig illustration av hur det digitala utanförskapet ser ut i samhället".

Förarbete och omvärldsbevakning

Innan Demokratiberedningen skickade ut frågor till medborgarrådet fick flera kommunala verksamheter möjlighet att framföra sina synpunkter kring arbetssätt, insatser och kunskaper kopplade till digitalt utanförskap. Flera viktiga iakttagelser lyftes fram:

- Biblioteket möter ofta personer som efterfrågar någon typ av stöd med digitala frågor. Biblioteken i Smålandsstenar och i Gislaved anordnar IT-hjälp varje vecka. Biblioteken tar även emot frågor löpande i sitt dagliga arbete och erbjuder både konsumentrådgivning och träffar i stil med "Prova på AI".
- Kommunens träffpunkter har tidigare haft stöd-café för digitaliseringen men den verksamheten var pausad under hösten 2025³. Vid träffpunkterna finns kunskap om att en del äldre upplever oro inför den digitala utvecklingen och att det finns ett tydligt behov av stöd för användning av digitala verktyg.
- Kommunikationsavdelningen har exempelvis haft jubileumsmagasinet för att nå ut till alla invånare i kommunen, även utan digitala kanaler.
- Arbetsgruppen för social hållbarhet har i målgruppsanalysen konstaterat att frågan om digitalt utanförskap är aktuell för äldre och personer med funktionsnedsättning.

För att skapa en djupare förståelse av den komplexa frågan om digitalt utanförskap har Demokratiberedningen tagit del av relevanta studier och rapporter. Bland annat har beredningen diskuterat rapporten *Svenskarna och internet* år 2024 och 2025. Undersökningen *Svenskarna och internet* har gjorts i 26 år, vilket ger en unik möjlighet att följa samhällets digitala utveckling över tid.

I rapporten framkommer att 5.65 miljarder människor använder internet globalt, vilket motsvarar 68 % av världens befolkning. Det är framför allt kvinnor som gynnas mest av den pågående medieutvecklingen. Användning av sociala medier har en tydlig påverkan på demokratiska processer. EU utreder bland annat hur plattform X (tidigare Twitter) kan ha påverka valet i Tyskland.

Det finns två sidor av digitalisering. Den erbjuder nya former av lärande och bättre tillgång till kunskap. Digitalisering möjliggör deltagande, skapande och ökad förståelse på många sätt. Å andra sidan uppstår nya utmaningar, så som strategisk användning av desinformation och ett fragmenterat medielandskap.

³ Under våren 2026 har träffpunkterna infört digital hjälp varje vecka men inga kurser.

Oron för bedrägerier påverkar vårt beteende och gör det svårare att nå ut med viktig information. Annonsbedrägerier på sociala medier är ett känt fenomen. Var tredje svensk avstår från köp på grund av misstanke om bluffannonser enligt undersökningen *Svenskarna och internet* (2025). Samtidigt blir det allt viktigare att urskilja seriös information från oseriös, inte minst när samhällsviktig och föreningsrelaterad information sprids via sociala medier.

Rapporten *Svenskarna och internet* från år 2025 visar att 97 % av svenskarna använder internet och 93 % gör det varje dag. Enligt rapporten från 2024 använder 32 % av pensionärerna över 75 år inte internet alls i Sverige. Av dem som är över 75 år och använder internet behöver 8 % hjälp med i princip allt de gör online.

Hälsa och välfärd

Digitalisering av vård och välfärd skapar stora möjligheter, men kan också förstärka digitalt utanförskap. För att alla ska kunna ta del av vårdens e-tjänster och välfärdsteknik krävs både tillgängliga lösningar och riktat stöd.

Ungefär en av tio svenskar upplever att e-tjänster försvårar tidsbokning inom vården. Enligt rapporten *Svenskarna och internet* anger både 80-talister och 50-talister detta i lika stor utsträckning. Var femte person har avstått från att boka läkarbesök för att e-tjänsten var för svår att använda, visar rapporten från 2025.

Användningen av välfärdsteknik i kommunerna ökar snabbt. Enligt rapporten *E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna* (2024) har antalet kommuner som erbjuder digitalt stöd för fysisk träning och dagliga aktiviteter nästan fördubblats inom vissa verksamhetsområden. Uppföljning visar att användningen av digital tillsyn, gps-larm och läkemedelsautomater har ökat markant.

Rapporten *E-hälsa och välfärdsteknik* visar också att fyra av fem kommuner erbjuder stöd till invånarna som behöver hjälp att använda digitala tjänster. Ett viktigt medskick från rapporten är att ett aktivt arbete med digital inkludering ökar användningen av välfärdsteknik bland kommuninvånare. I bilaga I. finns några exempel på hur andra kommuner arbetar med frågor som rör digitalt utanförskap.

Myndigheten för delaktighet lyfter i sin rapport *Från digital teknik till digitalisering* att samhällets digitalisering skapar nya möjligheter för personer med funktionsnedsättning. Det handlar exempelvis om ökad självständighet i att ta del av information och att utföra tjänster som tidigare krävde personligt stöd. Samtidigt saknar vissa grupper tillräckligt stöd och kunskap för att kunna använda digital teknik fullt ut. Tjänsterna är ofta inte anpassade

efter olika förutsättningar. Det kan handla om avsaknad av en kombination av ljud- och bildstöd eller tillräckligt tydliga instruktioner.

För kommunerna är det avgörande att förebygga hinder redan i planeringen av digitala tjänster. Genom att utforma inkluderande lösningar från början kan fler grupper ta del av vård och välfärd på lika villkor.

Om undersökningen och de svarande

Totalt svarade 455 personer på frågorna. Av dessa var två tredjedelar kvinnor. Nästan hälften av de som deltog var mellan 65 och 79 år gamla, medan 36 % var över 80 år. Denna fördelning svarar på ett bra sätt mot uppdraget att belysa hur just äldre upplever frågan om digital vardag.

Enkäten om digitalt utanförskap var den tredje som skickades till kommunens medborgarråd⁴. Enkäten fanns även på biblioteket och på träffpunkterna som pappersversion samt delades ut via kommunala pensionärsrådet och funktionshinderrådet.

Genom att satsa på pappersenkäter ville beredningen säkerställa att de äldre och personer med funktionsnedsättning skulle få bättre möjligheter att svara på frågorna. Enkäten omfattade följande frågeställningar:

- Vilka digitala verktyg personer har tillgång till.
- Om personen har behövt avstå från en digital tjänst för att den verkade för svår.
- Om man har behövt be om hjälp med användning av digitala tjänsten och vem brukar man fråga om hjälp i de situationerna.
- Om personen redan har gått i pension, frågade vi om datavanor under yrkeslivet.
- Vad tycker personer är det svåraste med det digitala.
- Finns det intresse för att gå en kurs eller delta på en workshop för att stärka digitala kompetenser.
- Var skulle man helst hitta stödet i kommunen.
- Hur ofta personer använder internet för att ta del av nyheter och samhällsinformation.
- Vad finns det för behov av hjälpmedel vid användning av digitala tjänster.
- Vad finns det övrigt man ville säga om hanteringen av digitala situationer i vardagen.

⁴ Medborgarrådet hade 111 deltagare hösten 2025.

Resultat

Det flesta svarande har tillgång till smarta mobiltelefoner och datorer. Endast ett fåtal svarande, 26 personer, saknar digitala verktyg. Hälften av deltagarna uppger att de någon gång har avstått från att använda en digital tjänst som upplevs för svår. Exempel på sådana situationer är användning av e-tjänster, tidsbokning och anmälan till evenemang.

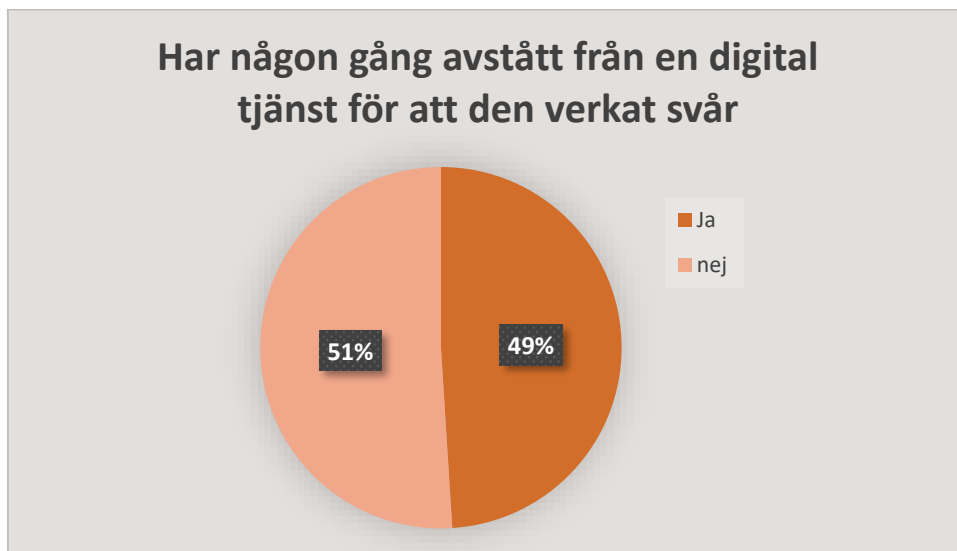

Bild 1. Hur vanligt är det att avstå från något viktigt på grund av att tekniken känns för svår?

Över hälften av de svarande, oavsett ålderskategori, har någon gång behövt be om hjälp vid användning av digitala tjänster. Jämförelsen mellan olika åldersgrupper visar dock att hjälpbehoven är betydligt större bland personer som är 65 år och äldre. Tre fjärdedelar av de äldre svarande uppger att de har behövt hjälp för att kunna använda digitala tjänster.

Åldersgrupp	Andel som behövt hjälp med digitala tjänster
18-29	Få antal svarande
30-49	52 %
50-64	56 %
65 eller äldre	75 %

Bild 2. Behov av hjälp med digitala verktyg

Enligt enkätresultaten är det vanligast att be om hjälp inom familjen, oavsett om det är barn, barnbarn eller make/maka. Det är anmärkningsvärt att ett antal personer uppger att de inte har bätt någon om hjälp, trots att de haft behov av det. De yngsta svarande har berättat att de oftast vänder sig till sina föräldrar, vilket förklarar en del av svarsalternativet "annan person".

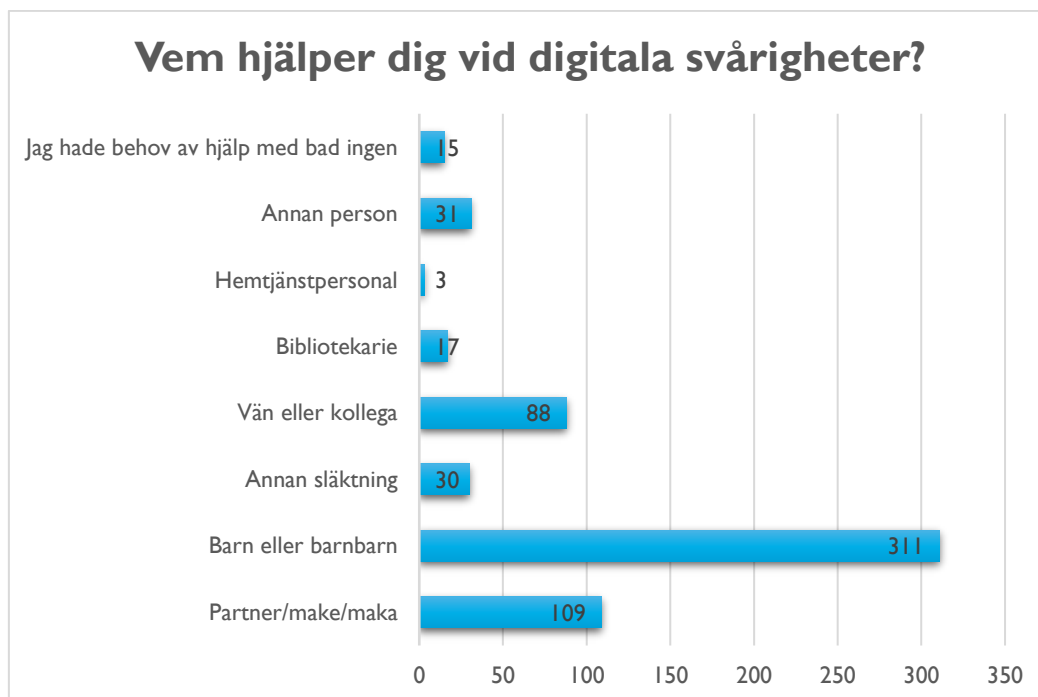

Bild 3. Vem vänder vi oss till för digitalt stöd? Resultat i samtliga åldersgrupper, i antal.

Bland de svarande som redan har gått i pension uppger en relativt stor andel att de ofta eller alltid använde datorer under sitt yrkesliv. Nästa en fjärdedel av svarar däremot att de sällan eller aldrig behövde använda datorer i arbetet.

Det svåraste med det digitala

De svarande fick med egna ord beskriva vad de upplever som svårast med det digitala. De tre största barriärerna för digital delaktighet i samhället är *bristande kunskap*, *ständiga förändringar* och *otydliga instruktioner* – både när det gäller inloggningar, uppdateringar och navigering i olika tjänster. Några nämner särskilt att inloggningar med Bank-ID kan vara svårt.

Flera personer upplever också att språket skapar hinder, antingen på grund av svårbegripliga tekniska termer eller för att instruktioner ges på ett främmande språk. Enstaka svarande berättar att det kan vara svårt att läsa till exempel siffror när de är mycket små. För vissa handlar hinder även om bristande intresse för det digitala. Nedan följer en sammanställning av fritextsvaren, i den ordning som motsvarar de vanligaste orsakerna till hinder för digital delaktighet:

Bild 4. Vanligaste hinder för digital delaktighet.

Några exempel på svårigheter:

Oron kring bedrägerier är ytterligare ett område som flertalet svarande lyfter som det svåraste med det digitala. Det finns en oro kring att bli lurad på nätet. Även frågan om hur vi skyddar barnen på internet framkommer bland svarande. Exempel på citat som handlar om bedrägerier: "Att skydda barnens vistelse på nätet. Att avgöra vad som är bedrägerier."

Viktigaste är att få träffa en fysisk person

Över hälften av de svarande tycker att en kurs eller en workshop skulle vara intressant. Var femte person svarar att de är direkt intresserade av en kurs och drygt 30 % svarar att de kanske är det.

Bild 5. Finns det intresse kring kurser och utbildningar?

En fjärdedel av svarande föredrar träffpunkterna som en plats för stöd med digitala frågor. Därefter är det lika stor efterfrågan på stöd från biblioteket eller via telefonen. Även studieförbund lyfts fram som en bra plats för att digitalt stöd.

Några svarande fördjupar sina svar kring stödet i fritext. Ett flertal personer efterlyser att få prata med en fysisk person när de har digitala bekymmer. Det framkommer också behov av stöd till anhöriga. En del påpekar att stöd i smågrupper fungerar bäst.

Många äldre vill helst ha fysiska träffar. Det finns dock svårigheter att även ta sig till biblioteket och andra ställen där det erbjuds hjälp. En del önskar att bibliotekets stöd breddas och utökas till flera dagar och även på kvällstid samt på flera filialer. Det finns också önskan om att få hjälp i glesbygden.

Vi har även ställt en fråga om internetanvändning i syfte att ta del av nyheter och viktig information. Ungefär fyra av fem deltagare läser nyheter och annan viktig information digitalt minst några gånger i veckan. Däremot

finns det 12 % av deltagarna som behöver eller väljer att ta del av aktuella nyheter på andra sätt.

En av tio personer i undersökningen använder inte internet alls. Alla som har uppgett att de inte använder internet är 65 år eller äldre, och andelen är ännu högre i gruppen 80 år och äldre.

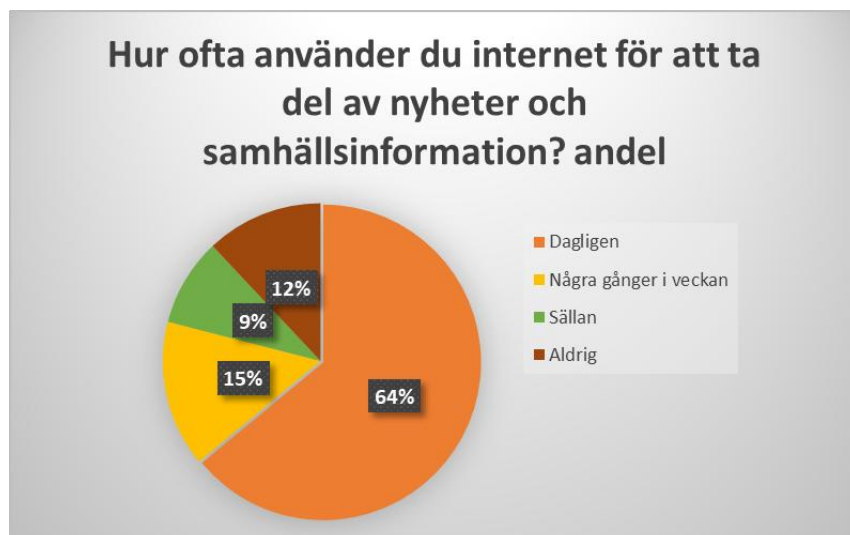

Bild 6. Internetvanor för att hålla sig uppdaterad med nyheterna.

Fördjupad kunskap genom dialog

I höstas bjöd demokratiberedningen in invånare till dialogträffar⁵ i samarbete med tjänstepersoner från bland annat biblioteket och träffpunkterna. Syftet med samtalen var att fördjupa bilden som framkommit i enkäten.

Dialogerna bidrog till en tydligare förståelse för de utmaningar människor upplever med digital teknik. Bland annat diskuterades vikten av möjligheten till videosamtal med nära och kära. För många var detta avgörande för att upprätthålla kontakt med familjemedlemmar som bor långt bort, ibland även utomlands. Det har stor betydelse för det sociala välbefinnandet. För att kunna använda sådana möjligheter krävs både grundläggande kunskap om och tillgång till en smarttelefon.

Frågan om bedrägerier togs också upp och diskuterades mer ingående under samtalen. Det framkom att många är medvetna om riskerna och att polisen redan ger information om hur man skyddar sig mot bedrägerier. Det framträder en bild av att lokalt i Gislaveds kommun har informationsinsatser kring just bedrägerier varit framgångsrika.

Samtalen visade samtidigt att den snabba digitala utvecklingen kräver kontinuerliga insatser för att hålla sig uppdaterad. Det finns även ett intresse bland kommunens äldre att lära sig mer om nya verktyg, såsom AI-verktyg, och förhoppningar om att fler tjänster ska bli röststyrda, vilket skulle förenkla användningen på små skärmar.

För personer med vissa digitala utmaningar är det viktigast att stödet från kommunen är lättillgängligt. Ett förslag som lyftes var att både biblioteket och träffpunkterna skulle bredda sitt IT-stöd. En kvarstående utmaning är att nå personer som varken besöker bibliotek eller träffpunkter, men som ändå behöver hjälp. Ett sätt att sprida information är genom pensionärsföreningar, men det är viktigt att också nå personer som inte är medlemmar i någon förening.

Det diskuterades även om hemtjänsten skulle kunna bidra med stöd, men man är samtidigt medveten om att det redan ställs stora krav på hemtjänsten och att resurser måste prioriteras mellan olika uppgifter. Församlingar nämndes också som viktiga mötesplatser där många äldre kan nås med information.

Det som konstaterades var att det krävs en form av *"flytande kunskap"* för att hänga med i utvecklingen. Appar och hemsidor förändrar regelbundet sina utseenden och funktioner, samtidigt som även väldigt små visuella förändringar kan skapa stor osäkerhet hos dem som har störst svårigheter.

⁵ 2025-11-19 ordnades en samtalskväll i Klockaregården med 9 besökare.

En separat dialogträff har även genomförts på Mötesplatser Borgen. Besökarna lyfte följande synpunkter:

- Personer med funktionsnedsättning utgör en målgrupp med stor variation. Vissa kan ha svårigheter med att lära sig nya saker, minnas information eller hantera tekniska hjälpmedel. Detta medför en ökad risk för socialt och digitalt utanförskap på flera områden i samhället.
- Individuell hjälpinsats är viktig.
- En checklista bör tas fram för hur man kontaktar kommunen och andra myndigheter.
- Det är lätt att bli vilseledd vid uppringning från olika personer, myndigheter och företag.
- Det finns utmaningar med att nå vården och banker, särskilt då BankID är avgörande men inte alla har det, samt begränsade möjligheter till kontanthantering.
- Information om välmående och insatser bör finnas på en och samma plats, vilket kräver större samordning och samarbete mellan olika aktörer.
- Kommunen kan utveckla checklistor och annat material som exempelvis "vanligaste frågor", för att underlätta kontakten med kommunen. I materialet kan med fördel olika typer av visuellt stöd användas.

Följande citat beskriver tankar kring digital vardag hos en klient som har personligt ombud:

"Det är också viktigt att ta med målgruppen i helhet som kan ha svårt att lära sig nya saker, komma ihåg, och hantera tekniska hjälpmedel. Jag har ADHD och kan verkligen inte lära mig detta eller har förmågan att göra detta själv. Då blir det inte av.

Det är för stort ansvar som hänger på mig nu när allt ska vara digitalt och jag kan inte längre få hjälp med mobilsaker eller datorer, för det förväntas att alla ska kunna detta idag. Jag känner mig utanför och hamnar mellan stolarna då."

Förslag från demokratiberedningen

Gislaveds kommun bör:

- Se över information om digitala tjänster i pappersform och undersök möjligheten att ge ut flera informationsbroschyrer som underlättar användningen av digitala tjänster. Det är också viktigt att i broschyrerna ta med tips på var man kan vända sig för att lära sig mer.
- Se över möjligheten att utöka en-till-en-stöd i digitala frågor genom bibliotek, träffpunkter och Återhämtningscenter Borgen.
- Se över möjligheterna att utöka IT-stödet i samtliga av bibliotekets filialer, så att stödet kommer närmare alla invånare och fler kan ta del av det.
- Se över möjligheten att införskaffa teknisk utrustning för utlåning i syfte att öka den tekniska tillgängligheten och sänka tröskeln för att prova ny teknik. Även grupper och föreningar skulle kunna boka in besök för visning.
- Undersöka möjligheten att införa föreningsstöd med inriktning på digitalt stöd genom ideella föreningar till olika målgrupper.
- Undersöka möjligheten att införa en återkommande annonsering i lokala medier.
- Ge uppdrag till Fokusområdet för social hållbarhet att följa upp och utvärdera de insatser som genomförs för att minska det digitala utanförskapet.

Referenslista

Digital teknik för social delaktighet bland äldre personer. Ett kunskapsstöd om möjliga insatser utifrån forskning, praktik, statistik, juridik och etik. (2018) Folkhälsomyndighet.

Digitalt utanförskap – en gemensam samhällsutmaning. (2020) Helsingborg.

E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna 2024. Uppföljning av den digitala utvecklingen i socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Socialstyrelsen.

E-hälsomyndigheten (2020) Jämlig e-hälsa – Tillgång, fördelning och användning av e-hälsotjänster och välfärdsteknik.

Från digital teknik till digitalisering. Redovisning av ett regeringsuppdrag om delaktighet, självbestämmande och trygghet (2019) Myndigheten för delaktighet.

Förstudie – Konsekvenser för äldre till följd av digitalisering av kommunal service och myndighetsutövning. (2021) Kalmar kommun.

Svenskarna och internet 2025. INTERNETSTIFTELSEN

Svenskarna och internet 2024. INTERNETSTIFTELSEN

Bilaga I: Erfarenheter från andra kommuner en region

Helsingborg har i liten skala testat tre spår för att motverka digitalt utanförskap:

- Grundkurs i datoranvändning och internetanvändning
- Grundkurs i smarta telefoner och internet
- Servicetid för personlig IT-hjälp

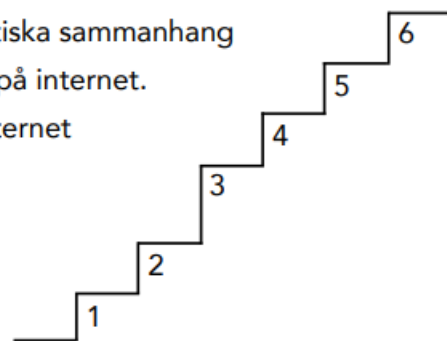
Helsingborgs arbetssätt bygger på konceptet ”brukare lär brukare” och genomfördes i samarbete med bibliotek och civilsamhälle. Målgruppen var personer i kontakt med socialtjänsten som själva upplevde digitalt utanförskap. Idag är insatserna en integrerad del av socialförvaltningens verksamhet för vuxna i Helsingborgs stad.

Kalmars kommun har genomfört en Förstudie – *Konsekvenser för äldre till följd av digitalisering av kommunal service och myndighetsutövning*. Den hade fokus på personer som är 65 år eller äldre. Förstudiens rekommendation är att kommunen säkerställer fortsatt hög tillgänglighet till fysiska mötesplatser såsom kundtjänster och receptioner. Varje förvaltning och bolag i Kalmars kommun har en digitaliseringsledare som samordnar arbetet i ett kommunövergripande nätverk.

Region Västernorrland och föreningen Digidel Sambruk har tagit fram en fördjupningsrapport som heter *Digital delaktighet: Digitalisering som inte lämnar någon utanför*. Rapporten innehåller modellen *It-trappan*, ett verktyg som hjälper kommuner och organisationer att planera lämpliga åtgärder för att stärka människors demokratiska rättigheter i ett allt mer digitaliserat samhälle. Här följer modellen:

It-trappan från Arbetsgruppen för it och demokrati

- Kunskap och förmåga att använda internet i demokratiska sammanhang
- Förmåga att tolka, analysera och värdera information på internet.
- Tillgång till begriplig och tillgänglig information på internet
- Möjlighet att koppla upp sig mot internet med snabb och driftsäker anslutning till rimlig kostnad
- Basal kunskap om hur man använder internet
- Tillgång till internet

Dialograpport – gymnasiedialogen 2025

Innehållsförteckning

Kort om gymnasiedialogen.....	3
Resultatredovisning 2025.....	3
Medskick från ungdomar	4
Återkoppling från kommunen	5
Svar från avdelningen kultur och fritid.....	5
Svar från Enhet strategisk planering angående kollektivtrafik	5
Svar från gymnasieskolan angående förbättringar i skolan	5
Svar från Samhällsutvecklingsförvaltningen angående fritid	6
Unga vill se mer satsningar på trygghet, aktiviteter, hälsa och affärer	7
Avslutande diskussion	7
Utvärdering av gymnasiedialogen.....	8
Referenser	8

Kort om gymnasiedialogen

I slutet av november besökte demokratiberedningen 13 klasser och träffade totalt 259 elever. Upplägget för mötena var i stort sett detsamma som tidigare år. Inledningsvis presenterade demokratiberedningen sig och betonade vikten av att kommunen lyssnar på ungas åsikter. Beredningen lyfter även frågan om att demokratin är på tillbakagång globalt och att fria val, yttrandefrihet och mänskliga rättigheter inte går att ta för givna i många länder i världen. Det behövs också diskussioner i Sverige om vad demokratin betyder och hur den kan stärkas.

I år var varje lektion 60 minuter lång, vilket gav beredningen möjlighet att genomföra gruppsamtal i mindre grupper samt att sammanställa klassens medskick under lektionens sista cirka tio minuter. Vissa klasser röstade fram ett gemensamt förslag, medan andra nådde sitt medskick genom diskussion av olika alternativ. Att enas om ett eller två förslag som skulle gå vidare var en del av lärandet i demokratiska beslutsprocesser. Totalt fick beredningen med sig 13 olika förslag att lyfta vidare och återkoppla kring under våren.

Resultatredovisning 2025

Generellt finns det många unga som kan tänka sig att stanna kvar i eller flytta tillbaka till Gislaveds kommun efter avslutade studier på annan ort. De som uttrycker en vilja att stanna i kommunen ser ofta framför sig att börja arbeta, eller fortsätta arbeta, direkt efter studenten. Jobbmöjligheter framstår som den enskilt viktigaste faktorn när ungdomar resonerar kring val av bostadsort. Samtidigt lyfts även kommunens lugn samt närheten till familj och släkt som betydelsefulla faktorer i besluten om var man vill bo. För vissa handlar valet dock mindre om att lämna kommunen för gott och mer om en önskan att utforska nya platser, miljöer och möjligheter. Som en av de unga uttrycker det:

"Kommunen är bra, men jag vill upptäcka annat."

Ekonomiska förutsättningar och fokus på den privata ekonomin hos unga var ett tydligare tema i diskussionerna än tidigare. Detta ligger i linje med aktuella nationella rapporter om unga i Sverige, bland annat *Trender 2026 – enligt unga* (Ungdomsbarometern, 2025) samt *Så tycker unga – Arbete och utbildning* (2025). Under flera år av ökade levnadskostnader och en mer pressad privatekonomi, i kombination med en upplevd global osäkerhet, påverkas ungas syn på framtiden och vad de anser vara viktigt att prioritera. Ungdomsbarometern visar även en trend som återspeglas i gymnasiedialogen i Gislaved: ett ökat intresse för praktiska utbildningar och yrkesinriktade vägar. Enligt Skolverket ökade andelen sökande till yrkesprogram med nästan fem procent inför höstterminen 2025.

Det tydligaste medskicket till kommunen från ungdomarna är behovet av fler mötesplatser och aktiviteter riktade till unga vuxna. Ett citat som sammanfattar många ungas upplevelser är:

"Återväck ett slumrande Gislaved för ungdomar."

En livfull och attraktiv miljö, enligt de unga själva, består både av organiserad fritidsverksamhet och av öppna mötesplatser samt återkommande evenemang som riktar sig till en bred publik. Möjligheter till shopping, biobesök samt café- och restaurangliv ses också som viktiga delar av en miljö som lockar och behåller ungdomar.

Medskick från ungdomar

Mötesplatser och aktiviteter

1. Öppna nya mötesplatser/aktivitetshus för äldre ungdomar (15–18 år).
2. Skapa fler aktiviteter och möjligheter i Glashuset.
3. Starta en motorgård där ungdomar kan meka med bilar och umgås.
4. Arrangera en vintermarknad i centrum och ge unga företagare möjlighet att sälja sina produkter. Ha gärna "Gisledagar" flera gånger per år.
5. Arrangera fler ungdomsevent.

Kollektivtrafik

6. Erbjud gratis busskort till ungdomar eller förläng spärrtiden från kl. 18.00 till kl. 21.00.
7. Ge unga möjlighet att framföra synpunkter direkt till Länstrafiken om busslinjer och busstider.

Förbättringar i skolan

8. Satsa på utbildningen och skolan. Säkerställ kompetenta och engagerade lärare. Skolmat, vilorum och studierum hänger ihop med god undervisningskvalitet. Undersök gärna möjligheten att öppna ett bokningsbart studierum i Glashuset, särskilt när bibliotekets studierum är fullbokade eller vid håltimmar.
9. Satsa på högre kvalitet på skolmaten och återinför Greenroom (men behåll gärna kött eller fisk som basutbud).
10. Inrätta ett vilorum i skolan.

Utveckla fritid

11. Stärk stödet till idrottsföreningar. Till exempel kan skolorna hålla öppet på kvällstid så att föreningar kan informera om sin verksamhet och arrangera fler prova-på-tillfällen. Ungdomarna ser även ett behov av fler frivilliga vuxna som ledare.
12. Måla om parkeringsrutorna på skolans parkering.
13. Utveckla de kommunala gymmen.

Återkoppling från kommunen

Svar från avdelningen kultur och fritid

Vi är just nu inne i en omorganisation där kommunen har som vision att alla medborgare ska få möjlighet till fler mötesplatser med ett särskilt ansvar gentemot ungdomar och unga vuxna.

Målet är att mötesplatserna även ska kopplas till ett större utbud av aktiviteter, både kurser och öppna aktiviteter, som ska möta efterfrågan på bästa sätt. Aktiviteterna kommer troligen att bestå av både en del av det vi erbjuder idag men även en hel del nya aktiviteter.

De mötesplatser som vi har redan idag kommer också att ses över och vara en del i omorganisationen. Vi är väl medvetna om att vi behöver göra förändringar för att kunna möta olika behov. Den här förändringsprocessen är påbörjad och kommer att genomföras löpande under de kommande åren. Steg för steg kommer medborgarna i Gislaveds kommun att märka att olika saker är på gång och att mötesplatser, aktiviteter förändras och läggs till.

Vår förhoppning är att en del kommer att ske redan under sen vår, tidig sommar 2026. Det är en komplex fråga som även innefattar att olika medarbetare behöver ställa om sitt arbete och det tar tid. Något som redan har skett är att vi har startat ytterligare två "filmgrupper" i Glashuset där deltagare får lära sig att göra film. Det är bara en av många förändringar som nu kommer att ske.

Svar från Enhet strategisk planering angående kollektivtrafik

I budget för Kommunstyrelsen för 2026 finns ett uppdrag om att utreda avgiftsfri kollektivtrafik för barn och unga. Utredningen är i ett tidigt skede.

Uppdrag:

"Utred avgiftsfri kollektivtrafik för barn och unga. Förutsättningarna för att införa helt eller delvis avgiftsfri kollektivtrafik för barn och unga upp till 20 år inom Gislaveds kommun ska utredas. Utredningen ska belysa ekonomiska konsekvenser, möjliga finansieringsmodeller samt praktiska lösningar. Syftet är att säkerställa att barn och unga ges möjlighet att delta i aktiviteter och föreningsliv i hela kommunen."

Slutdatum: 2026 -10 – 30.

Svar från gymnasieskolan angående förbättringar i skolan

Vi arbetar alltid för att vår skola ska erbjuda bra utbildningar som håller en hög kvalitet. God undervisning är ett av vår nämnds prioriterade mål och ett mål som vi på Gislaveds gymnasium prioriterar högst. Rektorerna arbetar i ständig dialog med sina lärare där engagemang och kompetens är ämnen som alltid berörs.

Andelen legitimerade lärare är 88%, vilket är en hög siffra och högre om man jämför med riket i stort. De lärare som ännu inte är legitimerade är företrädesvis lärare i yrkesämnena. Några av dem studerar i skrivande stund för att uppnå legitimation.

I avseende på studierum i Glashuset så är inte det just nu möjligt men biblioteket kommer öppna upp fler

studierum för de ser att behovet har ökat. De vill framhålla att det är bra att eleverna lyfter frågor av denna karaktär.

I gymnasieskolan vill vi ha vilorum som finns i nära anslutning till personal. Vi vill inte ha vilorum som finns i våra lokaler där man inte snabbt kan få kontakt med en vuxen om man så önskar. Det finns idag ett vilorum i elevhälsakorridoren. Vi kommer undersöka om det finns möjlighet till ytterligare vilorum i nära anslutning till där vuxna finns.

Svar från Serviceavdelningen och Måltidsavdelningen angående skolmåltid

Vi har förstått att greenroom var ett uppskattat inslag på Gisle skolrestaurang. Det är väldigt positivt att intresset för frukt, grönt och vegetariska rätter är stort bland eleverna. Det är också något vi vill fortsätta att uppmuntra och utveckla.

Samtidigt såg vi att satsningen på ett separat greenroom innebar att kvalitén och variationen i den ordinarie serveringslinjens salladsutbud påverkades negativt. När en del av resurserna – både tid, personal och råvaror – riktades mot en separat station, blev det svårare att upprätthålla samma nivå i den buffé som alla elever använder varje dag.

Vår målsättning är att alla elever, oavsett val av kost eller matpreferenser, ska ha samma tillgång till ett brett och näringsrikt utbud av frukt och grönt. Genom att samla resurserna i en ordinarie, sammanhållen salladsbuffé kan vi:

- erbjuda högre kvalitet och större variation av frukt och grönt för samtliga elever,
- säkerställa jämlik tillgång, så att inte vissa grupper får bättre utbud än andra,
- arbeta mer hållbart, både råvaru- och resursmässigt,
- skapa en mer överskådlig och pedagogisk miljö där eleverna får en tydlig helhet kring måltiden.

Med denna bakgrund har vi beslutat att inte öppna greenroom på nytt i nuläget. I stället fortsätter vi att utveckla den ordinarie salladsbuffén på Gisle skolrestaurang, med ambitionen att den ska hålla hög kvalitet och vara attraktiv och tillgänglig för alla elever, varje dag.

Svar från Samhällsutvecklingsförvaltningen angående fritid

Idrottsföreningar:

Stärkt stöd till idrottsföreningar är en viktig fråga även för kommunen. Vi ser ett behov av att stärka samarbetet med föreningar och frivilliga vuxna, särskilt kopplat till barn och ungas möjligheter att prova på olika aktiviteter. Dialogen med skola, föreningsliv och andra aktörer är en viktig del i detta arbete, och vi vill fortsätta utveckla former som gör det enklare att mötas och samverka.

Parkeringsrutor:

Behovet av att måla parkeringsrutorna är känt och vi har tagit med oss frågan. På grund av årstiden kan målning tyvärr inte genomföras under vintern, men den finns med i planeringen inför vår/sommar.

Kommunala gym:

Kommunens inriktning är att erbjuda gym med enkel standard till ett lågt och tillgängligt pris. Utveckling behöver därför ske med fokus på funktion, tillgänglighet och driftsekonomi, så att verksamheten fortsatt kan vara öppen för många.

Unga vill se mer satsningar på trygghet, aktiviteter, hälsa och affärer

Eleverna fick i anslutning till gymnasiedialogen lämna även förslag på större investeringar som kommunen bör göra. Elevernas förslag handlade om **trygghet, aktivt samhälle, hälsa och kommunens attraktionskraft**.

Eleverna anser att kommunen bör investera i räddningstjänsten och ambulans samt med kameraövervakningen för att förebygga våld. Utöver investeringar i skolmaten bör kommunen förbättra måltidsservice för dem äldre.

Eleverna vill gärna se en investering i mötesplats för unga och att ungdomsråd får mer resurser. För att unga ska kunna idrotta och ha god hälsa, föreslår eleverna bättre fotbollsplaner och läktare, konstgräsplaner i större tätorter i kommunen och bättre kommunala gym. Ungdomar vill ha tillgång till en festlokal och lockande event. För att öka kommunens attraktivitet ser unga att det vore bra att locka fler klädbutiker till centrum.

Avslutande diskussion

När demokratiberedningen möter elever och samtalar om deras fritid och framtidsvisioner framträder en tydlig helhetsbild av vad som behöver utvecklas i kommunen. Två frågor har varit återkommande under hela mandatperioden: bristen på mötesplatser för unga i gymnasieåldern samt brister i kollektivtrafiken.

Dessa två områden hänger nära samman. I en kommun där avstånden ofta är långa är unga i hög grad beroende av kollektivtrafiken för att kunna ta del av fritidsutbud, delta i aktiviteter och möta andra. Tillgången till mötesplatser är därför inte en isolerad fråga, utan förutsätter god tillgänglighet. För att skapa meningsfull fritid för unga behöver dessa satsningar utvecklas i samklang. Återkopplingen från kommunen visar att båda frågorna – mötesplatser för unga vuxna och kollektivtrafik – är under utredning och utveckling samt ingår i pågående omorganisationer. Kommunen har ambitionen att invånarna ska börja märka skillnad och se resultat av arbetet redan i år, och ännu mer framöver. Bilden av kommunens utmaningar delas gemensamt, och förvaltningarna har tagit till sig synpunkter både från i år och från tidigare genomförda gymnasiedialoger.

Utöver de långsiktigt återkommande frågorna finns det varje år teman som blir särskilt framträdande. Förra året låg ett starkt fokus på trygghetsfrågor i kommunen. Trygghet är fortfarande en viktig del av samtalen, men i år har andra frågor trätt fram tydligare – framför allt ekonomi och jobbmöjligheter.

Ekonomiska förutsättningar och tillgången till arbete påverkar i hög grad elevernas framtidsplaner. Flera uttrycker att möjligheten att stanna kvar i kommunen efter avslutade studier är beroende av konkurrenskraftiga löner och goda jobbmöjligheter – faktorer som de kommer att jämföra med andra orter vid valet av framtida bostadsort.

Samtalen visar också att unga påverkas av samma samhällsdiskussioner som vuxna, inte minst den mediala bilden av ett ansträngt privatekonomiskt läge i många hushåll. Samtidigt är det viktigt att betona att ungdomars perspektiv sträcker sig bortom den egna åldersgruppen. De lämnar ofta förslag som rör andra målgrupper, exempelvis äldre, och visar därmed en bred förståelse för samhällsfrågor.

Detta är en viktig påminnelse om att unga inte enbart ska involveras i så kallade ungdomsfrågor, utan aktivt bjudas in i samtal och beslutsprocesser som rör samhället i stort.

Utvärdering av gymnasiedialogen

 1	 26	 232
	• Lite utbildning om vad kommunen gör. • Det var helt okej, eftersom det var lite konstigt att samtala om sådana saker. • Borde haft mindre frågor till oss, vi skulle fått ställa fler till dem. • Långsam dialog	• Att alla var delaktiga • Allt var bra. • Det är bra att ni vet vad vi tycker och vad vi känner

Referenser

Så tycker unga 2025 – arbete och utbildning. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2025

Trender 2026 – Enligt unga! Ungdomsbarometern

Dokumentation lokalsamtal i Reftele den 24:e mars 2026

Den här dokumentationen sammanfattar lokalsamtalet rörande Reftele omnejd den 24:e mars 2026. Lokalsamtalet är en del av Gislaveds kommuns arbete med att förbättra dialogen med invånarna i kommunens mindre orter och byar. Under kvällen fick deltagare möjlighet att ställa frågor, lyfta behov och diskutera framtidsidéer tillsammans med politiker och tjänstepersoner.

Dokumentet innehåller det som togs upp under samtalet, svar från kommunen samt invånares idéer och förslag kring utveckling av bygden. Totalt deltog 50 personer från lokalsamtalsområdet. Från Gislaveds kommun deltog fem ledamöter i demokratiberedningen, fem nämndsordförande samt tolv tjänstepersoner (se lista i slutet av dokumentet).

Demokratiberedningen besökte även årskurs 5 och 6 på Ölmestadskolan (42 elever). Barnens förslag och synpunkter finns också med i denna sammanställning. [Du kan alltid hitta de senaste uppdateringarna angående lokalsamtalet på kommunens hemsida.](#)

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Postadress:
Gislaveds kommun
332 80 Gislaved

Besöksadress:
Stortorget 1
Gislaved

Telefon/fax:
0371-810 00
0371-940 79

E-post/webb:
kommunen@gislaved.se
gislaved.se

Organisations nr:
212000-0514

Bankgiro:
426-7225

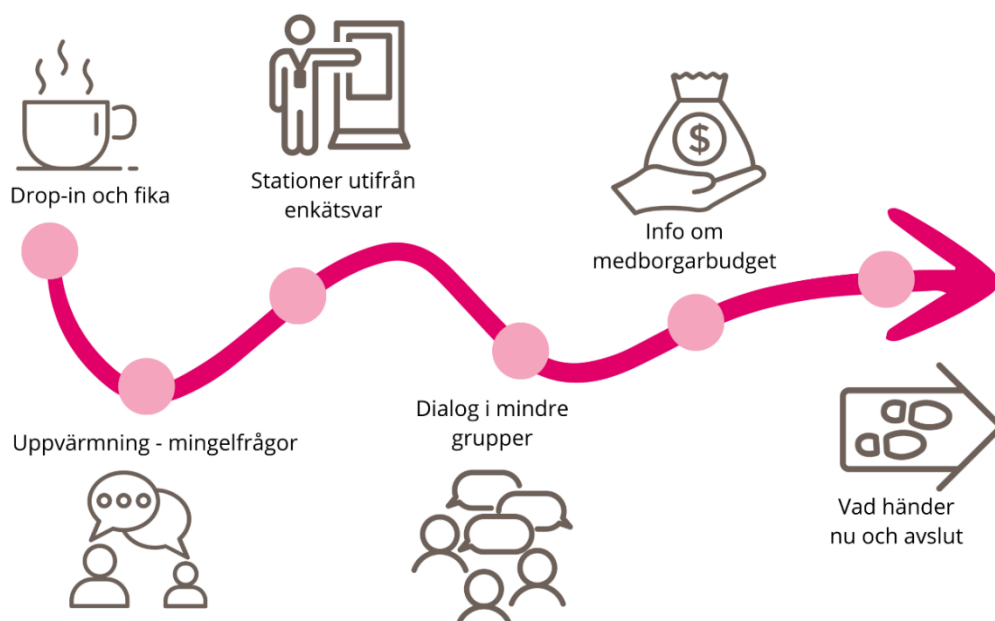
Innehåll

Dokumentation lokalsamtal i Reftele den 24:e mars 2026.....	1
Vad som diskuterades på mötet.....	2
Samhällsplanering, bostäder och markfrågor.....	3
Trafik, kollektivtrafik, gata och park.....	4
Skola, förskola och skolskjuts.....	6
Miljö, Vatten och avlopp samt energifrågor.....	8
Kultur och fritid.....	8
Vård och omsorg, seniorboende.....	10
Hur kan vi tillsammans utveckla vår bygd?.....	12
Har du fler förslag eller synpunkter? Hör av dig!.....	13
Medverkande från Gislaveds kommun.....	14

Vad som diskuterades på mötet

Huvuddelen av kvällen bestod av sex stationer där deltagarna fick ställa frågor direkt till berörda tjänstepersoner och politiker. En gemensam sammanfattning och framåtblick kring utveckling av området gjordes innan mötet avslutades med information om medborgarbudgeten, 175 000 kr som ska investeras i området under 2027. Alla som bor i lokalsamtalsområdet har möjlighet att lämna in förslag och rösta kring hur pengarna ska användas.

Nedan följer en sammanfattning av de ämnen som diskuterades under kvällen. Under varje tema listas frågor, synpunkter och svar från kommunen. I vissa fall finns länkar till mer information.

Samhällsplanering, bostäder och markfrågor

Vid stationen lyftes följande synpunkter av invånare i Reftele:

- Stängda järnvägsövergångar (Norra och Södra Reftele).
- Enskild väg till Norrgårdsvägen (Östra Reftele).
- Saknas gång- och cykelväg på Hagagatan (många barn går där).
- Större tomter på Hjortvägen (slå samman).
- Behov av mer industrimark.
- Lekplats i Kastanjegården.
- Brist på lägenheter gör att folk flyttar till Gislaved.
- Möjlighet till tomter vid vattentornet.
- Fånga upp attraktiva områden att bygga på, gärna större och fler landsbygdstomter.
- Fler marklägenheter.
- Mer bostäder i centrum
- Saknar lägenheter med hiss
- Solbacka neddraget, bygg om till Trygghetsbostäder
- Bebygg marken vid museet med bostäder
- Dränera stigen som förbinder Högelundsgatan med Transtigen vid förskolan, gärna utegym på sträckan också
- Bostadsutveckling vid Skogsbo, (Segerstadsvägen)

Svar: Många av dessa synpunkter hanteras i den nya översiktsplanen som håller på att tas fram. Översiktsplanen pekar ut kommunens långsiktiga strategi för mark och vattenanvändning. Ett utkast till översiktsplan är ute på samråd vilket innebär att du kan lämna in synpunkter på liggande förslag fram till den 30:e juni. [Läs mer om översiktsplanen på kommunens webbplats.](#)

Vem äger hockeyrinken?

- Rinken ligger på kommunal mark, ett nyttjanderättsavtal finns med Reftele GOIF som har ansvar för skötseln. Samhällsföreningen står för spolning av is.

Trafik, kollektivtrafik, gata och park

- Farten (30-väg?).

Svar: Hastigheten på en väg har stor betydelse för både framkomlighet och trafiksäkerhet. Bedömningar görs utifrån vägarnas utformning och funktion i transportsystemet. Kommunen beslutar om lokala trafikföreskrifter inom tätorter där kommunen är väghållare. För övriga vägar utanför tätort är det länsstyrelsen som beslutar. Det är polisens ansvar att se till att trafikregler och hastighetsgränser efterlevs. Hastigheten 30 km/h används primärt i anslutning till skolor, vid behov.

- Svårt med blåljusfordon och lastbilar vid Järnvägsgatan. (tillägg från kommunen: Parkering utmed gatan beskrevs som ett hinder för dessa fordon)
- Bättre parkeringsplatser vid vårdcentralen.

Svar: Enligt plan- och bygglagen är det fastighetsägarens ansvar att tillgodose parkering och parkeringsbehovet inom den egna fastigheten. Detta regleras i sin tur konkret i detaljplane- samt bygglovsprocessen. Det finns flera parkeringar i området och det är också tillåtet att parkera på de kommunala gatorna.

Parkeringsförbud kan regleras genom trafikföreskrifter. Detta är exempelvis fallet utmed en kort sträcka längs den södra delen av Järnvägsgatan i Reftele. Kommunen gör i dagsläget bedömningen att en utökning av parkeringsförbudet längs gatan fortsatt österut inte är aktuellt.

- Hagagatan: Snöröjningen måste tänka på att skolelever går där.

Svar: Vi kommer ändra prioriteringen på gatan till nästa snöröjningssäsong.

- Vid Tempo/Lantmännen: svårt att promenera, behövs en trappa från busskuren.

Svar: Är inte bara kommunens mark, vi kontakter Lantmännen och ser om det finns möjligt till bygga en trappa.

- Hundlatriner saknas.

Svar: Kommunen har placerat ut en hundlatrin vid Bangatan. Det kommer flera.

- Cykelväg till kyrkan (för farligt idag).
- Asfaltera banvallen! (Alternativt: asfaltera inte en bit).

Svar: Har man tankar om kommunens intentioner om framtida gång- och cykelförbindelser, är förslaget för ny översiktsplan ute på samråd tom 30 juni 2026. [Du kan lämna synpunkter här.](#)

- Mer gatljus vid "Fyllevägen", förlängning av Östra Långgatan.

Svar: Vi kan kontrollera om de fungerar. Vi sätter inga fler i dagsläget.

- Infarten från väg 153/bensinstationen bör öppnas. Solbacka-infarten bör öppnas.

Svar: Samhället har detaljplanerats och detta är inte aktuellt.

- Dåligt lagade gator gällande asfaltering.

Svar: Vi har en beläggningsplan för alla kommunala gator. Felanmälan kan alltid göras via kommunens webbplats eller genom att ringa kontaktcenter.

- Belysning vid lekplatsen samt grusa upp gångvägen vid Hjortvägen.

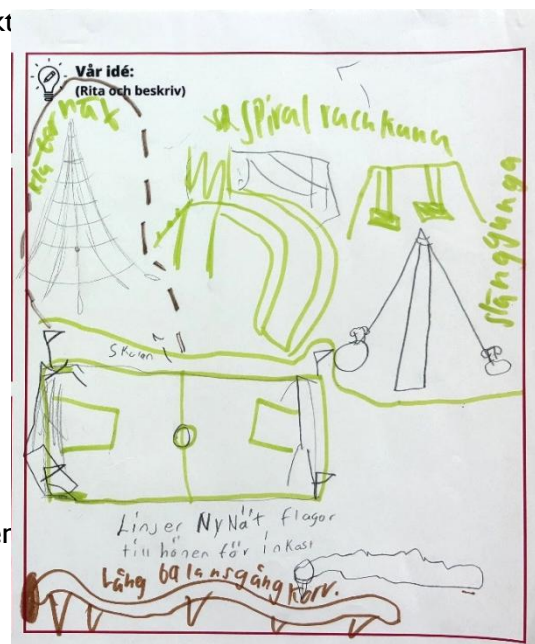
Vi pratar med Gislaveds energi.

- Ölmestadskolan: för liten p-plats för EPA-traktorer, personal och föräldrar.
- Parkeringsbrist vid Solbacka. Gislavedshus ansvarar för hela tomten.
- Förslag från barnen: Öka trygghet, trafiksäkerhet och trivsel i Reftele:

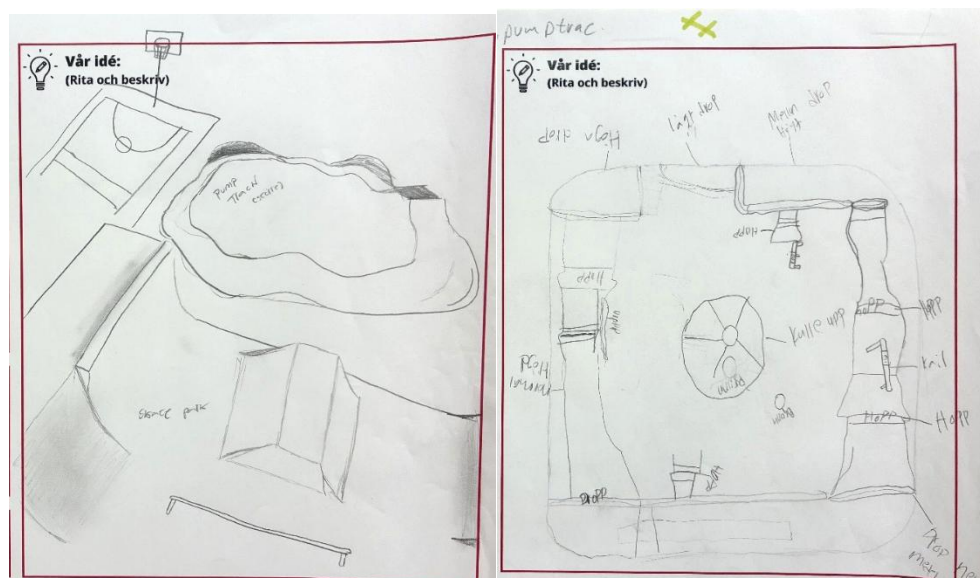
- Nattvandrare
- Kameraövervakning vid tågstationen, skolgården och hockeyrinken.
- Mer och bättre belysning vid skolan. Fastighet
- Mer väktare och poliser
- Cykelväg mellan kyrkan och centrum
- Mer hundlatriner i norra Reftele.

- Förslag från barnen: Skolgård och/eller lekplats synpunkt
önskemål:

- Linjer på fotbollsplanen
- Nya mål, nät och flaggor till fotbollsplanen,
- Studsmatta nedgrävd
- Snurra
- Byta ut linbanerepen (ser slitna ut)
- Nya däckgungor (dom nyps när man gungar)
- Laga grillplats
- Brandstäng på klätterställningen vid klätterröset
- Se bilder för fler önskemål om redskap m.m.

- Förslag från barnen: Bygg en skatepark och en pumptrack centralt i Reftele.

Skötsel av gator och parker i Reftele – mer specifik platsangivelse behövs för att planera åtgärd. [Skicka gärna in en felanmälan via kommunens formulär.](#)

- Det växer ogräs vid dagvattenbrunnar på några ställen
- Fråga om hur trädrötter under asfalten hanteras.
- Allén och "Genvägen" borde huggas ner

Synpunkter som rör Trafikverkets ansvarsområde och därför inte kan åtgärdas av kommunen:

- Övergången vid bensinstationen behöver förbättras för barnen till och från skolan.
- Rondellen vid Tempo är ful (förslag om plantering).
- Belysning av rondellen.
- Segerstadvägen (brunn) översvämmad, även andra brunnar.

Svar: [Trafikverkets tjänst för felanmälan finns här.](#)

Skola, förskola och skolskjuts

- Oro uttrycktes för stora förskolor, framför allt att barnen får allt för många olika pedagoger.

Svar: Idag har vi två mindre förskolor i Reftele med tre respektive två avdelningar. I de orter som vi har större förskolor, delas barnen och pedagoger in i mindre grupper. Både inomhus och utomhus.

- Matsalen är för liten vilket medför väldigt tidig start på lunchen.

Svar: Ölmestadskolan kan se över tiderna och skjuta på åk 7-9:s mattider något och förskoleklass kan gå lite senare.

- Skolskjuts fungerar bra

Svar: Jättekul att höra.

- Busshållplats som varit på gång länge upplevs som akut.

Svar: Ett busshållplatsväderskydd är på gång till Ölmestadskolans busshållplats. Arbete med planering av inköp och byggnation pågår.

- Missionskyrkan önskar gärna ha kvar den traditionsenliga skolavslutningen. Känner oro nu vid rektorsmötet. Man kan också vara behjälpliga vid viss skjutsning av eleverna vid behov.

Svar: Man använder de lokaler som känns mest ändamålsenliga. Beroende på hur man organisera avslutningen. Så det kan se olika ut från år till år.

- Utrycktes önskemål om att nyttja pensionärer som volontärer för att skapa trygghet, men även som resurs för pedagoger i klassrummet.

Svar: Detta är en fråga som vi ska titta närmare på.

- Oro uttrycktes för framtiden för skolorna i Ås och Skeppshult.

Svar: Planeringen av skolans verksamhet utgår från det elevunderlag som finns på respektive ort/upptagningsområde. Antalet barn minskar enligt vår befolkningsprognos vilket kommer få effekter på vilka skolor vi kan driva framöver. Inga beslut är fattade i dagsläget.

- Eleverna är missnöjda med skolmaten. De vill ha mer vanlig mat som de känner igen, till exempel husmanskost. Många önskar mer kött och mindre vegetarisk mat. En del tycker att maten ibland är konstig eller inte så god, till exempel vissa soppor. Det finns också synpunkter på att kvaliteten är för låg. Flera reagerar på att maten inte alltid stämmer med det som står på menyn vilket ger en felaktig bild till föräldrar. Det finns också en upplevd orättvisa kopplad till specialkost.

Svar: Eleverna kommer få möjlighet att ställa sina frågor till ansvarig chef i samband med ett återbesök i skolan.

Vi vill också lägga säga att vi från utbildningsförvaltningen och Utbildningsnämnden som var på plats denna kväll, blev väldigt glada över allt positivt som framfördes om skolan.

Miljö, Vatten och avlopp samt energifrågor

- Hagagatan haft problem med översvämningar minst 7 ggr senaste året. Hela gatan drabbats.

Svar: Åtgärder pågår för att komma tillrätta med situationen. Del av Hagagatans system byts i ett pågående projekt våren 2026. Samtidigt löper uppströmsarbete för att komplettera med dagvattensystem som idag ej finns separerat från spillvatten. Planeras utföras under 2027-2028.

- Behov att spola på några adresser. Vattnet smakar inte bra.

Svar: Spolningsarbete pågår, vi har förmedlat aktuella adresser till ansvariga.

- Det var flera frågeställare som ville veta läge för vindkraftsprojektet Ackesberg, främst sådana som sa sig vara direkt motståndare till projektet.

Svar: Eftersom projektet har varit i ett mycket tidigt skede har kommunen inte haft någon formell hantering av frågan, utan endast fått en första information från företaget om intresset för området. Nu har vindkraftsföretaget meddelat att projektet är pausat, enligt företaget främst beroende på det motstånd mot projektet som har visat sig finnas i området.

- Fråga om läget för biogasprojektet i Nöbbele.

Svar: Det arbete som pågår på Nöbbele industriområde är kommunen som förbereder området för exploateringen. Enligt uppgifter så pågår miljötillståndsprövning för biogasanläggningen.

- Idé om att i elljusspårsområdet finns ett område som skulle kunna utvecklas med våtmarksdamm för att stärka både biologisk mångfald och upplevelsevärden.

Svar: Åtgärder som stärker biologisk mångfald i tätortsnära lägen är generellt angelägna. I detta fall finns ett förslag på framtida förändrad markanvändning för området. Du kan läsa mer i samrådsförslaget till ny kommungemensam översiktsplan. [Lämna gärna synpunkter på förslaget senast 30/6.](#)

Kultur och fritid

- Fritidsgård för yngre, låg- och mellanstadiet.

Svar: Vi planerar för att genomföra olika aktiviteter för fler åldrar i hela kommunen. Det kommer att vara olika inslag och baseras på vilka behov och önskemål som finns för målgruppen. Däremot kommer det inte att vara ett stationärt ställe utan en mer flexibel aktivitet.

- Behålla biblioteket. Viktigt! Dålig ventilation.

Svar: Det finns inga planer på att flytta eller lägga ner biblioteket i Reftele.

Ventilationen står på kommunens åtgärdslista, men har ännu inte tidsplanerats. I höstas la vi på värmereflekterande film på fönstren. Vi får se om det ger någon effekt nu till sommaren.

- Hjärtstartare till biblioteket.

Svar: I dagsläget finns inga planer på att köpa in hjärtstartare.

- Ölmestad museum: Hur ser planen ut för underhåll? Föreningen har lovats en uppfräschning men inget har hänt. Ska kommunen ha kvar lokalerna? Föreläsningar anordnas men underhållet upplevs som bristfälligt. Se till att behålla skolmuseet! Tvätta utvändigt!

Svar: I dagsläget finns inga åtgärder planerade för fastigheten.

- Renovering av boulebanan. Byta ut gruset. Ej spelbar!

Svar: Kommunen sköter inga boulebanor, denna sköts av spf. Förslag om detta har skickats in till medborgarbudget.

- Ett utegym framför skolan, mot ån.
- Förslag från barnen: Bygg ett utegym i Reftele där även barn kan träna.

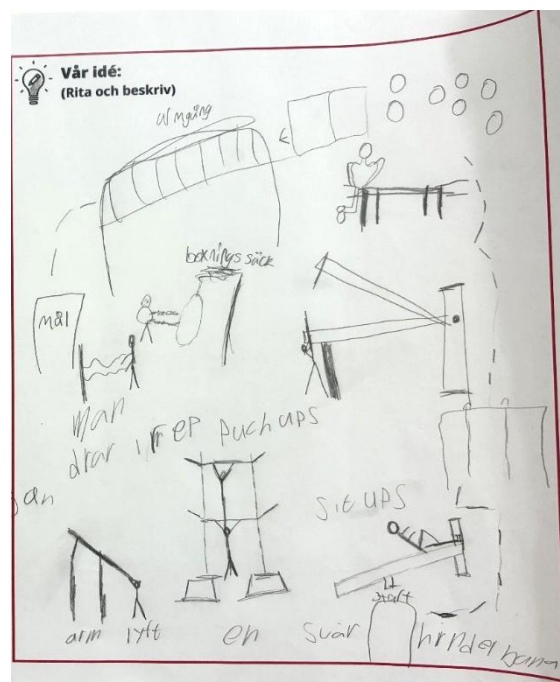
Svar: Det är en kul tanke men utegym får inte blandas ihop med lekredskap p.g.a. säkerhet, ofta är det en rekommenderad minialder eller längd. Det finns ett utegym vid Rönneljung och i dagsläget är det inte aktuellt med fler.

- En offentlig toalett på Rönneljung.

Svar: Detta har funnits tidigare men den stängdes p.g.a. Att det blev ett tillhåll /övernattning. Det krävs en hel del resurser för att detta ska fungera.

- Viktigt att den som jobbar på fritidsbanken har kunskap om grejerna som lånas ut. Kontakt med föreningars representanter. Fel plats för fritidsbanken... svårt med tider m.m. (Inne i sporthallen bättre.)

Svar: Vi är medvetna om detta och behöver framöver se över fritidsbanken.

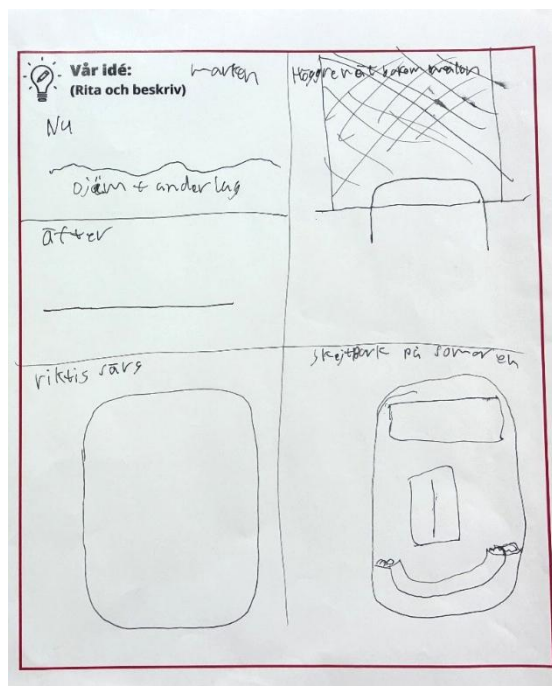

- Hockeyrinken behöver rustas upp.
- Förslag från barnen: Förbättra Hockeyrinken vid Norra vägen: Samhällsföreningen sköter denna.
 - Jämna till underlag för bättre is.
 - Riktig sarg
 - Högre nät bakom mål
 - Skejtpark på sommaren

Svar: Förslag om detta har lämnats in till medborgarbudget.

Förslag från barnen: Bygg en konstgräsplan vid Rönneljung som alla kan använda.

Svar: Finns tyvärr inte budget för detta i nuläget.

Vård och omsorg, seniorboende

- Skissas det på "Podalen"?

Svar: Gislavedshus styrelse har beslutat att detta inte är aktuellt att driva nu.

- Digital anmälan av lägenheter är svårt för äldre (man kan dock ringa).

Svar: Gislavedshus har telefontid 8-16 på vardagar 0371-566700

- Trygghetsboende på Solbacka?

Svar: Gislavedshus har gjort en utredning och denna är nu överlämnad till kommunstyrelsen för vidare hantering. Därför finns inget definitivt svar på frågan i dagsläget.

- Tveksamt om det finns lämpliga lägenheter för gamla personer.

Svar: I Reftele finns ca 200 lägenheter i olika styrelsen.

- Frågor om minskad budget för SOA (Socialnämnden?).
- Finns det skyddsrum på Solbacka eller i Reftele?

Svar: Närmaste skyddsrum finns på Segerstad.

- Har hemtjänstens personal handsfree i bilarna?

Svar: Ja det finns handsfree i bilarna, men tyvärr är antalet telefoner som kan kopplas in begränsade. All personal har en egen arbetstelefon och ett stort antal personal delar på ett visst antal bilar under arbetspassen.

- Fler seniorboenden behövs; det finns 17 lägenheter idag men fler behövs.

Svar: Det finns 28 lägenheter i Reftele, Storgatan 53–57, 2–3 rum + kök

- 207 lägenheter i Reftele ägs av Gislavedshus, men endast 1–1,5 lägenheter är lediga i kommunen idag.

Svar: Det finns 18 lediga lägenheter i Reftele idag och 116 lediga i kommunen.

- Förr kunde man få plats på Solbacka om man kände sig otrygg, men så verkar det inte vara idag. Fler skulle söka vård och omsorg om de visste att de kunde få det i Reftele. Det finns personer som stått i kö till Solbacka i 12 år, medan någon annan fick plats efter 1 år.

Svar: Vi har förståelse för att det kan kännas oroligt när man hör att andra inte har fått plats på vård- och omsorgsboende. Det är en viktig fråga som berör många. Samtidigt är det så att varje ansökan alltid prövas individuellt utifrån den enskildes behov och enligt Socialtjänstlagen (SoL). Det betyder att det inte går att jämföra sin situation med någon annans, eftersom behoven kan se väldigt olika ut.

Känslor av otrygghet tar vi alltid på allvar. I bedömningen vägs också flera delar in, till exempel hälsa, omsorgsbehov och vilka möjligheter det finns att få stöd i hemmet. Om behovet inte motsvarar vård- och omsorgsboende finns det ofta andra insatser som kan ge stöd och öka tryggheten i vardagen. Vi vill också lyfta att alla har rätt att ansöka och få sin situation prövad. Om man inte är nöjd med ett beslut finns möjlighet att överklaga. Tveka inte att ta kontakt med biståndsenheten om du har frågor eller funderingar.

- Det finns många tomma rum på Solbacka.

Svar: Det stämmer att det finns tomställda vårdplatser på Solbacka. Vi har utökat antalet vårdplatser på Solbacka till 32 platser. Det kommer dock fortsatt finnas tomma vårdplatser, i nuläget finns inget behov av att öppna upp fler vårdplatser på Solbacka. Dialog pågår om lokalerna kan användas till annan verksamhet.

- Klagomål på att hemtjänstpersonal röker och kastar fimpar samt kör för snabbt.

Svar: Tack för synpunkten, vi tar med den och återkopplar till verksamheten.

- Fråga om utomboende äldre kan få äta på Solbacka på helgerna när mat ändå lagas. Kan anhöriga få möjlighet att hämta mat på restaurangen.

Svar: Solbackas restaurang är öppen på vardagar, under helgerna serveras endast mat till de som bor på boendet. Eftersom kommunen inte längre erbjuder hemleverans av mat är det inte heller möjligt att hämta mat i köket.

Vi hänvisar till hemhandling samt de butiker och restauranger som finns i närområdet.

Övriga synpunkter:

- Lägenheter nära Solbacka är populära.
- Många i Reftele har villor med trappor och kan inte bo kvar.
- Prisläget för att bygga nytt är dyrt, särskilt i markplan.
- Rotation behövs.
- Servicen i Reftele upplevs försämrats och det går inte att ta ut pengar.
- Solbacka anses bättre än Krongatan; föreslår ombyggnad av lediga lägenheter till seniorboende.
- Önskemål om skyddsrum i Reftele.

Hur kan vi tillsammans utveckla vår bygd?

Deltagare i lokalsamtalet fick i mindre grupper sammanfatta en gemensam utvecklingsinriktning för Reftele. Här har anteckningarna sammanställts utifrån olika teman som belystes.

Skola och unga

- Satsa på och rusta upp skolor: Skolorna i Reftele och Ås ses som avgörande för samhället och behöver rustas upp för att behålla sin kvalitet.
- Fler vuxna i skolan: Ett förslag är att engagera pensionärer som "skolmormor" eller "skolfarfar".
- Meningsfull fritid: Skapa en ungdomsgård och bygga en skatepark.

Bostäder och tomter

- Fler boendeformer: Det behövs ett mer varierat utbud av bostäder.
- Senioranpassat: Särskilt fokus på tillgängliga marklägenheter eller lägenheter med hiss för äldre som vill sälja sina hus.
- Attraktiva tomter: Kommunen bör upplåta attraktiva tomter för att locka inflyttning.

Fritid och samlingsplatser

- Skapa mötesplatser: Behov av samlingspunkter för gemenskap, som till exempel ett café, second hand-butik eller att använda Magasinshuset och torget.
- Sport och hälsa: Upprustning av boulebanan, asfaltering av rinken vid Norra vägen, nya basketkorgar, utegym samt konstgräs på spontanidrottsplatsen vid Ölmestadskolan.

- Natur och djur: Anlägg en kommunal badplats vid Strand och en hundrastgård mellan macken och församlingshemmet.

Service och arbete

- Bevara lokal service: Det är viktigt att behålla vårdcentralen och tandläkaren på orten.
- Nära vård: Öppna ett hemtjänstkontor i den sydöstra kommundelen.
- Lokala jobb: Utlokalisera kommunal verksamhet från Gislaved till Reftele för att skapa fler arbetstillfällen.

Trafik och närmiljö

- Säkra vägar: Bygg en cykelväg till Kyrkbyn.
- Välkomnande ort: Utveckla och rusta upp "inkomområdet" och infarten till Reftele, samt uppdatera informationsskylten vid macken.

Gemenskap och dialog

- Positiv marknadsföring: Både invånare och kommunen bör prata positivt om orten och lyfta fram fördelarna med att bo i mindre orter i stället för att bara fokusera på de större.
- Samverkan: Öka samarbetet mellan föreningar och mellan invånare och kommunen genom feedback och uppföljningsmöten.
- Lokala evenemang: Återinför "Refteledagen" och stötta de lokala föreningarna med bidrag och rimliga hyror.
- Påverkan: Engagera invånarna i arbetet med översiktsplanen.

Har du fler förslag eller synpunkter? Hör av dig!

- Hör av dig till kontaktcenter, telefon: 0371–810 00, mejl: kommunen@gislaved.se
- Du kan även lämna synpunkter via formuläret på: gislaved.se/synpunkter-och-forslag

När du kontaktar oss via kontaktcenter eller formuläret ovan registreras ditt ärende och får ett ärendenummer som kan följas upp.

Medverkande från Gislaveds kommun

Politiker	Tjänstepersoner
Demokratiberedningen 1. Agneta Karlsson 2. Peter Bruhn 3. Pauline Barvö 4. Lars-Ove Bengtsson 5. Verónica Olmos Oscarsson Nämndsordförande 1. Ylva Samuelsson, ordförande socialnämnden 2. Maria Gullberg Lorentsson, ordförande utbildningsnämnden 3. Sandy Lind, 1:a vice ordförande samhällsutvecklingsnämnden 4. Magnus Sjöberg, ordförande bygg- och miljönämnden 5. Anton Sjödel, kommunstyrelsens ordförande	1. Elin Turesson, utvecklingsledare social hållbarhet 2. Jonny Svenningsson, utvecklingsledare/skolskjutssamordnare 3. Hans Engström, mark- och exploateringschef 4. Mats Bondéus, projektledare mark och exploatering 5. Stefan Cerek, VA-ingenjör 6. Rebecca Engdahl, arbetsledare gata, park, natur 7. Anton Axner, utvecklingsledare infrastruktur 8. Annie Nilsson, kultursamordnare 9. Jenny Johansson, utvecklingsledare socialförvaltningen 10. Malin Larsson, VD Gislavedshus 11. Peter Albinsson, utvecklingsledare kommunstyrelseförvaltningen 12. Bengt-Göran Ericsson, utvecklingsledare strategisk planering

Med vänlig hälsning

Elin Turesson, utvecklingsledare social hållbarhet

elin.turesson@gislaved.se

Dokumentation lokalsamtal Burseryd, Hällabäck, Arnåsholm 14 oktober 2025

Den här dokumentationen sammanfattar lokalsamtalet rörande Burseryd, Hällabäck och Arnåsholm med omnejd den 14 oktober 2025. Lokalsamtalet är en del av Gislaveds kommuns arbete med att förbättra dialogen med invånarna i kommunens mindre orter och byar. Under kvällen fick deltagare möjlighet att ställa frågor, lyfta behov och diskutera framtidsidéer tillsammans med politiker och tjänstepersoner.

Dokumentet innehåller det som togs upp under samtalet, svar från kommunen och länstrafiken samt invånares idéer och förslag kring utveckling av bygden.

Totalt deltog 27 personer från lokalsamtalsområdet. Från Gislaveds kommun deltog sex ledamöter i demokratiberedningen, fyra nämndsordförande samt elva tjänstepersoner och gäster (se lista i slutet av dokumentet).

Efter lokalsamtalet besökte demokratiberedningen mellanstadiet på Bureskolan (55 elever). Barnens förslag och synpunkter finns också med i denna sammanställning.

[Du kan alltid hitta de senaste uppdateringarna angående lokalsamtalet på kommunens hemsida.](#)

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Postadress:
Gislaveds kommun
332 80 Gislaved

Besöksadress:
Stortorget 1
Gislaved

Telefon/fax:
0371-810 00
0371-940 79

E-post/webb:
kommunen@gislaved.se
gislaved.se

Organisations nr:
212000-0514

Bankgiro:
426-7225

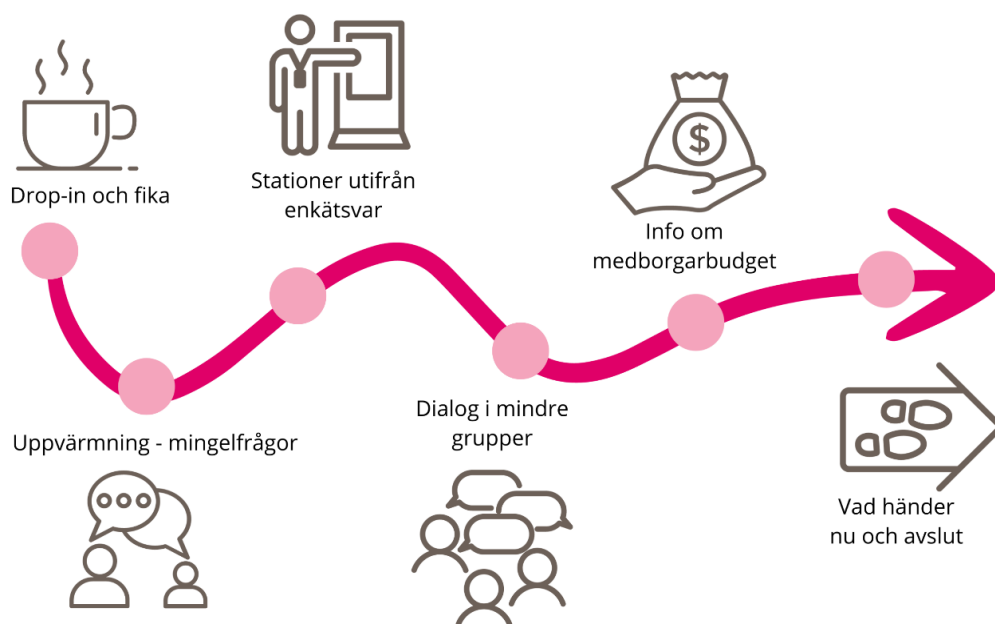
Innehåll

Dokumentation lokalsamtal Burseryd, Hällabäck, Arnåsholm 14 oktober 2025.....	1
Vad som diskuterades på mötet.....	2
Vägar, gator, parker och trafik.....	3
Kollektivtrafik – svaren är formulerade av Jönköpings länstrafik	5
Skola, förskola och skolskjuts.....	5
Bostäder, samhällsplanering, VA och byggande.....	6
Fritid, kultur, samlingslokaler och beredskap	8
Vård och omsorg.....	14
Hur kan vi tillsammans utveckla vår bygd?.....	16
Har du fler förslag eller synpunkter? Hör av dig!.....	16
Medverkande från Gislaveds kommun.....	17

Vad som diskuterades på mötet

Huvuddelen av kvällen bestod av sex stationer där deltagarna fick ställa frågor direkt till berörda tjänstepersoner och politiker. En gemensam sammanfattning och framåtblick kring utveckling av området gjordes innan mötet avslutades med information om medborgarbudgeten, 175 000 kr som ska investeras i området under 2026. Alla som bor i lokalsamtalsområdet har möjlighet att lämna in förslag och rösta kring hur pengarna ska användas.

Nedan följer en sammanfattning av de ämnen som diskuterades under kvällen. Under varje tema listas frågor, synpunkter och svar från kommunen. I vissa fall finns länkar till mer information.

Vägar, gator, parker och trafik

Natur, skötsel och miljö

infarten från Smålandsstenar behöver gallras.

- Skogen som åsyftas ägs av Svenska kyrkan.

Gallra och rög runt elljusspår. Även utmed ån slingan/bron.

- Vi tar med synpunkten till planering av åtgärder.

Träd växer ut i Tyngelgatan. Skymmer belysning.

- Synpunkten har vidarebefordrats till Gislavedshus som är markägare

Upprensning Västerån, infart från Smålandsstenar.

- Arbete har påbörjats för att röja, gallra och gräva ur längs med ån genom samhället. Västeråns regleringsföretag driver projektet som beräknas vara genomfört 2026. Kommunen, tillsammans med övriga markägare, är delaktiga i projektet.

Trafik, vägar och säkerhet

Potthål på vägen mot skjutbanan utanför Hult i Burseryd.

- Vägen är enskild men sköts av kommunen. Synpunkten tas med i planering av underhåll för vägen.

En enskild väg i Arnåsholm över ån är ej farbar. Google visar den vägen

- Vägar utan statligt driftbidrag har inget krav att vara farbara mer än för enskilt bruk. Om Google visar fel kan detta rapporteras direkt via [Google Maps](#).

Önskemål om 40 km/h i Arnåsholm och i en längre sträcka samt "lämna företräde" skylt.

- Det är frågor som hanteras av Länsstyrelsen, som i sin tur måste samråda med väghållaren (Trafikverket). Generellt är de restriktiva. En ansökan om sänkt hastighet eller annan skyltning kan göras hos Länsstyrelsen, [du hittar mer information på deras hemsida](#).

Många tunga lastbilar per dag genom Burseryd från Halmstad.

- Det är allmän väg genom Burseryd vilket gör att det är svårt att reglera. Vägen ska hållas öppen för allmän trafik.

Gång- och cykelvägar, infrastruktur

Bygg om gamla Järnvägen till cykelväg så barnen kan cykla till Långhultsbadet och till Burseryd.

- En dialog pågår om den tidigare banans framtida ägarskap och användning. Inga beslut är fattade i frågan, bortsett från att sträckan är formellt nedlagd som järnväg.

Återuppta tågtrafik på västra centralbanan.

- Beslut om upphörande av underhåll har fattats, samt om banans nedläggning (sträckan Landeryd – Burseryd). Stora delar av anordningen längs den tidigare banan (till Falköping) är dessutom borttagen. Kommunen bedömer möjligheterna för ett återupptagande av banan för tågtrafik som mycket, mycket små.

Ortsmiljö och trivsel

Storgatan i Burseryd behöver uppfräschning.

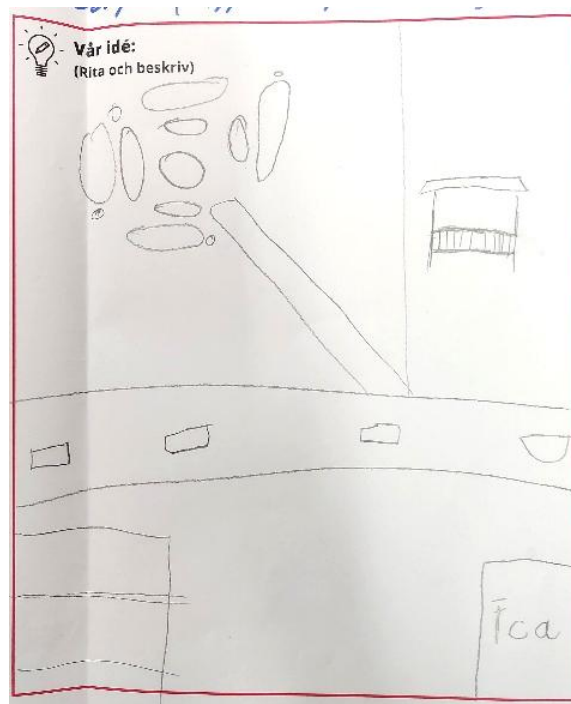
- Storgatan ägs och sköts av Trafikverket. Kommunen kan därför inte utföra åtgärder på eller längs vägen. En möjlighet är att prata med de som äger fastigheter längs Storgatan om det går att göra en gemensam insats.

Många gamla bilar står längs Storgatan i Burseryd, ser tråkigt ut.

- Bilar som står på privat mark är fastighetsägarens ansvar. Om det finns misstankar om att miljöfarliga ämnen kan läcka ut från ett fordon kan du lämna in en synpunkt via kontaktcenter, 0371 - 810 00, eller [kommunens hemsida](#).

Förslag från Barnen i Bureskolan: Förbättra torget i Burseryd så det blir trevligare att hänga där. Städa upp, tak över bänkar, fräscha upp bänkarna, ett övergångsställe vid ICA och ett vid kupan, Laga trasiga gatlysen, trevligare buskar vid torget.

- Frågan om övergångsställen tas upp med Trafikverket som äger vägen.
- [Felanmäl gatlysen som inte fungerar längs kommunala gator till Gislaved energi](#)
- [Felanmäl gatlysen som inte fungerar längs Storgatan till Trafikverket](#)
- Kommunen har planer på att fixa till buskar och rabatter på torget.
- Övriga synpunkter tas med till framtida upprustning av torget.

Kollektivtrafik – svaren är formulerade av Jönköpings länstrafik

Önskemål om en ny bussficka vid hållplats Villstadsvägen i Burseryd, då säkerheten är bristfällig och barnen inte syns då de står vid vägkanten.

- Länstrafiken skall undersöka med Trafikverket vad de ser för möjligheter med att bygga en ficka, åtminstone på ena sidan.

Önskemål om att närtrafiken utvecklas och att regelverket uppdateras. Framför allt behövs en bättre marknadsföring och kunskap kring närtrafikens möjligheter. Ser möjligheter att informera i samarbete med föreningars medlemsutskick.

- Länstrafiken tar med sig synpunkterna
- [Här hittar du information om närtrafiken](#)

Önskemål från barnen i Bureskolan: Fler avgångar för bussen mellan Burseryd och Gislaved.

- Länstrafiken hänvisar majoriteten av resande till stråket Burseryd – Smålandsstenar för resor med linjetrafiken. Linjen Burseryd – Gislaved är mera en linje med skolkaraktär så den är anpassad efter ramtiderna i skolan, primärt efter gymnasiet i Gislaved.
- Vi har inga planer på några utökningar i närtid med linjerna i området, men alla förslag tas med som synpunkter till planeringen.
- Det bästa sättet att få fler turer med bussarna är att resa mycket och flitigt med oss. Då växer turutbudet med resandevolymer.

Flera tidtabellsförslag lämnades också in till länstrafiken.

- [Du kan alltid skicka in synpunkter och förslag till Länstrafiken via deras hemsida](#)

Skola, förskola och skolskjuts

Hur ser lärartätheten ut i Bureskolan?

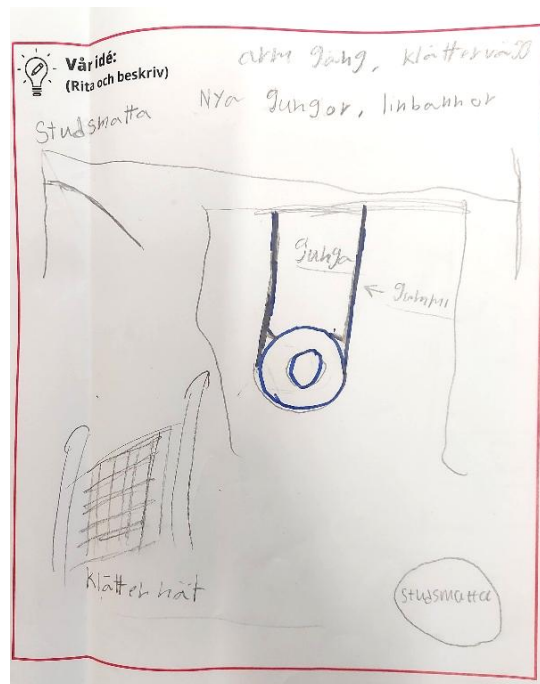
- Läsåret 24/25 var lärartätheten 60 % i F-3 och 40 % i 4-6.
- Detta läsår, 25/26, är lärartätheten 100 % i F-3 och 80 % i 4-6.

Hällabäck – barn och vuxna står i korsningen, invånare vill ha/göra en busskur men den behöver stå på bättre plats (gamla syfabriken). Kan skolskjutsen vända vid fabriken vid hämtning?

- Från och med nästa termin kommer skolskjutshållplatsen i Hällabäck vara vid gamla syfabriken för alla skolskjutselever. Det är upp till invånarna i Hällabäck att ordna någon form av busskur/vindskydd.

Förslag från barnen i Bureskolan: Bättre skolgård, förbättra fotbollsplanen, nya fotbollsnät, tätare tak över pingisborden, bättre gungor, spola is oftare, multiarena, fler pingisbord och bollar, linbana, studsatta, klättervägg, armgång,

- De som ansvarar för utrustningen på skolgården har tagit emot synpunkterna kring fotbollsplanen, taket över pingisborden samt gungorna.
- Rektorn har fått önskemålen kring inköp av bollar och annat rastmaterial.
- Driv gärna frågor om skolgården och utrustning via elevrådet.
- Multiplanen är på gång.

Bostäder, samhällsplanering, VA och byggande

Vatten och avlopp

Kommunalt avlopp i Arnåsholm, vad är status?

- För tillfället håller vi på att bilda ett team som ska driva projektet. Vi är i ett tidigt skede. En preliminär plan är att utredning, projektering och upphandling sker under 2025–2026, och att byggnation sker 2027–2028.

Hur ser VA-taxan ut?

- [Information om VA-taxan finns på hemsidan](#)

Behöver man göra om avlopp i gamla hus?

- Inte nödvändigtvis. Det beror på vad man har för avloppslösning, hur huset används, hur gammalt avloppet är osv. Men gammalt hus innebär inte per automatik att avloppet kommer dömas ut.

Information om VA-plan (verksamhetsområde) också på andra sätt än hemsidan.

- Vi tittar på hur vi kan göra VA-planen mer tillgänglig, till exempel genom att ta upp den i lokalsamtalen. Det kan vara ett bra sätt att nå ut till fler än via hemsidan.

Energi och naturvård

Vindkraftverk i Arnåsholm och Frostnäs, vad är status?

- Vindkraft Arnåsholm. Det finns ingen kontakt om tidigt samråd eller någon ansökan som kommunen fått information om.
- Vindkraft Frostnäs. Det finns tillstånd till tre vindkraftverk i projektet. Senaste informationen är att företaget har fått förlängd tid att påbörja verksamheten. Ett beviljat tillstånd ska tas i bruk senast fem år efter att beslutet trädde i kraft, i detta fall april 2020. Företaget har beviljats förlängning av miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Östergötland från april 2025 till 30 april 2028.

Förslag från Barnen i Bureskolan: Förbättrat fiske i Burseryd (Tyngeln och Västerån). Plantera in fisk, bygg nya bryggor och rensa upp i sjön. Förbjud nätfiske som tömmer sjön på fisk.

- Tyngeln är grund sjö med mycket vass och annan vegetation och som lätt växer igen. Kommunen kalkar i uppströms sjöar för att minska försurningen i Tyngeln.
- Hur man fiskar, vilka fiskemetoder man använder bestäms (förutom av vad lagar och regler säger) av de som har fiskerätten i sjön, i detta fall Angsåsortens Fiskevårdsområdesförening.

Bygg och miljö

Höga bygglovsavgifter och tillsynsavgifter. Lika höga oavsett storlek på verksamheten.

- Bygglov: De avgifter som tas ut fastställs av kommunfullmäktige. Avgifterna ska täcka alla kostnader som kommunen har för handläggning av ärendena. Det stämmer inte att storleken är densamma oavsett verksamheten. Avgiften är beroende av hur stor byggnadsytan är och vad man ska bygga.
- Miljötillsyn: Det har att göra med att vi är avgiftsfinansierade. En stor verksamhet har ofta högre avgift än en liten, beroende på vad det rör sig om för verksamhet.
- När det gäller serveringstillstånd betalar man för tiden som läggs på ärendet.

Smidigare vägar att få svar vid bygglovs och miljöärenden.

- Miljöärenden: Kontaktcenter den smidigaste vägen att få kontakt med oss. När vi är ute på tillsyn kan vi inte alltid svara i telefon. Lämnas namn, nummer och ärende hos Kontaktcenter så ringer vi upp så fort vi kan, inom någon dag.

- Bygglov: Detta är ett område vi vill utveckla i kommunen. Vi har en väg in genom kontaktcenter, har du en handläggare så kan du kontakta denne direkt. Vi har haft ett öppet hus i Tranemo och planerar att genomföra öppet hus i Gislaveds kommun framöver.
- Vi planerar också att införa ett bokningssystem för att man ska själv kunna boka ett möte, antingen fysiskt eller via telefon/webb. På längre sikt hoppas vi kunna börja arbeta med mina sidor där man själv ska kunna följa sitt ärende.

Strandskydd, går det att få dispens utanför LIS-områden?

- Ja absolut. Om man uppfyller [de skäl som finns i miljöbalken](#) så kan man få dispens utanför ett LIS-område.

Fritid, kultur, samlingslokaler och beredskap

Beredskap

”Vem är du när kriget kommer?” av David Bergman. Kan han komma hit som föreläsare?

- Kommunen tar med sig frågan in i planeringen för beredskapsveckan 2026.

Hur går arbetet med beredskap? Var ska vi samlas? Hur ska vi få vatten och mat?

- Kommunen arbetar med att utse och utrusta trygghetspunkter som ska fungera som samlingsplatser vid kris eller krig. I dagsläget finns inget beslut om specifika lokaler i Burseryd eller någon av de andra tätorterna.
- Beredskapsarbetet fortgår i kommunen. Ett fokus nu är nödvatten. När, var och hur nödvatten levereras kommer informeras om inför och vid en nödvattensituation.
- De som får mat av kommunen i vardagen (förskola, skola, brukare i socialförvaltningens olika verksamheter) kommer få mat även fortsatt. Den absoluta majoriteten av kommunens befolkning förväntas stå för sin egen beredskap. Se broschyren [”Om krisen eller kriget kommer”](#).

Övriga synpunkter:

- Viktigt med livsmedelsaffär i beredskapssyfte.

Trygghet

Förslag från Barnen i Bureskolan: trygghetsvandring för att hitta och åtgärda mörka platser.

- Trygghetsvandringar genomförs vid behov och kommer under hösten genomföras i Smålandsstenars tätort. Eleverna får gärna peka ut platser för framtida trygghetsvandringar och peka ut platser som upplevs otrygga i kommunens verktyg. [Rapportera en otrygg plats eller händelse](#).

Förslag från barnen i Bureskolan: Ökad närvaro och relationsbyggande med polisen. Kan de komma till oss i skolan och prata om trygghet?

- Önskemål om ett besök i mellanstadiet har skickats till kommunpolisen.
- Polisen besöker elever i årskurs 8 varje år och pratar om vad som händer när man fyller 15 år. Då får man mer ansvar och kan bli straffad om man bryter mot lagen. De pratar också om viktiga saker som samtycke, mod att hjälpa andra och hur man ska tänka kring att dela bilder på nätet.
- I årskurs 6 får elever lära sig om gäng och varför vissa barn ibland blir lockade in i kriminella grupper. Man pratar om hur det går till, vad som kan hända och hur man säger nej. Utbildningen hålls av personer från skolan, fritidsverksamheten och socialtjänsten. Det är ett tillfälle att prata om trygghet och göra bra val.
- Om du varit med om eller bevittnat ett brott ska du anmäla detta till polisen. Pågående brott via 112, annars kan du använda formulär på [polisens hemsida](#).

Äldre och förebyggande hälsa

Aktiviteter för äldre. Boule, stickcafé

- På Ekbacken finns en bokcirkel för äldre som biblioteket ansvarar för. Det är både för de som bor på boendet och de som kommer utifrån.
- Kommunen arrangerar träffpunkter för seniorer i Burseryd, Smålandsstenar, Gislaved, Anderstorp, Hestra och Reftele. [Du hittar aktuellt program på hemsidan](#).

Varför fick vi inget nytt grus till Boulebanan?

- Tyvärr hittar vi inte information om detta i våra system. Återkom gärna i en fråga via kontaktcenter med mera information om hur ni ansökte om bidrag och vem ni varit i kontakt med hos oss.

Arbeta förebyggande för äldres hälsa, det blir billigare i längden.

- Detta arbete är under utveckling i kommunen. Här kommer några exempel på befintlig verksamhet:
 - Vi har en person som jobbar med förebyggande hembesök. Alla som är över 65 år i kommunen kan boka ett sådant besök. [Du kan läsa mer på kommunens hemsida.](#)
 - Vi erbjuder en gratis träningsapp för dig som vill träna hemma. [Läs mer om appen och hur du registrerar dig.](#)
 - På kommunens hemsida finns information samlad kring ["ett gott åldrande"](#)

Friluftsliv och leder

Gislavedsleden koppling till Sverigeleden – är den fortfarande aktuell?

- Gislavedsleden är del av Smålandsleden och den ingår i ett större nätverk av leder som spänner över hela Europa.
<https://www.smalandsleden.se/>

Röj Gislavedsleden oftare, 2 gånger/år. Annars inte lönt att marknadsföra, folk blir besvikna.

- Leden röjs/ses över två ggr år sedan tre år tillbaka. 80 % av leden går på grusväg och är helt öppen. Övriga 20 % är av karaktär skogsväg/mindre stig.
- Arbetet fortlöper med att säkra leden. Vid skogsavverkning, arbeten, vägröjning och oväder så kan det snabbt bli förändringar i naturen. Vi försöker hålla jämna steg med detta. Vi tar gärna emot synpunkter och tips på var det skett skador via kontaktcenter eller [felanmälan](#).

Enter vill inte fortsätta med X-rundan. Viktigt att den får vara kvar, helst i Arnåsholm.

- Enter har mycket riktigt beslutat att avsluta arbetet med x-rundan eftersom de vill prioritera annat arbete.

Förslag från Barnen i skolan: Mountainbikeleder i Burseryd, kanske i Lida med anslutning till elljusspår. Olika svårighetsgrader, MTB förening, cykeluthyrning, tävlingar, tidtagning m.m.

- Kul att det finns ett cykelintresse! Det ger den lokala föreningen syfte och fart framåt i arbetet med att skapa en medlemsbaserad verksamhet. Är det på kommunal mark kan vi hjälpa föreningen med att underlätta tillskapandet. Prata med Burseryds IF.

Barn, unga och kultur

Aktiviteter för barn. Barnteater i Hällabäck. Lovaktiviteter. Att det händer nåt.

- Vi har tidigare haft barnteater i Ås bygdegård och det skulle vara fullt möjligt att göra ett liknande arrangemang i Hällabäck. Vi skulle behöva en eller några kontaktpersoner som vi kan fortsätta dialogen med så kan vi se om vi kan få ihop något till kommande vår, sommar eller höst.
- Detta kan också kombineras med hur man väljer att använda medborgarbudgeten. Då kan vi vara behjälpliga på olika sätt. En teaterföreställning kostar omkring 15 000.
- Vi har även turnerat med vissa aktiviteter(vattenkrig) sommartid. Om intresse finns kan vi lägga in ett stopp i Hällabäck. Även då behöver vi någon/några som möter upp.

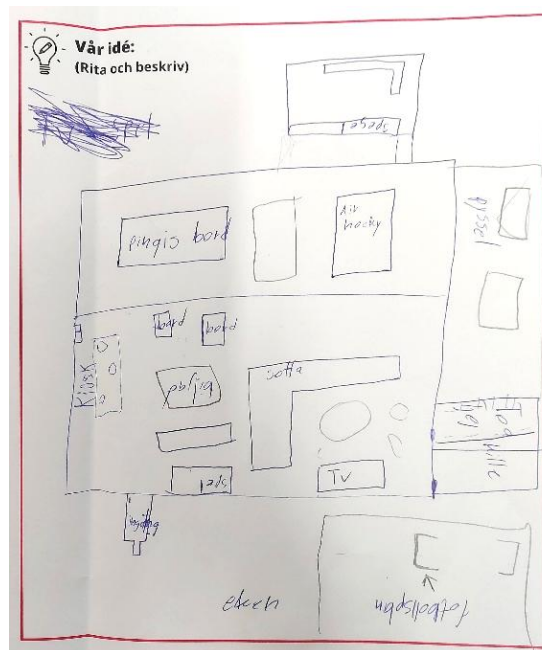
Kulturplatån, elever utan socialt nätverk. Önskar samarbete med skolsociala teamet. Infofilmer om verksamheten i Kulturplatån. Ex. info i Vklass och till skolorna. Fantastisk verksamhet.

- Önskemålet har förmedlats till Kulturplatån

Förslag från barnen i Bureskolan:

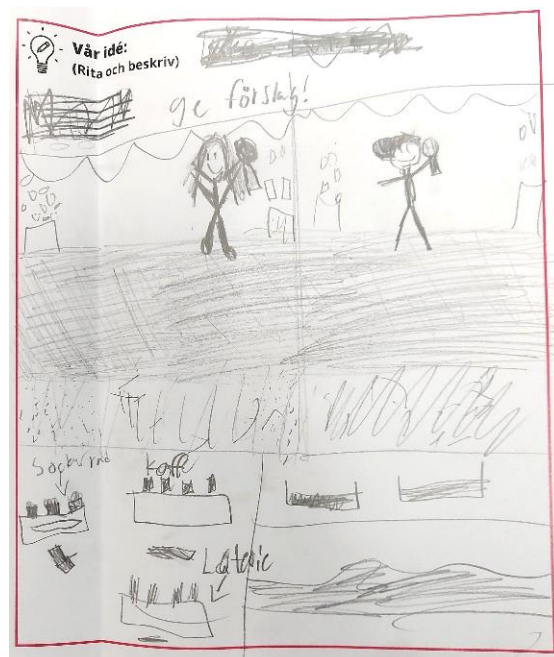
Fritidsgård/mötesplats för barn och unga i Burseryd från åk 4 och uppåt. Öppettider: 13-20 (helg), 15-19 (Vardag). Samarbete mellan föräldraförening och kommunen. Kök, fotbollsplan, pingis, soffor, man får ha mobiler, sällskapsspel, pyssel, Tv-spel, kiosk, biljard, projektor m.m. Olika dagar för olika åldrar.

- Det finns idag inga planer på en sådan verksamhet. Fritidsgårdar finns i anslutning till högstadieskolorna i kommunen.
- För att skapa ny verksamhet krävs politiska beslut.

Förslag från barnen i Bureskolan: Konserter i Tyngelvi för barn och unga. Musik som många gillar.

- Detta är något ni skulle kunna göra tillsammans med föräldraföreningen. Det kan vara ett förslag till medborgarbudget eller så kan de söka bidrag, exempelvis [arrangemangsbidrag från Region Jönköping](#).
- Kultursamordnare i kommunen kan vara bollplank kring att boka artister.

Förslag från barnen i Bureskolan: Mer teater i skolan (föreställningar)

- Kommunen arrangerar kulturhändelser varje år i alla årskurser inom ramen för skapande skola. Det finns en plan för att ta del av olika typer av kultur under skolgången.
- Vi tar med oss önskemålet när vi planerar kulturverksamhet framåt

Fördelningsfönster för Kultur i skolan

HÖST/VÅR 4-5 år Teaterföreställning/ film på biblioteket	HÖST Förskoleklass Dans (Föreställning)	VÅR Årskurs 1 Teater/Cirkus (Föreställning)	VÅR Årskurs 2 Gislaveds Symfoniorkester (Konsert)
VÅR Årskurs 3 Litteratur (Författarbesök)	VÅR Årskurs 4-5 Teater, Dans, Musik (Föreställning)	HÖST Årskurs 6 Litteratur (Författarbesök)	VÅR Årskurs 7 Konst, Film, Musik (Workshop)
HÖST Årskurs 8 Skolbio (inkl publiksamtal)	HÖST/VÅR Årskurs 9 Kulturrese (Föreställning & Workshop)	HÖST Anpassad Grundskola Föreställning/Workshop	 GISLAVEDS KOMMUN

Bokbuss

Bokbussen måste handikappanpassas.

- Vi håller just nu på att utforma den nya bokbussen tillsammans med leverantören och då kommer den vara bättre anpassad för handikappade. Den gamla bokbussen kan vi tyvärr inte göra någonting åt.

Skicka ut bokbussens turlista med posten.

- Vi har testat detta förra året som en del av ett projekt. Responsen var god, men kostnaden är tyvärr ganska hög. Vi tar det med oss och ser hur möjligheterna ser ut framåt.

Använd föreningarna i kommunens marknadsföring.

- En jättebra idé! Det kommer vi tänka mer på när vi försöker nå ut. (Biblioteket)

Samlingslokaler

Privata vill kunna boka samlingslokal utan för höga avgifter.

- Kommunen ger bidrag till föreningsdrivna samlingslokaler. I våra kriterier trycker vi främst på att hyran ska vara låg för ideella föreningar. Taxor för privat uthyrning är inget som kommunen subventionerar eller har synpunkter på då detta inte är kommunal verksamhet.

Varför får bygdegården i Arnåsholm inget kommunalt bidrag?

- En utredning gjordes av kommunens bidrag till samlingslokaler under 2023. Arnåsholms bygdegård ansågs då inte uppfylla kriterier för att klassas som en allmän samlingslokal. Hindren för det var att föreningen vid det tillfället inte var öppen för alla och att endast medlemmar fick lov att hyra lokalen. Därför blev föreningen inte godkänd för bidrag när kommunfullmäktige beslutade om ett nytt bidragssystem.
- När föreningen sedan ändrade sina stadgar och ansökte om att bli bidragsberättigad 2024 fick de avslag. Motiveringen var att lokalen inte är tillgänglighetsanpassad samt att upptagningsområdet överlappar med bygdegårdarna i Hällabäck och Bosebo. Om föreningen anpassar lokalen och har bra argument för att lokalen fyller en geografisk lucka i kommunen finns möjlighet att återigen ansöka om att bli bidragsberättigad. Ansökan är öppen varje år i mars/april och alla ansökningar behandlas och beslutas av kommunstyrelsen. [Här kan du läsa kriterierna för bidrag](#)
- Det finns flera aktörer som ger bidrag för tillgänglighetsanpassning av lokaler. [Ett exempel är Boverket](#).

Vård och omsorg

Äldreomsorg och boendeformer

Hur mycket kostar "full" hemtjänst för kommunen?

- Hemtjänsten kostar i genomsnitt ca 336 000 kr per hemtjänsttagare. Man brukar generellt räkna att när en brukare har över ca 120-125 timmar hemtjänst/ månad är det billigare för kommunen med en plats på vård- och omsorgsboende.

Hur mycket kostar särskilt boende?

- En plats på vård- och omsorgsboende kostar kommunen ca 1,1 miljon kronor per år.

Mellanboende – trygghetsboende bör skapas.

- Det pågår ett kommunövergripande arbete där man bland annat tittar på vilka boendeformer som kommunen har behov av.

Höga betyg i bemötande från hemtjänsten.

- Den nationella brukarundersökningen visar på fina resultat avseende bemötande inom hemtjänsten. För 2025 upplever 97% att de får ett bra bemötande.

Mat, måltider och bistånd

Varför får vi inte varm mat?

- Socialnämnden har beslutat att upphöra med matdistribution med varm mat, bland annat för att använda rätt kompetens på rätt sätt men också för att arbeta mot en ekonomi i balans.
- Om man har behov av att få färdiglagade måltider levererad hem kan man ansöka om stöd med inköp av dagligvaror.
- Om man har behov av att få hjälp med att värma maten eller ha hjälp med att duka fram eller annan form av måltidsstöd kan man ansöka om stöd för detta

Kunna få bistånd av matleverans från restaurang. LSS-verksamhet, Samhall, AME?

- Detta är inget som finns idag, men vi tar med synpunkten till berörd verksamhet.

Övriga frågor

Kvarglömd läkemedelslista hos brukare (annans).

- Det är en händelse som inte ska hända, men som kan hända. Denna typ av händelser ska rapporteras som avvikelse och utredas i

verksamheten. Vi tar med oss denna synpunkt som en del i socialförvaltningens fortsatta arbete med avvikelshantering.

Varför har man minskat bidragen så mycket till pensionärsföreningar? Det urholkar föreningslivet.

- Kommunen håller på att se över modell för bidrag till föreningar. En av anledningarna till förändringen gällande bidrag till pensionärsföreningar handlar om att bidragsmodellen inte har haft önskvärd effekt till att stimulera till aktiviteter. Modellen har haft mer fokus på antal medlemmar snarare än föreningens förmåga att genomföra aktiviteter.

Aktivering, enbart för boende på VÅBO, varför?

- Aktiveringen på vård- och omsorgsboende är mer anpassad för de som bor där. Den målgruppen är för det mesta mer skör och orkar inte aktivering i större samlingar

Övriga synpunkter som vi tar med oss från samtalet om vård och omsorg

- Delaktighet är viktigt i verksamheten.
- Delaktighet blir bättre i små enheter.
- Rädsla att social närvaro rationaliseras bort.
- Ensamhet är ett problem.
- Svårt att få prata med en människa i kontakt med vård och myndigheter.
- Dörrmatta – (gå och lägg dig).
- Närhet för anhöriga till äldreboende. – synpunkt
- Digital tillsyn (kamera, läkemedelsgivare). Digitala hjälpmedel ska vara enkla att hantera.
- Stigmatisering av barn med utlandsfödda föräldrar.

Hur kan vi tillsammans utveckla vår bygd?

Under lokalsamtalet deltog flera personer i en gruppdiallog om hur bygden kan utvecklas.

Det finns ett starkt engagemang för gemenskap, delaktighet och lokal utveckling. Många vill ha fler och mer tillgängliga mötesplatser. De behövs både för vardagsaktiviteter och som en del av lokal beredskap. Bygdegårdar, samlingslokaler och parker ses som viktiga platser för gemenskap och trygghet. De kan också användas bättre och göras mer tillgängliga.

Flera lyfter behovet av bättre kommunal service och tydligare information. Kultur, bibliotek och bokbussar ses som viktiga för att skapa samhörighet. Föreningslivet ses som en stor tillgång som kan användas mer strategiskt – till exempel för att sprida information och väcka engagemang.

Kommunikationer och infrastruktur är ett återkommande tema. Det handlar om bättre kollektivtrafik, fler cykelvägar och säkrare vägar. Det gäller också teknisk infrastruktur som reningsverk och industrimark.

Många visar också engagemang för natur och landsbygd. De vill ta hand om naturen, lyfta fram naturvärden och ta större lokalt ansvar för skötsel. Det ses som vägar till ökad stolthet och delaktighet.

När det gäller service och näringsliv lyfts vikten av att behålla lokala butiker och banker. Det behövs fler arbetstillfällen och mer flexibla regler för bidrag och företagsstöd.

Slutligen vill många locka yngre människor och nya invånare till bygden. Det kräver god barnomsorg, trygg äldreomsorg, fungerande infrastruktur och möjlighet till distansarbete i en attraktiv miljö.

Har du fler förslag eller synpunkter? Hör av dig!

- Hör av dig till kontaktcenter, telefon: 0371–810 00, mejl: kommunen@gislaved.se
- Du kan även lämna synpunkter via formuläret på: gislaved.se/synpunkter-och-forslag

När du kontaktar oss via kontaktcenter eller formuläret ovan registreras ditt ärende och får ett ärendenummer som kan följas upp.

Medverkande från Gislaveds kommun

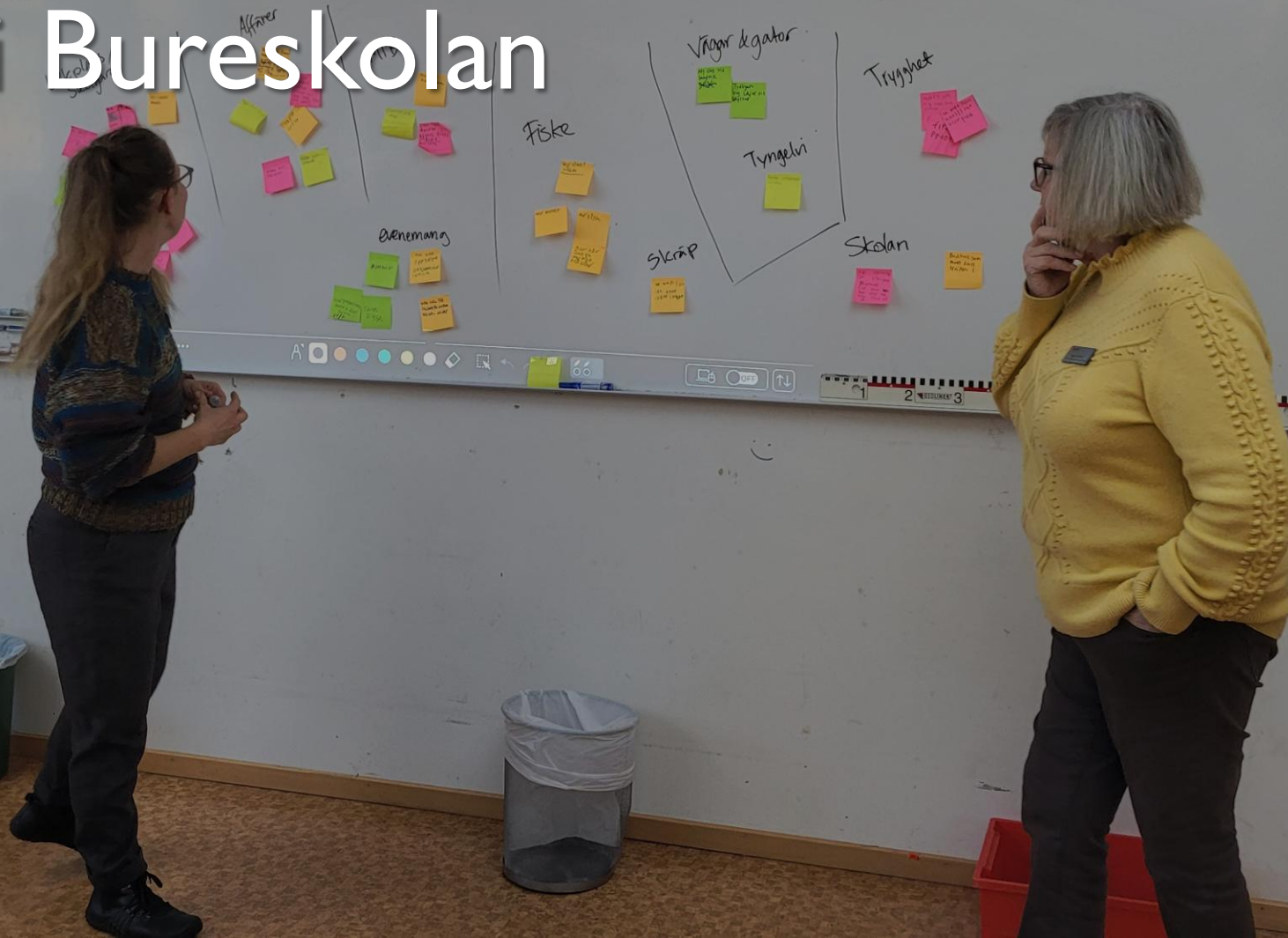
Politiker	Tjänstepersoner och gäster
Demokratiberedningen 1. Agneta Karlsson 2. Kjell Örtlund 3. Monica Håkansson 4. Peter Bruhn 5. Ronny Johansson 6. Pauline Barvö Nämndsordförande 1. Ylva Samuelsson, ordförande socialnämnden 2. Maria Gullberg Lorentsson, ordförande utbildningsnämnden 3. Sandy Lind, 1:a vice ordförande samhällsutvecklingsnämnden 4. Magnus Sjöberg, ordförande bygg- och miljönämnden	1. Elin Turesson, utvecklingsledare social hållbarhet 2. Jonny Svenningsson, utvecklingsledare/skolskjutssamordnare 3. Sara Cedervall, miljöhandläggare 4. Hans Engström, mark- och exploateringschef 5. Stefan Cerek, VA-ingenjör 6. Ulrika Frimodig Lust, enhetschef gata, park, natur 7. Anton Axner, utvecklingsledare infrastruktur 8. Karolina Persson, bibliotekschef 9. John Sporrang, säkerhetssamordnare 10. Jenny Johansson, utvecklingsledare socialförvaltningen 11. Erik Andersson, Jönköpings länstrafik

Med vänlig hälsning

Elin Turesson, utvecklingsledare social hållbarhet

elin.turesson@gislaved.se

Återkoppling Dialog i Bureskolan 20/10 2025

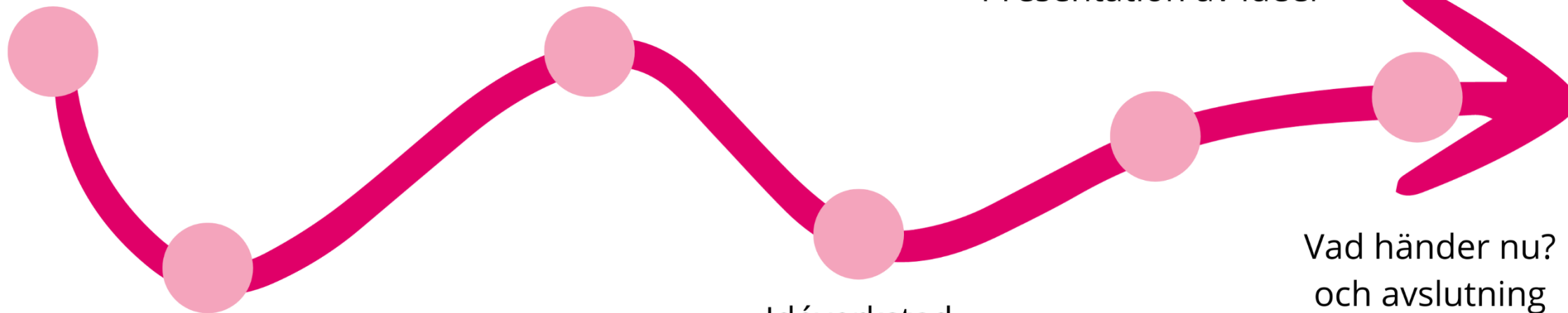
Introduktion och kort
om demokrati

Dialog i grupper

Presentation av idéer

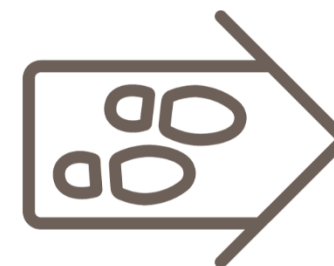
Uppvärmning

Idéverkstad

Vad händer nu?
och avslutning

Dialog i grupper

2. Hur kan området där du bor bli en ännu bättre plats att bo på?

→Anteckna idéer på post-its

Post-its

Skolgården

- Byta skolgård
- Bygga en studsmatta på skolan och byta ut lekplatsen
- Att det ska finnas studsmattor på skolan och att de bygger en loop
- Gungor
- Fixa alla gungor i skolan
- Multiarena
- Större fotbollsmål i skolan
- Få bättre fotbollsplan i skolan
- Fixa fotbollsplanen
- Fin fotbollsplan
- Fixa fotbollsplan
- Större fotbollsplaner på skolan
- Bättre klätterställning i Burseryd
- Större klätterställning
- Mer pingisbord på skolan
- Fler ställen att sitta på i skolan
- Mer bollar till varje klass

Skola och undervisning

- Att fyrorna får tydligare schema för man ser inte vad de ska ha
- Bekvämare stolar i skolan
- Mer lax i skolan
- Saker i skolan

Kultur, evenemang och upplevelser

- Konsert
- Tivoli
- Karuseller, berg- och dalbana
- Ungdomsfestivalen och andra evenemang
- Åka på teater åk 5–6
- Marknad
- Marknader med saker att göra ibland
- Café
- Café som man kan sitta och hänga i

Post-its

⚽ Idrott, aktivitet och ungdomsverksamhet

- Fler tränare
- Friidrottsplats
- Lerduveskytte
- Mountainbike-bana
- Mountainbike-bana
- Cykelpark i naturen
- Enklare att åka skridskor, ta bort snö
- Badhus som man kan träna i
- En simbassäng
- Simhall
- Fritidsgård
- Fritidsgård
- Samlingsplats för ungdomar
- Aktiviteter
- Aktiviteter
- Jumpyard

- Göra en Jumpyard i Burseryd så man hittar fler vänner
- Höghöjdsbana
- Höghöjdsbana
- Linbana
- Linbana
- Linbana
- Zipline

✿ Trivsel, miljö och platsutveckling

- Röja upp så det blir fint
- Göra Tyngeln finare
- Fixa torget finare
- Parken ska bli fin
- Finare torg
- Fler bänkar i t.ex. Tyngelvi
- Fler sittplatser vid Tyngelvi/torget

Post-its

🐟 Natur, vatten och fiske

- Mer fisk i sjöarna
- Mer fisk
- Mer vatten
- Bättre fiskmiljö
- Utveckla fiske
- Att man inte ska kasta cyklar i vattnet
- Plantera in mer fisk, gädda, gös, mal, brax, mört
- Plantera in fisk och kräftor
- Plantera in ål i sjöar
- Man får inte ta med fisk från sjöar
- Sänka priset på fiskesaker
- Fixa fiskställen
- Sjö, bad
- Bättre omklädningsrum och dass vid badplatsen i Långhult
- Förnya omklädningsrummen i Tyngelvi
- Större vindskydd
- Bra broar över ån

🚌 Trafik, kommunikationer och infrastruktur

- Mer bussar efter skolan för man måste alltid vänta länge
- Buss på helgen
- Busshållplats i Trehörnahult
- Bättre busstider
- Cykelbana
- Cykelvägar, trottoarer
- Mer trottoarer
- Övergångsställe vid ICA
- Övergångsställe, trottoar
- Bättre/ fler övergångsställen
- Trottoar vid stor väg i Betarp
- Varningsskyltar
- Tydligare väglinjer och skyltar
- Ny väg vid Sandvik
- Lägre ålder för epa

Post-its

📌 Service, handel och utbud

- Det ska finnas mer på ICA
- Längre öppettider på ICA
- Ändra ICAs öppettider
- ICA ska öppnas längre
- ICA ska vara öppet längre
- Bättre öppettider på ICA
- Längre tider på ICA
- Gör ICA större
- Större affär
- Större affär
- Bygga fler affärer
- Bygga mer affärer
- Mer affärer
- Klädaffärer
- Mer godis på ICA/bubsgodis!
- Sushirestaurang i Burseryd

- Sushirestaurang i Burseryd
- Sushiställe
- Sushiställe
- Restauranger
- Lite fler ställen i Burseryd, t.ex. en mack
- Automat

🏹 Friluftsliv och naturupplevelser

- Att åka till Isaberg på vintern och åka skidor

⚠️ Trygghet och oro

- Oro för pedofil i Burseryd

Vår idé:

(Rubrik)

Vem har nytta av idén?

**Var ska den
finnas/genomföras?**

Namn:

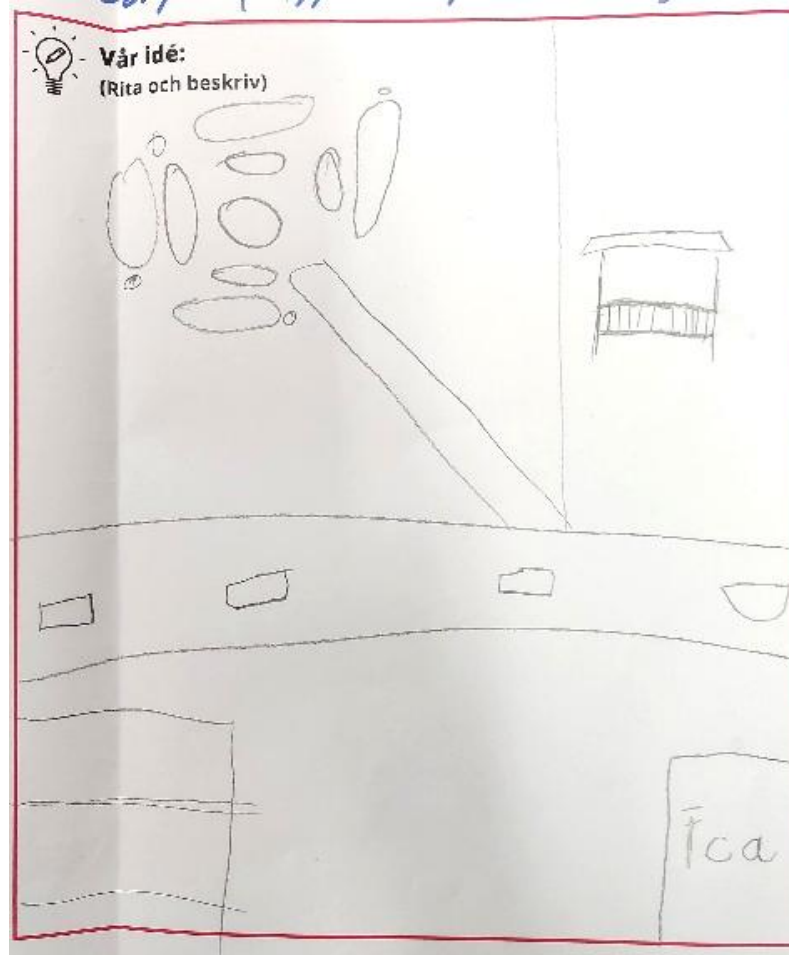
Vår idé:

(Rita och beskriv)

Förbättra torget i Burseryd

Förbättra torget i Burseryd så det blir trevligare att hänga där.

- Städa upp
- tak över bänkar,
- fräscha upp bänkarna,
- ett övergångsställe vid ICA och ett vid kupan,
- Laga trasiga gatlysen,
- trevligare buskar vid torget

Svar från kommunen

- Frågan om övergångsställen tas upp med Trafikverket som äger vägen
- [Felanmäl gatlysen som inte fungerar längs kommunala gator till Gislaved energi](#)
- [Felanmäl gatlysen som inte fungerar längs Storgatan till Trafikverket](#)
- Kommunen har planer på att fixa till buskar och rabatter på torget
- Övriga synpunkter tas med till framtida upprustning av torget

Fler avgångar för bussen mellan Burseryd och Gislaved

Svar från Länstrafiken

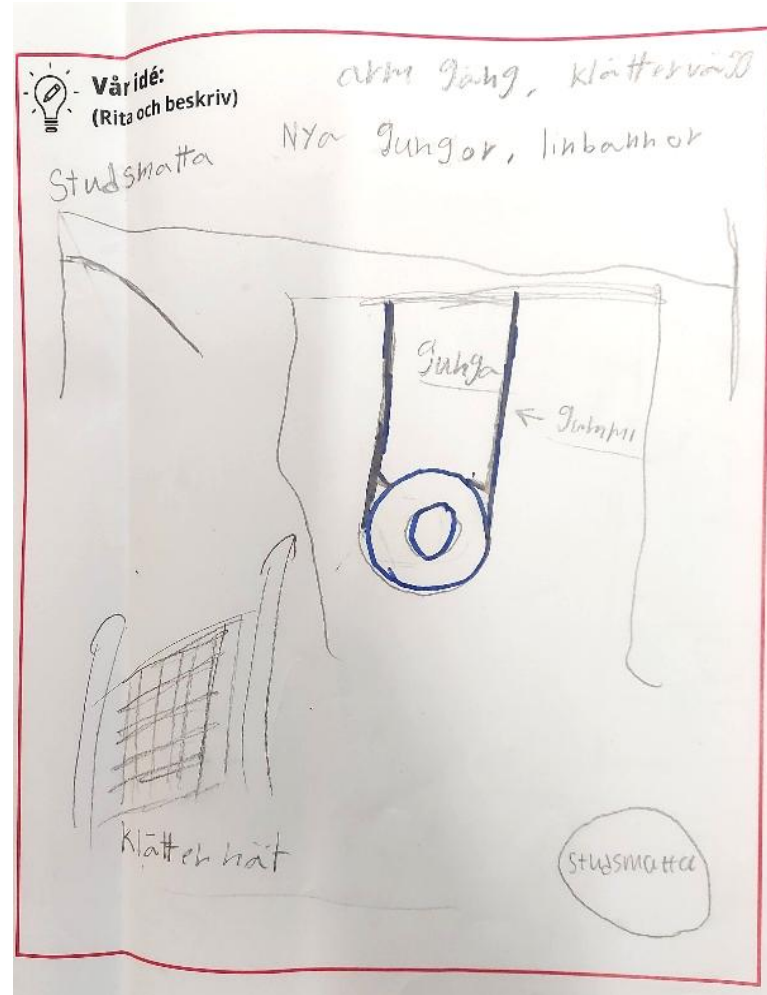
- De flesta som åker buss i området får resa mellan Burseryd och Smålandsstenar. Bussen mellan Burseryd och Gislaved går mest när elever behöver åka till och från skolan, framför allt gymnasiet i Gislaved. Den följer alltså skolans tider.
- Vi har inga planer på att öka avgångar just nu, men alla förslag tas med som synpunkter till planeringen.
- Det bästa sättet att få fler turer med bussarna är att resa mycket och flitigt med oss.
- [Du kan lämna förslag till Jönköpings länstrafik \(jlt\) på deras hemsida](#)

Bättre skolgård

Bättre skolgård

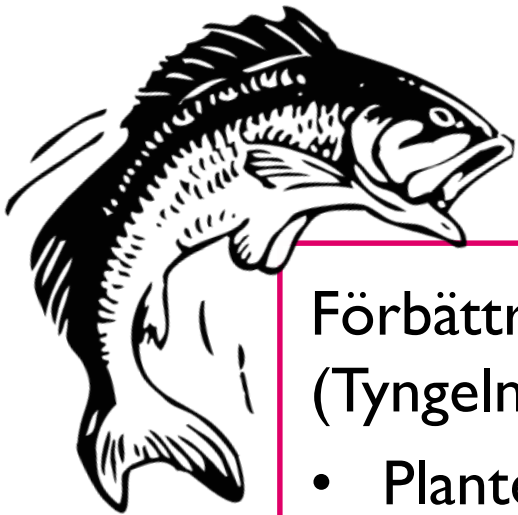
- förbättra fotbollsplanen
- nya fotbollsnät
- tätare tak över pingisborden
- bättre gungor
- spola is oftare
- Multiarena
- fler pingisbord och bollar
- Linbana
- Studsmatta
- Klättervägg
- armgång,

Svar från kommunen

- Rektorn har fått önskemålen kring inköp av bollar och annat rastmaterial. Denna fråga kan ni fortsätta driva via elevrådet.
- De som ansvarar för säkerheten och att saker ska vara hela på skolgården har tagit emot synpunkterna kring fotbollsplanen, taket över pingisborden samt gungorna.
- Multiplanen är på gång

Förbättrat fiske i Burseryd

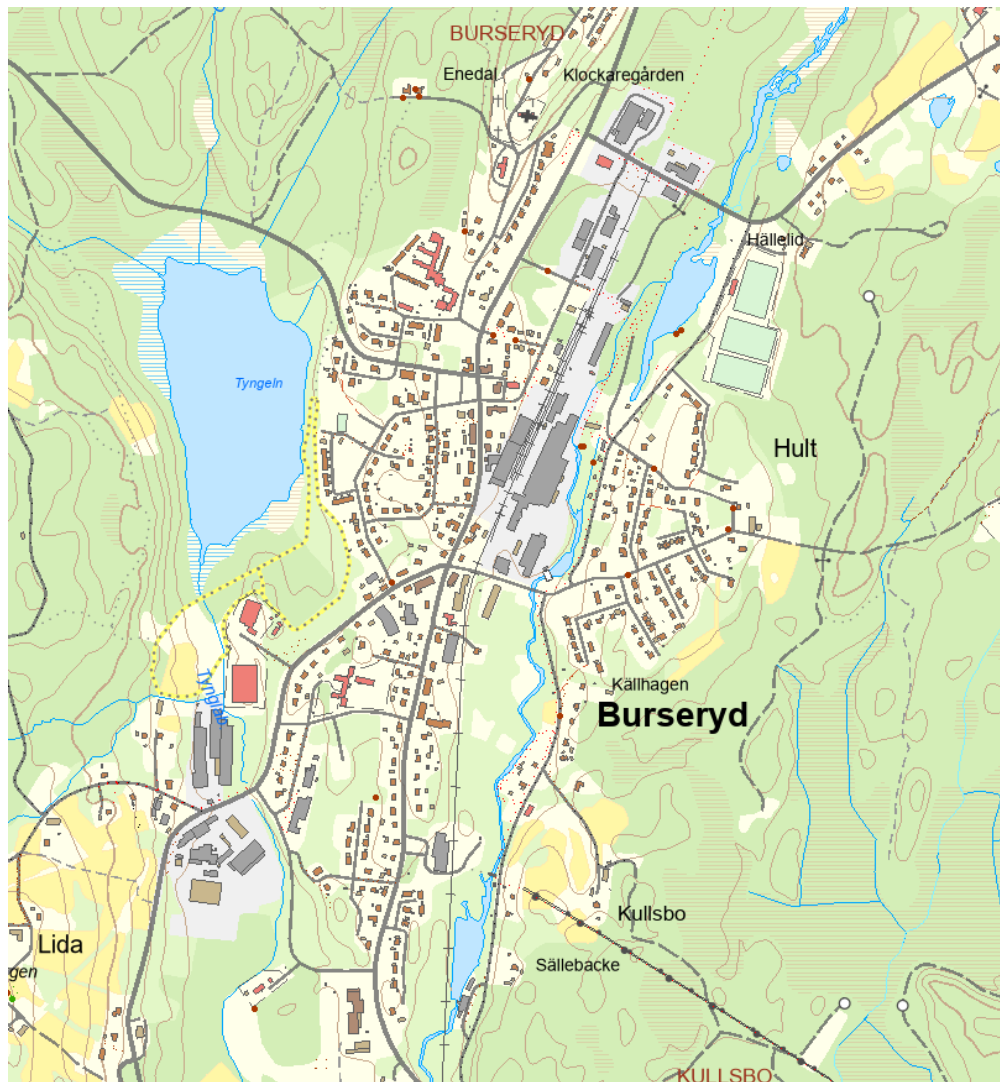
Förbättrat fiske i Burseryd (Tyngeln och Västerån).

- Plantera in fisk
- bygg nya bryggor
- rensa upp i sjön
- Förbjud nätfiske som tömmer sjön på fisk.

Svar från kommunen

- Tyngeln är grund sjö med mycket vass och annan vegetation och som lätt växer igen.
- Kommunen kalkar i uppströms sjöar för att minska försurningen i Tyngeln.
- Hur man fiskar, vilka fiskemetoder man använder bestäms (förutom av vad lagar och regler säger) av de som har fiskerätten i sjön, i detta fall Angsåsortens Fiskevårdsområdesförening.

Trygghetsvandring för att hitta och åtgärda mörka platser

Svar från kommunen

- Trygghetsvandringar genomförs vid behov och kommer under hösten genomföras i Smålandsstenars tätort.
- Eleverna får gärna peka ut platser för framtida trygghetsvandringar och peka ut platser som upplevs otrygga i kommunens verktyg.
- [Rapportera en otrygg plats eller händelse.](#)

Ökad närvaro och relationsbyggande med polisen. Kan de komma till oss i skolan och prata om trygghet?

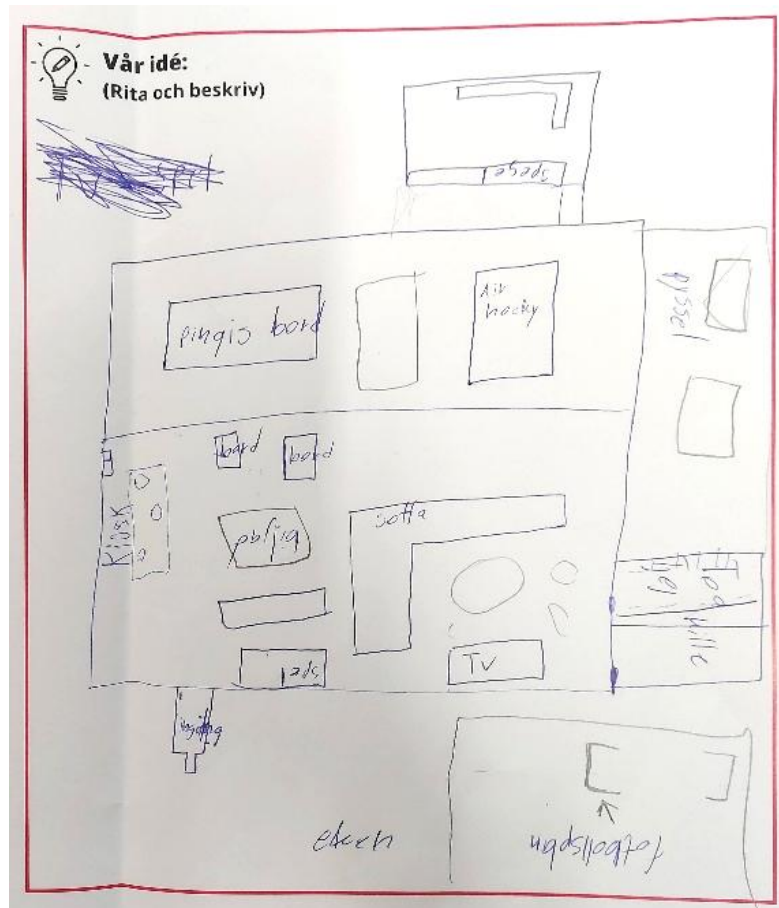

Svar från kommunen

- Polisen har fått information om att ni vill träffa dem på skolan. Rektorn har kontakt med dem och kommer meddela hur det blir innan jul.
- Polisen kommer finnas lite mer i Burseryd framöver. De besökte tex. fotbolscupen i Tyngelvi.
- Polisen besöker elever i årskurs 8 varje år och pratar om vad som händer när man fyller 15 år.
- I årskurs 6 får elever lära sig om gäng och varför vissa barn ibland blir lockade in i kriminella grupper. Man pratar om hur det går till, vad som kan hända och hur man säger nej.
- Om du varit med om eller bevittnat ett brott ska du anmäla detta till polisen. Pågående brott via 112, annars kan du använda formulär på [polisens hemsida](#).

Fritidsgård/mötesplats för barn och unga

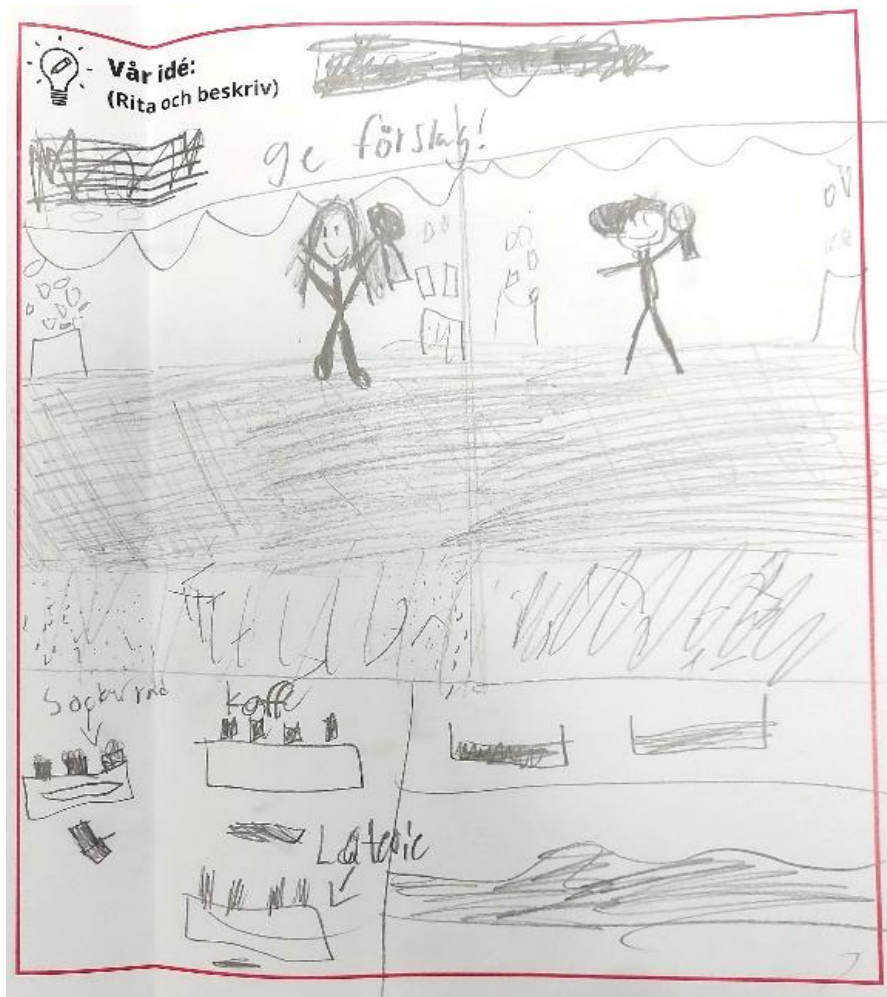
- Fritidsgård/mötesplats för barn och unga i Burseryd från åk 4 och uppåt.
- Öppettider: 13-20 (helg), 15-19 (Vardag).
- Samarbete mellan föräldraförening och kommunen.
- Kök, fotbollsplan, pingis, soffor, man får ha mobiler, sällskapsspel, pyssel, TV-spel, kiosk, biljard, projektor m.m.
- Olika dagar för olika åldrar.

Svar från kommunen

- Vi tar med oss idén. Det finns idag inga planer på en sådan verksamhet.
- Fritidsgårdar finns i anslutning till högstadieskolorna i kommunen.
- Prata gärna med föreningar i Burseryd om de är intresserade av att starta en mötesplats för barn och unga.

Konsserter i Tyngelvi för barn och unga. Musik som många gillar.

Svar från kommunen

- Detta är något ni skulle kunna göra tillsammans med föräldraföreningen.
- De kan söka bidrag, exempelvis [arrangemangsbidrag från Region Jönköping](#).

Mountainbikeleder i Burseryd

- Mountainbikeleder i Burseryd
- kanske i Lida med anslutning till elljusspår
- Olika svårighetsgrader
- MTB förening
- Cykeluthyrning
- Tävlingar
- tidtagning m.m.

Svar från kommunen

- Kul att det finns ett cykelintresse! Det ger den lokala föreningen syfte och fart framåt i arbetet med att skapa en medlemsbaserad verksamhet.
- Kommunen har inga egna mtb-leder utan de som finns är byggda av företag eller föreningar
- Är det på kommunal mark kan vi hjälpa föreningen att få lov att bygga där.
- Prata med Burseryds IF.

Mer teater i skolan (föreställningar)

Svar från kommunen

- Vad roligt att ni är intresserade av teater!
- Kommunen arrangerar kulturhändelser varje år i alla årskurser. Det finns en plan för att ta del av olika typer av kultur under skolgången.
- Vi tar med oss önskemålet när vi planerar kulturverksamhet framåt

Fördelningsfönster för Kultur i skolan

HÖST/VÅR 4-5 år Teaterföreställning/ film på biblioteket	HÖST Förskoleklass Dans (Föreställning)	VÅR Årskurs 1 Teater/Cirkus (Föreställning)	VÅR Årskurs 2 Gislaveds Symfoniorkester (Konsert)
VÅR Årskurs 3 Litteratur (Författarbesök)	VÅR Årskurs 4-5 Teater, Dans, Musik (Föreställning)	HÖST Årskurs 6 Litteratur (Författarbesök)	VÅR Årskurs 7 Konst, Film, Musik (Workshop)
HÖST Årskurs 8 Skolbio (inkl publiksamtal)	HÖST/VÅR Årskurs 9 Kulturresta (Föreställning & Workshop)	HÖST Anpassad Grundskola Föreställning/Workshop	 GISLAVEDS KOMMUN

Kommunen har olika formulär på hemsidan för att ställa frågor eller lämna förslag.

www.gislaved.se

Kontakta kommunen

När du inte kan lösa ditt ärende genom vår webbplats är du välkommen att kontakta oss.

Du kan ringa, skicka e-post eller fysiskt besöka oss.

Öppettider i kontaktcenter

Telefontider

Måndag	08.00-16.00
Tisdag	09.00-15.00
Onsdag	09.00-15.00
Torsdag	09.00-15.00
Fredag	09.00-15.00
Lunchstängt:	12.00-12.30

Besök receptionen

Måndag 8.00-16.00

Tisdag-fredag 9.00-16.00

Andra öppettider kan förekomma i samband med helgdagar.

Dag innan röd dag samt afton är telefon och reception öppen 08.00-12.00.

[Mer kontaktinformation](#)

[Ring oss](#)

[Telefon: 0371-810 00](tel:0371-810 00) →

[Skicka e-post](#)

kommunen@gislaved.se →

[Lämna förslag](#)

[Hör av dig till oss](#) →

[Felanmälan](#)

[Gör en felanmälan](#) →

Tack för idag!

Dialog i Ölvestadskolan

17/3 2026

Dokumentation

Var kommer kommunens pengar ifrån?
Vad används de till?

Kommunens kostnader

Skatt
(kommunalskatt och statliga
bidrag)

Taxor och avgifter

Skola

Äldreomsorg

Vägar, gator,
byggnader

Kultur och
fritid

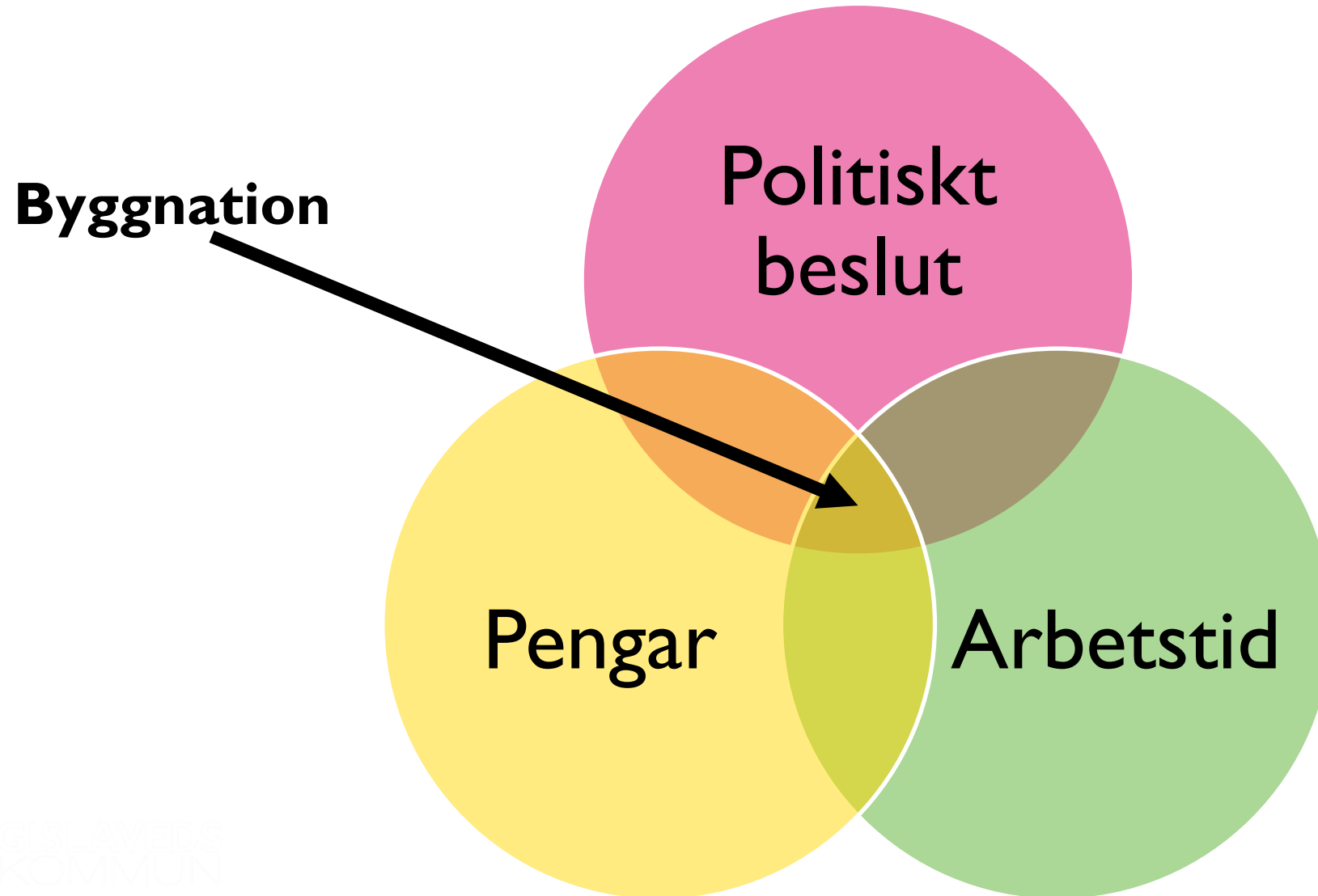
förskola

Socialt stöd

Vatten och
avlopp

Politik och
demokrati

Hur går det till när kommunen bygger något?

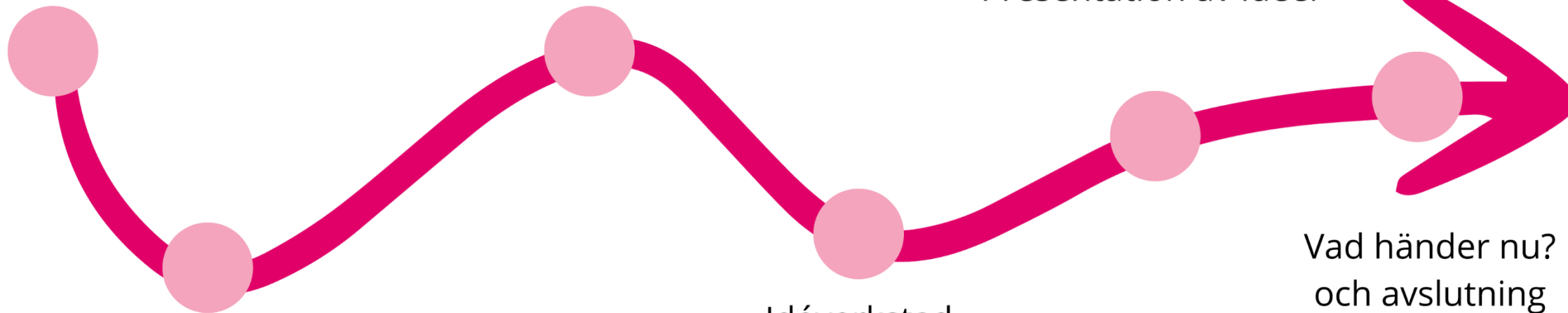
Introduktion och kort
om demokrati

Dialog i grupper

Presentation av idéer

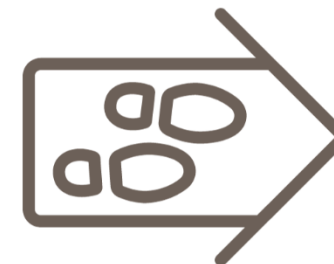
Uppvärmning

Idéverkstad

Vad händer nu?
och avslutning

Dialog i grupper

I. Gå en runda: Berätta om din favoritplats nära där du bor.

→ Vad brukar du göra där?

→ Hur ser det ut?

Dialog i grupper

2. Hur kan området där du bor bli en ännu bättre plats att bo på?

→Anteckna idéer på post-its

Post-its - Toppförslag (nämns många gånger)

1. Skatepark

Mycket starkt önskemål – förekommer flest gånger i materialet.

2. Bättre skolmat

Tydligt återkommande missnöje, ofta med konkreta synpunkter (mer kött, husmanskost, tydligare meny).

3. Badhus / simhall i Reftele

Återkommer många gånger.

4. Pulkabacke

Flera upprepningar – viktigt för vinteraktiviteter.

5. Konstgräsplan / fotbollsplan

Många förslag kring både nya planer och förbättringar.

6. Café / mötesplats (fik, mysigt café)

Återkommer ofta i olika formuleringar – tydligt socialt behov.

7. Fler affärer / handel

Många olika förslag som sammantaget visar stark efterfrågan på ökad service och utbud.

8. Lekplatser (roligare/bättre/nya)

Flera förslag med fokus på kvalitet och upplevelse.

Post-its

Övriga förslag

- Ishall / bättre isrink
- Cykel- och actionsport (pump track, MTB, cykelpark)
- Grillplatser och parker
- Bio och aktiviteter
- Fiskebutik (återkommer flera gånger)
- Infrastruktur (gångvägar, cykelvägar, soptunnor)
- Trygghet (poliser)
- Veterinär
- Spelhörna / danslokal
- Lön i skolan

Vår idé:

(Rubrik)

Vem har nytta av idén?

**Var ska den
finnas/genomföras?**

Namn:

Vår idé:

(Rita och beskriv)

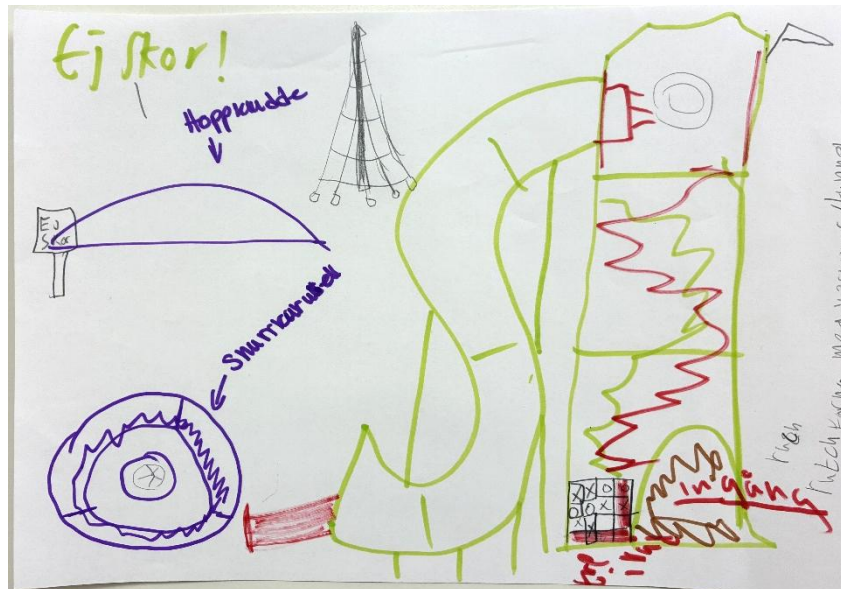
Skolgård med lekplats

Beskrivning av idé

Plats: skolgården, tänkt att även vara öppen för alla utanför skoltid.

- Linjer på fotbollsplanen
- Nya mål, nät och flaggor till fotbollsplanen
- Studsmatta nedgrävd
- Snurra
- Byta ut linbanerepen (ser slitna ut)
- Nya däckgungor (dom nyps när man gungar)

- Laga grillplats
- Brandstång på klätterställningen vid klätternväggen.
- Se bilder för fler önskemål om redskap m.m.

Dialog i Ölme stadskolan 2026

Vår idé:
(Rubrik) fotbollsplan linjer
~~staf~~ lekplats

Vem har nytta av idén?
Eleverna
Barn, vuxna, ungdomar

Var ska den finnas/genomföras?
Skolgården / Fotbollsplan

Namn: Lisa, Sofie, Ariana, Afred

Dialog i Ölme stadskolan 2026

Vår idé:
(Rubrik) skolgård med lekplats

Vem har nytta av idén?
Elever
allmänheten

Var ska den finnas/genomföras?
HET

Namn: Malin, Molly
Esme, Alicia, Melanie!

Skolgård med lekplats

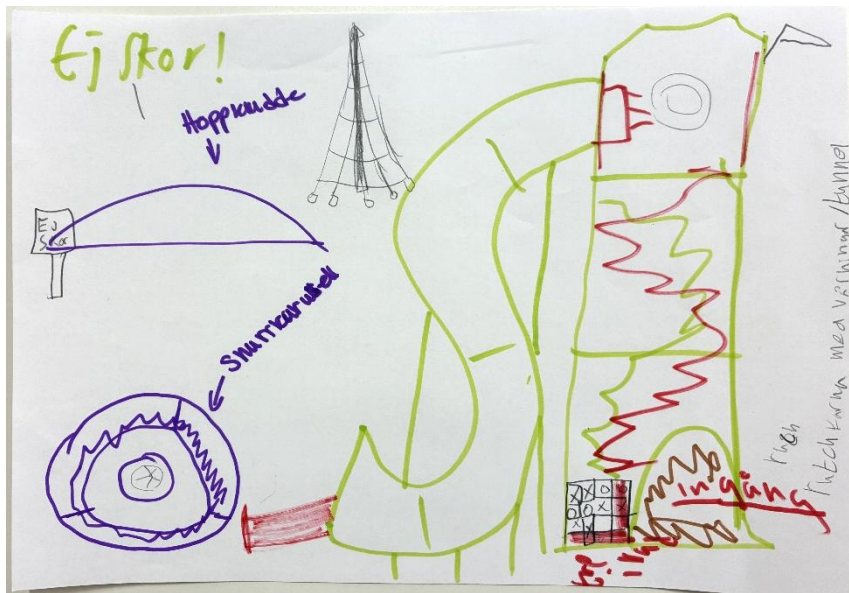
Svar från kommunen

Skolgården ska vara säker att leka på. Alla lekredskap kontrolleras varje år så att ingen ska skada sig.

Om något är trasigt eller slitet – ta upp det med elevrådet. Personal på skolan kan felanmäla till de som sköter om skolgården.

Lekredskap är dyra att köpa in. Det händer därför inte så ofta. När något går sönder kan det ersättas med något nytt.

Önskemålen skickas till rektorn och de som har hand om skolgården.

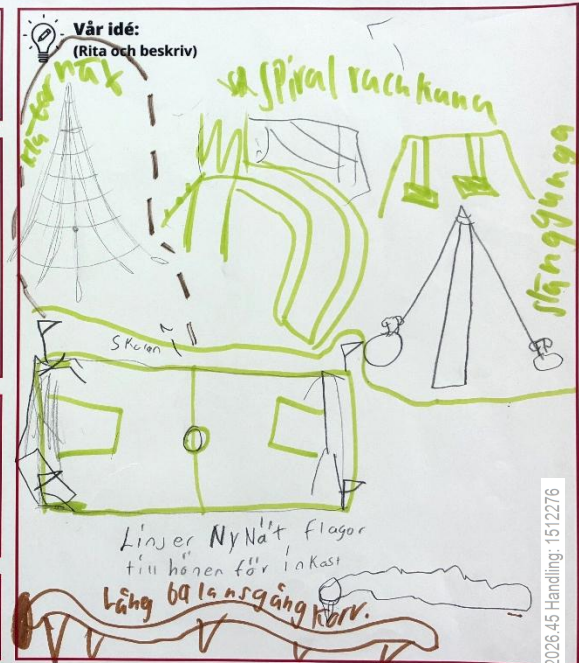
Dialog i Ölme stadskolan 2026

Vår idé:
(Rubrik) fotbollsplan linjer
~~staf~~ lekplats

Vem har nytta av idén?
Eleverna
barn, vuxna, ungdomar

Var ska den finnas/genomföras?
Skolgården / fotbollsplan

Namn: Lisa, Sofie, Ariana, Afred

Dialog i Ölme stadskolan 2026

Vår idé:
(Rubrik) skolgård med lekplats

Vem har nytta av idén?
Elever
allmänheten

Var ska den finnas/genomföras?
HEJ

Namn: Molly, Melly, Esme, Alicia, Melanie!

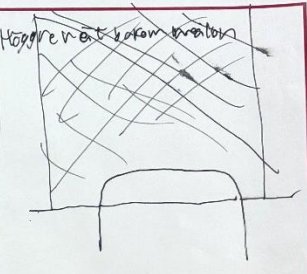
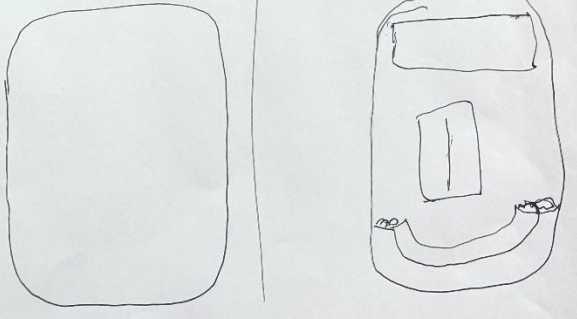
Förbättra hockeyrinken

Beskrivning av idé

Plats: Hockeyrinken,
Norra vägen

- Jämna till underlag för bättre is.
- Riktig särg
- Högre nät bakom mål
- Skejtpark på sommaren

Dialog i Ölme stadskolan 2026

 Vår idé: Förbättra hockeyrinken (Rubrik)	 Vår idé: Marken (Rita och beskriv)
 Vem har nytta av idén? Alla	Nu Djäm + underlag Efter riktig särg
 Var ska den finnas/genomföras? Norra vägen	 skejtpark på sommaren
Namn: Felix, Esian, Tage, Vincent, Vidu och Harry	

Svar från kommunen

Reftele Goif har ett avtal med kommunen om att sköta om Hockeyrinken.

Samhällsföreningen brukar spola is.

Kommunen kommer därför inte rusta upp rinkens men samhällsföreningen håller med om att det vore kul att fixa till.

Utegym

Beskrivning av idé

Plats: Traststigen nära nyckelpigan

- Redskap som kan användas av alla, även barn

Dialog i Ölme stadskolan 2026

Vår idé: ute gym
(Rubrik)

Vem har nytta av idén?
Alla kan ha nytta av den

Var ska den finnas/genomföras?
Ute gym
Traststigen
Ute gym nära nyckelpigan

Namn:
Algot, Ebbe

Vår idé:
(Rita och beskriv)

al mång
barns säck
mål
Man drar i rep
Puch ups
Sitt ups
arm lyft
en svär
hinderbana

Svar från kommunen

Kommunen har byggt utegym i alla orter. I Reftele finns utegymmet vid Rönneljung.

Tyvärr är utegym oftast inte anpassade för barn. Det finns olika regler för lekredskap och utegym.

Därför kan vi inte bygga lekplatser och gym nära varandra.

Konstgräsplan

Beskrivning av idé

Plats: Rönneljung

- En konstgräsplan som alla kan använda.

Svar från kommunen

Konstgräsplaner är dyra att bygga och sköta.

Kommunen har inga planer på att bygga fler just nu.

Ökad trygghet, trafiksäkerhet samt renare gator

Beskrivning av idé

- Nattvandrare
- Kameraövervakning vid tågstationen, skolgården och hockeyrinken.
- Mer och bättre belysning vid skolan
- Mer väktare och poliser
- Cykelväg mellan kyrkan och centrum
- Mer hundlatriner i norra Reftele

Svar från kommunen

Kommunen håller med om att det skulle behövas en cykelväg mellan kyrkan och centrum. För att kunna bygga en behöver vi komma överens med Trafikverket som äger vägen.

Övriga förslag skickas vidare till de inom kommunen som har hand om utemiljöer.

Kommunen har olika formulär på hemsidan för att ställa frågor eller lämna förslag.

www.gislaved.se

Kontakta kommunen

När du inte kan lösa ditt ärende genom vår webbplats är du välkommen att kontakta oss.

Du kan ringa, skicka e-post eller fysiskt besöka oss.

Öppettider i kontaktcenter

Telefontider

Måndag	09.00-15.00
Tisdag	09.00-15.00
Onsdag	09.00-15.00
Torsdag	09.00-15.00
Fredag	09.00-15.00
Lunchstängt:	11.30-13.00

Besök receptionen

Måndag 8.00-16.00

Tisdag-fredag 9.00-16.00

Andra öppettider kan förekomma i samband med helgdagar.

Dag innan röd dag samt afton är telefonen och receptionen öppet 08.00-12.00.

[Mer kontaktinformation](#)

[Ring oss](#)

[Telefon: 0371-810 00](tel:0371-810 00) →

[Skicka e-post](#)

kommunen@gislaved.se →

[Lämna förslag](#)

[Hör av dig till oss](#) →

[Felanmälan](#)

[Gör en felanmälan](#) →

Tack för idag!

Dokumentation dialog i Skeppshultskolan

7/4 2025

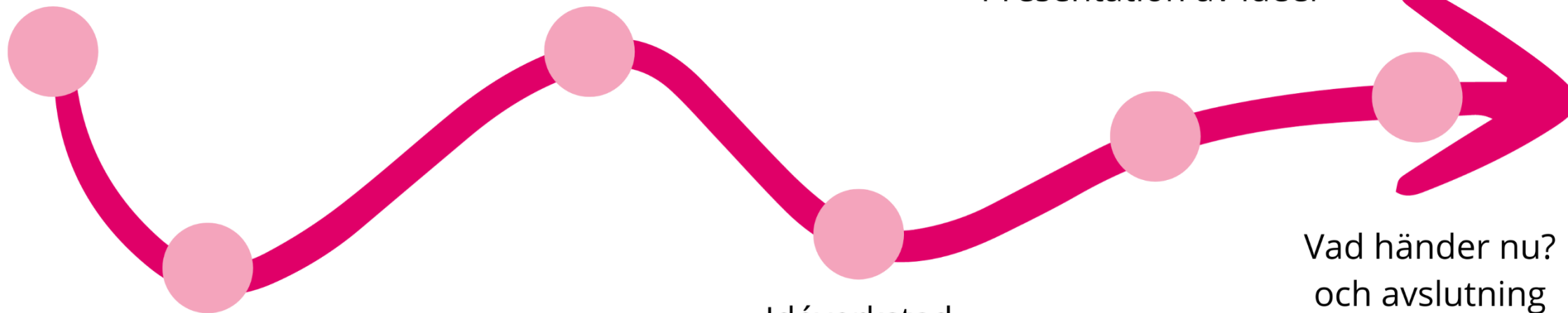
Introduktion och kort
om demokrati

Dialog i grupper

Presentation av idéer

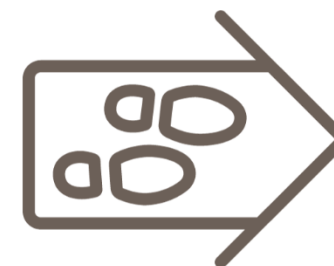
Uppvärmning

Idéverkstad

Vad händer nu?
och avslutning

Dialog i grupper

2. Hur kan området i och kring Skeppshult bli en ännu bättre plats att bo på?

→Anteckna idéer på post-its

Post-its tematiserade

Allmänt om trivsel och miljö i Skeppshult

- Rusta upp Skeppshult, alltså fixa det. Slänga skräpet, klippa gräset och laga busshållplatserna. Alltså göra det lite trevligare i Skeppshult
- Göra Skeppshult mysigare
- Luftballong över orten
- Göra en lekpark eller aktivitetsgrej på de stora ytorna

Skola och skolmiljö

- Skolan ska vara lite bättre
- Ha mobilen på raster
- Sovmorgon
- Mer musik
- Fler bänkar på skolgården
- Bättre mat i skolan
- Bättre mat
- Bättre mat
- Matsal
- TV-spelshörna

Skolidrott och fysisk aktivitet i skolan

- Bra fotbollar på skolan
- Större fotbollsmål 7 manna
- Fler pingisbord
- Bättre gungor
- Bra fotbollsplan på skolan
- Idrottssal
- En linbana

Kultur, dans och musik

- Danskurs
- Danskurs
- Danslokal
- Mer musik
- Mer aktiviteter

Post-its tematiserade

Idrottsplatser och sportanläggningar i samhället

- Konstgräsplan
- Basketplan
- Minigolf
- Golfbana
- Driving range
- Upprusta tennisbanan i Skeppshult
- En simhall

Motoraktiviteter

- En krossbana till folk som har fyrhjuling
- Crossbana

Natur, vatten och fiske

- Fiskedamm
- Plantera mer fisk
- Sjö
- Fiskodling
- Plantera mer kräftor
- Fiske
- Fiskesjö

Fördjupning av idéer

En egen matsal och bättre skolmat

Idéer

- Alla elever och personalen får en bättre skolmiljö. Kolla lokaler på skolan som inte används så mycket i dagsläget.
- Det ska finnas alternativ till vegetarisk mat och dagens meny ska finnas tydligt.

Svar från kommunen

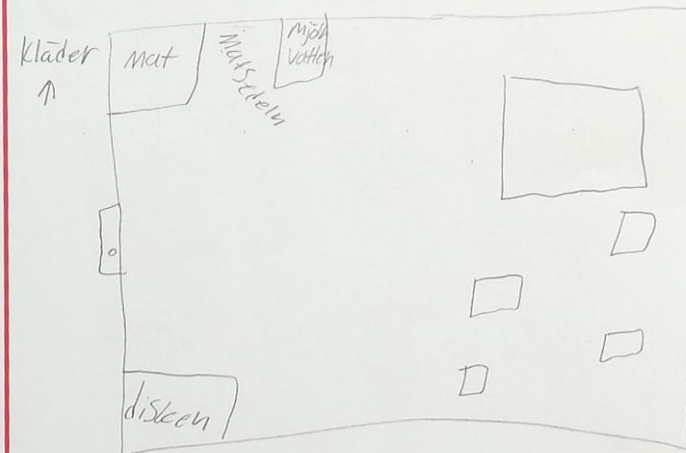
Vi håller med om att arbetsmiljön vid servering av skollunchen skulle kunna vara bättre.

Vi är inne i ett förändringsarbete med vår lunch som serveras i skola och förskola. Vi tar tacksamt emot era tankar om vegetabilisk kost. I detta arbete ingår också att det ska finnas en tydlig presentation av vad som serveras.

Vår idé:

(Rita och beskriv)

Alternativ till vegetarisk mat

Förbättra utemiljön i Skeppshult

Idéer

- Alla har nytta av att rusta upp och fixa Skeppshult, både djur och människor kommer må bättre av att fixa Skeppshult.
- Det är stökigt och skräpigt överallt i Skeppshult. Skräp ligger överallt och förstör samhället. För att ändra på detta borde vi ha en skräpplockardag MINST en dag om året!
- Skräpet ska tas upp överallt runt om i Skeppshult
- Förbättra busshållplatserna, de är söndriga och stökiga. Detta måste fixas!
- Det ska finnas där busshållplatserna finns.

Svar från kommunen

Bra med skräpplockardag! Kommunen kan låna ut utrustning för skräpplockning samt hämta skräpet efteråt.

Inga åtgärder är planerade på busshållplatserna, men taket vid Skeppshults station kommer bytas ut under nästa år.

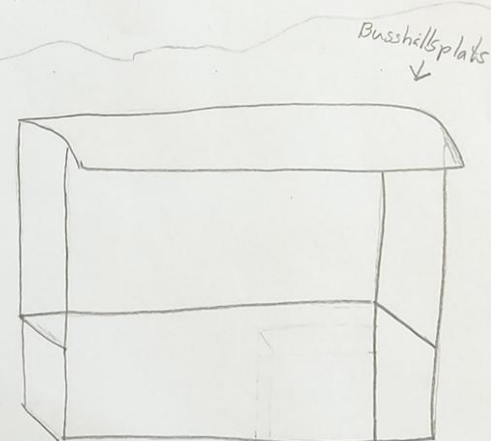

Vår idé:

(Rita och beskriv)

Det är stökigt och skräpigt överallt i Skeppshult. Skräp ligger överallt och förstör samhället.

För att ändra på detta borde vi ha en skräpplockardag MINST en dag om året!

Förbättra busshållplatserna,
dem är söndriga och
stökiga. Detta måste fixas!

Allaktivitetsplats i Skeppshult

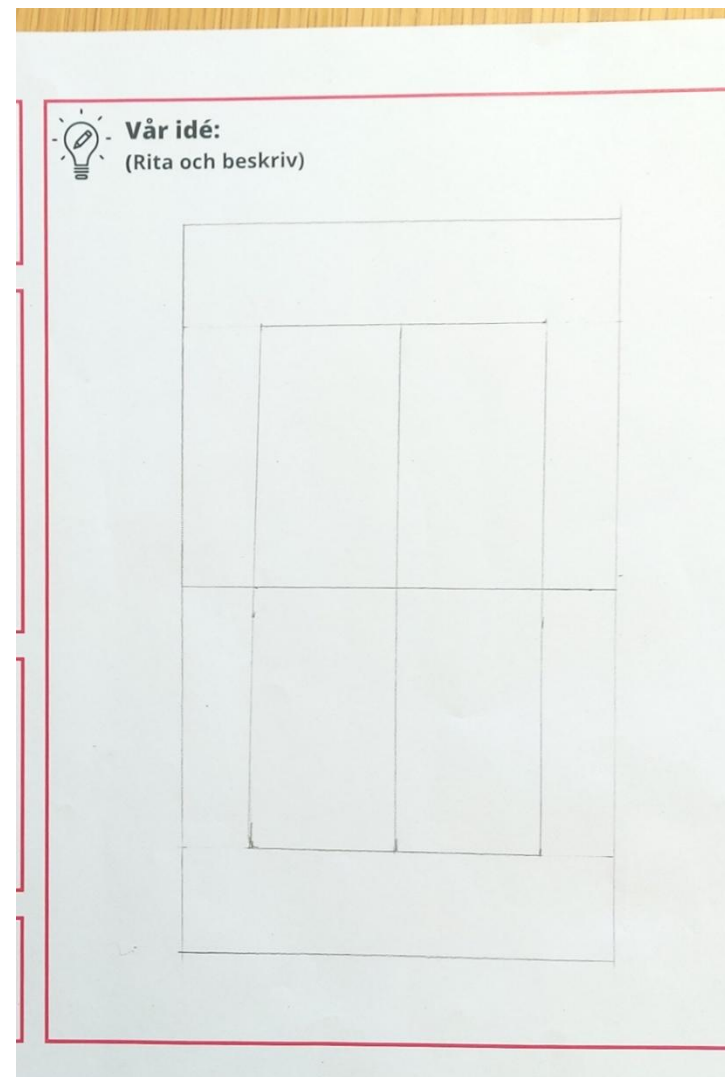
Idéer

- Alla i Skeppshult har nytta av idén. En plats att spela basket, innebandy och bara hänga. Multiplan + bänkar.
- Kanske vid tennisbanan i Skeppshult.

Svar från kommunen

Det har kommit in förslag på att göra rinken i Skeppshult roligare under sommartid med basketkorgar och/eller cykelteknikbana.

Efter sommarlovet kan ni vara med och rösta vilka förslag som ska genomföras.

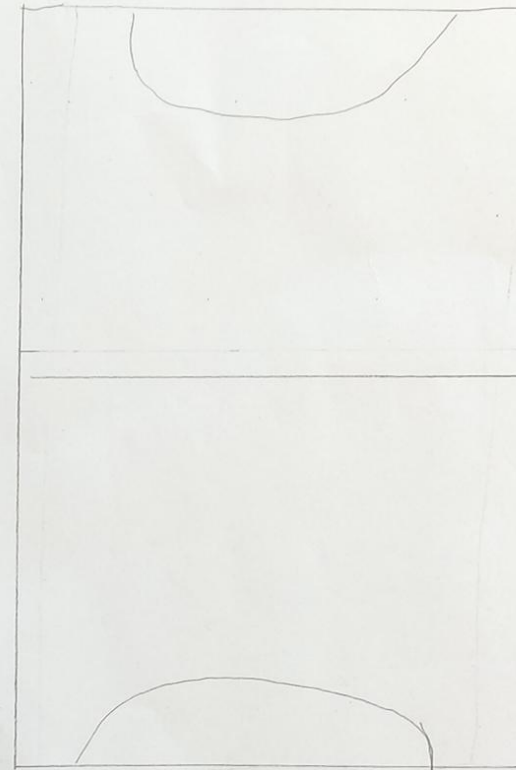
Konstgräsplan i centrala Skeppshult

Svar från kommunen

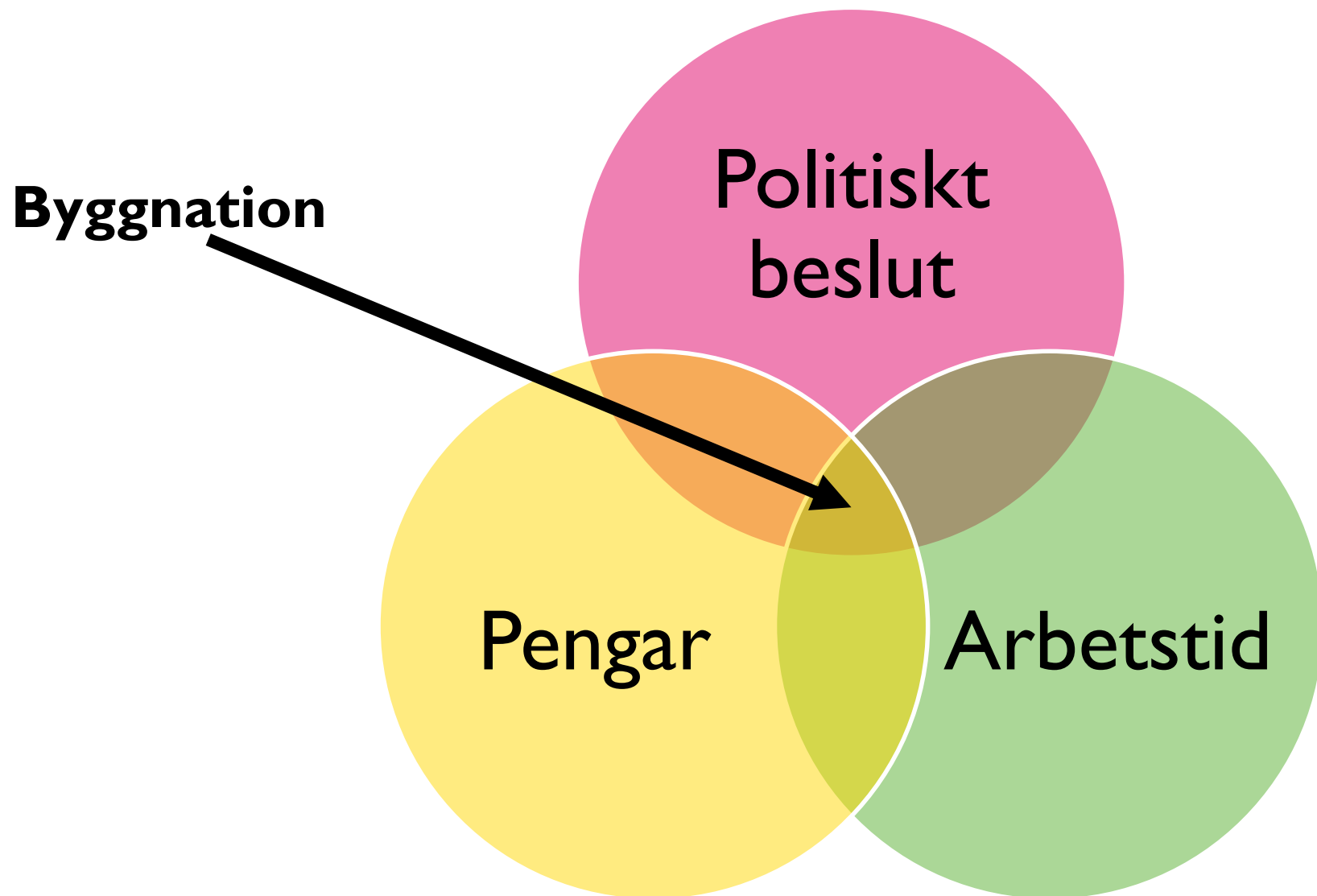
- En konstgräsplan kostar mycket pengar att bygga och har miljökonsekvenser.
- Det är just nu inte prioriterat att bygga nya planer eftersom de som redan finns inte är fullbokade.

Vår idé:
(Rita och beskriv)

Hur går det till när kommunen bygger något?

Kommunen har olika formulär på hemsidan för att ställa frågor eller lämna förslag.

www.gislaved.se

Kontakta kommunen

När du inte kan lösa ditt ärende genom vår webbplats är du välkommen att kontakta oss.

Du kan ringa, skicka e-post eller fysiskt besöka oss.

Öppettider i kontaktcenter

Telefontider

Måndag	09.00-15.00
Tisdag	09.00-15.00
Onsdag	09.00-15.00
Torsdag	09.00-15.00
Fredag	09.00-15.00
Lunchstängt:	11.30-13.00

Besök receptionen

Måndag 8.00-16.00

Tisdag-fredag 9.00-16.00

Andra öppettider kan förekomma i samband med helgdagar.

Dag innan röd dag samt afton är telefonen och receptionen öppet 08.00-12.00.

[Mer kontaktinformation](#)

[Ring oss](#)

[Telefon: 0371-810 00](tel:0371-810 00) →

[Skicka e-post](#)

kommunen@gislaved.se →

[Lämna förslag](#)

[Hör av dig till oss](#) →

[Felanmälan](#)

[Gör en felanmälan](#) →

Tack för idag!

Dokumentation dialog i Villstadskolan

I/4 2025

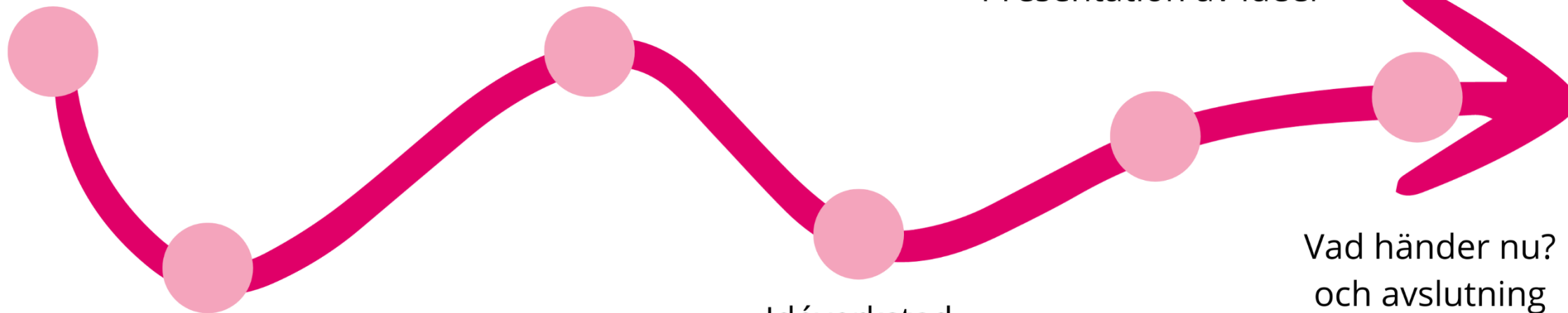
Introduktion och kort
om demokrati

Dialog i grupper

Presentation av idéer

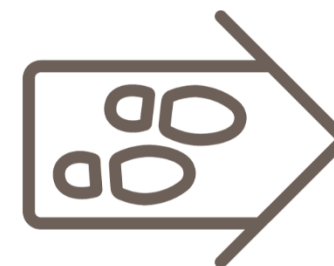
Uppvärmning

Idéverkstad

Vad händer nu?
och avslutning

Dialog i grupper

2. Hur kan området i och kring Smålandsstenar bli en ännu bättre plats att bo på?

→Anteckna idéer på post-its

Post-its tematiserade

Skola och skolmiljö

- Att Villstadsskolans elevråd skulle faktiskt förändra nåt på skolan som vi tar upp
- Fixa näten på Villstadskolans basketplan
- Byta plattorna på spontanidrottsplanen för att göra de fräschare och roligare
- Mer saker på skolgården på Villstadskolan
- En skola
- mer kameror i skolan
- Inte en tom skolgård, mer träd
- mer gungor
- fler gungor på skolgården
- Mer växter, äppelträd, mer gräs
- Att man ska kunna gå till skola med facetime
- Nya fotbollsmål på Villstadskolan
- Att vi åker ut på landet för då får de som inte vet hur det ser ut se

- Mer skolfester som vi hade tex vi hade aktivitetsdag
- Inbyggda lås i cykelparkeringarna
- Ha telefoner i skolan
- Lämna skolgården på rasterna
- Roligare skolgård
- Högre lön till städare
- Bättre ventilation i skolan

Skolmat

- Lite bättre mat i skolan
- Villstadskolans mat ska bli bättre
- Pastasallad
- bättre mat i skolan
- God mat i skolan
- bättre mat vi borde få hamburgare och tacos
- bättre mat på skolan
- Bättre skolmat
- Större variation skolmat
- skolmaten är dålig

Sport, fritid & bad

- Större fotbollsplan
- En jättestor fotbollsplan
- Fotbollssplan
- Basketplan
- Mer möjligheter att gå in i fler sporter (mer sporter)
- Ett nytt sportcenter för barn
- En till fotbollsplan
- En till basketplan
- Plats där man kan träna basket
- Innebandyplan
- Inne simhall
- En saunaplats med dusch
- bowlinghall
- Simhall
- Simhall inne i Smålandsstenar
- Simhall

- Att det skulle vara tak över Hörsjöbadet
- Hörsjöbadet ska öppna tidigare
- Inomhusbad i Smålandsstenar
- Inomhusbad i Smålandsstenar
- rutschkanor vid Hörsjöbadet
- Inne och utebad
- Vattenpark
- Vattenpark
- Badhus
- Badhus
- Badhus inne
- Bättre badhus med stora rutschkanor
- Inte slänga plåster i badbassänger
- Volleyboll-klubben i Smålandsstenar
- Bygga en ridskola/stall

Parker, lekplatser & utemiljö

- En stor inomhus park
- En trädkoja
- En hinderbana
- En Mc Queen tivoli
- En vattenpark
- En hundpark för min hund
- En motorcrosspark för jag kan köra
- Skatepark där jag kan åka
- Mer lekplatser
- Mer lekplatser
- Fler lekplatser med rutschkanor och större lekplats snälla
- En bra grillplats
- Skaffa studsmattor
- Studsmatta på lekplatser
- Nergrävda studsmattor
- driftplats
- Roligare lekplats

- Det hade varit kul att kunna förstora skateparken
- En till skatepark
- Större skatepark
- Större skatepark
- Större skatepark
- öppna toaletter
- Finns inga toaletter ute

Renhållning & miljö

- Plocka skräp utanför ICA
- fylla i övergångsställen
- att folk slänger mindre skräp på marken
- Ta bort grus tidigt
- mer övergångsställen på burserydsvägen
- Sluta skräpa ner
- Gör en sak som man kan hämta vatten
- Man kunde också fixa en vattenkran vid konstgräs
- Vattenfontän vid fotbollen

Transport & infrastruktur

- Fler parkeringar på skolorna
- Vid Nordin, backen upp till furugatan behöver lampor
- furugatan - det finns vägar som är sönder
- Finare tågstation
- Skolkortet fungerar inte på loven, varför?
- bussen stannar inte ibland. Skolkort fungerar inte på loven
- epor ska gå i 50 kmh
- epor ska gå i 50 kmh
- ta bort elbilar
- att epa ska förbjudas för att man inte ska åka runt i samhället
- Sänka ålderna på epa/moppe till 13 år istället för 15 så den går 30 kmh. För det är bättre 13=30 och 15=50 km/h och pengar när man blir 15 till epa/moppe
- Åka med cykel. Åka med buss

Ekonomi, priser & jämlikhet

- Sänkt pris på varor i affären
- Låga priser på godis
- billigare godis och choklad
- sänk priset på mat
- sänk priset på bensin och diesel
- billigare bensin och mat
- sänk priset på bensin och diesel
- sänk priset på diesel
- bättre pris på godis
- längre kebabrullar
- längre kebabrullar på randevou
- lägre pris på mat coop, ica, x-tra
- bensin kostar mindre
- Längre och billigare kebabrullar
- Billigare läsk och godis
- billig läsk
- Billigare läsk

Ekonomi, priser & jämlikhet

- längre kebabbrulle
- Sänk priset på Daim
- Större pizzor
- Ge lite pengar till de fattiga
- Gratis mat till fattiga
- Det ska vara gratis med fritidsaktiviteter för alla är lika mycket värda även om man är fattig eller rik
- Tillgång till fritidsaktiviteter för alla

Butiker & restauranger

- En bank
- Affär vid mitt hus
- En biosalong
- En bank
- mer affärer
- Shoppingställe
- churrosvagn ska komma oftare
- fler affärer i Smålandsstenar
- Finns inte så mycket klädbutiker

- mer mataffärer
- mer godisaffär
- Ett shoppingcenter (inte jättestort, lagom stort)
- Flera butiker och inte bara mataffärer
- Klädaaffärer, tex Lindex
- Normalbutik
- Mer lantbruksaffärer
- Mer affärer typ godis och mat ifrån olika länder
- Normalaffär
- Göra Smålandsstenar lite roligare tex mer klädaaffärer
- Göra en Väla shoppingcenter
- Öppna Normal affär
- Göra Asian food affär
- Glass som är billig med hemgjord glasstrut
- Uppgradera affärer och företag
- McDonalds
- Att ha en boba affär
- Bygga shoppingcenter

Fritid, kultur & samhälle

- Ett bibliotek
- Vi vill ha tillbaka artister på ungdomsfestivalen
- större festival och mer aktiviteter
- En innelekplats som yump
- Mer platser att hänga med vänner
- Att få flera platser som är roliga
- Gör sverige bra igen
- Haghultsleden, varför byggs den? Varför finns det bommar mot grusvägen?
- Göra Smålandsstenar roligare
- Göra smålandsstenar större
- Det bygger mer hus så att det känns mer fullt. (tomt och tråkigt samhälle)
- Mera hus och skolor
- Clowner kommer

Fördjupning av idéer

Utveckling av Hörsjöbadet

Idéer

- Större rutschkanor
- Beachvolleyboll inne i Hörsjöbadet
- Hinderbanor på vattnet
- Duschdraperi i omklädningsrummen
- Ett badland
- Öppna tidigare på våren
- Mer rutschkanor
- Gör om minigolfbanorna
- Bättre kvalitet på toapappret
- Bygga upp en klättervägg
- Fixa iordning barnpoolen, behöver rengöras är ofta stängd
- Liten fotbollsplan
- Bättre ventilation i omklädningsrum
- Nya cykelställ

Dialog i Villstadskolan 2025

 Vår idé: (Rubrik) <i>Hörsjöbadet</i>	 Vår idé: (Rita och beskriv) <i>Större rutschkanor på hörsjöbadet. Beach volleyboll inne i hörsjöbadet. Lek banor på hörsjöbadet, på vatten. Dusch draperi på t.ex omklädningsrum. Paintball ställen som man kan hang med vännen, man lånar paintball utrustning. Att man ska göra en badland.</i>
 Vem har nytta av idén?	
 Var ska den finnas/genomföras?	
Namn:	

Svar från kommunen

- Det pågår ett projekt inom kommunen med att utveckla Hörsjöområdet inklusive Hörsjöbadet och beachvolleyplanen.
- Era förslag tas med i arbetet.

Bättre skolmat

Idéer

- Soppor som vi tycker om: tomatsoppa, spenatsoppa
- Sluta med konstiga maträtter
- Fler maträtter från olika länder
- Vi som inte äter fläskkött vill ha bättre alternativ
- Mer tomatsoppa och korv stroganoff

Svar från kommunen

- Det pågår ett förändringsarbete med vår lunch till skola och förskola i kommunen, i detta arbete tar vi hänsyn till flera olika delar.
- Era tankar och idéer är viktiga och tas med i arbetet.
- Vi lyssnar också på rekommendationerna från Livsmedelverket och skollagen.
- Mat som serveras ska bidra till god hälsa.
- Matsedeln ska också avspegla den mångfald vi har i samhället.
- Vi är så tacksamma att ni uttrycker och ger oss exempel på rätter ni tycker om och vill se mer av.

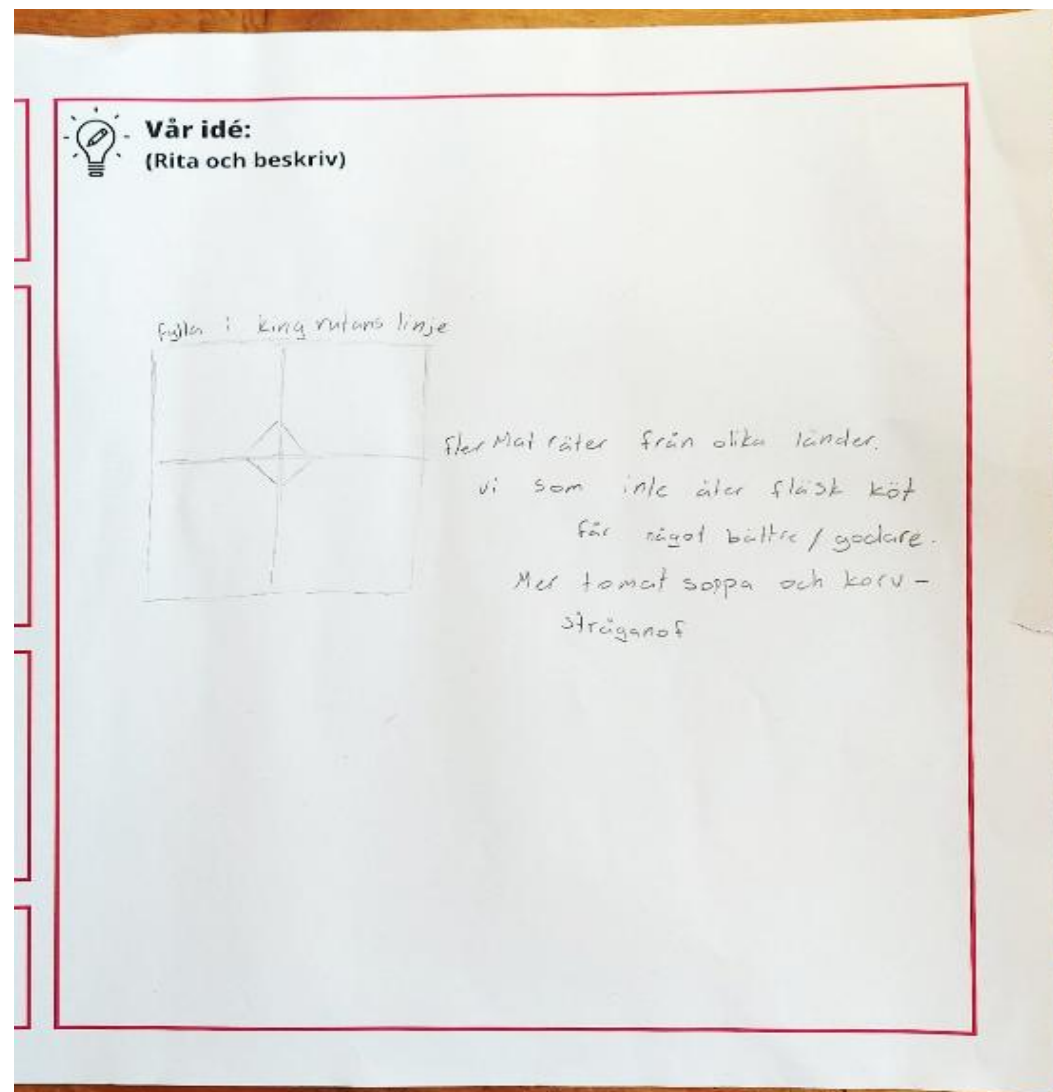
Förbättra skolgården

Idéer

- Laga plattorna på spontanidrottsplanen, de är farliga
- Snygga till skolgården
- Fyll i king-out rutorna

Svar från kommunen

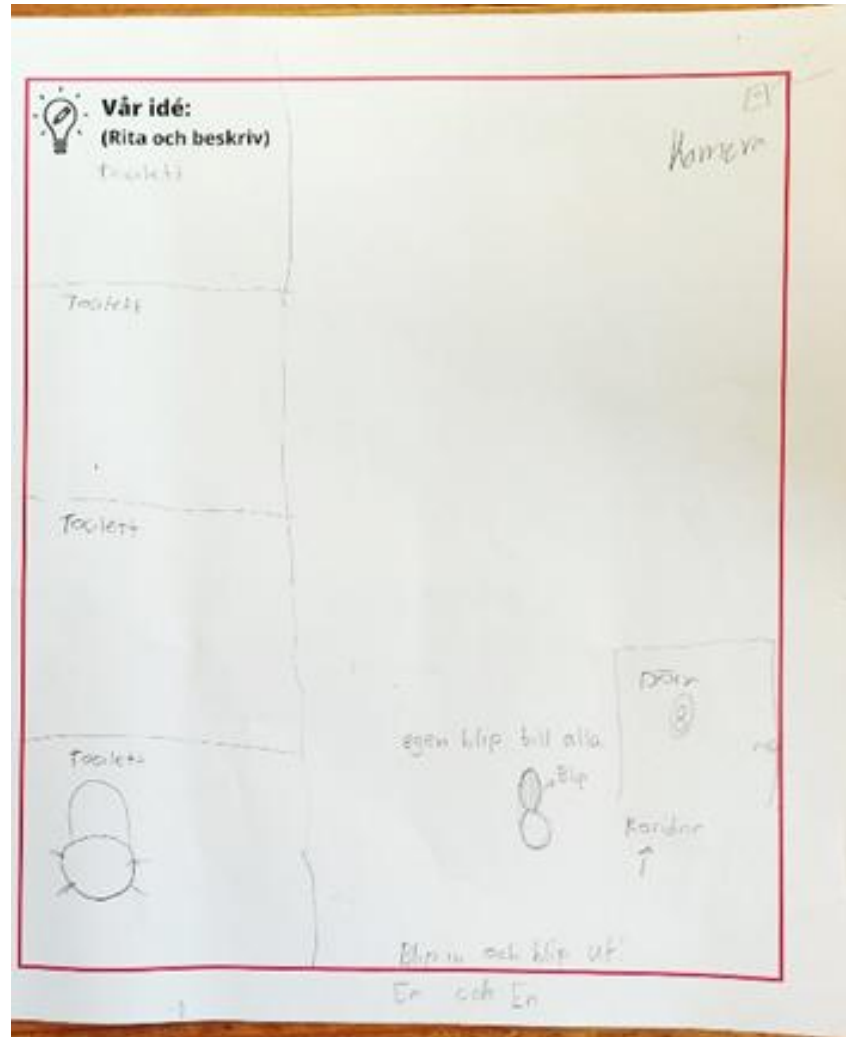
- Förslagen skickas till de inom kommunen som är ansvariga för skolgårdens skötsel och att laga plattor m.m.
- Detta ingår i vanligt underhåll som ska göras utifrån behov.

Öka tryggheten på skolans toaletter

Idéer

- Förslaget innebär kameraövervakning av korridoren där toaletterna finns samt ett blipsystem som gör att man vet vem som använt toaletten (om det blir skadegörelse).
- Några av eleverna upplever en otrygg situation där äldre elever rycker i dörrar, vejpar på toaletten och det har varit incidenter med anlagd brand på toaletter.

Svar från kommunen

Rektorn och skolledningen känner till problemen och arbetar med att öka tryggheten kring toaletterna.

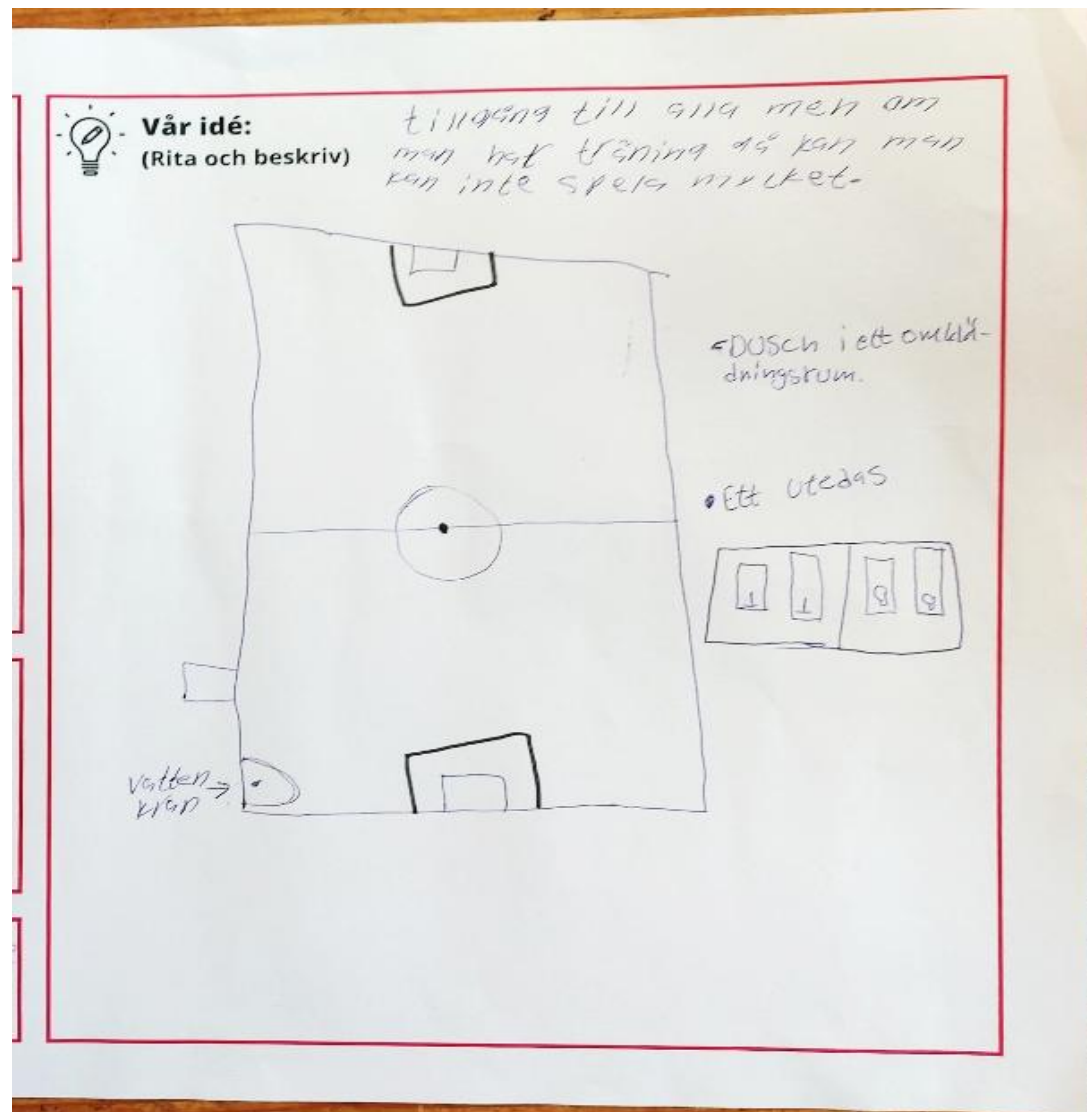
Vattenkran vid konstgräsplanen i Smålandsstenar (Nordins idrottsplats)

Idéer

- Tillgång för alla men om något lag har träning så kan man inte spela så mycket.
- En vattenfontän/kran skulle göra att vi stannar och spelar längre.
- Dusch eller omklädningsrum
- Utedass/offentlig toalett vid planen

Svar från kommunen

- Tyvärr är detta inte möjligt eftersom det långt till närmaste vattenledning.
- Vi tipsar om att ha med sig en egen vattenflaska hemifrån

Fler offentliga toaletter i Smålandsstenar centrum

Idéer

- Vi vill kunna hänga ute med kompisar. Det är jobbigt att inte veta var man kan gå på toa. Det finns ingen öppen toa som är gratis. På ICA kostar det pengar.
- Förslaget är ett eller flera fristående toaletthus tex vid torget och vid konstgräsplanen

Svar från kommunen

- Tyvärr har vi problem med skadegörelse på offentliga toaletter och kommer därför inte bygga nya.

Dialog i Villstadskolan 2025

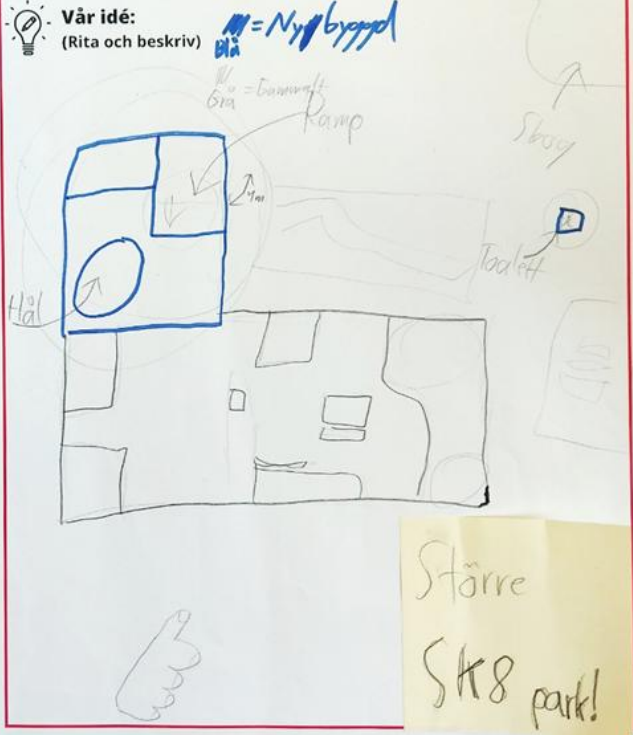
Vår idé: (Rubrik) Fler toaletter i samhället.	Vår idé: (Rita och beskriv) centrum Konst IP (Konst)
Vem har nytta av idén? Alla	
Var ska den finnas/genomföras? Vid konst och utah för X-tra	
Namn: RAZZAQ William Kristian AM 9K	

Större skatepark

Idé

Bygg ut skateparken så att fler får plats att åka samtidigt. Idag är det många som hänger där och ibland krockar vi.

Dialog i Villstadskolan 2025

 Vår idé: (Rubrik)	 Vår idé: (Rita och beskriv)
Större skate park	
 Vem har nytta av idén?	
Alla som åker kickbike eller skateboard.	
 Var ska den finnas/genomföras?	
Vid skateparken, i smälodsträtt	
Namn:	
Aktivitet (Fert: Peter Bunn)	

Svar från kommunen

- Vad roligt att ni använder skateparken!
- Kommunen tar hand om parken löpande och lagar det som går sönder.
- Tyvärr finns ingen budget för att utöka i dagsläget

Större lekplats i Smålandsstenar

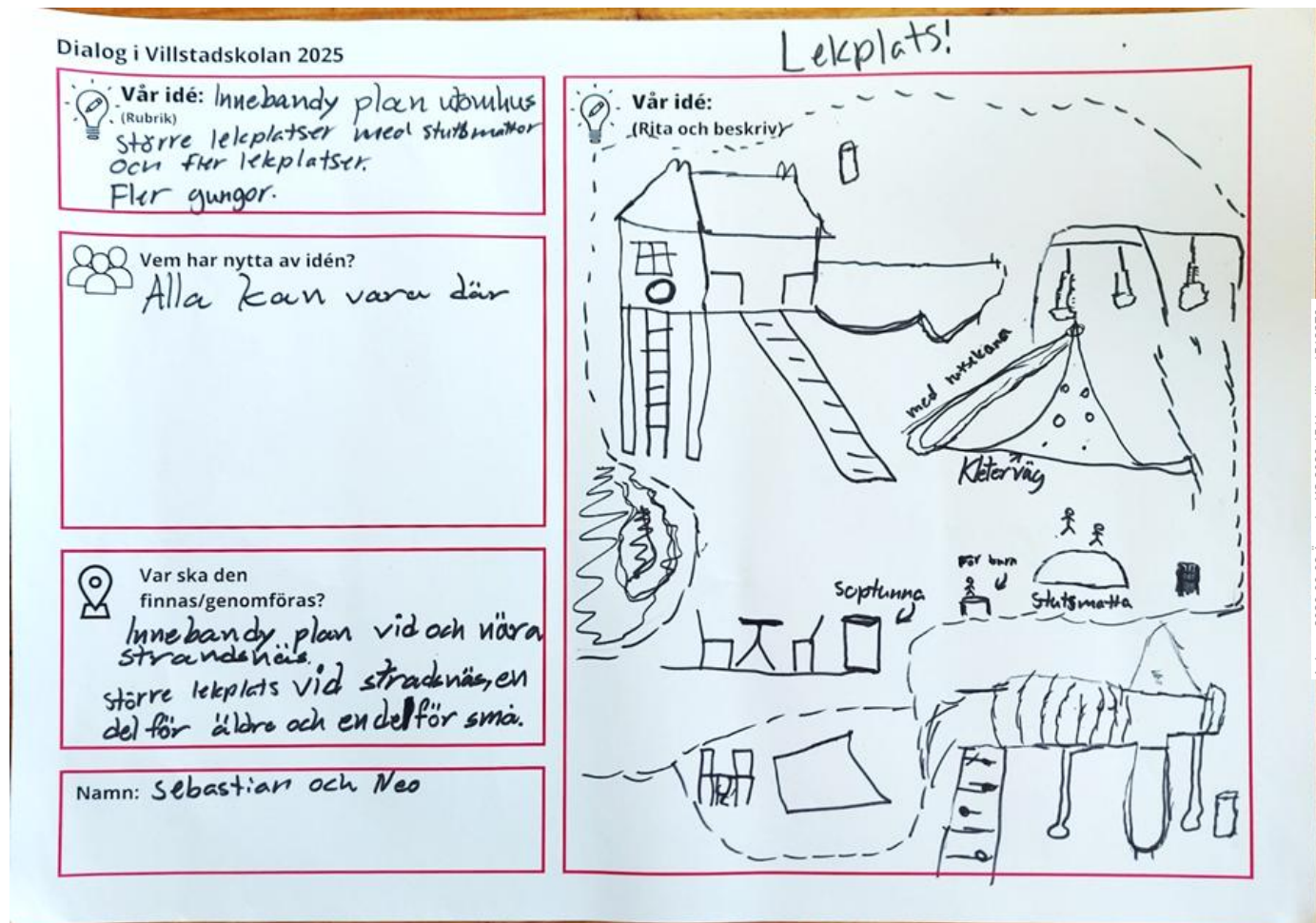
Idéer

Större lekplats med redskap för olika åldrar. Studsmattor och fler gungor.

Plats: Strandsnäs

Svar från kommunen

- Kommunen arbetar löpande med att utveckla och ta hand om lekplatser. Just nu finns inga planer på nybyggnation i Smålandsstenar.
- Strandsnäs är den största lekplatsen i Smålandsstenar och vi är glada att ni använder den.
- Tack för tips, vi tar med oss idéerna till nästa gång vi ska bygga något

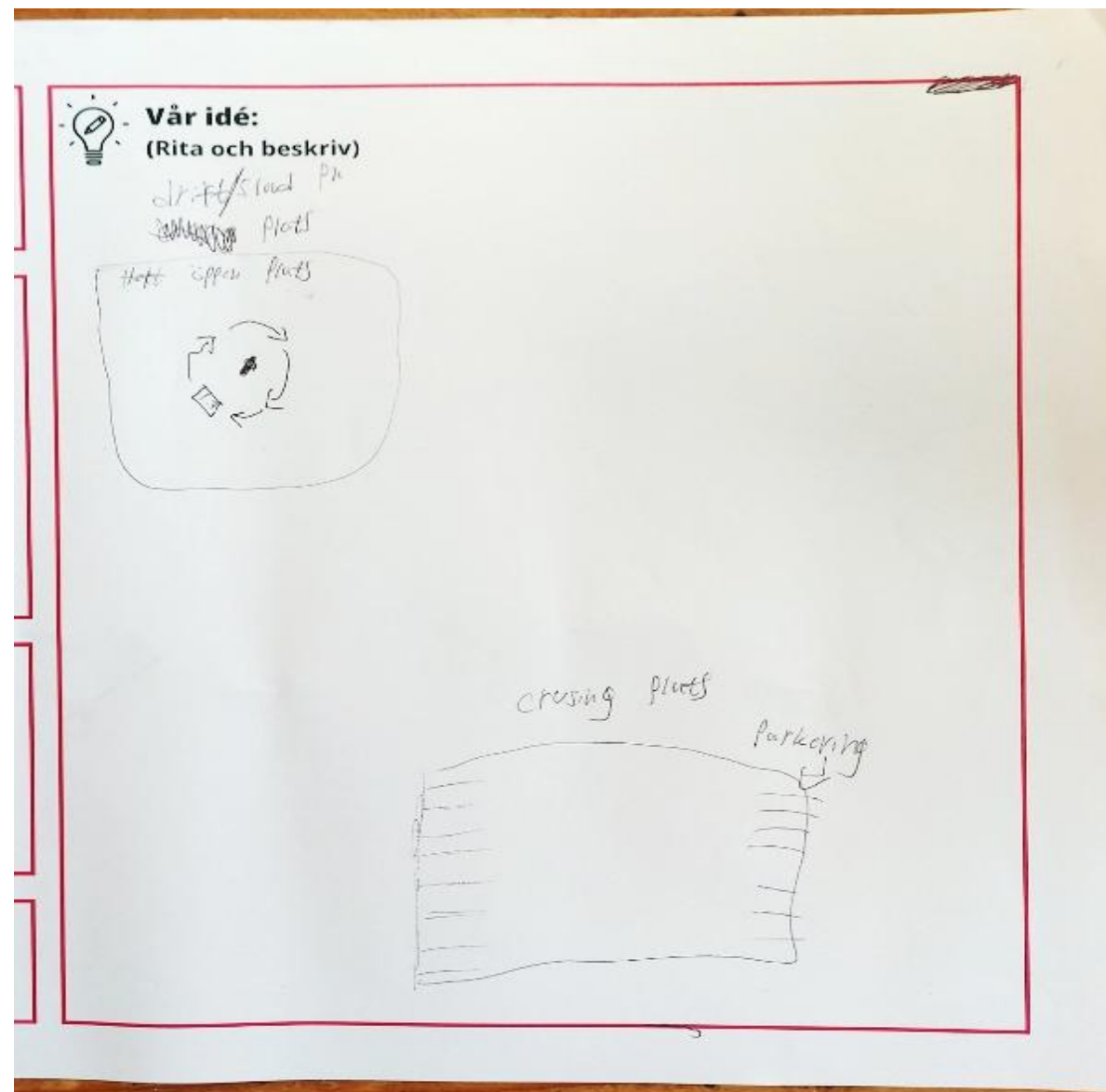
Plats för EPA häng

Idéer

- En plats där det är tillåtet med drifting och att sladda
- En cruising plats/parkeringsplats där man kan hänga
- Förslag: vid dommarvallen men kan vara var som helst

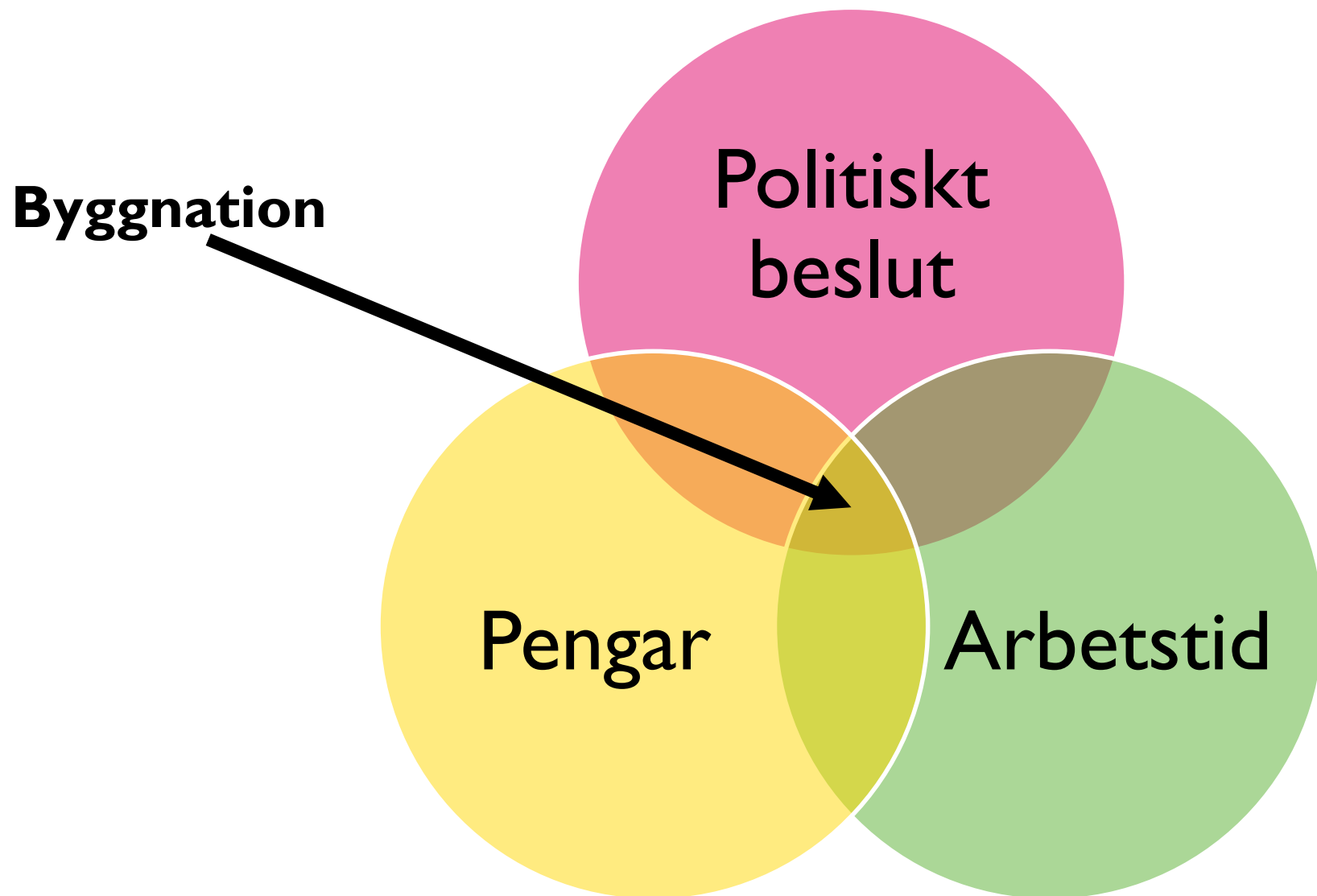
Svar från kommunen

- Det är redan tillåtet att parkera och hänga på allmänna parkeringsplatser.
- Det är inte tillåtet att störa andra, skräpa ner eller förstöra.
- Drifting och sladdning förstör asfalt och grusytor och är därför inte tillåtet.

[Fältverksamheten är en del av Gislaveds Kommun \(@faltarnagislaved\)](#) • Foton och videor på Instagram

Hur går det till när kommunen bygger något?

Kommunen har olika formulär på hemsidan för att ställa frågor eller lämna förslag.

www.gislaved.se

Kontakta kommunen

När du inte kan lösa ditt ärende genom vår webbplats är du välkommen att kontakta oss.

Du kan ringa, skicka e-post eller fysiskt besöka oss.

Öppettider i kontaktcenter

Telefontider

Måndag	09.00-15.00
Tisdag	09.00-15.00
Onsdag	09.00-15.00
Torsdag	09.00-15.00
Fredag	09.00-15.00
Lunchstängt:	11.30-13.00

Besök receptionen

Måndag 8.00-16.00

Tisdag-fredag 9.00-16.00

Andra öppettider kan förekomma i samband med helgdagar.

Dag innan röd dag samt afton är telefonen och receptionen öppet 08.00-12.00.

[Mer kontaktinformation](#)

[Ring oss](#)

[Telefon: 0371-810 00](tel:0371-810 00) →

[Skicka e-post](#)

kommunen@gislaved.se →

[Lämna förslag](#)

[Hör av dig till oss](#) →

[Felanmälan](#)

[Gör en felanmälan](#) →

Tack för idag!

Dokumentation lokalsamtal Villstad, Skeppshult 10 april 2025

Den här dokumentationen sammanfattar lokalsamtalet om Villstad och Skeppshult den 10 april 2025. Lokalsamtalet är en del av Gislaveds kommuns arbete med att förbättra dialogen med invånarna i kommunens mindre orter och byar. Under kvällen fick deltagare möjlighet att ställa frågor, lyfta behov och diskutera framtidsidéer tillsammans med politiker och tjänstepersoner.

Dokumentet innehåller det som togs upp under samtalet, svar från kommunen och Länstrafiken samt invånares idéer och förslag kring utveckling av bygden.

Totalt deltog 57 personer från området Villstad, Skeppshult. Från Gislaveds kommun deltog sex ledamöter i demokratiberedningen, fyra nämndsordförande samt fjorton tjänstepersoner och gäster (se lista i slutet av dokumentet).

[Du kan alltid hitta de senaste uppdateringarna angående lokalsamtalet på kommunens hemsida.](#)

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Postadress:
Gislaveds kommun
332 80 Gislaved

Besöksadress:
Stortorget 1
Gislaved

Telefon/fax:
0371-810 00
0371-940 79

E-post/webb:
kommunen@gislaved.se
gislaved.se

Organisationsnr:
212000-0514

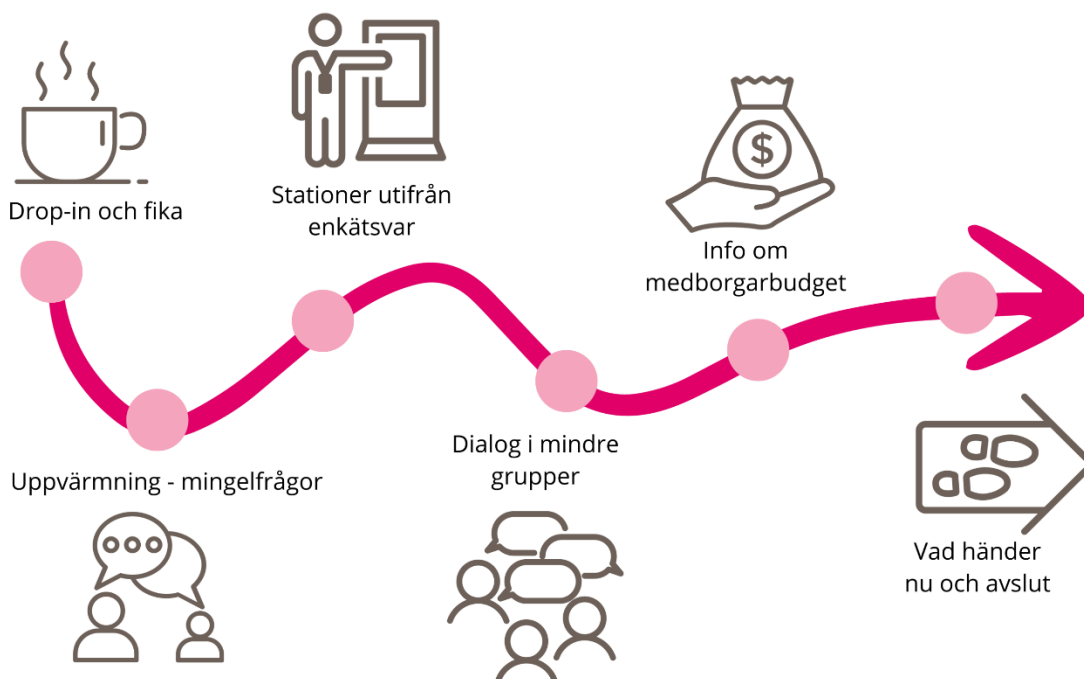
Bankgiro:
426-7225

Innehåll

Dokumentation lokalsamtal Villstad, Skeppshult 10 april 2025.....	1
Vad som diskuterades på mötet.....	2
Vägar och trafik.....	3
Kollektivtrafik	6
Skola, förskola och skolskjuts.....	8
Bostäder, samhällsplanering och byggande.....	9
Kultur och fritid.....	11
Vård och omsorg.....	13
Övriga synpunkter.....	14
Hur kan vi tillsammans utveckla vår bygd?.....	15
Medverkande från Gislaveds kommun.....	17

Vad som diskuterades på mötet

Nedan följer en sammanfattning av de ämnen som diskuterades under kvällen. Huvuddelen av kvällen bestod av sex stationer där deltagarna fick ställa frågor direkt till berörda tjänstepersoner och politiker. En gemensam sammanfattning och framåtblick kring utveckling av området gjordes innan mötet avslutades med information om medborgarbudgeten, 125 000 kr som ska investeras i området under 2026. Alla som bor i lokalsamtalsområdet har möjlighet att lämna in förslag och rösta kring hur pengarna ska användas.

Vägar och trafik

Det framfördes önskemål om planskild korsning vid väg 153, samt en säker övergång till fotbollsplanen i Skeppshult. Förslaget inkluderade att göra en tydlig passage och byta ut flera av ribborna på Varbergsvägen (väg 153) så att det blir säkrare för barn att ta sig till planen.

- Svar: Gislaveds kommun får regelbundet in önskemål om olika typer av gångpassager i hela kommunen. Väg 153 är dock en statlig väg och en del av det funktionellt prioriterade vägnätet. Kommunen har därför inte rådighet över denna väg, och frågan behöver lyftas i dialog med Trafikverket. Kommunen tar med sig synpunkten till framtida samtal med myndigheten.

Önskemål om förändrade hastigheter, till exempel hastighetsbegränsning på väg 540.

- Svar: Hastigheten på en väg har stor betydelse för både framkomlighet och trafiksäkerhet. Bedömningar görs utifrån vägnas utformning och funktion i transportsystemet. Kommunen beslutar om lokala trafikföreskrifter inom tätorter där kommunen är väghållare. För övriga vägar utanför tätort är det länsstyrelsen som beslutar. Det är polisens ansvar att se till att trafikregler och hastighetsgränser efterlevs.

Frågor kopplade till sträcka som tidigare fanns med i ombyggnationen av riksväg 26.

- Det finns problem för gångtrafikanter vid Villstadskrysset, särskilt i samband med att ta sig till busshållplatserna.
- Önskemål om cykelväg mellan Smålandsstenar och Villstad samt vidare till Gislaved.
- Förslag om pendel- och samåkningsparkering i Villstad och vid Kappellevägen.
- Frustration över att behöva vänta på fas 2 i ombyggnationen av Nissastigen (Smålandsstenar–Isberga).
- Förslag om cykelväg till Villstad IP från både Smålandsstenar och Kappellevägen för att undvika att korsa väg 26.
- Svar: Trafikverket har ett pågående arbete med två vägplaner för sträckan Gislaved S – Isberga. Ursprungligen var även sträckan Isberga – Smålandsstenar planerad att byggas om samtidigt, men så blev det inte. I dagsläget finns inga beslut om denna södra sträcka. De förslag som lyfts under lokalsamtalet kommer att tas med i det fortsatta arbetet, om beslut om utbyggnad tas av Trafikverket.

Det efterfrågades skyltning till Slåthults kvarn vid riksväg 26.

- Svar: Regler för skyltning varierar beroende på vilken typ av skylt det gäller och vem som är väghållare. Föreskrifter om skyltar beslutas av Transportstyrelsen. Förändringar i trafikförhållanden, som regler och skyltning, följer olika processer beroende på vägtyp.
- För skyltar på kommunala vägar: ansök via Gislaveds kommuns e-tjänst. <https://www.gislaved.se/trafik-och-gator/trafik-gator-och-cykelvagar/gator/vagvisning---skyltning>
- För skyltar på statliga vägar: ansök via Trafikverket. <https://www.trafikverket.se/e-tjanster/vagmarke-for-vagvisning/>

Underhåll. Rusta upp busshållplatserna i Skeppshult.

- Svar: Frågan lyfts med avdelningen för användande och drift på Gislaveds kommun.

Önskemål om fysiska åtgärder på statlig väg (utöver tidigare rubriker).

- Gång- och cykelväg utmed väg 540
- Rondeller vid Gjuteriet och vid väg 153
- Farthinder på Bruksgatan i Skeppshult
- Trafiksäkerhetsåtgärder vid korsningen till Skeppshult
- Rondell vid Storgatan och riksväg 26 i Skeppshult
- Svar: Kommunen tar med sig dessa förslag till dialog med Trafikverket, som ansvarar för de aktuella statliga vägarna. Kommunen har inte beslutanderätt i dessa frågor

Det efterfrågades en cykelväg eller gångstråk mellan Skeppshults samhälle och idrottsparken. Likaså en cykelväg mellan Smålandsstenar och Burseryd.

- Svar: Sträckan Smålandsstenar–Burseryd finns med i den regionala cykelplanen för Jönköpings län, antagen 30 januari 2024. Den har dock prioritet 3, vilket är den lägsta prioriteringsnivån i planen. Genomförandet beror på politiska beslut och tilldelning av medel i framtida transportplaner. Övriga föreslagna sträckor tas med i framtida dialoger.

Förslag på att vägföreningar samarbetar för att säkra upp cykeltrafik. Samt att fler bygdevägar skapas.

- Svar: Önskemålen är noterade. Frågan är inte utredd på någon väg i kommunen idag. Ett omställande till bygdeväg kommer innebära investeringar av kommunen.

Det lyftes önskemål om förbättrad tillgång till fungerande och hållbar digital infrastruktur, särskilt vad gäller bredband.

- Svar: Gislaveds kommun har i dagsläget ingen administrativ roll i fiberfrågor. För att se vilka aktörer som finns i ditt närområde rekommenderas Post- och telestyrelsens ”bredbandskartan”, där du kan söka på din adress. <https://bredbandskartan.pts.se/>

Frågor har väckts kring ansvar och ägarskap för bron över Nissan (Kappeledsvägen) och Svärdabobron.

- Svar: Kommunen befinner sig i en upphandlingsfas för att genomföra nödvändiga underhållsåtgärder på bron. Besiktning har genomförts, och bron är under uppsikt. Det är i nuläget oklart om kommunen fortsatt kommer att ha ansvar för bron, då Kappeledsvägen kan komma att lämnas över till en enskild väghållare. Mer information kommer längre fram.

Det framfördes synpunkter om att kommunen bör fortsätta sköta Kappeledsvägen.

- Svar: Det pågår en process där förvaltningen av vägen eventuellt ska överlämnas till en enskild förvaltare. Då vägen idag är i mycket dåligt skick planerar kommunen att genomföra underhållsåtgärder innan ett eventuellt överlämnande sker. Åtgärderna är planerade att utföras under 2025.

Önskemål om utökad belysning, från Bruksgatan till elljusspåret och förlängning till Kallsetkrysset.

- Svar: Kommunen tar med frågan till framtida dialog med Trafikverket som ansvarar för vägen.

Kollektivtrafik – svaren nedan är formulerade av Jönköpings länstrafik om inget annat anges

Laga bänk i Skeppshult

- Svar: Synpunkten är överlämnad till kommunens avdelning för användande och drift.

Från Boarp 432 någon tur på förmiddagen

- Svar: Det finns i nuläget inte budgetutrymme för detta önskemål, men det tas med i planeringen för framtiden.

Cykelställ och säkra cykelparkeringar vid hållplatser

- Svar: Det tar vi med oss i arbetet ihop med kommunen och Trafikverket som ansvarar för hållplatserna.

Säkrare hållplats i Villstad

- Svar: Detta önskemål har förts vidare till Trafikverket tillsammans med kommunen. En möjlig lösning kan samordnas med ombyggnaden av riksväg 26 mellan Smålandsstenar och Gislaved.

Hur fungerar närtrafiken? Åldersgräns?

- Svar: Det finns ingen formell åldersgräns, men barn under 10 år bör resa i vuxet sällskap. För information om hur tjänsten fungerar, tider och regler, hänvisas till jlt.se eller Beställningscentralen.
<https://www.jlt.se/res-med-oss/serviceresor/nartrafik/>

Närtrafik 9-13, 17-22 är ej anpassad för arbetspendling. Varför är det så? Utöka tid för arbetspendling!

- Svar: Tiderna är satta så att fordonen också kan användas för sjukresor och färdtjänst under andra tider. Regionens politiska styre beslutar om regelverket.

Beröm för appen som är bra när den fungerar

- Svar: Mycket kul att den används och upplevs positivt.

Pendling till Halmstad och Värnamo buss och tåg. Viktigt att det fungerar (har varit inställt p.g.a. vagnbrist m.m.) Framförallt till Värnamo.

- Svar: Alla händelser går inte att förutse tyvärr. Men vi försöker alltid lösa trafiken oavsett väder och vind. Ibland med hänvisning till nästa tur, ersättningstrafik och ibland kör vi i reducerad hastighet med försening.

Brister i marknadsföringen att man inte vet när det blir förändringar.

- Svar: Vi tar med oss och försöker förstärka vårt arbete med att synliggöra trafiken, samt förändringar. Vår hemsida är en viktig nyckel till information om trafiken och förändringar.

Cykelställ med lås för t.ex. elcykel. Säker förvaring på stationen i Smålandsstenar.

- Svar från kommunen: Cykelparkeringen i Smålandsstenar har cykelhållare med byglar för att kunna låsa fast ramen för 32 cyklar under tak och är för närvarande kommunens bästa cykelförvaring:

Pensionärsrabatt från 60 eller 65 år! (istället för 70)

- Svar: Regionens politiska styre beslutar om åldersgränser för rabatterade periodkort.

Få igång åkandet med kollektivtrafiken. Gratis för pensionärer och unga för att få igång fler resenärer (Hallandstrafiken har billiga priser).

- Svar: Nuvarande prisstrategi gynnar dem som reser ofta. Periodkort för åldrarna 7–19 och 70+ har idag de lägsta priserna. Det finns även rabatter för resande tillsammans. Priserna sätts av regionpolitiker.

Att kunna se bussrörelser

- Svar: Det ska gå att följa bussarna i app och på hemsidan, men ibland förekommer tekniska problem. Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra funktionen.

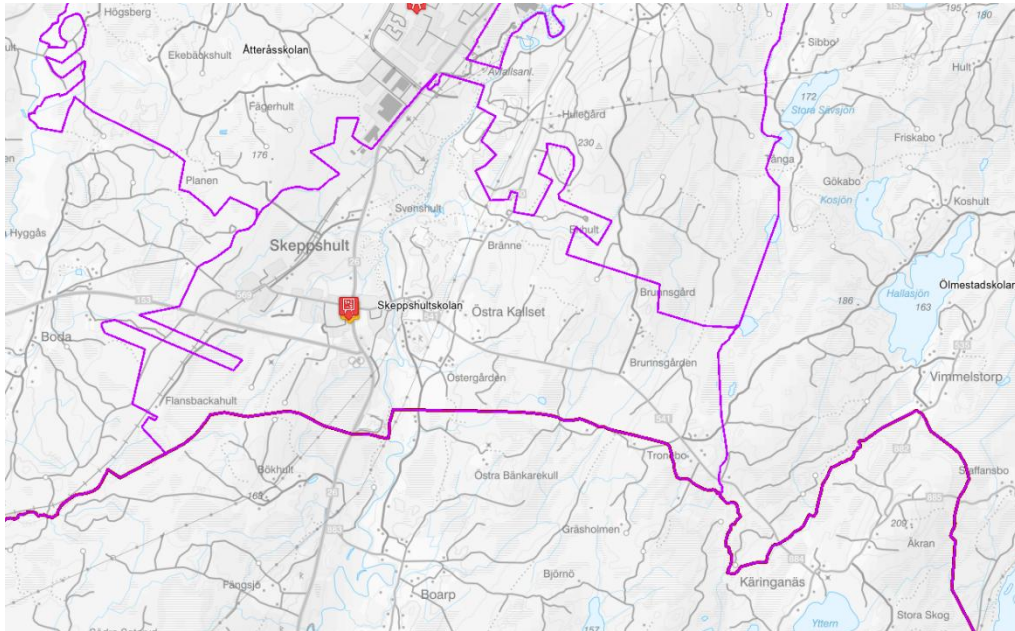
Vad krävs för att tåget också ska stanna i Skeppshult?

- Svar: Det krävs omfattande upprustning av perrong, stationsområde och tillfartsvägar. Dagens perrong är för kort och igenvuxen. Ett tågstopp skulle också kunna innebära att dagens busstrafik försvinner, vilket skulle påverka skolelever negativt. Frågan kräver fortsatt dialog med Trafikverket.

Skola, förskola och skolskjuts

Önskar uppdatering av upptagningsområde för skolskjuts.

- Svar: Skolupptagningsområden samt riktlinjer för skolskjuts beslutas av utbildningsnämnden i kommunen, [aktuella riktlinjer finns att läsa på kommunens hemsida](#).

Skolskjuts från Vimmelstorp till Skeppshult

- Svar: Enligt kommunens upptagningsområden tillhör Vimmelstorp Ölmestadskolans upptagningsområde (se ovan karta). Väljer man en annan skola än den som kommunen anvisar har man inte rätt till skolskjuts.

Det framfördes önskemål om att skapa ett samarbetsområde i Hylte kommun där Gislaved ges möjlighet att ha ett upptagningsområde till Skeppshultskolan, särskilt kring Karinganäs, Långaryd och Landeryd.

- Svar: Synpunkten tas med i framtida samtal med Hylte kommun.

Skolskjuts saknas efter fritids vid anpassad skolgång samt skolskjuts till fritids för anpassad grundskola.

- Svar: Skolskjuts erbjuds i anslutning till skolans start- och sluttider. Om vårdnadshavare väljer att låta barnet vara på fritids efter skoltid, gäller inte rätt till skolskjuts kopplat till det.

Bevara Skeppshultsskolan till varje pris!

- Svar: Synpunkten är vidarebefordrad till ansvariga politiker och tjänstepersoner.

Bostäder, samhällsplanering och byggande

Anslutning av VA (kommunalt): Varför är inte alla anslutna? Frågan rörde utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp längs Bruksgatan, Hammarvägen och Forsvägen i Skeppshult. En fastighetsägare undrade varför hen tvingats ansluta till höga kostnader, medan grannar inte behövt det.

- Svar: Utbyggnaden av kommunalt VA sker stegvis enligt den plan som finns i kommunens VA-plan. Just nu genomförs arbeten i andra delar av kommunen, men området längs Bruksgatan, öster om Nissan, är planerat att anslutas inom en 10-årsperiod. Att enskilda fastigheter redan är anslutna kan bero på miljö- eller hälsoskäl, eller att de ligger nära befintligt VA-nät. Fler fastigheter kommer att anslutas framöver.

Nya strandskyddslagstiftningen, hur påverkar den vår kommun?

- Svar: Det nya lagförslaget innebär viss lättnad i strandskyddet vid mindre vattendrag. Eftersom många små vattendrag i Jönköpings län redan saknar strandskydd bedöms lagändringen få marginell påverkan i vår kommun.

Vad gäller för byggande på åkermark?

- Svar: Jordbruksmark är skyddat mot byggnation enligt miljöbalken, förutom när det finns ett väsentligt samhällsintresse. Bedömningarna vid prövningen görs från fall till fall.
- Svar: Det finns andra undantag och exempel på det är att mindre luckor utmed en bygata går att "fylla igen" med byggnader. Varje ärende är unikt och utgör en unik prövning.

Stallarna i Villstad kyrkby håller på att förfalla. Vem ansvarar för dem?

- Svar: Ansvar för stallarna ligger hos Växjö stifts egendomsnämnd. Frågan har varit uppe i Villstads skötselråd flera gånger. Länsstyrelsen har försökt initiera en lösning men utan resultat. Egendomsnämnden skulle kunna få bidrag, men hittills har ingenting skett.

Enskilda avlopp: Varför är avgiften för inventering och tillstånd så hög? Hur går inventeringen till?

- Svar: Avgiften för inventering baseras på 3 eller 4 timmar, beroende på hur enkätsvaren ser ut. I avgiften ingår arkivinventering, förarbete, enkätutskick och granskning, eventuellt platsbesök, tillsynsrapport och eventuellt förbud. Det tar cirka 4 timmar per fastighet om alla moment utförs.
- För tillstånden baseras avgiften på 5 timmars handläggningstid. Där ingår granskning av kartunderlag, eventuella grannyttranden och remisser till andra berörda instanser (exempelvis länsstyrelsen), platsbesök, skrivande av tillstånd och kommunikation. Ibland går det

fortare, ibland tar det längre tid. I snitt tar ett tillstånd 5 timmar att skriva.

- Vi skickar ut information cirka ett år innan inventeringen börjar. I brevet finns all info om vad som kommer hända och hur man kan bedöma sin egen avloppsanläggning. Därefter skickar vi ut en enkät och kallar till informationsmöte. När svarstiden på enkäten gått ut går vi igenom svaren och gör en första bedömning om vilka som behöver få ett platsbesök. Sedan åker vi ut och tittar på anläggningarna. Då tittar vi på funktion och att alla viktiga delar finns. Efter det skriver vi tillsynsrapport och eventuellt förbud. Om anläggningen inte hade några brister avslutar vi ärendet.

Övriga synpunkter inom samhällsplanering- alla synpunkter är noterade och tas med i det fortsatta samhällsplaneringsarbetet:

- Mer industrimark behövs generellt, men mycket viktigt mellan Smålandsstenar och Skeppshult.
- Tomter för bostäder bör tas fram. Kan påverka inflyttning och antalet barn i förskola/skola.
- Tillgängliggör Nissan för bostäder, vandring komma nära vattnen
- Synpunkt om att omdragning av Nissastigen bör ses över.

Kultur och fritid

Teater på biblioteken riktat mot lite äldre barn 9-10 år

- Svar: Vi tar med oss förslaget i planeringen. Tidigare har intresset för teater för den åldersgruppen varit lågt. Därför har vi istället satsat på workshops där barnen är mer aktiva själva.

Fler boktips och bättre utbud på bokbussen

- Svar: Vi arbetar på att förbättra omvärldsbevakningen för att kunna ge fler boktips och utvecklar samtidigt inköpsrutinerna. Det går alltid att reservera böcker så att bokbussen tar med dem till nästa tillfälle.

Biblioteket: Sekretessfilter till utlåningsmaskinen eller vrida låneautomaten så att synligheten minskar

- Svar: Det går inte att använda sekretessfilter på våra pekskärmar. Däremot visas inte personnummer vid inmatning, och det går även att använda en dosa bredvid för att slå in pinkod och personnummer. Alternativt kan du använda lånekort – då behövs inget personnummer alls. Be bibliotekarien om ett lånekort om du inte har ett.

Öppen cirkel-konceptet på biblioteket fungerar bra, men inte bara klassiker.

- Svar: Vi tar med oss den här synpunkten inför vår programplanering.

Bokcirkel i Trivagården för olika målgrupper. Tema tillsammans med matlagning.

- Svar: Vi undersöker gärna möjligheterna till en Öppen bokcirkel i Trivagården. För att det ska vara möjligt behöver vi samverka med någon förening på plats. Det upplägget har vi haft i Valdshult, Öreryd och Ås. Det går bra att kontakta mig så kan vi planera vidare.
Karolina.persson@gislaved.se

Vem ansvarar för röjning av träd i Nissan?

- Svar: Kommunen röjer i Nissan. Det ska vara framkomligt med passage för kanot under sommartid.

Vem ansvarar för Nissanleden?

- Svar: Nissanleden sköts av kommunen. Arbetet med leden fortlöper utifrån de resurser som finns.

Vandringsled i Villstad, lite längre.

- Svar: Länsstyrelsen ansvarar för leden i naturreservatet. De har ett [kontaktformulär på hemsidan](#) där synpunkter på skötsel kan framföras.

Skötsel av elljusspår. Vem har ansvar?

- Svar: Kommunen ansvarar för elljusspårarna och skötsel görs i samarbete med föreningslivet. I Skeppshult är det samhällsföreningen som är samarbetspart.

Fullstor konstgräsplan i närområdet. Lämpligen i Smålandsstenar. För få konstgräsplaner i kommunen. Svårt att få träningstider.

- Svar: Eftersom befintliga konstgräsplaner inte är fullbokade i dagsläget finns inga planer på nybyggnation.

Spontanfotboll i centrum. Spontanfotbollsplan i Skeppshult. Fotbollsplanen ligger dåligt till vid väg 153/26.

- Svar: Synpunkten tas med framtida utvecklingsarbete.

Förslag att upprätta en träffpunkt för EPA- ungdomar där de får stå.

- Svar: I dagsläget finns inga planer på en fast mötesplats för EPA- ungdomar. Kommunens öppna fritidsverksamhet arrangerar evenemang för målgruppen några gånger om året. Information sprids via Instagram: <https://www.instagram.com/faltarnagislaved/>.

Det är viktigt att dans och andra kulturaktiviteter finns tillgängligt för många olika åldrar (även 18-25) med låga trösklar.

- Svar: Gislaveds dansstudio erbjuder kvällskurser för barn- och unga i åldrarna 6 till 20 år. Utbudet av kurserna är från nybörjarnivå till avancerad nivå i genrerna modern, jazz, balett, street, showdans och dansmix för de allra yngsta. Ofta är det upp till gymnasienivå man är med. Finns det utrymme för danspedagogerna kan det ibland erbjudas dansworkshop för vuxna också.
- Titta gärna i evenemangskalendern för att få information om övriga kulturaktiviteter: <https://www.visitisabergsregionen.se/sv/evenemang/>

Övriga önskemål inom kultur och fritid som ligger utanför kommunens nuvarande uppdrag och prioriteringar. Dessa skulle kunna drivas av andra aktörer i samverkan med kommunen.

- Agilitybana på grusplan vid elljusbanan?
- En attraktiv användning för hockeyrinken i Skeppshult på sommaren. Cykelteknikbana? Medborgarbudget? Inköp av hinder m.m.
- Ungdomshäng på Smålandsstenar hotell fredag 19-23 med fältare.
- Dansintresse hos Skeppshultsbarn, behöver få hit lärare. Lokal finns i Trivagården.
- Dans/Teater med sporttema. Attrahera tjejer och killar. Använda Trivagården.

Vård och omsorg

En äldre person har upp till åtta besök av hemtjänsten per dag, är det inte bättre att få flytta in på särskilt boende?

- Svar: När en person har ett mycket stort omsorgsbehov, cirka 100–120 timmar per månad, kan det ur ett ekonomiskt perspektiv vara mer fördelaktigt för kommunen att erbjuda särskilt boende. Samtidigt är det individen själv som måste ansöka om att flytta till ett särskilt boende.

Många äldre är ensamma. Det saknas trygghetsboende eller platser där äldre kan vistas dagtid.

- Svar: Ett arbete pågår i kommunen kring livs- och boendefrågor för äldre. I det ingår att se över olika former av boende och dagverksamhet för äldre personer.

Det finns personer inom Samhalls verksamheter som ibland ”faller mellan stolarna”, främst för personer som inte har något kontaktnät runt sig som kan driva deras frågor. Hur ser kommunens arbete ut kring detta?

- Svar: Kommunen är del av FINSAM, ett samordningsförbund där flera myndigheter samarbetar. Syftet är att stötta personer i yrkesverksam ålder som är i behov av samordnade insatser från flera aktörer.

Rekrytering av personal till verksamheter inom vård och omsorg.

- Svar: Det är en utmaning att få tillräckligt med sökande till tjänster.

Varför får pigga 80-åringar bara äta lunch i matsalen på Mariagården måndag-fredag och inte på helgerna?

- Svar: Vi har samma öppettider i alla våra restauranger för äldre. Det är ett politiskt beslut och vi har öppet helgfri måndag-fredag. Det är kostsamt att hålla restaurangen öppen under helger när få gäster besöker oss. Måltidsverksamheten strävar efter att ge likvärdig service med hög kvalitet och skapa en kostnadseffektiv robust organisation.

Vad gör kommunen för dem som inte kan ta sig till biblioteket för digitalt stöd?

- Svar: Det är en viktig synpunkt som vi tar med oss i det fortsatta arbetet. I dagsläget finns inget specifikt stöd för personer som inte kan ta sig till biblioteken.

Måste man ha ansvar för medicin när man arbetar på särskilt boende för äldre?

- Svar: Nej. Det finns andra arbetsuppgifter på särskilda boenden som inte kräver medicindelegering. Du kan arbeta inom äldreomsorgen utan att hantera läkemedel.

Röda korset i Burseryd lyfts som ett positivt exempel på en secondhandbutik som har kaffeservering och som säljer lotter - det skapar en träffpunkt för äldre.

Övriga synpunkter

Önskar en lista med tjänstepersonerna som var med samt kontaktuppgifter.

- Svar: längst ner i detta dokument finns en lista över medverkande från kommunen. Eftersom personal ibland byts ut är det bästa att kontakta kommunen via kontaktcenter.
- Ring: 0371–810 00
- Mejla: kommunen@gislaved.se
- Du kan även lämna synpunkter via formuläret på: gislaved.se/synpunkter-och-forslag
När du kontaktar oss via kontaktcenter registreras ditt ärende och får ett ärendenummer som kan följas upp.

Varför har Villstad och Skeppshult ett gemensamt möte?

- Svar: Områdena gjordes om inför den här mandatperioden för att arbetet med medborgarbudget skulle bli mer rättvist utifrån fördelningen kronor/person. Vi är medvetna om att detta ibland kan leda till lite ologiska områdesindelningar. Indelningen har framförallt baserats på de statistikområden (NYKO-områden) som SCB tagit fram.

Varför kom ingen inbjudan till de som bor i Uvekull, Högakull och Duvö?

- Svar: Vykort med dessa adresser har beställts av oss via kommunens avtalade tryckeri och ska ha skickats med Post Nord. Om de inte kommit fram måste det ha brustit i något leverantörsled. Vi beklagar att det inte går att lita helt på postgången.

Hur kan vi tillsammans utveckla vår bygd?

Under lokalsamtalet hölls en gruppdiallog där deltagarna fick diskutera vad som är viktigt för att utveckla bygden Villstad och Skeppshult. Det var tydligt att invånarna vill ha bättre infrastruktur, trygg kollektivtrafik, bevarad närservice och fler möjligheter till möten, kultur och fritid – särskilt för unga och äldre.

Det finns också ett stort engagemang för att landsbygden ska få goda förutsättningar att växa, att kommunen ska vara mer synlig och att samarbete över kommungränser ska förbättras. Många betonade vikten av att hjälpas åt – att kommunen, föreningslivet och invånarna tillsammans skapar framtidens bygd. Nedan presenteras dokumentationen från dialogen i punktform.

Infrastruktur & Trafik

- Cykelväg Smålandsstenar – Burseryd
- Pendelparkeringar vid utvalda hållplatser
- Gör passage, förnya flera av ribborna på Varbergsvägen (153) så att det blir säkrare för barnen att ta sig till fotbollsplanen
- Trafiksäkerhetsåtgärder
- En fungerande och hållbar infrastruktur inklusive bredband
- Rondell vid storgatan – 26:an Skeppshult
- Cykelväg/gångstråk mellan Skeppshult samhälle och idrottsparken
- Bredband utmed Nissastigen från Tuskebo till Smålandsstenar

Kollektivtrafik

- Bättre kollektivtrafik, mer tillgänglig
- Bibehåll lokaltrafik
- Stanna tåget i Skeppshult

Skolskjuts & Skolgång

- Skolskjutsgränser – se över gamla sockengränser. Vimmelstorp vill höra till Skeppshult
- Om anpassad grundskola är i Gislaved och barnen även ska gå på fritids i Gislaved måste det finnas skolskjuts till och från fritids
- Skolskjuts åt landsortsbarnen
- Om saker ska centraliseras, underlätta för barn och ungdomar att ta sig dit
- Samverkan Hylte/Gislaved gällande skolgång och skolskjuts för barnens bästa

Skola & Utbildning

- Skolan – att se över upptagningsområdet
- Lägga inte ner Skeppshultskolan

Landsbygdsutveckling & Boende

- Med fokus på landsbygd, inte bara centralisering. Förenkla boende på landsbygden
- Underlätta för våra företag och landsbygden
- Att arbeta som en glesbygdskommun och inte som en storstadskommun. Underlätta för folk som vill bo i vår fina natur
- Kommunen är större än Gislaved – satsa på småorterna
- Landsbygd: Stimulera fler bönder. Stor landsbygd. Viktigt med öppna landskap
- Bebyggelsen på landet – utbyggnad
- Mer tomter för byggnation mellan GD:s och krysset
- Mer industrimark som är färdig

Mötesplatser & Samlingslokaler

- Samlingslokaler saknas i Villstad. Förr fanns minst tre: församlingshemmet, Brotorp, Villstads friidrottslokal
- Önskemål om samlingslokal nära kyrkan
- Finns det någon tom loge som kan bli festlokal?
- Trivagården bra men finns önskemål om finare utemiljö för t.ex. bröllop

Fritid, Natur & Rekreation

- Nissan är en tillgång: Vandringsled längs ån, kanotpaddling, vindskydd, grillplats
- Simhall i närområdet

Civilsamhälle & Engagemang

- Hur kan man stärka civilsamhällets och de ideella krafterna? Lyhördhet för föreningars behov, få med unga – de kan påverka sin framtid. Beredskap. Stärka mötesplatserna.
- Underlätta ekonomiskt för ideella krafter. Det finns det gott om i Skeppshult
- Samarbete mellan våra föreningar!
- Alla måste bidra och vi är medskapare av kommunen
- Vi måste vilja göra saker tillsammans

- Det lilla är kanske det stora
- Vi måste alla försöka hitta lösningar och inte bara fokusera på problemen

Identitet, Befolkning & Attraktivitet

- Projekt som binder samman bygden
- Befolkningstillväxt: busstinder, festfixare för de unga vuxna som pendlar in från Halmstad, porträtt av alla oss som valt att återvända, locka holländare

Dialog & Samverkan

- Lokalsamtal = mycket bra möjlighet att möta kommunrepresentanter.
Möjlighet att diskutera i ett trevligt klimat
- Dialog med Hylte för mer samarbete

Skötsel & Underhåll

- Stationsbyggnader hålls rena och fina
- Skylta upp Släthults kvarn vid Riksväg 26

Medverkande från Gislaveds kommun

Politiker	Tjänstepersoner och gäster
Demokratiberedningen 1. Agneta Karlsson 2. Lars-Ove Bengtsson 3. Monica Håkansson 4. Peter Bruhn 5. Ronny Johansson 6. Pauline Barvö Nämndsordförande 1. Ylva Samuelsson, ordförande socialnämnden 2. Maria Gullberg Lorentsson, ordförande utbildningsnämnden 3. Sandy Lind, 1:a vice ordförande samhällsutvecklingsnämnden 4. Magnus Sjöberg, ordförande bygg- och miljönämnden	1. Elin Turesson, utvecklingsledare 2. Jonny Svenningsson, utvecklingsledare/skolskjutssamordnare 3. Agneta Åsberg, förvaltningschef utbildningsförvaltningen 4. Sven Hedlund, stadsarkitekt 5. Niklas Lindström, strategisk samhällsplanerare 6. Sara Cedervall, miljöhandläggare 7. Ulrika Frimodig Lust, enhetschef gata, park, natur 8. Ramin Najari, gatuingenjör 9. Karolina Persson, bibliotekschef 10. Anna Augustsson, bibliotekarie bokbussen 11. Jenny Johansson, utvecklingsledare socialförvaltningen 12. Matilda Kruse, Jönköpings länstrafik 13. Joakim Strid, Jönköpings länstrafik

Med vänlig hälsning

Elin Turesson, utvecklingsledare social hållbarhet

elin.turesson@gislaved.se

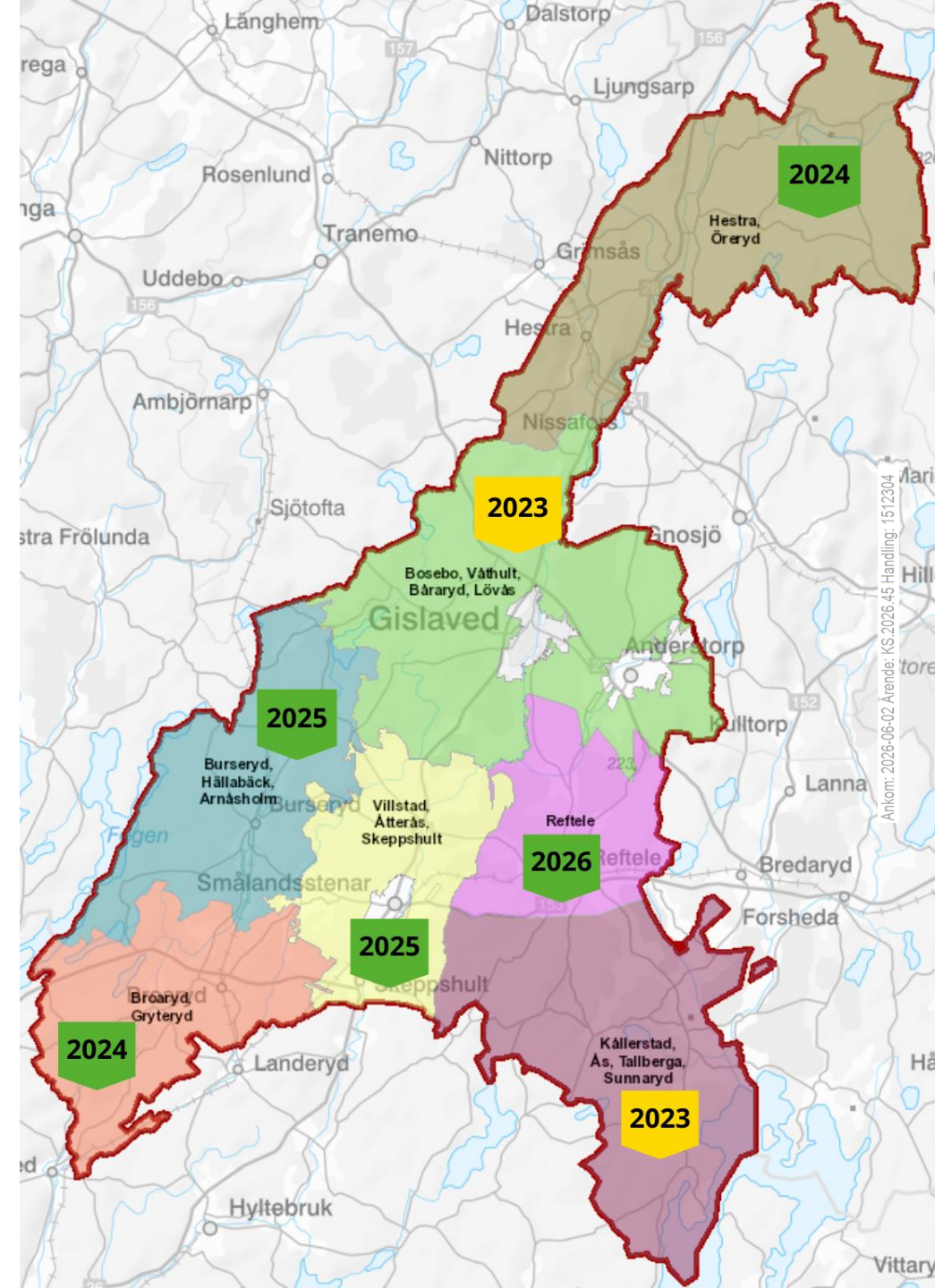
Medborgarbudget i Gislaveds kommun

Statusrapport 2026-06-02

Medborgarbudget är en del av arbetet med Lokalsamtal

- Syftet med medborgarbudgeten är medbestämmande kring lokala satsningar på landsbygden som ska leda till landsbygdsutveckling och ökad delaktighet
- Kommunen är indelad i 7 områden utifrån befolkningsmängd
- Varje område tilldelas 125 000 kr i medborgarbudget (175 000 kr/område från och med utbetalning 2026) och processen genomförs en gång i varje område under mandatperioden 2023-2026

Läs mer om lokalsamtal: gislaved.se/lokalsamtal

Hur fungerar medborgarbudget i Gislaveds kommun?

- Information om processen ges i samband med lokalsamtal.
- Förslag skickas in via ett digital formulär
- Inkomna förslag bereds utifrån kriterier för medborgarbudget samt genomförbarhet. Dialog förs med förslagsinlämnare och berörda aktörer.
- Omröstning genomförs mellan godkända förslag
- Förslag som fått flest röster upp till maxbeloppet utses till vinnande förslag och finansieras året efter lokalsamtalet.
- Processen samordnas av enheten för kvalitet och utveckling

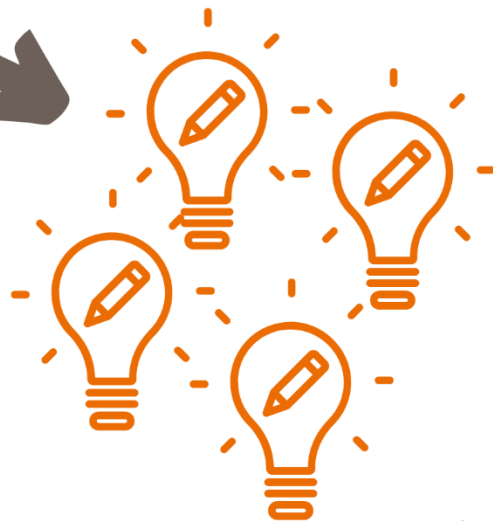

Medborgarbudget

Tid för att lämna
in förslag

Information om
processen görs i
samband med
lokalsamtal

Inskickade förslag stäms
av mot kriterier och dialog
förs med förslagslämnare
angående eventuella
justeringar

Godkända och
prissatta förslag
deltar i omröstning

Vinnande förslag
genomförs året
efter.

Kriterier för att godkänna förslag till medborgarbudget

- Förslaget får inte överstiga den totala budgeten
- Satsningen ska genomföras i det aktuella lokalsamtalsområdet
- Pengarna ska användas till något som är till nytta och glädje för många. Det ska vara praktiskt genomförbart och vara tillgängligt för allmänheten.
- Pengarna kan tex. användas till att möjliggöra aktiviteter, köpa in utrustning, göra mindre fysiska förändringar eller medfinansiera större projekt, som Leader-projekt.
- Satsningen ska genomföras året efter lokalsamtalet
- Satsningen kan genomföras av en förening eller kommunen. Medborgarbudgeten kan inte betalas ut till privatpersoner.

Statistik på deltagande

Lokalsamtalsområde	Antal inkomna förslag	Antal godkända förslag	Antal personer som röstat	Antal vinnande förslag
Kållerstad, Ås, Tallberga, Sunnaryd	15	11	71	3
Bosebo, Våthult, Båraryd, Anderstorp landsbygd	9	6	98	3
Hestra, Öreryd, Valdshult, Stengårdshult	12	8	0*	7
Broaryd, Gryteryd	6	4	162	1
Villstad, Skeppshult	7	6	117	5
Burseryd, Hällabäck, Arnåsholm	5	4	0*	4
Reftele	8	4	Ej klart	Ej klart
Summa	62	43	448 (t.o.m. 2025)	24 (t.o.m. 2025)

* Omröstning genomfördes ej eftersom summan av godkända förslag understeg totalbeloppet.

Följ arbetet med genomförandet här: gislaved.se/medborgarbudget

Förslag som ska genomföras inom ramen för medborgarbudget (beslutade 2023)

Lokalsamtalsområde	Satsning	Budget	Ansvarig för genomförande	Status
Kållerstad, Ås, Tallberga, Sunnaryd	Utegym i ÅS, grillplats vid rinken i ÅS samt landhockeymål till rinken	125 000	Västboås GOIF	Genomförd
Bosebo, Våthult, Båraryd, Anderstorp landsbygd	Grillplats vid Bosebo bygdegård	30 500	Bosebo bygdegårdsförening	Genomförd
	Grillstuga vid Kyrksjöns badplats i Båraryd	64 500	Gislaveds kommun	Genomförd
	Gångstig runt Illeråsasjön	30 000	Illeråsasjöns fiskevårdsförening	Genomförd

Förslag som ska genomföras 2025 inom ramen för medborgarbudget (beslutade 2024)

Lokalsamtalsområde	Satsning	Budget	Ansvarig för genomförande	Status
Hestra, Öreryd, Valdshult, Stengårdshult	Skyttegravsleden i Öreryd	10 000	Öreryds hembygdsförening	Pågår, beräknas klart under 2026
	Bänk och bord till minnesmärket i Öreryd	6 000	Öreryds hembygdsförening	Genomförd
	Portablet elverk till Valdshult	7 000	Valdshults byalag	Genomförd
	Utomhuskamin till Valdshult	7 000	Valdshult byalag	Genomförd
	Trollstig i Hestra	10 000	Hestra samhällsförening	Genomförd
	Planteringar och blommor i Hestra	29 000	Gislaveds kommun	Genomförd
	Nytt lekkök till skogslekplatsen i Hestra	29 000	Gislaveds kommun	Genomförd
Broaryd, Gryteryd	Medfinansiering av multiplan vid skolgården i Broaryd	125 000	Gislaveds kommun i samarbete med Broaryds samhällsförening.	Genomförd

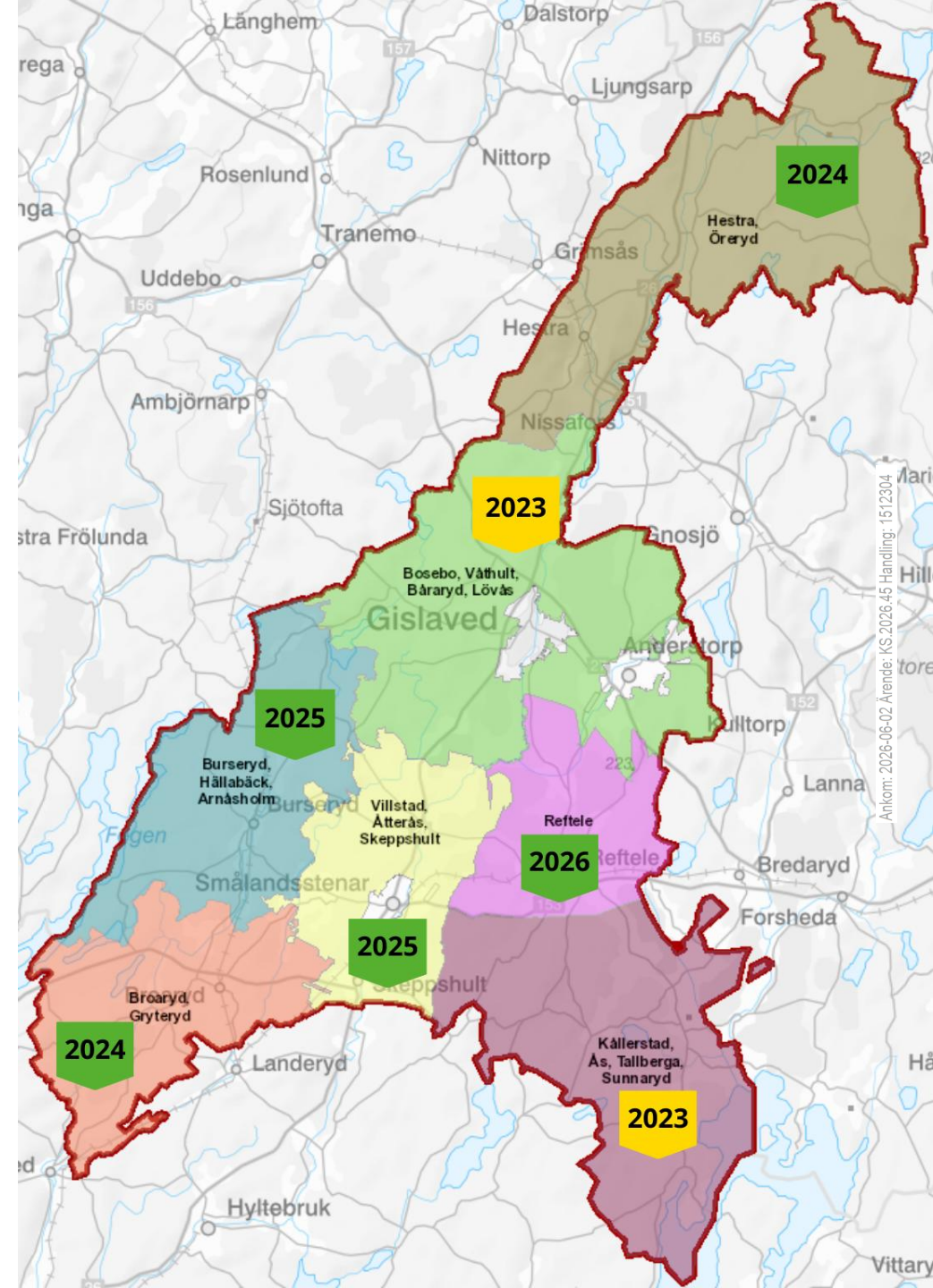
Förslag som ska genomföras 2026 inom ramen för medborgarbudget (beslutade 2025)

Lokalsamtalsområde	Satsning	Budget	Ansvarig för genomförande	Status
Villstad, Skeppshult	Utegymp vid Villstad idrottsplats	63 000	Villstad GOIF	Ska genomföras 2026
	Omklädningsrum vid rinken i Skeppshult	60 000	Skeppshult samhällsförening	Ska genomföras 2026
	Cykelteknikhinder vid rinken i Skeppshult	20 000	Skeppshult samhällsförening	Ska genomföras 2026
	Basketmål vid rinken i Skeppshult	12 000	Skeppshult samhällsförening	Ska genomföras 2026
	Pingisbord vid Trivagården	20 000	Skeppshult samhällsförening	Ska genomföras 2026
Burseryd, Hällabäck, Arnåsholm	Uppdatering av Hällabäcks idrottsplats	81 500	Hällabäcks idrottsförening	Ska genomföras 2026
	X-runda i Arnåsholm	12 000	Arnåsholms bygdegårdsförening	Ska genomföras 2026
	Sommarfestival med unga musiker	51 500	Arnåsholms bygdegårdsförening	Ska genomföras 2026
	Gemensam bastu för utlåning i bygden	30 000	Arnåsholms bygdegårdsförening	Ska genomföras 2026

Tidsplan för lokalsamtal och medborgarbudget

- 2023 vår: Kållerstad, Ås, Tallberga, Sunnaryd.
- 2023 höst: Bosebo, Våthult, Båraryd, Anderstorp landsbygd.
- 2024 vår: Hestra, Öreryd, Valdshult, Stengårdshult.
- 2024 höst: Broaryd, Gryteryd.
- 2025 vår: Villstad, Skeppshult.
- 2025 höst: Burseryd, Hällabäck, Arnåsholm.
- 2026 vår: Reftele.

Följ de olika processerna på hemsidan: gislaved.se/lokalsamtal

Tack för din uppmärksamhet

Ha en underbar dag!

Utvärdering av lokalsamtal 2023–2025

Innehållsförteckning

Inledning	3
Hur går lokalsamtal till?.....	3
Metod för utvärdering.....	4
Resultat.....	5
Invånares perspektiv.....	6
Sammanfattade enkätsvar utifrån område	6
Perspektiv från tjänstepersoner och politiker	8
Demokratiberedningens analys.....	9
Diskussion.....	10
Rekommendationer för fortsatt utveckling.....	11
Värna om det personliga mötet.....	11
Öronmärkta pengar är viktigt.	11
Arbeta aktivt för att nå ut bredare.	11
Behåll områdesindelningen och undersök vad som behövs för att även inkludera de större tätorterna i liknande arbetssätt.....	11
Prioritera återkoppling och uppföljning.	11
Ekonomiska perspektiv	12

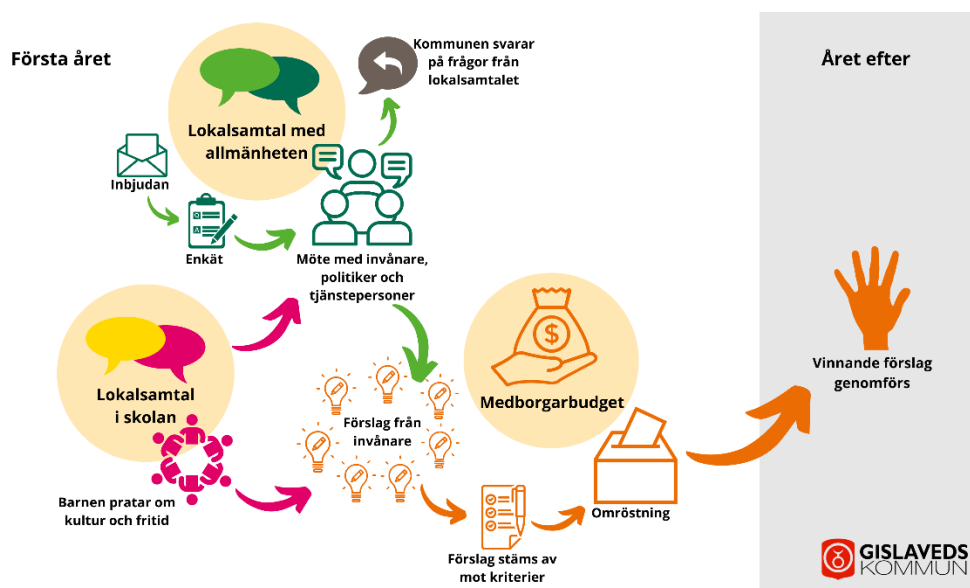
Inledning

Nuvarande arbetssätt med lokalsamtal har funnits i Gislaveds kommun sedan 2019. Den här utvärderingen syftar till att sammanfatta lärdomar av dialogerna som genomförts mellan 2023-2026 samt ge rekommendationer för kommande mandatperiod.

Syftet med dialogerna har från början varit att fungera som ett verktyg för landsbygdsutveckling. Arbetet har en naturlig koppling till samhällsplaneringen och ska komplettera de samrådsdialoger som sker mer frekvent i kommunens större tätorter. Med tiden har lokalsamtalen även breddats till att rymma all kommunal verksamhet med ett särskilt fokus på det geografiska området som behandlas vid varje tillfälle.

Efter en utvärdering som gjordes under 2022 utvecklades konceptet kring lokalsamtalen. Sedan 2023 genomförs även dialog i mellanstadiet i den lokala skolan. En annan utveckling är arbetet med medborgarbudget som kopplats ihop med lokalsamtalen och följer samma tidsplan och geografiska indelning.

Hur går lokalsamtal till?

Figur 1: Processöversikt för lokalsamtal

Lokalsamtalet består av flera delar som tillsammans utgör en helhet i arbetssättet. Nedan beskrivs de olika delarna i processen kortfattat.

Demokratiberedningens ledamöter besöker den lokala skolan och samtalat med elever i mellanstadiet. Barnen får möjlighet att prata om platsen där de bor och komma med konkreta förbättringsförslag genom en workshop. Elevernas förslag sammanställs och en återkoppling genomförs i klassrummet några veckor senare av kommunens representant.

Lokala föreningar deltar i planeringen av det faktiska lokalsamtalet som är ett möte på kvällstid mellan lokala invånare, demokratiberedningen, kommunala tjänstepersoner och representanter för berörda politiska nämnder. Inför mötet skickas inbjudan ut via vykort samt olika föreningars egna kanaler. Invånare får en möjlighet att fylla aktuella frågor i en enkät, resultatet av enkäten utgör sedan ett underlag för vilka representanter från kommunen som följer med och deltar.

Lokalsamtalet genomförs i dialogform och ca 20 representanter deltar från kommunen. Under mandatperioden har antalet deltagare varierat från cirka 20 – 70 personer. I helgrupp ges information om formerna för samtalet, och majoriteten av tiden spenderas sedan vid olika stationer där deltagarna kan ställa sina frågor och resonera direkt med kommunens representanter. Alla frågor fångas upp och sammanställs tillsammans med förvaltningens svar i en dokumentation av kvällen som publiceras på kommunens webbplats samt skickas med e-post till de som deltog i mötet. Ett uppföljande möte med demokratiberedningen genomförs några månader senare.

Processen för medborgarbudgeten startar i samband med information under lokalsamtalet. Invånare och föreningar i området har sedan ca 4 veckor på sig att skicka in förslag på vad områdets medborgarbudget ska finansiera. Förslagen bereds av kommunstyrelseförvaltningen tillsammans med samhällsutvecklingsförvaltningen. En bedömning av förslagen görs utifrån de kriterier som kommunstyrelsen fastställt samt förslagens genomförbarhet. Godkända förslag deltar i en digital omröstning där alla som bor i området är röstberättigade. Vinnande förslag finansieras av kommunstyrelsen året efter.

Metod för utvärdering

Efter varje lokalsamtal har en kort utvärdering gjorts genom att deltagare i lokalsamtalet har fått fylla i ett papper med frågan "Är du nöjd med bemötandet under lokalsamtalet" med alternativen glad, ledsen eller neutral figur som svarsalternativ. Det har även funnits möjlighet att skriva en kommentar till svaret.

Under våren 2026 har en enkätundersökning skickats ut till samtliga deltagare i lokalsamtal 2023-2025. 50 personer har svarat på enkäten vilket motsvarar en svarsfrekvens på 20 procent. En separat enkät har även skickats till de tjänstepersoner och nämndspolitiker som representerat kommunen vid lokalsamtal. Slutligen har demokratiberedningen med stöd av enkätsvaren genomfört sin egen utvärdering samband med ett beredningsmöte i april 2026.

Resultat

Statistik från genomförda lokalsamtal visas i Figur 2. De gröna rutorna anger deltagande i utvärderingen 2026. Svarsfrekvensen totalt var 20 procent, bland de svarande finns en viss överrepresentation från deltagare i lokalsamtalen Kållerstad, Ås, Tallberga, Sunnaryd och Broaryd Gryteryd. Deltagare i lokalsamtalet rörande Burseryd, Hällabäck, Arnåsholm är underrepresenterade i utvärderingen. Åldersfördelningen bland respondenter motsvarar deltagare i lokalsamtal. Fler kvinnor än män har svarat på enkäten.

	Kållerstad, Ås, Tallberga, Sunnaryd 2023	Bosebo, Våthut, Båraryd, Anderstorp landsbygd 2023	Hestra, Öreryd, Valdshult, Stengårdshult 2024	Broaryd, Gryteryd 2024	Villstad, Skeppshult 2025	Burseryd, Hällabäck, Arnåsholm 2025
Antal tjänstepersoner	7	10	15	13	14	10
Antal politiker	7	9	9	11	10	10
Antal deltagare	19	57	63	33	57	27
Antal deltagare som svarat på utvärderingen	6	11	12	8	10	3
% som svarat på utvärderingen	32 %	19 %	19 %	24 %	18 %	11 %
Kvinnor	12	28	24	-	-	9
Män	7	29	39	-	-	16
0-25	0	3	0	-	2	0
25-50	8	12	23	-	15	1
50-75	7	23	34	-	25	16
75-	4	19	6	-	5	10
Andel aktiva i förening	64%	90%	80%	-	30%	50%
Nöjdhet 1-3 (lapp)	2,94	2,74	2,94	-	2,94	3,00
Antal inlämnade förslag medborgarbudget	15	9	12	6	7	5
Antal som deltagit i omröstning	71	98	0	162	117	0
Antal vinnande förslag	3	3	7	1	5	4
Antal barn som deltagit i skolsamtal	17	120	32	17	80	55

Figur 2: Tabell med statistik över lokalsamtalen 2023-2025. Vid samtalet rörande Broaryd och Gryteryd missades en del av statistiken och den spontana utvärderingen. Deltagarna har dock fått möjlighet att skicka in sina synpunkter via utvärderingsenkäten 2026.

Invånares perspektiv

En av de mest framträdande punkterna i utvärderingen är den spänning/frågeställning som uppstått kring vad medborgarbudgeten faktiskt ska finansiera. En slutsats är att det är viktigt att processen upplevs som rättvis och transparent.

Utvärderingen belyser också att geografisk gruppering baserad på invånarantal inte alltid sammanfaller med lokala intressesfärer. I Villstad och Skeppshult beskrivs hopslagningen som "befängd" eftersom behoven i en tätort skiljer sig markant från en utbredd landsbygd. Detta skapade konkurrens snarare än samarbete. Deltagare efterfrågar en indelning som i stället följer naturliga kopplingar, såsom skoltillhörighet eller föreningsliv.

Närvaron av tjänstepersoner konstateras ha varit mycket uppskattad. Dock blir det en tydlig punkt för kritik när specifika lokala intressefrågor saknar expertis på plats.

Statistiken visar en tydlig profil på de som engagerar sig. Det finns en kraftig överrepresentation av äldre deltagare (50–75 år eller äldre) och en mycket låg representation av unga vuxna. En hög andel av deltagarna är aktiva i lokala föreningar (upp till 90 procent i vissa områden). Detta visar att lokalsamtalen är en effektiv kanal för att nå det organiserade civilsamhället, men att kommunen behöver nya strategier för att nå dem som står utanför föreningslivet.

Trots kritik kring ekonomi och logistik, pekar många fritextsvar på en betydande immateriell effekt, nämligen ökad lokal gemenskap. Deltagare beskriver hur processen har "svetsat samman" bygden, skapat samhörighetskänsla över generationer och stärkt samhällsföreningarnas tro på sig själva. Denna sociala kapitaluppbyggnad lyfts fram som ett av de mest värdefulla resultaten per spenderad krona.

Sammanfattade enkätsvar utifrån område

Det märks tydliga skillnader i hur lokalsamtal upplevs i olika delar av kommunen. För att nyansera bilden återges här en kort sammanfattning av synpunkterna från respektive lokalsamtalsområde.

Kållerstad, Ås, Tallberga, Sunnaryd (2023)

Eftersom detta var det första området som genomfördes beskrivs en känsla av "barnsjukdomar" och att ingen hade full koll på processen.

- Kritik: Den stora frågan i området var avloppet, och deltagare var mycket kritiska till att ingen representant från den avdelningen fanns på plats för att svara på frågor.
- Rättvisa: Det uttrycktes en oro för att majoritetsomröstningar missgynnar små byar, då allt tenderar att hamna i de största orterna.

- Förslag: Bättre marknadsföring och att Kållerstad borde grupperas med Reftele på grund av skola och föreningsliv.

Bosebo, Våthult, Båraryd, Anderstorp landsbygd (2023)

Området beskrevs som "spretigt" med långa avstånd mellan orterna.

- Kritik: Det fanns missnöje över att Bosebo delades upp baserat på postadress och skoltillhörighet i stället för gränser som invånarna anser är mer naturliga (sockengränser). Vissa saknade information om eller upplevde brister i uppföljningen av mötena.
- Positivt: Deltagare såg hur bygden slöt upp vid omröstningen och att ett lokalt engagemang väcktes.

Hestra, Öreryd, Valdshult, Stengårdshult (2024)

Generellt sågs initiativet som positivt för att främja kontakt med de som bestämmer i kommunen.

- Logistik: Deltagare efterfrågade lokaler med bättre akustik då det var svårt att höra under dialogkvällen.
- Fokus: Det fanns en önskan om mer fokus på de mindre orterna i stället för tätorten (Hestra).
- Förslag: Årlig uppföljning via e-post för att hålla dialogen levande mellan de ordinarie lokalsamtalen.

Broaryd, Gryteryd (2024)

Detta område uppvisar den starkaste kritiken, främst kopplat till medborgarbudgeten.

- Kritik mot budgeten: Många kände sig "snuvade" då det vinnande bidraget (en multisportarena) ansågs vara en kommunal kärnuppgift kopplad till skolan. Det upplevdes som orättvist att Burseryd fått en liknande arena utan att belasta sin medborgarbudget. Man reagerade också starkt på att budgetsumman höjdes för senare områden men inte retroaktivt för dem.
- Mötesform: Kritik riktades mot att mötet inte hölls i Broaryd eller Gryteryd trots tillgängliga lokaler, samt att kommunen upplevdes styra samtalen för mycket i stället för att lyssna.

Villstad, Skeppshult (2025)

Här var åsikterna mycket polariserade.

- Områdesindelning: Kraftig kritik mot att klumpa ihop en tätort (Skeppshult) med en utbredd landsbygd (Villstad), vilket skapade konkurrens i stället för samarbete.

- Positivt: En deltagare gav stort beröm och menade att arbetssättet ger "enormt mycket för varje spenderad krona" tack vare de ideella insatserna.

Burseryd, Hällabäck, Arnåsholm (2025)

Svaren från detta område var generellt positiva.

- Effekter: Man såg ett värde i att lokalbefolkningen fick bättre kännedom om kommunens arbete, och att politiker fick se orter utanför Gislaved.
- Förslag: Använda lokala föreningar mer aktivt för att sprida information och engagera fler.

Perspektiv från tjänstepersoner och politiker

Utvärderingen bland tjänstepersoner och politiker visar att lokalsamtalen generellt ses som ett värdefullt koncept som bidrar till ökad förståelse och bättre relationer med invånarna.

Deltagandet i lokalsamtalen har för många tjänstepersoner lett till en större förståelse för utmaningarna med att nå ut med korrekt information till berörda. Flera lyfter fram att mötet med invånarna ger en värdefull verklighetsförankring och meningsfullhet/energi i yrkesrollen. Särskilt poängteras vikten av det lokala perspektivet, som kan ge insikter om specifika förhållanden (exempelvis vägförhållanden) som annars är svåra att fånga upp på strategisk nivå.

För att förbättra framtida lokalsamtal har kommunens representanter lämnat flera konkreta förslag:

- Att kommunen initialt, redan i inbjudan, är tydligare med vad kommunen kan bidra med och vad som är civilsamhällets/invånarnas eget ansvar.
- Att undvika att uppmuntra barn till att önska saker som sedan inte är genomförbara inom ramen för projektet.
- Se över områdesindelningen så att de som bor i området verkligen känner sig berörda och lockas att delta.
- Satsa på uthållighet och tydlig återkoppling för ökat förtroende. Invånarna behöver få veta om och när saker åtgärdas, eller få ett tydligt besked om varför något inte kan genomföras.
- Behålla nuvarande format med stationer då det främjar dialog, men förbättra ljudnivån i lokalerna och hantering av perioder med högt besöksstryck vid enskilda stationer.

Sammanfattningsvis råder en bred enighet om att konceptet är värdefullt och bör fortsätta, men att det krävs ett kontinuerligt arbete med att

förtydliga kommunens roll och säkerställa en effektiv återkoppling till invånarna.

Demokratiberedningens analys

Demokratiberedningen bedömer att lokalsamtalen har etablerat sig som ett uppskattat forum för dialog mellan invånare, förtroendevalda och tjänstepersoner. Utvärderingen visar samtidigt att deltagandet domineras av äldre och föreningsaktiva invånare, vilket innebär att viktiga grupper i befolkningen riskerar att inte komma till tals. För att stärka arbetssättets representativitet behöver kommunen därför fortsätta utveckla formerna för information, inbjudan och dialog.

Beredningen konstaterar att utskick till hushållen är en viktig grund för att nå invånarna, men att det finns indikationer på att informationen inte når alla. Det finns därför skäl att följa upp distributionen och komplettera med andra kommunikationsinsatser. En bredare marknadsföring bedöms vara särskilt viktig för att nå yngre invånare och personer som idag står längre från föreningsliv och etablerade lokala nätverk.

Utvärderingen visar också att förtroende och relationer är en central del av lokalsamtalens värde. Beredningen bedömer därför att arbetssättet behöver präglas av långsiktighet och kontinuitet. En tidig planering för hela mandatperioden, med tydliga ekonomiska förutsättningar från start, kan bidra till ökad förutsägbarhet för både invånare och kommunens organisation.

Samtidigt aktualiserar utvärderingen frågan om hur kommunen kan skapa liknande möjligheter till dialog även i de större tätorterna. Lokalsamtalen har hittills främst riktats till landsbygdsområden, medan stora delar av kommunens befolkning saknar motsvarande forum för dialog och inflytande. Beredningen ser därför ett behov av att utreda hur arbetssättets grundläggande principer kan anpassas för att även omfatta tätorterna.

Beredningen bedömer sammanfattningsvis att lokalsamtalen bidrar till ökad delaktighet, bättre relationer mellan kommun och invånare samt en stärkt lokal gemenskap. Den fortsatta utvecklingen bör därför fokusera på att bredda deltagandet utan att förlora de kvaliteter som gjort arbetssättet framgångsrikt.

Diskussion

Formatet med stationsbaserade samtal upplevs som mycket lyckat av både tjänstepersoner och invånare då det främjar direkt dialog och gör det lättare för alla att komma till tals. Att cirka 20 representanter möter 30–70 deltagare ger en hög personaltäthet, vilket skapar goda förutsättningar för personliga möten, men ställer också höga krav på att rätt kompetens finns på plats för att svara på lokala frågor.

Statistiken bekräftar att konceptet främst når personer över 40 år, med en tyngdpunkt på äldre och personer aktiva i föreningar. Postutskick och samarbete med föreningar fungerar väl för att nå en redan trogen målgrupp, men når inte de yngre invånarna eller invånare som av olika skäl är mindre etablerade i samma utsträckning.

Enkätsvaren visar att områdesindelningen ibland upplevs som konstlad. Detta gäller framför allt områden kopplade till kommunens större tätorter där själva tätorten inte ingår i lokalsamtalsområdet. Samtidigt finns det ett stort värde i att behålla samma indelning över tid för att skapa kontinuitet. Lokalsamtalen har varit välbesökta under mandatperioden vilket skapar utmaningar kopplat till att hitta tillräckligt stora lokaler i aktuellt område. Vid några tillfällen har lokalerna upplevts som för små eller inte tillräckligt lokala kopplat till det geografiska området som berörs.

Medborgarbudgeten fungerar som en viktig motor för engagemang. Den ger en konkret dimension till samtalen och visar att invånarnas röst leder till faktiska resultat. Samtidigt skapar det en sårbarhet och onödig friktion om gränsdragningen mellan extra satsningar och ordinarie kommunalt ansvar är otydlig. Ett centralt syfte med medborgarbudget som arbetssätt är att uppnå en form av direktdemokrati. Detta syfte undermineras dock till viss del på grund av lågt deltagande i omröstningar samt få inlämnade förslag. Det krävs stora resurser i form av tid för att driva alla delar i processen. En fråga som kan vara värd att överväga är om samma resultat skulle kunna uppnås med ett "landsbygdsutvecklingsbidrag" som skulle kunna vara sökbart för alla föreningar i kommunen vare år.

Slutligen konstateras att lokalsamtalens största värde är dess förmåga att stärka social sammanhållning och lokalt engagemang, utöver de konkreta projekt som genomförs.

Rekommendationer för fortsatt utveckling

Värna om det personliga mötet.

Den direkta kontakten mellan förtroendevalda, tjänstepersoner och invånare är samtalens största styrka. Det ger tjänstepersonerna en värdefull verklighetsförankring och meningsfullhet/energi i sitt arbete.

Fortsätt att genomföra dialog i skolor.

Att involvera årskurs fyra och fem är ett strategiskt viktigt sätt att säkra barnrättsperspektivet och nå en målgrupp som annars inte deltar vid dialogkvällarna.

Öronmärkta pengar är viktigt.

Att ha avsatta medel (nu 175 000 kr/område) bör bevaras då det skapar engagemang i bygden och mätbara resultat av processen.

Medborgarbudgetens syfte och arbetsform bör samtidigt ses över. Om fokus främst är platsutveckling kan enklare bidragsformer vara ett alternativ, medan en demokratisk ambition kräver åtgärder för att öka deltagandet.

Arbeta aktivt för att nå ut bredare.

Då postutskick främst når den äldre målgruppen bör marknadsföringen breddas och tydligare riktas mot en yngre målgrupp.

Behåll områdesindelningen och undersök vad som behövs för att även inkludera de större tätorterna i liknande arbetssätt.

Trots viss kritik som riktats mot områdesindelningen bedöms kontinuiteten som viktigare. Utifrån arbetssätten skulle fler mindre områden ta för mycket resurser i anspråk. För att nå ut till en bredare del av invånarna i Gislaveds kommun bör det undersökas hur liknande dialoger kan föras även i kommunens större tätorter.

Prioritera återkoppling och uppföljning.

Många deltagare efterfrågar bättre uppföljning. Att kommunen även ger återkoppling på vad som inte kan genomföras och varför, för att bygga långsiktigt förtroende.

Ekonomiska perspektiv

För att driva och utveckla arbetet med lokalsamtal och andra medborgardialoger behövs ökade resurser i form av arbetstid. Arbetet med lokalsamtal och medborgarbudget har under mandatperioden 2023–2026 utvecklats och samordnats av en tjänsteperson på kommunstyrelseförvaltningen. Under utvecklingsfasen 2023–2024 uppskattas arbetet ha upptagit i genomsnitt 50 procent av en heltidstjänst. Under 2025–2026 har insatsen för att upprätthålla processen motsvarat ca 25 procent av en heltidstjänst. Minskningen i avsatt arbetstid är en konsekvens av ett omfattande effektiviseringsarbete som pågått på kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att arbetet inför nästa mandatperiod bör förstärkas med ökade resurser i form av arbetstid motsvarande minst 50 procents tjänst för att upprätthålla arbetet med samma ambitionsnivå som innevarande mandatperiod. Önskas utveckling och utökning av arbetssätten krävs ytterligare resurser, motsvarande en heltidstjänst.

En förutsättning för att under kommande mandatperiod driva utvecklingen i rätt riktning, samt prioritera de resurser som finns, bör det också tydliggöras vilket syfte som är mest centralt för lokalsamtalen: Är effekten vi vill uppnå *utveckling av det demokratiska deltagandet bland invånare, tillit till kommunen som organisation* eller *utveckling av platser, orter och byar på landsbygden*?

Kf §28

Dnr: KS.2025.33

Kommunfullmäktiges uppdrag till demokratiberedningen**Beslut**

Kommunfullmäktige beslutar att uppdra till Demokratiberedningen att arbeta med frågan om trygghet, digitalt utanförskap, demokrati i Gislaveds kommun gällande information om kommande större förändringsbehov och frågan om önskemål vad kommunen ska investera pengar i för att göra kommunen bättre.

Ärendebeskrivning

Demokratiberedningen är en beredningsgrupp som arbetar på uppdrag av kommunfullmäktige.

Varje parti i kommunfullmäktige har fått i uppdrag att skicka in till kommunfullmäktiges presidium vilka frågeställningar som man vill ge i uppdrag till demokratiberedningen att arbeta vidare med. För att det ska vara ett rimligt uppdrag för demokratiberedningen att hinna med under året har kommunfullmäktiges presidium gått igenom förslagen och gjort ett urval där man plockat ut fyra stycken av partiernas förslag.

Kommunfullmäktiges presidium beslutade den 19 mars 2025 att föreslå kommunfullmäktige besluta att uppdra till Demokratiberedningen att arbeta med frågan om trygghet, digitalt utanförskap, demokrati i Gislaveds kommun gällande information om kommande större förändringsbehov och frågan om önskemål vad kommunen ska investera pengar i för att göra kommunen bättre.

Beslutsunderlag

Protokoll kommunfullmäktiges presidium den 19 mars 2025, §8
Förslag på uppdrag till demokratiberedningen och medborgarrådet 2025

Yrkanden

Anton Sjödel (M) med instämmande av Lennart Kastberg (KD), Marie Johansson (S), Fredrik Sveningsson (L), Mikael Kindbladh (WeP) och Ronny Johansson (V): Bifall till kommunfullmäktiges presidiums förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på kommunfullmäktiges presidiums förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt detta.

Beslutet skickas till:

Demokratiberedningen

Förslag på uppdrag till demokratiberedningen och teman för medborgarrådet 2025

Allmänna kommentarer:

- Att demokratiberedningen informera vid varje nämnd om sitt arbete övergripande och möjligheten som finns att använda sig av demokratiberedningen som verktyg exempelvis genom medborgarrådet och som remissinstans.
- Medborgarrådet bör användas på lämpligt sätt vid framtagande av ny översiktsplan.

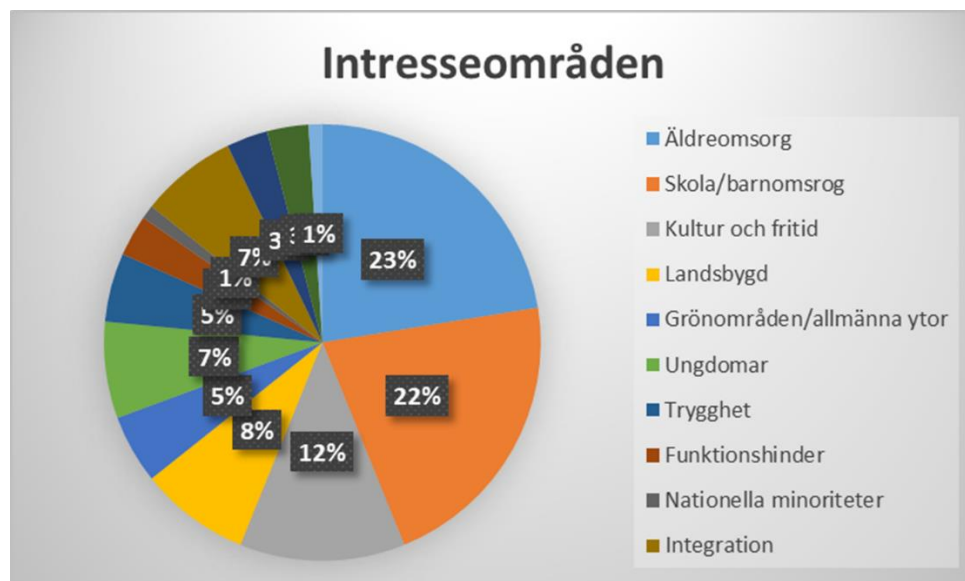
Notering från kommunstyrelseförvaltningen::

Demokratiberedningen har deltagit workshops om översiktsplan under hösten 2024.

- Vid anmälan om deltagande i Medborgarrådet bör anmälaren ange vilken/vilka fokusgrupper han/hon vill delta (skola, kollektivtrafik etc.). Troligen ska en enkät endast behandlas av berörd fokusgrupp men information får ut till samtliga gällande aktuell enkät.

Notering från kommunstyrelseförvaltningen:

Vid intresseanmälan finns redan en fråga om vilka frågor som personen är mest intresserad av. Här ser ni en sammanfattning av nuvarande fördelning av intressen inom gruppen:

När gruppen är tillräckligt stor är det möjligt att rikta frågorna enligt intresseområden. I nuläget blir grupperna för små för det.

Inspel avseende Demokratiberedningens uppdrag:

- **Trygghet:** Hur kan vi minska glappet mellan den upplevda otryggheten och hur den faktiska tryggheten egentligen är?

Notering från kommunstyrelseförvaltningen: Polisen trygghetsmätning görs årligen och resultatet från 2024 visar en ökad trygghet.

- Input till hur vi bygger ett attraktivt samhälle i de tre **hållbarhetsperspektiven**.

Notering från kommunstyrelseförvaltningen: Rekommenderas ett samråd med rådet för hållbar utveckling.

- **Digitalt utanförskap:** Många äldre och personer med funktionsvariationer kan ha det svårt idag med digitaliseringen. Hur ser det ut i vår kommun och vad kan vi göra?

Notering: Rekommenderas samråd med Kommunala rådet för sociala funktionshinderfrågor

- **Tillgång till service:** Vad kan man förvänta sig i kommunens olika samhällen, när det gäller service?(ex. bankomat, arbetsförmedling, sjukvård, apotek, bensin, skola, kollektivtrafik m.m)
- **Kommunens attraktivitet:** (vart vill folk bo i vår kommun) efter en sådan koll, kan man ju se vart man eventuellt behöver göra punktinsatser.
- **Demokrati i Gislaveds kommun:** 1. Hur tycker du att kommunen ska informera om kommande större förändringsbehov? – kommuntidningen, hemsida, mejlprenumeration, Facebook-sida eller inga förändringar behövs. 2. Hur tycker du att kommuninvånarna ska kunna påverka politiska beslut? - Medborgarförslag till kf, E-petitioner, Medborgarråd per tema, lokalsamtal, medborgarbudget (kostnad)

Notering från kommunstyrelseförvaltningen:

Medborgarrådets första enkät berörde frågan om upplevelser om inflytande i kommunens beslutsprocesser och bedömning om kunskapsnivån om hur politiska beslut tas i kommunen.

- Hur ser kommunens invånare på **framtiden i kommunen**? Vill dom ha tillväxt eller vill dom att de skall vara som de alltid varit?

Notering från kommunstyrelseförvaltningen: Enkäten år 2024 handlade om framtidsvisioner.

- Är invånare nöjda med kommunens **offentliga lekplatser**?
- Hur ser våra invånare till **tillgången/tillgängligheten av natur** för att kunna koppla av ?

Notering från kommunstyrelseförvaltningen: Det pågår ett arbete med att ta fram ett friluftspan i kommunen och en enkät är genomförd inom temat.

- Ställa frågan till invånarna (**du får 1st önskan, där du kan önska dig vad du vill, som du vill att kommunen skall investera pengar i för att göra kommunen bättre**)
- Hur man ska hantera **matdistribution** till de som har beviljat det i ordinärt boende?
- Tycker du att kommunen ska köpa mer av **svenskt kött och grönsaker**, typ 90-100% eller mindre?
- Var gränsen i antalet elever går för **att bedriva en skola**?
- Kommunen har en ansträngd **ekonomi**. Tycker du att den nya simhallen kan vänta på byggstart 4 år till?
- Tycker du att kommunen ska **spara på kostnaderna eller höja skatten**? Eller både ock? Eller annat förslag?
- **Kollektivtrafik**: Hur ska vi utveckla kollektivtrafiken? Kan vi subventionera biljettpris? Ska vi införa egna kommunala busslinjer?

Ks §136

Dnr: KS.2024.174

I.6.4

Genomförandebeslut IT-samverkan i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner**Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

- att godkänna presenterad förstudierapport
- att etablera ett gemensamt aktiebolag för it-drift för kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund inom Gislaveds, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryds kommuner
- att kommunfullmäktige i de fyra kommunerna ska kunna fatta erforderliga beslut om bolagsbildningen senast december 2026 och att bolaget startar under 2027
- att aktiebolaget ska ha sitt säte i Gislaved i Gislaveds kommun
- att bolagets organisation ska utformas med närvaro i samtliga ägarkommuner utifrån verksamhetens och ägarnas behov samt med beaktande av kompetensförsörjning och medarbetarnas geografiska förutsättningar
- att aktiebolaget ska ha en fast grundfinansiering från aktieägarna och en rörlig del baserad på nyttjande av produkter och tjänster samt utreda vidare en rättvis kostnadsfördelning inför bolagsbildning utifrån respektive kommuns nuläge.
- att de fyra kommunerna ska vara majoritetsägare i bolaget och att aktieposterna ska fördelas utifrån kommunstorlek men med lika rösträtt mellan kommunerna.
- att respektive kommun ska vara representerad i styrelsen av kommunstyrelsens ordförande och opposition i respektive kommunstyrelses presidium
- att ambitionen är att kunna effektivisera it-driftverksamheten med minst 10 % i förhållande till dagens verksamhet och prisnivå 2026
- att ge kommunstyrelsen mandat att tillsammans med övriga kommuner organisera och genomföra förändringen med ambitionen om en driftsstart 1 januari 2028 samt att återkomma till kommunfullmäktige med de beslut som behöver fattas av kommunfullmäktige i fortsatta processen
- att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med övriga kommuner säkerställa kostnaderna för etablering, uppstart, övergång och driftsättning av verksamheten i budgetprocessen
- att ge i uppdrag till kommunstyrelsens ordförande i respektive kommun att agera politisk styrgrupp för genomförandefasen
- att möjlighet till framtida anslutning ska finnas för andra kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund efter att bolaget etablerats och verksamheten tagits i drift.

Stefan Nylén (SD) och Tony Scammel (SD) deltar inte i beslutet.

Ärendebeskrivning

Syftet med en gemensam IT-samverkan mellan Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner (GGVV) är att långsiktigt stärka kommunernas förmåga att möta ökande krav inom digitalisering, informationssäkerhet och verksamhetsutveckling. Genom att samordna resurser och kompetenser kan

Ks §136 (forts.)

sårbarheten minska, särskilt inom områden där tillgången till specialistkompetens är begränsad.

En gemensam struktur skapar bättre förutsättningar för kontinuitet, redundans och kunskapsdelning, vilket är avgörande för att upprätthålla en stabil och säker IT-miljö. En viktig del är att verksamheten utvecklas för att säkerställa lokal representation och tillgång till närservice, verksamhetsnära stöd, god tillgänglighet och hög kvalitet i ITleveransen.

Vidare möjliggör samverkan en mer enhetlig och systematisk hantering av ITsäkerhetsfrågor. Genom gemensamma arbetssätt, standarder och investeringar kan kommunerna höja sin samlade säkerhetsnivå och stå bättre rustade mot framtida hot och incidenter. Detta bidrar inte bara till att skydda kritisk information och samhällsviktiga funktioner, utan också till att skapa en trygg och professionell IT-miljö för både medarbetare och invånare.

Samverkan skapar även förutsättningar för en mer effektiv verksamhet genom stordriftsfördelar, gemensamma upphandlingar av tjänster och system samt bättre nyttjande av tekniska plattformar. På sikt kan detta bidra till att dämpa kostnadsutvecklingen, samtidigt som kvaliteten i leveranser och tjänster förbättras. Genom att agera tillsammans kan GGVV-kommunerna stå starkare inför framtidens utmaningar och möjligheter inom IT-området.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att godkänna presenterad förstudierapport, att etablera ett gemensamt aktiebolag för it-drift för kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund inom Gislaveds, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryds kommuner, att kommunfullmäktige i de fyra kommunerna ska kunna fatta erforderliga beslut om bolagsbildningen senast december 2026 och att bolaget startar under 2027, att aktiebolaget ska ha sitt säte i Gislaved i Gislaveds kommun, att bolagets organisation ska utformas med närvaro i samtliga ägarkommuner utifrån verksamhetens och ägarnas behov samt med beaktande av kompetensförsörjning och medarbetarnas geografiska förutsättningar, att aktiebolaget ska ha en fast grundfinansiering från aktieägarna och en rörlig del baserad på nyttjande av produkter och tjänster samt utreda vidare en rättvis kostnadsfördelning inför bolagsbildning utifrån respektive kommuns nuläge, att de fyra kommunerna ska vara majoritetsägare i bolaget och att aktieposterna ska fördelas utifrån kommunstorlek men med lika rösträtt mellan kommunerna, att respektive kommun ska vara representerad i styrelsen av kommunstyrelsens ordförande och opposition i respektive kommunstyrelsens presidium, att ambitionen är att kunna effektivisera it-driftverksamheten med minst 10 % i förhållande till dagens verksamhet och prisnivå 2026, att ge kommunstyrelsen mandat att tillsammans med övriga kommuner organisera och genomföra förändringen med ambitionen om en driftsstart 1 januari 2028 samt att återkomma till kommunfullmäktige med de beslut som behöver fattas av kommunfullmäktige i fortsatta processen, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med övriga kommuner säkerställa kostnaderna för etablering, uppstart, övergång och driftsättning av verksamheten i budgetprocessen, att ge i uppdrag till kommunstyrelsens ordförande i respektive kommun att agera politisk styrgrupp för genomförandefasen, samt att möjlighet till framtida anslutning ska finnas för andra kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund efter att bolaget etablerats och verksamheten tagits i drift.

Ks §136 (forts.)

Kommunstyrelsens allmänna utskott beslutade den 3 juni 2026, §100, föreslå att godkänna presenterad förstudierapport, att etablera ett gemensamt aktiebolag för it-drift för kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund inom Gislaveds, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryds kommuner, att kommunfullmäktige i de fyra kommunerna ska kunna fatta erforderliga beslut om bolagsbildningen senast december 2026 och att bolaget startar under 2027, att aktiebolaget ska ha sitt säte i Gislaved i Gislaveds kommun, att bolagets organisation ska utformas med närvaro i samtliga ägarkommuner utifrån verksamhetens och ägarnas behov samt med beaktande av kompetensförsörjning och medarbetarnas geografiska förutsättningar, att aktiebolaget ska ha en fast grundfinansiering från aktieägarna och en rörlig del baserad på nyttjande av produkter och tjänster samt utreda vidare en rättvis kostnadsfördelning inför bolagsbildning utifrån respektive kommuns nuläge, att de fyra kommunerna ska vara majoritetsägare i bolaget och att aktieposterna ska fördelas utifrån kommunstorlek men med lika rösträtt mellan kommunerna, att respektive kommun ska vara representerad i styrelsen av kommunstyrelsens ordförande och opposition i respektive kommunstyrelses presidium, att ambitionen är att kunna effektivisera it-driftverksamheten med minst 10 % i förhållande till dagens verksamhet och prisnivå 2026, att ge kommunstyrelsen mandat att tillsammans med övriga kommuner organisera och genomföra förändringen med ambitionen om en driftsstart 1 januari 2028 samt att återkomma till kommunfullmäktige med de beslut som behöver fattas av kommunfullmäktige i fortsatta processen, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med övriga kommuner säkerställa kostnaderna för etablering, uppstart, övergång och driftsättning av verksamheten i budgetprocessen, att ge i uppdrag till kommunstyrelsens ordförande i respektive kommun att agera politisk styrgrupp för genomförandefasen, samt att möjlighet till framtida anslutning ska finnas för andra kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund efter att bolaget etablerats och verksamheten tagits i drift.

Beslutsunderlag

Utredning it-drift, daterad den 1 oktober 2024.

Kommunstyrelsens protokoll den 15 januari 2025, §20.

Förstudie - Gemensam IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner.

Bilaga 1, Juridiska förutsättningar - En del av förstudie för gemensam IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner.

Bilaga 2, Rapport GGVV - IT-infrastruktur - Organisation och drift - Gislaved, Gnosjö, Värnamo, Vaggeryd, daterad den 4 maj 2026

Bilaga 3, Ekonomiska förutsättningar - En del av förstudie för gemensam IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner.

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad den 27 maj 2026.

Kommunstyrelsens allmänna utskotts protokoll den 3 juni 2026, §100.

Yrkanden

Maria Gullberg Lorentsson (M), Marie Johansson (S), Mikael Kindbladh (WeP), Carina Johansson (C), Ruth Johannesson (MiG), Ylva Samuelsson (S), Bo Eriksson (MiG), Lenja Sharif (L): bifall till kommunstyrelsens allmänna utskotts förslag.

Ks §136 (forts.)

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Maria Gullberg Lorentsson (M) m.fl. yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat enligt kommunstyrelsens allmänna utskotts förslag.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Ksau §100

Dnr: KS.2024.174

I.6.4

Genomförandebeslut IT-samverkan i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens allmänna utskott föreslår kommunfullmäktige besluta

- att godkänna presenterad förstudierapport
- att etablera ett gemensamt aktiebolag för it-drift för kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund inom Gislaveds, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryds kommuner
- att kommunfullmäktige i de fyra kommunerna ska kunna fatta erforderliga beslut om bolagsbildningen senast december 2026 och att bolaget startar under 2027
- att aktiebolaget ska ha sitt säte i Gislaved i Gislaveds kommun
- att bolagets organisation ska utformas med närvaro i samtliga ägarkommuner utifrån verksamhetens och ägarnas behov samt med beaktande av kompetensförsörjning och medarbetarnas geografiska förutsättningar
- att aktiebolaget ska ha en fast grundfinansiering från aktieägarna och en rörlig del baserad på nyttjande av produkter och tjänster samt utreda vidare en rättvis kostnadsfördelning inför bolagsbildning utifrån respektive kommuns nuläge.
- att de fyra kommunerna ska vara majoritetsägare i bolaget och att aktieposterna ska fördelas utifrån kommunstorlek men med lika rösträtt mellan kommunerna.
- att respektive kommun ska vara representerad i styrelsen av kommunstyrelsens ordförande och opposition i respektive kommunstyrelses presidium
- att ambitionen är att kunna effektivisera it-driftverksamheten med minst 10 % i förhållande till dagens verksamhet och prisnivå 2026
- att ge kommunstyrelsen mandat att tillsammans med övriga kommuner organisera och genomföra förändringen med ambitionen om en driftsstart 1 januari 2028 samt att återkomma till kommunfullmäktige med de beslut som behöver fattas av kommunfullmäktige i fortsatta processen
- att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med övriga kommuner säkerställa kostnaderna för etablering, uppstart, övergång och driftsättning av verksamheten i budgetprocessen
- att ge i uppdrag till kommunstyrelsens ordförande i respektive kommun att agera politisk styrgrupp för genomförandefasen
- att möjlighet till framtida anslutning ska finnas för andra kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund efter att bolaget etablerats och verksamheten tagits i drift.

Ärendebeskrivning

Syftet med en gemensam IT-samverkan mellan Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner (GGVV) är att långsiktigt stärka kommunernas förmåga att möta ökande krav inom digitalisering, informationssäkerhet och verksamhetsutveckling. Genom att samordna resurser och kompetenser kan sårbarheten minska, särskilt inom områden där tillgången till specialistkompetens är begränsad.

Ksau §100 (forts.)

En gemensam struktur skapar bättre förutsättningar för kontinuitet, redundans och kunskapsdelning, vilket är avgörande för att upprätthålla en stabil och säker IT-miljö. En viktig del är att verksamheten utvecklas för att säkerställa lokal representation och tillgång till närservice, verksamhetsnära stöd, god tillgänglighet och hög kvalitet i ITleveransen.

Vidare möjliggör samverkan en mer enhetlig och systematisk hantering av ITsäkerhetsfrågor. Genom gemensamma arbetssätt, standarder och investeringar kan kommunerna höja sin samlade säkerhetsnivå och stå bättre rustade mot framtida hot och incidenter. Detta bidrar inte bara till att skydda kritisk information och samhällsviktiga funktioner, utan också till att skapa en trygg och professionell IT-miljö för både medarbetare och invånare.

Samverkan skapar även förutsättningar för en mer effektiv verksamhet genom stordriftsfördelar, gemensamma upphandlingar av tjänster och system samt bättre nyttjande av tekniska plattformar. På sikt kan detta bidra till att dämpa kostnadsutvecklingen, samtidigt som kvaliteten i leveranser och tjänster förbättras. Genom att agera tillsammans kan GGVV-kommunerna stå starkare inför framtidens utmaningar och möjligheter inom IT-området.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att godkänna presenterad förstudierapport, att etablera ett gemensamt aktiebolag för it-drift för kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund inom Gislaveds, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryds kommuner, att kommunfullmäktige i de fyra kommunerna ska kunna fatta erforderliga beslut om bolagsbildningen senast december 2026 och att bolaget startar under 2027, att aktiebolaget ska ha sitt säte i Gislaved i Gislaveds kommun, att bolagets organisation ska utformas med närvaro i samtliga ägarkommuner utifrån verksamhetens och ägarnas behov samt med beaktande av kompetensförsörjning och medarbetarnas geografiska förutsättningar, att aktiebolaget ska ha en fast grundfinansiering från aktieägarna och en rörlig del baserad på nyttjande av produkter och tjänster samt utreda vidare en rättvis kostnadsfördelning inför bolagsbildning utifrån respektive kommuns nuläge, att de fyra kommunerna ska vara majoritetsägare i bolaget och att aktieposterna ska fördelas utifrån kommunstorlek men med lika rösträtt mellan kommunerna, att respektive kommun ska vara representerad i styrelsen av kommunstyrelsens ordförande och opposition i respektive kommunstyrelses presidium, att ambitionen är att kunna effektivisera it-driftverksamheten med minst 10 % i förhållande till dagens verksamhet och prisnivå 2026, att ge kommunstyrelsen mandat att tillsammans med övriga kommuner organisera och genomföra förändringen med ambitionen om en driftsstart 1 januari 2028 samt att återkomma till kommunfullmäktige med de beslut som behöver fattas av kommunfullmäktige i fortsatta processen, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med övriga kommuner säkerställa kostnaderna för etablering, uppstart, övergång och driftsättning av verksamheten i budgetprocessen, att ge i uppdrag till kommunstyrelsens ordförande i respektive kommun att agera politisk styrgrupp för genomförandefasen, samt att möjlighet till framtida anslutning ska finnas för andra kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund efter att bolaget etablerats och verksamheten tagits i drift.

Ksau §100 (forts.)

Beslutsunderlag

Utredning it-drift, daterad den 1 oktober 2024.

Kommunstyrelsens protokoll den 15 januari 2025, §20.

Förstudie - Gemensam IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner.

Bilaga 1, Juridiska förutsättningar - En del av förstudie för gemensam IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner.

Bilaga 2, Rapport GGVV - IT-infrastruktur - Organisation och drift - Gislaved, Gnosjö, Värnamo, Vaggeryd, daterad den 4 maj 2026

Bilaga 3, Ekonomiska förutsättningar - En del av förstudie för gemensam IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner.

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad den 27 maj 2026.

Yrkanden

Evangelos Varsamis (S), Stefan Nylén (SD), Carina Johansson (C), Ruth Johannesson (MiG), Sandy Kindbladh (WeP), Ylva Samuelsson (S): bifall till kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Evangelos Varsamis (S) m.fl. yrkande och finner att kommunstyrelsens allmänna utskott beslutat att bifalla yrkandet.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Genomförandebeslut IT-samverkan i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner**Förslag till beslut**

- att godkänna presenterad förstudierapport
- att etablera ett gemensamt aktiebolag för it-drift för kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund inom Gislaveds, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryds kommuner
- att kommunfullmäktige i de fyra kommunerna ska kunna fatta erforderliga beslut om bolagsbildningen senast december 2026 och att bolaget startar under 2027
- att aktiebolaget ska ha sitt säte i Gislaved i Gislaveds kommun
- att bolagets organisation ska utformas med närvaro i samtliga ägarkommuner utifrån verksamhetens och ägarnas behov samt med beaktande av kompetensförsörjning och medarbetarnas geografiska förutsättningar
- att aktiebolaget ska ha en fast grundfinansiering från aktieägarna och en rörlig del baserad på nyttjande av produkter och tjänster samt utreda vidare en rättvis kostnadsfördelning inför bolagsbildning utifrån respektive kommuns nuläge.
- att de fyra kommunerna ska vara majoritetsägare i bolaget och att aktieposterna ska fördelas utifrån kommunstorlek men med lika rösträtt mellan kommunerna.
- att respektive kommun ska vara representerad i styrelsen av kommunstyrelsens ordförande och opposition i respektive kommunstyrelses presidium
- att ambitionen är att kunna effektivisera it-driftverksamheten med minst 10 % i förhållande till dagens verksamhet och prisnivå 2026
- att ge kommunstyrelsen mandat att tillsammans med övriga kommuner organisera och genomföra förändringen med ambitionen om en driftsstart 1 januari 2028 samt att återkomma till kommunfullmäktige med de beslut som behöver fattas av kommunfullmäktige i fortsatta processen

- att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med övriga kommuner säkerställa kostnaderna för etablering, uppstart, övergång och driftsättning av verksamheten i budgetprocessen
- att ge i uppdrag till kommunstyrelsens ordförande i respektive kommun att agera politisk styrgrupp för genomförandefasen
- att möjlighet till framtida anslutning ska finnas för andra kommuner, kommunala bolag, kommunala stiftelser och kommunalförbund efter att bolaget etablerats och verksamheten tagits i drift.

Ärendebeskrivning

Syftet med en gemensam IT-samverkan mellan Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner (GGVV) är att långsiktigt stärka kommunernas förmåga att möta ökande krav inom digitalisering, informationssäkerhet och verksamhetsutveckling. Genom att samordna resurser och kompetenser kan sårbarheten minska, särskilt inom områden där tillgången till specialistkompetens är begränsad. En gemensam struktur skapar bättre förutsättningar för kontinuitet, redundans och kunskapsdelning, vilket är avgörande för att upprätthålla en stabil och säker IT-miljö. En viktig del är att verksamheten utvecklas för att säkerställa lokal representation och tillgång till närservice, verksamhetsnära stöd, god tillgänglighet och hög kvalitet i IT-leveransen.

Vidare möjliggör samverkan en mer enhetlig och systematisk hantering av IT-säkerhetsfrågor. Genom gemensamma arbetssätt, standarder och investeringar kan kommunerna höja sin samlade säkerhetsnivå och stå bättre rustade mot framtida hot och incidenter. Detta bidrar inte bara till att skydda kritisk information och samhällsviktiga funktioner, utan också till att skapa en trygg och professionell IT-miljö för både medarbetare och invånare.

Samverkan skapar även förutsättningar för en mer effektiv verksamhet genom stordriftsfördelar, gemensamma upphandlingar av tjänster och system samt bättre nyttjande av tekniska plattformar. På sikt kan detta bidra till att dämpa kostnadsutvecklingen, samtidigt som kvaliteten i leveranser och tjänster förbättras. Genom att agera tillsammans kan GGVV-kommunerna stå starkare inför framtidens utmaningar och möjligheter inom IT-området.

Beredning

Risikanalys är genomförd och kommer att behandlas på CSG den 1 juni 2026.

Beslutsunderlag

Utredning it-drift, daterad den 1 oktober 2024.

Kommunstyrelsens protokoll den 15 januari 2025, §20.

Förstudie - Gemensam IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner.

Bilaga 1, Juridiska förutsättningar - En del av förstudie för gemensam IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner.

Bilaga 2, Rapport GGVV - IT-infrastruktur - Organisation och drift - Gislaved, Gnosjö, Värnamo, Vaggeryd, daterad den 4 maj 2026

Bilaga 3, Ekonomiska förutsättningar - En del av förstudie för gemensam IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner.

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad den 27 maj 2026.

Stefan Eglinger
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Gnosjö kommun
Vaggeryds kommun
Värnamo kommun
Kommundirektör

Förstudie

Gemensam IT-drift i Gislaveds, Gnosjö,
Vaggeryds och Värnamo kommuner

Innehållsförteckning

Inledning	3
Bakgrund till förstudien	3
Uppdrag och avgränsning	3
Förstudie	4
Styrning och ledning- organisationsstruktur	4
Slutsats	5
IT-drift, infrastruktur, vägval och förslag till organisation	5
Nulägesanalys IT-drift	5
IT-drift- system och investeringsbehov	6
Vägval datacenter	6
Faser och genomförandeplan	6
Föreslagen organisation och roller	7
Slutsats	7
Säkerhetsskydd, informationssäkerhet och IT-säkerhet	7
Ekonomisk redovisning och analys	8
Nuvarande kostnadsbild	8
Bolag eller förbund ur ett ekonomiskt perspektiv	8
Kostnadsberäkningar och fördelningsprinciper	9
Fördelningsprinciper	9
Slutsats	10
Bemanning och lokalisering	10
Decentraliserad organisation	10
Fördelar ur ett bemanningsperspektiv	10
Risker ur ett bemanningsperspektiv	11
Centraliserad organisation	11
Fördelar ur ett bemanningsperspektiv	11
Risker ur ett bemanningsperspektiv	11
Slutsats	12
Genomförande och tidplan	12

Inledning

Under januari och februari 2025 tog kommunstyrelserna i Gislaveds-, Gnosjö-, Vaggeryds- och Värnamo kommuner (GGVV) ett inriktningsbeslut om en gemensam IT-drift och beslut om att ta fram en förstudie.

Denna rapport är en sammanfattning av det arbetet som arbetsgrupperna tagit fram och beskriver även genomförandet i nästa steg.

Kommundirektörerna har varit styrgrupp för arbetet och tidigt utsågs en förstudieledning med bred representation och förankring i alla kommunledningsgrupper. Ett beslut togs att arbetet till största del skulle genomföras med egen personal och därför utsågs också arbetsgrupper inom områdena juridik, kommunikation, ekonomi, IT, säkerhet och HR med representation från alla kommunerna.

Bakgrund till förstudien

Gislaveds-, Gnosjö-, Vaggeryds- och Värnamo kommun inledde ett utökat samarbete inom IT och digitalisering under hösten 2023 då ledande politiker och tjänstepersoner tillsammans gjorde en utblick om samarbeten inom området i Sverige och i Danmark. Därefter inleddes, under ledning av kommundirektörerna, ett arbete tillsammans med tjänstepersonerna om hur samverkan skulle kunna utvecklas och fördjupas. Våren 2024 togs beslut om att ta fram en utredning för att belysa konsekvenserna kring en eventuell samverkan avseende IT-drift samt undersöka hur nära eller långt ifrån varandra kommunerna står i driftmiljöerna. Under sommar och höst 2024 togs en utredning fram och i detta skede hade också Hylte kommun visat intresse för att delta i arbetet fortsatt och den utredning som togs fram omfattade därför alla fem kommuner.

Utredningen beskrev potentiella fördelar och utmaningar med en gemensam IT-drift, för- och nackdelar med olika samverkansformer, utarbetade rekommendationer för nästa steg i processen för etablering av en gemensam IT-drift, definition av IT-drift, en bild av hur IT-driften ser ut i varje kommun, kartläggning av befintliga system och infrastruktur, identifiering av gemensamma behov och krav samt en analys av möjligheter och utmaningar med en harmonisering och sammanslagning.

Utredningen som genomfördes visade på en stor potential i samverkan och bedömningen gjordes att en samverkan kan dämpa kostnadsutvecklingen framåt, bedömningen gjordes också att säkerheten skulle öka och sårbarheten minska genom att säkra kompetens inom området.

Utredningen låg senare till grund för kommunernas inriktningsbeslut och beslut om att genomföra en förstudie.

Uppdrag och avgränsning

Uppdraget i inriktningsbeslutet var att förstudien ska innehålla en plan för hur samarbetet ska genomföras, inklusive en organisationsstruktur, resursallokering och tidplan.

Förstudien kommer inte att ge svar på alla detaljerade frågor utan flera fördjupningar och utredningar kvarstår att genomföra i genomförandeprocessen.

Förstudie

Styrning och ledning- organisationsstruktur

Utredningen som den juridiska gruppen har presenterat tog sin utgångspunkt i följande ramar.

- Den gemensamma IT-driften ska förläggas i en självständig organisation som inte har hemvist i någon av kommunerna.
- Den IT-drift respektive kommun driver idag innefattar även service till kommunernas kommunala bolag, stiftelser samt ett gemensamt kommunalförbund och det ska gälla även framöver; den gemensamma organisationen för IT-drift ska därför omfatta även de kommunala bolagen, stiftelserna och kommunalförbundet.
- Det är önskvärt att det finns möjlighet för organisationen för gemensam IT-drift att köpa in vissa stödfunktioner och/eller tjänster från kommunerna, såsom vissa administrativa tjänster.

Arbetsgruppen identifierade två möjliga organisationsformer utifrån givna ramar och det var kommunalförbund och aktiebolag. Utredningen belyser att det finns för- och nackdelar med båda formerna. Utifrån gällande upphandlingslagstiftning är det endast möjligt att samverka genom ett aktiebolag om hela kommunkoncernen inkl. kommunala bolag och stiftelser ska kunna ta del av samverkan utan upphandlingskrav.

Bildande av ett kommunalt aktiebolag kräver enligt kommunallagen att fullmäktige fastställer det kommunala ändamålet, anger detta i bolagsordningen, utser styrelseledamöter, tillser insyn för allmänheten, och utser lekmannarevisorer.

Organisationen kan sättas av ägarna genom beslut på bolagsstämman och regleras i bolagsordningen. Bolagsordningen är ett centralt styrmedel för bolaget. Bolagsstämman är det högsta beslutande organet, där aktieägarna kan utöva inflytande baserat på sin rösträtt i bolaget.

Styrelsen utses av bolagsstämman och ansvarar för bolagets organisation och ekonomiska förvaltning. Till styrelsen är kretsen av personer som kan väljas bred och inte begränsat till t.ex. förtroendevalda. Styrelsen kan utse en verkställande direktör (VD) som hanterar den dagliga driften under styrelsens riktlinjer.

Ägardirektiv och aktieägaravtal kan fungera som styrdokument för bolaget, där ägarna kan ställa krav och ge riktlinjer för verksamheten och dess förvaltning.

Revision åligger lekmannarevisorer som utses av kommunfullmäktige och som rapporterar till bolagsstämman. Det är bolagsstämman som prövar ansvarsfrihet för styrelsen.

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över bolaget. Men rätten till insyn baseras på avtal, överenskommelser och instruktioner – den följer inte automatiskt av uppsiktsplikten.

Slutsats

Slutsatsen är att ett aktiebolag är den enda organisationsform som är lämplig givet ingångsvärdena då kravet var att kommunala bolag, kommunalförbund och kommunala stiftelser ska kunna köpa tjänster.

Om kommunerna väljer att samverka i form av ett gemensamt aktiebolag måste en tillfredställande ägarstyrning noga utformas och för en fungerande leverans till kommunerna kommer en beställarbehörighet inom respektive kommun vara nödvändig att bygga upp.

Det är möjligt för bolaget att köpa stödfunktioner från en samverkanspart inom aktiebolaget.

I bilaga I finns hela arbetsgruppens utredning att ta del av.

IT-drift, infrastruktur, vägval och förslag till organisation

För att kartlägga IT-infrastrukturen i respektive kommun upphandlades en konsult. Uppdraget var att:

- Kartlägga och inventera tillsammans med varje kommun för att kunna presentera lämplig arkitektur för datacenter, nät, plattformar och klienter, administrationsverktyg och arbetsmodeller, hallplanering och SLA-nivåer för samverkan
- Ta fram en genomförandestrategi och logik inkl. organisation och resursbehov

Nulägesanalys IT-drift

I nulägesanalysen har IT-drift i alla fyra kommuner inventerats utifrån säkerhet, plattformar, digital arbetsplats, IT-infrastruktur. Dess livscykelhantering av hårdvara och licenser samt teknisk support och servicedesk.

En genomgång av kommunernas alla serverhallar utifrån teknisk standard, drift och redundans, förvaltning och användning samt säkerhet och åtkomst. Kommunerna har idag tre serverrum var med modern och välfungerande infrastruktur för drift av lokala IT-system. Driften hanteras av respektive organisations egen IT-organisation och alla har utformat sona egna rutiner och redundanslösningar.

Antal

	Gislaved	Gnosjö	Värnamo	Vaggeryd	Totalt
Antal anställda	2 700	850	3 100	1 200	7 850
Personal IT-org	19	10	25	8	62
Antal PC (admin+skola)	2 600	1 300	5 000	2 200	11 100
Antal servrar	175	110	280	60	625
Antal nätverksenheter	1500	555	1950	750	4750

En sammanställning över nuläget är att tillsammans har kommunerna gemensamt en betydande organisationsstorlek.

IT-drift- system och investeringsbehov

Tidigare utredning och den senaste genomlysningen visar på att kommunerna har en relativt harmoniserad IT infrastruktur och använder och arbetar i flertalet likvärdiga system och har datacentermiljöer som bygger på samma logik.

Alla kommuner står inför investeringar över de kommande åren men takten ser lite olika ut i kommunerna.

Vägval datacenter

I utredningen har en genomlysning av kommunernas datacenter gjorts utifrån behov framåt och när befintliga miljöer behöver bytas ut. Ett utbyte kräver en större investering. Två möjliga vägval har ställts mot varandra, att köpa ett nytt datacenter och börja från början eller att bygga vidare på ett befintligt.

Det presenteras för- och nackdelar med båda alternativen. Att köpa ett nytt ger den nya organisationen möjlighet att designa en modern, skalbar och säker infrastruktur från grunden anpassad för de fyra kommunernas behov. Att bygga vidare på ett befintligt datacenter ger möjlighet att på ett hållbart sätt återanvända och skala upp en befintlig miljö genom att bygga vidare på denna.

Utredningen rekommenderar att återanvända ett befintligt datacenter eftersom det vid tidpunkten fanns ett ännu inte driftsatt datacenter. Ur ett tekniskt perspektiv är ett nytt datacenter det mest robusta och framtidssäkra valet och bör vara utgångspunkten för det nya bolaget att investera i och det möjliggör en enklare övergång till den nya organisationen.

Faser och genomförandeplan

Tre faser presenteras i utredningen. Etablera och hantera, Designa och Bygg, Migrera och avveckla. I utredningen görs en uppskattning av tid. Dessa faser går hand i hand med andra arbetsgruppers material.

- Steg 1. Skapa en gemensam styrning och organisation samt hantera befintliga miljöer till nästa steg är klart.
Tid: 4-6 månader, 3000 timmar.
- Steg 2. Skapa framtidens gemensamma plattform och arbetssätt.
Tid: 10-12 månader, 9000 timmar.
- Steg 3. Flytta verksamhetsdata och tjänster till den nya miljön och stäng ner det gamla.
Tid: 12-24 månader, 8 000 timmar

Föreslagen organisation och roller

Den organisation som presenteras i utredningen och som bygger på de volymer som presenterats föreslår en organisation med tre chefer, en VD och två enhetschefer. VD är närmsta chef även för roller inom strategiskt ledningsstöd. En enhetschef inom IT-drift och infrastruktur och en för servicedesk och användarstöd. I övrigt en organisation med totalt 51 medarbetare.

Slutsats

Kartläggningen och utredningen visar på att en fullständig sammanslagning ger en långsiktig stabilitet och ökad innovationskraft. En gemensam organisation stärker styrning, kompetens och säkerhet och det finns en ekonomisk vinst i en sammanslagning.

Utifrån analysen och utredningen är slutsatsen tydlig att det är en ekonomisk fördel att återanvända det som idag finns i kommunerna idag när en ny gemensam infrastruktur byggs upp men det finns också fördelar med att införskaffa ett nytt datacenter som bör beaktas av den nya organisationen.

Rekommendationen är att den nya organisationen tar över befintliga miljöer och påbörjar konsolidering och harmonisering löpande och utifrån den samlade bilden som presenteras så bör den nya organisationen totalt vara något mindre än den samlade befintliga organisationen idag.

I bilaga 2 finns hela utredningen att ta del av.

Säkerhetsskydd, informationssäkerhet och IT-säkerhet

Säkerhetsskydd handlar om att skydda information och verksamheter av betydelse för Sveriges säkerhet. Varje enskild kommun bedömer om de bedriver säkerhetskänslig verksamhet eller hanterar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och därmed har behov av säkerhetsskydd.

Om det finns säkerhetskänslig eller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter – som kommunerna i dag bedriver – som ska följa med till gemensam IT-drift måste det finnas ett anpassat säkerhetsskydd. Med det menas att skyddet ska vara anpassat utifrån skyddsvärdet på informationen eller verksamheten.

Om det inte går att garantera ett fullgott säkerhetsskydd behöver respektive kommun ha möjligheten att själva förvalta den säkerhetskänsliga verksamheten och/eller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Det behöver genomföras en gemensam säkerhetsskyddsanalys innan driftuppstart. Om analysen visar att det kommer bedrivas säkerhetsskydd behöver organisationen ha en egen säkerhetsskyddsorganisation och anmäla verksamheten till Säkerhetspolisen.

Om driften läggs i ett gemensamt bolag bär kommunledningen i respektive kommun fortfarande det yttersta ansvaret för informationssäkerhet och regelefterlevnad. Kommunerna behöver säkerställa detta. Det är viktigt att alla kommuner har klassat sina

system och har en aktuell kontinuitetshanteringsplan för att prioriteringar ska kunna göras vid eventuella driftstopp eller störningar.

Det är viktigt att säkerställa styrningen genom bindande styrdokument för bolaget, säkerställa möjlighet till insyn och säkerställande av gällande lagstiftning.

Ekonomisk redovisning och analys

Utredningen som den ekonomiska gruppen arbetat fram tog sin utgångspunkt i följande.

- Översikt över nuvarande kostnadsbild.
- Ekonomiska förutsättningar för kommunalförbund och aktiebolag.
- Kostnadsberäkningar för en ny organisation och puckerkostnader
- Fördelningsprinciper

Nuvarande kostnadsbild

Den övergripande kostnadsbilden som presenteras i utredningen visar på att IT-drift är dyrare per användare och per invånare i de mindre kommunerna jämfört med de större. Det framhålls att det är vissa svårigheter att göra jämförelser mellan de olika kommunerna då det finns olikheter i hur verksamheterna är organiserade och skillnad i hur inköp redovisas.

Bolag eller förbund ur ett ekonomiskt perspektiv

Att bedriva IT-drift i kommunalförbund eller aktiebolag har vissa skillnader som sammanfattas i rapporten gällande etableringskostnader, skatter och moms, finansiering, riskfördelning, styrning och insyn samt långsiktiga effekter.

Det är relativt små skillnader i etableringskostnader oavsett samverkansform. Det är däremot en tydligare skillnad inom skatt och moms där skatteaspekten talar till kommunalförbundets fördel. Båda samverkansformerna kommer behöva ett initialt kapitaltillskott.

När det kommer till riskfördelning innebär ett kommunalförbund ett större ekonomiskt åtagande men i praktiken bedöms riskerna vara begränsade och bör inte vara avgörande för val av organisationsform.

När det gäller styrning ger aktiebolag större flexibilitet när det gäller styrelsens sammansättning då styrelseledamöter även utanför den kommunala organisationen kan väljas och då möjliggöra extern kompetens i sakfrågor.

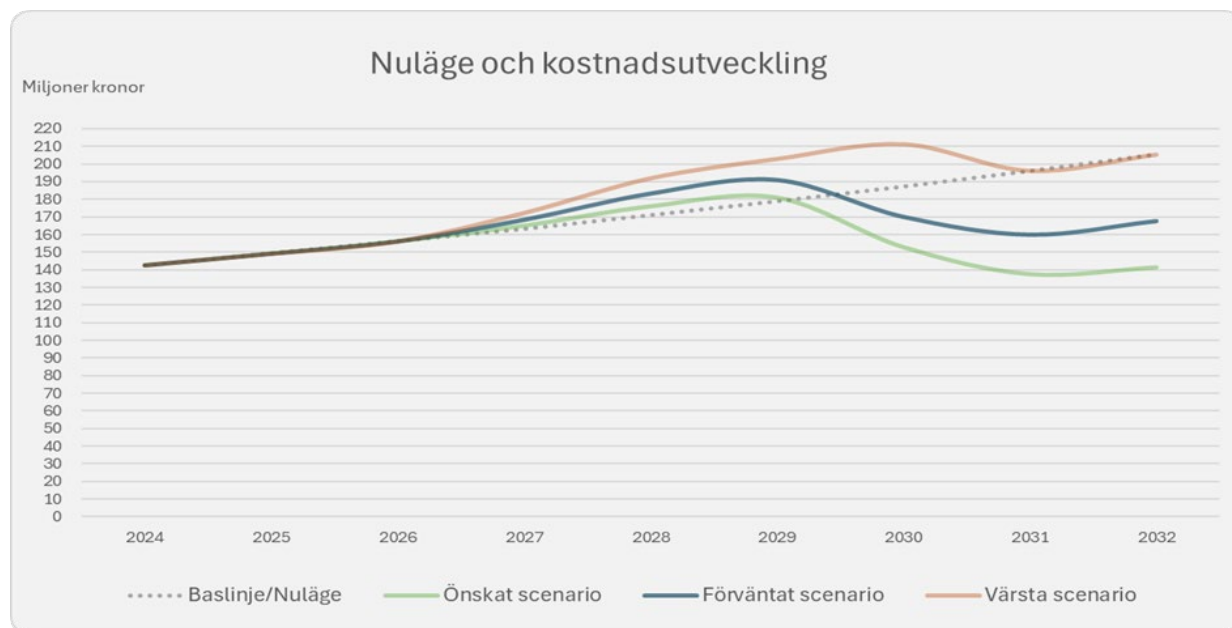
När det gäller långsiktiga frågor så som expansion, avveckling eller avhopp bedöms aktiebolagsformen något mer flexibel men bedöms inte heller denna vara avgörande för val av samverkansform då båda formerna kan hantera dessa situationer i praktiken.

Kostnadsberäkningar och fördelningsprinciper

Att genomföra en kostnadsberäkning för en sammanslagning av IT-driften är förenat med betydande osäkerhetsfaktorer. Beräkningen utgår från nuläget samt ett antal fastställda parametrar, tillsammans med en prognos och framskrivning.

Kostnader för IT-drift visar på en tydlig och långsiktigt stigande trend som beror dels på licenskostnader, begränsad tillgång till hårdvara, personalkostnader samt skärpta och nya regler på säkerhetsområdet. Kostnadsökningen för IT-drift bedöms uppgå till omkring fem procent årligen.

Etablering av gemensam IT-drift antas inledas under 2027 och pågå till 2029. Kostnader för arbetstid för projektorganisation, interna resurser och externa konsulter utgår från uppskattning från konsultens utredning. Vid införandet kommer det uppstå en puckelkostnad för uppbyggnad av en ny IT-miljö. Under perioden behöver dels arbete utföras samtidigt som det kommer finnas ett behov av parallella lösningar, system och licenser. Över tid förväntas dock en gemensam IT-organisation ge lägre kostnader än fyra separata IT-organisationer.

Fördelningsprinciper

För att finansiera en gemensam IT-drift presenteras tre olika modeller. Full finansiering genom kommunbidrag, finansiering genom faktisk användning och en kombinerad modell. Den modell som bedöms mest ändamålsenlig är en kombinerad finansieringsmodell som bedöms skapa en balans mellan stabilitet och kostnadsmedvetenhet och minska risken för överkonsumtion av IT-tjänster.

Vidare behöver beslut fattas kring hur kostnader ska fördelas samt hur nuvarande lösningar ska värderas, både framåt och i relation till hantering och eventuell kompensation för befintlig teknisk skuld.

Beslut behöver även tas gällande hur in- och utträde i organisationen ska hanteras ekonomiskt. För att säkerställa långsiktighet behöver även en framtida ambitionsnivå beslutas om för att säkerställa en långsiktigt hållbar IT-driftorganisation.

Slutsats

Kostnaderna för IT-drift förväntas öka för alla kommuner framöver och även om en gemensam organisation innebär betydande initiala omställningskostnader och flera vägval så bedöms kostnadsutvecklingen minska över tid med cirka 10–30 procent. Bedömningen är också att tydlig styrning och avtal är viktigare än val av organisationsform ur ett ekonomiskt perspektiv.

I bilaga 3 finns hela arbetsgruppens utredning att ta del av.

Bemanning och lokalisering

Ett nytt IT-driftbolag kommer i stor utsträckning att överta kommunernas medarbetare. Utredning av bemanningsprinciper och övergången kommer att fördjupas i genomförandefasen. Organisationen är ny och med nytt innehåll och förändrade förutsättningar.

En viktig del är att verksamheten utvecklas för att säkerställa lokal representation och tillgång till närservice, verksamhetsnära stöd och med god tillgänglighet.

Den riskanalys som genomförts under förstudiearbetet har tagit sin utgångspunkt i en centraliserad organisation och en decentraliserad organisation.

Decentraliserad organisation

I detta scenario beskrivs en organisation där majoriteten av verksamhetens delar fördelas mellan de samverkande kommunerna. Lokaliseringen sker dels med utgångspunkt i lokala behov, dels genom att vissa funktioner och arbetsuppgifter samlas i tematiska eller kompetensbaserade hubbar kopplade till specifika specialistområden. Organisationen kompletteras med ett mindre huvudkontor där övergripande ledning samt centrala stödfunktioner finns placerade.

Fördelar ur ett bemanningsperspektiv

Den geografiska närheten till respektive kommun bidrar till att verksamheten upplevs som tillgänglig och väl anpassad till lokala förutsättningar.

Medarbetarna får i de flesta fall behålla sin nuvarande arbetsort, vilket minskar risken för ökad restid och belastning i vardagen. Det minskar även risken för uppsägningar kopplade till geografisk omflyttning.

Genom att behålla verksamhet på flera orter finns goda förutsättningar att värna om befintlig kompetens och erfarenhet, samtidigt som rekrytering kan ske lokalt där behov uppstår.

Risker ur ett bemanningsperspektiv

En geografiskt spridd organisation riskerar att få svårare att bygga en gemensam identitet, kultur och "vi-känsla". Medarbetare kan i högre grad identifiera sig med sin lokala enhet eller kommun snarare än med det nya bolaget som helhet, vilket kan försvåra samarbete och gemensam utveckling.

När verksamheten är utspridd på flera orter kan införandet av nya arbetssätt, rutiner och system ta längre tid. Skillnader i lokala arbetssätt riskerar att leva kvar parallellt, vilket kan skapa otydlighet och upplevd ojämlikhet mellan medarbetare.

Chefer förväntas leda medarbetare som är placerade på flera olika orter. Detta ställer höga krav på tydlighet, struktur och kommunikation. Det finns en risk att chefens närvaro upplevs som ojämn, vilket kan påverka både arbetsmiljö och uppföljning negativt.

Centraliserad organisation

I detta scenario beskrivs en organisationsmodell där huvuddelen av verksamheten är samlad till en gemensam geografisk plats. Kompetens, resurser och utrustning koncentreras i huvudsak till denna plats. Den lokala närvaron i kommunerna begränsas till de delar av verksamheten som kräver fysisk närvaro, exempelvis operativa eller användarnära arbetsuppgifter. I övrigt utgår organisationen från ett centraliserat arbetssätt där strategiska, administrativa och specialiserade funktioner bedrivs från den gemensamma platsen.

Fördelar ur ett bemanningsperspektiv

En centraliserad organisation, där majoriteten av medarbetarna är samlade på en eller ett fåtal platser, skapar bättre förutsättningar för att bygga en tydlig och gemensam organisationskultur.

När chefer och medarbetare arbetar geografiskt nära varandra blir ledarskapet mer närvarande och likvärdigt.

Centralisering ger bättre förutsättningar för att snabbt införa nya processer, system och arbetssätt. Detta är särskilt viktigt i uppstarts- och förändringsfaser.

I en centraliserad organisation är det ofta enklare att matcha kompetenser mot varandra och att arbeta i tvärfunktionella team. Specialistkompetenser kan nyttjas mer effektivt när de inte är bundna till enskilda geografiska enheter.

Risker ur ett bemanningsperspektiv.

En centraliserad organisation kan medföra att avståndet till de lokala verksamheterna och kommunernas specifika behov ökar. Risken finns att beslut och prioriteringar upplevs som mindre relevanta eller anpassade till lokala förutsättningar.

Centralisering innebär att medarbetare behöver byta arbetsort och kan få längre resväg till arbetet. För vissa kan detta påverka balans mellan arbete och privatliv negativt. När

arbetsplatsen flyttas eller koncentreras kan bolaget tappa värdefull kompetens om medarbetare inte har möjlighet eller vilja att pendla.

En starkt centraliserad organisation kan ha svårare att snabbt anpassa sig till förändringar i lokala behov, volymer eller uppdrag och kräver därför en välorganiserad beställarorganisation i kommunerna.

Det finns en risk att bolaget uppfattas som distanserat från den praktiska vardagen i verksamheten. Detta kan skapa spänningar och försvårar samarbete.

Slutsats

Den organisationsstruktur som redan inför inriktningsbeslutet föreslogs är en form av decentraliserad organisation för att möta behovet av ett verksamhetsnära stöd och service med god lokal tillgänglighet.

Det finns för och nackdelar med båda organisationsformerna men en decentraliserad organisation ger bättre förutsättningar att behålla och tillvarata befintlig kompetens, samtidigt som negativa konsekvenser kopplade till längre pendling och geografisk omflyttning kan minska. Modellen skapar också möjligheter att möta kommunernas varierade behov samt ger en lokal närvara och kännedom om verksamheterna.

Samtidigt ställer en geografiskt spridd organisation högre krav på ledarskap, styrning och samordning än dagens organisationer. För att säkerställa en likvärdig verksamhet behöver särskilt fokus läggas på tydlig kommunikation, gemensamma arbetssätt och ett aktivt arbete med organisationskultur och samverkan. Detta är avgörande för att inte skapa en ojämlig balans utifrån närvaro vilket kan påverka arbetsmiljö och engagemang mellan de olika orterna.

Genomförande och tidplan

Under genomförandefasen kommer stort fokus att ligga på att fortsätta utreda och fördjupa olika områden men kommer också att sätta stort fokus på styrning, ledning och finansieringsprinciper och därefter förbereda för en övergång till den nya samverkansorganisationen.

Efter beslut om genomförande kommer arbetet att inledas med att bilda den nya organisationen, ta fram avtal och andra styrande dokument.

Efter ett beslut om genomförande behöver en genomförandeplan skyndsamt tas fram för att täcka alla delar. Den nya organisationen ska bildas, avtal och andra styrande dokument behöver tas fram.

Parallellt ska resurstillsättning ske och i det första steget rekryteras ansvarig högsta chef för den nya organisationen och därefter en stödorganisation för chefen.

En genomförandeorganisation behöver tillsättas i kommunerna för att genomföra fördjupade analyser och utredningar inom flera områden. En gemensam säkerhetsanalys och nivåer för informationssäkerhet och ställda krav behöver tas fram. En gränsdragningslista samt servicenivåer och leveransmål behöver tas fram samtidigt som fördjupade utredningar

inom bemanningsfrågor och kring hur kommunernas beställarorganisation ska se ut framöver. Denna inledande fas bedöms ta sex månader och pågå hösten 2026.

I förstudien så presenteras en ungefärlig tidplan för genomförande och överlämning till den nya organisationen på tre år. Under genomförandet så ska fysiska etableringar ske, flytt av utrustning och mottagande av personal ska ske. Det blir viktigt att sätta den gemensamma organisationen samtidigt som de befintliga organisationerna fullt ut ska fungera fram till ett övertagande. I utredningen i bilaga 2 beskrivs faserna i tre steg, etablera och hantera, designa och bygga, migrera och avveckla.

Denna fas bedöms påbörjas våren 2027 och pågå fram till 2029.

Juridiska förutsättningar

En del av förstudie för gemensam
IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds
och Värnamo kommuner

Innehåll

Sammanfattning.....	2
1. Inledning.....	3
1.1 Utgångspunkter.....	3
1.2 Kommunalförbund eller aktiebolag är aktuella alternativ.....	3
2. Styrning och organisation	4
Kommunalförbund	4
Aktiebolag.....	7
3. Ekonomi	11
4. Insyn	13
5. Lagregler	16
6. Upphandling.....	17
7. Slutsatser	20

Sammanfattning

Fem samverkande kommuner har en viljeinriktning att bilda en gemensam organisation för it-drift. Denna rapport är slutresultatet av den utredning som en arbetsgrupp bestående av kommunrepresentanter med juridisk och organisatorisk kompetens genomfört.

Arbetsgruppen fick ett antal ingångsvärden och uppdraget var att utreda flertalet frågor med fokus på val av organisationsform.

Arbetsgruppen har identifierat två organisationsformer som möjliga, kommunalförbund och aktiebolag. Men utifrån den genomlysning som gjorts av dessa organisationsformer har arbetsgruppen dragit slutsatsen att ett aktiebolag är den enda organisationsform som är lämplig givet ingångsvärdena. Detta främst med hänsyn till gällande upphandlingslagstiftning.

1. Inledning

Fem kommuner, Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd, Värnamo och Hylte (hädanefter: GGVVH) har inlett processen att undersöka möjligheten att skapa en organisation för gemensam it-drift. Under 2023–2024 gjordes viss omvärldsbevakning och en första rapport togs fram med hjälp av extern konsult. Utredningen togs emot av respektive kommuns kommunstyrelse under vintern 2025 och styrelserna fattade ett inriktningsbeslut gällande avsikt att etablera samverkan inom it-drift. Respektive kommunstyrelses förvaltning fick också i uppdrag att i samverkan med de andra kommunerna genomföra en förstudie som underlag för kommande genomförandebeslut.

Denna delrapport är ett resultat av arbetsgruppen organisation/juridiks analyser av de frågor som ställts till gruppen och som gruppen identifierat. Dessa frågor är följande:

- Vilken organisationsform är lämplig?
- Kan man skapa möjligheter till tjänsteköp från kommunerna?
- Något ytterligare som denna grupp vill lyfta som är viktig för förstudien?

Den mest angelägna frågan att utreda ur juridiskt perspektiv är i vilken organisationsform it-driften lämpligen ska bedrivas.

1.1 Utgångspunkter

Arbetsgruppen organisation/juridik har fått ett antal utgångspunkter för arbetet, vilka påverkar arbetets inriktning. Dessa har varit följande:

- Den gemensamma it-driften ska förläggas i en självständig organisation som inte har hemvist i någon av kommunerna.
- Den it-drift respektive kommun driver idag innefattar även service till kommunernas kommunala bolag, stiftelser samt ett gemensamt kommunalförbund och det ska gälla även framöver; den gemensamma organisationen för it-drift ska därför omfatta även de kommunala bolagen, stiftelserna och kommunalförbundet.
- Det är önskvärt att det finns möjlighet för organisationen för gemensam it-drift att köpa in vissa stödfunktioner och/eller -tjänster från kommunerna, såsom vissa administrativa tjänster.

Utöver detta har utredningen kunnat konstatera ett antal andra omständigheter, vilka också tjänat som utgångspunkter. Dessa har varit följande:

- Det kan konstateras att det finns andra kommuner som samverkar kring it-drift och att så sker i både aktiebolagsform och kommunalförbund.
- De nu samverkande kommunerna, GGVVH, är redan idag medlemmar i ett gemensamt kommunalförbund (SÅM).

1.2 Kommunalförbund eller aktiebolag är aktuella alternativ

Utifrån de utgångspunkter arbetsgruppen fått identifieras snabbt *kommunalförbund* och *aktiebolag* som i första hand aktuella. En *stiftelse* skulle visserligen kunna passa in på de förutsättningar som givits, men arbetsgruppen ser inte att det är lämpligt. Bland annat är

förutsättningarna för styrning av en stiftelse olämpliga i förhållande till verksamhetens art. En gemensam nämnd är inte aktuell då det kräver hemvist i en kommun.

För att jämföra kommunalförbund med aktiebolag och nå en slutsats kring vilken av dessa organisationsformer som ter sig mest lämplig har arbetsgruppen utgått från ett antal aspekter. Dessa är:

- Styrning och organisation
- Ekonomi
- Insyn
- Lagregler
- Upphandling

Framställningen kommer i följande avsnitt att belysa respektive organisationsform ur dessa aspekter.

2. Styrning och organisation

Kommunalförbund

Bildande

Ett kommunalförbund bildas genom att två eller flera kommuner antar en gemensam s.k. förbundsordning. Förbundet anses bildat i och med att dess medlemmars fullmäktige antagit förbundsordningen. Kommunalförbunden kallas ibland för en slags ”specialkommun”, eftersom utgångspunkten är att alla regler i kommunallagen gäller även kommunalförbundet.

Till ett kommunalförbund kan vilken uppgift som helst, som är en kommunal angelägenhet, överlämnas. Det finns ingen begränsning i vilken typ av uppgifter det kan röra; även t.ex. myndighetsutövning kan överlämnas. Det görs inte heller någon åtskillnad mellan obligatoriska eller frivilliga uppgifter. När en uppgift lämnats över till förbundet övergår också huvudmannaskapet och ansvaret för uppgiften till förbundet – den överlämnande kommunen har inte längre att befatta sig direkt med det som lämnats över och tappar alltså den direkta styrningen.

Organisation

Ett kommunalförbund styrs av ett högsta beslutande organ, som är antingen förbundsfullmäktige eller en förbundsdirektion. Om förbundet är organiserat med fullmäktige ska det också ha en styrelse. Kommunallagen ger i övrigt kommunerna en betydande valfrihet i fråga om organisationen av kommunalförbund. Hur förbundet organiseras ska framgå av dess förbundsordning.

Förbundsordning

För varje kommunalförbund ska finnas en förbundsordning. Förbundsordningen kan närmast liknas vid de kommunala nämndernas reglemente och arbetsordning, men det är också ett slags samarbetsavtal mellan medlemskommunerna. Förbundsordningen är förbundets

grundläggande och viktigaste dokument – det är inte tillåtet att vidta åtgärder som strider mot förbundsordningen.

Förbundsordningen är alltså medlemskommunernas främsta verktyg för styrning av förbundet, i vart fall i ett inledande skede. Där sätts ramarna för både verksamhet och styrning. Styrningen av förbundet får anpassas till förutsättningarna och medlemmarnas önskemål.

Förbundsdirektionen är bunden av förbundsordningens bestämmelser.

Fullmäktige eller direktion

En organisation med förbundsdirektion, istället för fullmäktige, innebär väsentligen att direktionen fyller både fullmäktiges och styrelsens funktioner – den är alltså både högsta beslutande och högsta verkställande organ.

Det stora flertalet kommunalförbund är organiserade med förbundsdirektion och det är också det som bedöms vara den lämpligaste formen vid gemensam it-drift. Ett kommunalförbund med förbundsdirektion ger möjlighet till en något mindre tungrodd beslutsprocess och snabbare beslutsvägar jämfört med att bedriva samma verksamhet i egen förvaltning.

Framställningen fokuserar i det följande på kommunalförbund med direktion.

Val till direktionen

Fördelningen av platser i direktionen ska bestämmas i förbundsordningen. Varje medlemskommun ska vara representerad i direktionen med minst en ledamot och en ersättare. Antalet ersättare ska vara lika många som antalet ledamöter. Detta innebär att varje kommun är representerad i direktionen. Däremot är normalt inte alla partier i respektive kommun representerade.

Både ledamöter och ersättare väljs av förbundsmedlemmarnas fullmäktige enligt vad som anges i förbundsordningen. Endast den som är ledamot eller ersättare i en förbundsmedlems eget fullmäktige får utses till ledamot eller ersättare i direktionen.

Övriga organ

Det står kommunerna relativt fritt att, under förbundsdirektionen, inrätta de övriga organ man anser att förbundet behöver. Det kan alltså finnas nämnder eller andra organ. Vilka organ som i övrigt ska finnas ska framgå av förbundsordningen.

Revision och ansvarsprövning

I ett kommunalförbund med direktion ska det anges i förbundsordningen dels hur många revisorer förbundet ska ha och deras mandattid, dels på vilket sätt revisorerna ska utses. Det kan t.ex. vara medlemskommunernas fullmäktige eller direktionen som utser revisorer. Även här finns alltså en förhållandevis stor frihet för medlemskommunerna att komma överens om vad som ska gälla för revisorerna. Det är inte säkert att varje förbundsmedlem utser en egen revisor för varje mandattid utan det kan vara ett uppdrag som cirkulerar mellan medlemskommunerna.

Till revisor kan den som har rösträtt vid val till någon av medlemskommunernas fullmäktige väljas.

Oavsett hur revisorerna utsetts eller, om det är aktuellt, av vilken medlemskommun ska revisorerna lämna en revisionsberättelse till var och en av medlemskommunerna.

Samma regler och tillvägagångssätt gäller för dessa ansvarsprovningar som när en kommun ansvarsprövar styrelse, nämnder och beredningar.

Det är varje medlemskommun som självständigt ska pröva frågan om ansvarsfrihet. Det innebär alltså att kommunerna kan nå olika slutsatser och fatta olika beslut. En medlemskommun som vägrar ansvarsfrihet för direktionen (i sin helhet) kan dock endast entlediga sina egna representanter, inte övriga ledamöter och/eller ersättare.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen i respektive medlemskommun har uppsiktsplikt över den verksamhet som bedrivs i kommunalförbundet. Det är normalt kommunstyrelsen själv som beslutar hur uppsikten ska utövas, men klart står att den måste ske fortlöpande och systematiskt – inte enbart händelsestyrt. Uppsiktsplikten ger inte kommunstyrelsen någon lagstadgad rätt till insyn i förbundets förehavanden likt den styrelsen har avseende de egna nämnderna. Istället är insynen i huvudsak beroende av att medlemskommunerna är överens.

Medlemskommunernas förtroendevalda revisorer har en viss rätt till insyn, på så vis att förbundets revisorer är skyldiga att på begäran lämna upplysningar om kommunalförbundets angelägenheter till dem. Motsvarande rätt finns alltså inte för styrelsen.

Slutsatser gällande kommunalförbund

Kommunalförbunden kallas ibland för en slags ”specialkommun”, eftersom utgångspunkten är att alla regler i kommunallagen gäller även kommunalförbundet. Detta framkommer också i redovisningen ovan. Sammanfattningsvis kan man säga att styrningen och ledningen i ett kommunalförbund är uppbyggd på liknande principer som i en kommun, men att kommunalförbundet är en mer avgränsad och specialiserad form av samverkan mellan kommuner. För en kommun är det därför lätt att känna igen sig i de styrning och ledningsprinciper som gäller för kommunalförbund.

I övrigt kan också nämnas att en uppgift behöver inte vara gemensam för medlemmarna för att få överlämnas till ett av dem bildat kommunalförbund. Om en av medlemmarna skulle driva en verksamhet som inte alls förekommer hos någon av de andra finns det alltså inget hinder för att anförtro den verksamheten åt kommunalförbundet, om nu de övriga medlemmarna går med på det. Detsamma gäller om en ny medlem tillkommer och det finns flera verksamheter i kommunalförbundet och det bara är aktuellt för den nya medlemmen att nyttja en verksamhet.

Till ett kommunalförbund kan också överlåtas verksamheter som är avgränsade geografiskt, funktionellt eller på annat sätt. De speciella frågor om kostnadsfördelning som kan uppkomma vid haltande intressegemenskap får medlemmarna göra upp om i förbundsordningen eller på annat sätt.

Det är även möjligt att överlämna uppgifter av olika slag till ett och samma förbund. Det betyder alltså för GGVVH:s del att det i vart fall i teorin inte finns några hinder mot att uppdra åt det befintligt kommunalförbund, SÅM, där samma kommuner är medlemmar att sköta även it-drift.

Att utforma en bra och välgenomtänkt förbundsordning är av stor vikt för styrningen av förbundet. Förbundsordningen är medlemmarnas grundläggande möjlighet att styra förbundet. Förbundet är bundet av förbundsordningen.

Aktiebolag

Bildande

Av 10 kap 3 § kommunallagen framgår att om en kommun eller en region med stöd av 1 § lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag, ska fullmäktige:

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen
3. utse samtliga styrelseledamöter,
4. se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas, (Obs dock att fullmäktiges ställningstagande inte är bindande för bolaget!)
5. utse minst en lekmannarevisor, och
6. se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare

Eftersom ett gemensamt bolag för it-drift blir ett delägt kommunalt bolag så behöver fullmäktige enligt 10 kap 4 § kommunallagen se till att bolaget blir bundet av dessa villkor i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Organisation

Styrningen av ett aktiebolag ligger ytterst hos bolagets ägare. Aktieägarnas möjlighet att besluta i frågor som rör bolaget utövas vid bolagsstämman. Stämman beslutar bland annat gällande bolagsordningen, som är bolagets grundläggande styrdokument. Bolaget ska därutöver ha en styrelse och kan ha en verkställande direktör, VD. Därutöver kan styrning i viss utsträckning ske genom antagande av olika styrdokument vid stämman, samt genom överenskommelser mellan aktieägarna. Bolagets organisation är i övrigt ganska fri att sätta efter behov.

Fördelningen av behörighet följer av den maktfördelning som lagen skapar mellan bolagsstämman, styrelse och i förekommande fall verkställande direktör.

Bolagsordning

Bolagsordningen är bolagets grundläggande dokument och innehåller de grundläggande reglerna för aktiebolaget, inkl. sådant som föremålet för bolagets verksamhet. Bolagsordningen är bindande för bolaget. För kommunalt bolag ska bolagsordningen ange t.ex. om bolagets ändamål ska vara ett annat än att generera vinst samt att kommunfullmäktige i ägarkommunerna ska få ta ställning innan beslut av principiell betydelse eller annars av större vikt ska beslutas. En bolagsordning kan även reglera sådant som vad som ska gälla för försäljning av aktier, vad som händer i händelse av likvidation av bolaget, ev. ärenden utöver de obligatoriska som ska behandlas av stämman samt bestämmelser om röstmajoritet för vissa typer av beslut. Här finns alltså en möjlighet för ägarna att precisera bolagets uppdrag på ett sätt som blir bindande för bolaget samt skaffa sig inflytande över på vilken nivå samt med vilken uppslutning från ägarna som beslut ska fattas.

Bolagsstämman

Aktiebolagets högsta beslutande organ är bolagsstämman. Det är där aktieägarnas rätt att besluta i bolagets angelägenheter utövas. En aktieägare får rösta för samtliga aktier som han eller hon äger eller företräder, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.

Det betyder alltså att de kommuner eller andra deltagare i samverkan kring it-drift kan utöva inflytande över bolaget vid stämman. Hur mycket respektive deltagares röst väger beror som utgångspunkt på hur stor andel av aktierna deltagaren äger.

Bolagsstämman ska bland annat besluta om

- fastställande av resultat- och balansräkning i årsredovisningen,
- hur vinst ska disponeras,
- ansvarsfrihet för VD och styrelse,
- andra frågor som enligt bolagsordningen ska avgöras av stämman.

I sista punkten finns alltså ett visst utrymme för ägarna att genom bolagsordningen bestämma att stämman, ägarna, ska få besluta i vissa typer av frågor.

Stämman hålls normalt en gång per år, men det är möjligt att kalla till extra stämman vid behov. Det är bolagets styrelse som kan kalla till extra stämman.

Ägarna representeras i praktiken vid stämman av ett ombud. Det är normalt kommunfullmäktige, eller kommunstyrelsen om det delegerats till den, som utser ombud.

Den som utser ombud bör också utfärda en ombudsinstruktion. I ombudsinstruktionen bör det framgå hur ombudet skall rösta i de ärenden som förekommer vid stämman. I normalfallet är beslutet att utse ombud och att utfärda ombudsinstruktion ett beslut - det har klara fördelar om så är fallet. Om det rör sig om en handling blir normalt vad ombudet kan och får göra tydligt för bolaget. Utrymmet för ombudet att fatta beslut utanför ombudsinstruktionen blir då obefintligt.

Om ombudsinstruktionen omfattar ett beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars större vikt, skall instruktionen alltid beslutas i kommunfullmäktige.

Styrelsen

Ett aktiebolag skall ha en styrelse med en eller flera ledamöter. Styrelsen skall som utgångspunkt utses av bolagsstämman, men i bolagsordningen får det föreskrivas att en eller flera styrelseledamöter skall utses på annat sätt. Av kommunallagen följer att det är obligatoriskt att kommunfullmäktige utser styrelsens ledamöter. I ett kommunalt aktiebolag måste alltså skrivas in i bolagsordningen att ägarkommunernas fullmäktige utser ledamöterna i styrelsen. I ett bolag där kommunerna är delägare räcker det att fullmäktige i respektive kommun utser styrelsens ledamöter i den utsträckning det är rimligt med hänsyn till bl.a. andelsförhållandena. Det finns alltså möjlighet att låta samtliga samverkande enheter utse ledamöter till styrelsen efter den andel av bolaget respektive enhet äger.

Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

Styrelsen skall fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation.

Alla förvaltningsbeslut och ledamots agerande ska främja bolagets intressen. Styrelsens ansvarsområde påverkas av om det finns en verkställande direktör i bolaget. Denne ansvarar för den löpande förvaltningen, och vissa aspekter av bolagets organisation kan höra till den löpande förvaltningen och därmed falla inom den verkställande direktörens kompetens.

Styrelsen kan inte genom delegation, utfärdande av fullmakter eller på annat sätt kan undkomma ansvaret för bolagets organisation och förvaltning eller sin skyldighet att sörja för en betryggande kontroll av bolagets bokföring, medelsförvaltning och ekonomiska förhållanden. Det betyder inte att delegering inte är möjligt, men ansvaret stannar på styrelsen.

VD

Styrelsen får utse en VD att sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. VD är aktiebolagets ledande tjänsteperson och ansvarar för förvaltningen av den dagliga verksamheten och för att leda och organisera den dagliga verksamheten.

VD får dessutom, även utan styrelsens bemyndigande, vidta åtgärder som med hänsyn till omfattningen och arten av bolagets verksamhet är av ovanligt slag eller av stor betydelse, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. I sådana fall skall styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

VD:n ska alltså leda driften av bolagets rörelse och direkt eller indirekt utöva tillsyn över bolagets befattningshavare. De för driften erforderliga åtgärderna faller i allmänhet inom den löpande förvaltningen. Bedömningen av vad som ingår i den löpande förvaltningen beror till stor del på företagets beskaffenhet och storlek. Verkställande direktör är skyldig att bereda och föredra ärenden inför styrelsen som inte faller under den löpande förvaltningen.

Styrelsen kan när som helst ingripa i den löpande förvaltningen genom att utfärda bindande anvisningar för hur en åtgärd ska handläggas och beslutas. VD:s rätt att sköta den löpande förvaltningen upphör således i den mån styrelsen tar sin bestämmanderätt i anspråk. Styrelsen kan också bemyndiga den verkställande direktören att vidta förvaltningsåtgärder som ligger utanför ramen för den löpande förvaltningen. Denna möjlighet får inte användas i sådan utsträckning att styrelsen inte längre fullgör sin uppgift som överordnat organ.

Den verkställande direktören ansvarar också för att bolagets bokföring skall fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen skall skötas på ett betryggande sätt.

En VD får i praktiken ofta en förhållandevis stark ställning i aktiebolaget med stort inflytande över både strategiska och organisatoriska frågor samt över verksamhetsstyrningen.

Ägardirektiv

Ett ägardirektiv är ett slags styrdokument för bolaget, jämte andra styrdokument så som bolagsordningen. Ägardirektivet kan fungera som ett styrmedel där aktieägarna ger anvisningar till bolagsstyrelsen om visionen för bolaget och hur bolagets förvaltning ska skötas; förväntningar och intentioner på kortare och längre sikt. Ägardirektivet ger ägarna en möjlighet att instruera styrelsen utöver de enskilda besluten vid bolagsstämma. Ett ägardirektiv måste dock normalt antas av stämman för att vara bindande för styrelsen; ägarna måste alltså vara överens.

Aktieägaravtal

Ett aktieägaravtal är en överenskommelse mellan ägarna som rör bolaget men där bolaget inte är part. Avtalet kan reglera sådant som t.ex. hur bolaget ska styras, hur aktier får överlåtas, hur vinst ska fördelas mellan ägarna, hur ev. tvist ska lösas och hur en upplösning av bolaget ska hanteras. Även ett aktieägaravtal kan vara ett styrdokument, på så vis att överenskommelsen mellan ägarna ska inverka på deras styrning av bolaget.

Övriga beslut av ägarna

Beslut som inte inryms i de ovan uppräknade kategorierna är inte bindande för bolaget. Det betyder att ett beslut av en ägarkommuns fullmäktige eller kommunstyrelse som rör bolaget inte är bindande för bolaget. Det är att betrakta som en rekommendation. Beslutet blir bindande först när bolagets styrelse (eller stämman) fattat ett likalydande beslut.

Revision och ansvarsprövning

I ett kommunalt aktiebolag ska finnas minst en lekmannarevisor, som utses av fullmäktige. I ett delägt bolag får ägarna komma överens om ordningen för hur revisor ska utses.

Lekmannarevisorn ska i vart fall utses bland de förtroendevalda revisorerna i någon av kommunerna.

Till sin hjälp i granskningen ska lekmannarevisorn ha en sakkunnig revisor. Denne utses av bolagsstämman. För lekmannarevisorernas granskning gäller kommunallagen, aktiebolagslagen samt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Revisorerna upprättar en granskningsrapport till bolagsstämman och till fullmäktige.

Det är bolagsstämman, inte kommunfullmäktige, som prövar frågan om ansvarsfrihet för bolagets styrelse. Kommunfullmäktige väljer dock normalt ett eller flera s.k. stämmoombud att rösta för kommunens räkning vid stämman. Till stämmoombudet kan även bindande instruktioner utfärdas, inklusive i fråga om ansvarsprövningen.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Liksom för kommunalförbund har kommunstyrelsen i respektive ägarkommun uppsiktsplikt över ett kommunalt aktiebolag. Uppsiktsplikten är dessutom förstärkt, vilket i korthet innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut ska pröva om bolagets verksamhet har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om så kallade nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen har inte per automatik rätt till insyn i bolaget och dess verksamhet. Sådan rätt till insyn får istället styras genom t.ex. ägardirektiv, bolagsordning och/eller instruktioner till bolagets revisorer.

Slutsatser gällande aktiebolag

Gemensam IT-drift i ett aktiebolag gör att större effektivitet i verksamheten kan uppnås än om verksamheten hade bedrivits inom respektive kommuns kommunala organisation. Detta beror bl.a. på att aktiebolag har en tydlig, i lag reglerad, organisation och en tydlig reglering avseende vem som är behörig att vidta vissa åtgärder. Ett aktiebolag kan verkställa sina beslut snabbare, eftersom besluten inte kan överklagas av kommunmedlemmarna genom laglighetsprövning. Aktiebolaget är en associationsform som, då det används för gemensamt ägande, är enkelt att samarbeta inom på grund av aktiebolagslagens tydliga regler om hur ägarna kan styra verksamheten och hur beslut i bolaget ska fattas. I jämförelse med aktiebolag har ett kommunalförbund mindre utvecklade regler för hur de ska styras och vilka beslutsorgan som ska finnas.

Ett aktiebolag är avsett att ha kortare beslutsvägar och vara mer flexibelt än kommunala organ normalt är. Möjligheten att styra bolaget i det dagliga ligger till stor del på dels VD, dels styrelsen. Eftersom kretsen personer som kan väljas till styrelsen är betydligt vidare än avseende kommunalförbund finns möjlighet att tillsätta en styrelse som t.ex. består av både företrädare för kommunernas politiska intressen och sakkunniga inom it etc. Det betyder att ett aktiebolag ger möjlighet till kvickare och, möjligen, sett till verksamheten en mer ändamålsenlig styrning – dock på bekostnad av det politiska inflytandet.

Precis som för kommunalförbund är det av stor vikt för styrningen att utforma bra och välgenomtänkta styrinstrument för aktiebolaget i samband med bildandet, bolagsordning, aktieägaravtal etc.

3. Ekonomi

Hur de ekonomiska förutsättningarna skiljer sig åt för respektive organisationsform är givetvis en central aspekt. Arbetsgruppen har identifierat två huvudsakliga faktorer som spelar in.

- Skattemässiga konsekvenser
- Finansieringsmodell inklusive fördelning av kostnader

Kommunalförbund

Ett kommunalförbund liknar, som nämnts, på många sätt en kommun. Ur ekonomiperspektiv finns dock en viktig skillnad, på så vis att kommunalförbundet inte tar ut skatt. Finansiering måste istället ske på andra sätt. Skattemässigt är förutsättningarna likartade.

Finansiering

Kommunalförbund har inte någon beskattningsrätt. Ett kommunalförbunds verksamhet finansieras istället av de deltagande kommunerna i den mån verksamheten inte är självfinansierad genom uttag av avgifter från kommunmedlemmar eller liknande som nyttjar förbundets tjänster. Normalt sker finansiering i någon utsträckning via medlemsavgifter från medlemskommunerna.

En tänkbar modell för att (helt eller delvis) finansiera förbundets verksamhet är att medlemskommunerna betalar för de tjänster de nyttjar. Beträffande ett sådant upplägg finns dock upphandlingsmässiga aspekter att beakta.

Medlemmarnas ansvar för kommunalförbundets skulder är begränsat till respektive medlems andel, vilket inte behöver hindra medlemmarna från att exempelvis teckna solidarisk borgen för varandras åtaganden.

I ett kommunalförbund har medlemmarna ett slags legalt borgensansvar för förbundets gäld.

Frågorna om när budget ska upprättas och när direktionen ska fastställa budgeten regleras i förbundsordningen.

Skattemässiga konsekvenser

Ett kommunalförbund är inte skattskyldigt. Det betyder att ur skatteperspektiv är omständigheterna samma som om it-driften förlagts i egen förvaltning. Kommunalförbundet skattar inte på varken inkomster i form av avgifter eller annan ersättning för de tjänster som erbjuds eller på medlemsavgifterna från kommunerna.

Aktiebolag

Ett aktiebolags finansiering följer normalt dess affärsmodell, vilken i sin tur normalt innefattar att inbringa inkomster från externa källor – att sälja en produkt eller tjänst till någon annan till ett högre pris än kostnaden för bolaget. För kommunala aktiebolag skiljer sig förutsättningarna, eftersom självkostnadsprincipen som utgångspunkt gäller. Vad gäller ett kommunalt it-aktiebolag är dessutom kundgruppen ägarna själva, vilket ytterligare kan försvåra en strategisk finansiering.

Finansiering

Ett aktiebolags syfte är normalt ungefär att generera vinst åt sina ägare. För ett kommunalt bolag med ett annat syfte följer också andra sätt att finansiera verksamheten m.m.

Det kommunala bolagets kunder blir dess ägare, alltså de som samtidigt ska äga och styra bolaget samt nyttja it-aktiebolagets tjänster. En möjlig finansieringsmodell, i vart fall för den

löpande verksamheten, är alltså att de som nyttjar it-aktiebolagets tjänster betalar för de tjänster de nyttjar, likt tjänsteköp från andra bolag fungerar. För ett sådant upplägg finns dock upphandlingsmässiga aspekter att beakta.

Ett annat sätt att öka ett bolags eget kapital är genom s.k. aktieägartillskott. Syftet med ett aktieägartillskott är i regel att förbättra ett bolags finansiella ställning. Aktieägarna kan lämna tillskott för att t.ex. undvika en situation med kapitalbrist. Aktieägartillskott är inte reglerat, men sker normalt i form av pengar, med eller utan villkor. Ett beroende av aktieägartillskott för bolagets bestånd är inte en hållbar affärsmodell för att finansiera den löpande verksamheten, men det kan vara ett tillvägagångssätt i händelse av ett tillfälligt behov att öka bolagets kapital. Det skulle kunna vara i samband med större investeringar. Ett villkorat tillskott kan även i viss utsträckning utgöra ett kontrollmedel.

Det är även möjligt att som aktieägare låna ut pengar till bolaget, t.ex. då bolaget ska göra större investeringar. Ett lån förbättrar inte bolagets finansiella ställning, eftersom intäkten motsvaras av en skuld, men förbättrar likviditeten i bolaget på kortare sikt.

Skattemässiga konsekvenser

Bolag är föremål för bolagsskatt på ev. vinst. Bolagsskatten är 20,6 %. Detta gäller även bolag som ägs av kommun(er).

De avgifter och den ersättning för tjänster som ägarna betalar till it-aktiebolaget kan alltså komma att bli en skattepliktig inkomst för bolaget. Det betyder att en andel av den budget som ska finansiera it-driften kan komma att gå till skatt, till skillnad från om it-driften skulle förläggas i ett kommunalförbund.

Tillskott i form av aktieägartillskott är dock normalt inte en skattepliktig inkomst för bolaget.

4. Insyn

I följande avsnitt analyseras hur insynen i it-bolaget kommer att skilja sig beroende av vilken organisationsform som väljs. Med insyn avses transparens – möjligheten att få tillgång till bolagets handlingar och uppgifter – men också insyn i bemärkelsen möjlighet till inblick i verksamheten för utövande av kontroll. Rapporten kommer därför att i det följande utveckla vad som gäller för:

- Allmänhetens möjlighet till insyn
- Ägarnas/medlemmarnas möjlighet till insyn

Allmänhetens möjlighet till insyn - kommunalförbund

Ett kommunalförbund är en myndighet som omfattas av tryckfrihetsförordningens bestämmelser och offentlighetsprincipen. Även offentlighets- och sekretesslagen (OSL) är tillämplig. Ett kommunalförbund ska normalt tillämpa samma sekretessbestämmelser som motsvarande verksamhet i kommunens egen förvaltning. Det innebär alltså att allmänheten har rätt att ta del av handlingar och uppgifter hos kommunalförbundet i samma utsträckning som hos en kommun.

Allmänhetens rätt till insyn är alltså samma som om kommunalförbundets verksamhet förlagts i kommunens egen förvaltning.

Att allmänhetens rätt till insyn i it-bolaget är god bedömer arbetsgruppen är positivt av flera skäl. En transparens i den offentliga verksamheten gynnar allmänhetens förtroende för myndigheterna och främjar demokratin. Samtidigt är möjligen behovet av insyn ur allmänhetens och mediernas synpunkt mindre vad gäller it-drift än verksamhet som ligger närmare kommuninvånarna. Allmänintresset bör rimligen vara större för verksamheter som är av med direkt betydelse för den enskilde (t.ex. skola, äldreomsorg och socialtjänst) än för verksamheter som utgör kommuninterna stödfunktioner.

Medlemmarnas möjlighet till insyn - kommunalförbund

Medlemskommunerna har, givetvis, möjlighet att ta del av de uppgifter och handlingar som är offentliga – precis som vem som helst.

Därutöver har medlemmarna den naturliga insyn som följer av att medlemskommunerna är representerade i förbundets direktion genom de representanter som valts för respektive kommun. Kretsen av personer som är valbara är dessutom, som redogjorts för ovan, begränsad till personer som redan är förtroendevalda inom medlemskommunen. Det finns således ett mer direkt samband mellan uppdraget i förbundets direktion och uppdraget i medlemskommunens fullmäktige.

Därutöver kan medlemskommunerna i förbundsordningen reglera exempelvis vilken typ av uppgifter som ska delas med medlemskommunerna, regelbundet eller vid förfrågan.

Det är vanligt att fullmäktige i respektive medlemskommun låter representanter för förbundet, t.ex. förbundsdirektör, få yttranderätt då fullmäktige behandlar frågor som rör förbundet och/eller med regelbundenhet. Det bereder samtliga fullmäktigeledamöter en möjlighet att förhöra sig om förbundets verksamhet.

Kommunstyrelsens uppsikt över förbundet är också en källa till insyn, men även den måste alltså regleras särskilt.

Allmänhetens möjlighet till insyn - aktiebolag

Tryckfrihetsförordningens regler om rätten att ta del av allmänna handlingar och offentlighetsprincipen gäller som utgångspunkt inte i aktiebolag. Ett aktiebolag som helt eller till övervägande del ägs av kommuner kommer dock att omfattas av såväl tryckfrihetsförordningen som OSL. Vad gäller OSL är det i huvudsak samma sekretessbestämmelser som är tillämpliga i ett kommunalt aktiebolags verksamhet som om samma verksamhet bedrivits i egen förvaltning. Det finns dock en skillnad, vilket är att ett kommunalt aktiebolag har större möjligheter att tillämpa sekretessbestämmelser som rör affärshemligheter. Det betyder att något fler uppgifter skulle kunna komma att omfattas av sekretess än om samma verksamhet bedrivits i egen förvaltning. Det är dock en grad- och inte artskillnad.

Kommunala aktiebolag kan vara mer benägna att sekretessbelägga uppgifter och handlingar jämfört med motsvarande verksamhet i egen förvaltning. Det finns en tendens att bedöma fler uppgifter som känsliga för bolagets affärsmässiga verksamhet. Detta inverkar negativt på allmänhetens möjlighet till insyn. För ett kommunalt it-aktiebolag vars kundkrets utgörs enbart

av ägarna bör dock den risken vara förhållandevis liten. Om tjänsterna inte ska erbjudas till allmänheten och/eller i konkurrens med andra aktörer på marknaden är risken för skada för affärsverksamheten obefintlig. Arbetsgruppens bedömning är därför att allmänhetens möjlighet till insyn bör vara densamma som om bolagets verksamhet förlagts i kommunens egen förvaltning.

Ägarnas möjlighet till insyn – aktiebolag

I aktiebolagslagen finns regler om aktieägares insyn. Där anges att styrelsen och VD, på förfrågan av någon aktieägare, ska lämna upplysningar om förhållanden som kan inverka på bedömningen av ett ärende på dagordningen och förhållanden som kan inverka på bedömningen av bolagets ekonomiska situation. Denna rätt gäller i samband med bolagsstämman och endast om det kan ske utan väsentlig skada för bolaget. Det är VD och/eller styrelsen som gör den bedömningen.

För aktiebolag med färre än 10 ägare finns en något utökad rätt till insyn. Där ska varje aktieägare beredas tillfälle att ta del av räkenskaper och andra handlingar som rör bolagets verksamhet, i den omfattning det behövs för att aktieägaren skall kunna bedöma bolagets ställning och resultat eller ett visst ärende som skall behandlas vid bolagsstämman.

Insyn med stöd i nu nämnda bestämmelser gäller alltså inte bolaget och dess verksamhet i allmänhet, utan specifikt bolagets ekonomiska ställning samt ärenden som ska behandlas vid bolagsstämman.

Kommunstyrelsen har, som nämnts, förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala bolagen. Det är ett ansvar som åvilar kommunstyrelsen, men som inte automatiskt motsvaras av någon rätt till insyn. Sådan rätt måste istället regleras i för bolaget bindande styrdokument, t.ex. bolagsordning eller ägardirektiv. Ägarna måste därför överväga i vilken utsträckning regler om inspektionsrätt, rapportering och redovisning ska tas in i ett sådant styrdokument.

Det är tänkbart att genom t.ex. aktieägardirektiv införa närvarorätt vid bolagsstämman för någon annan än stämmoderen, styrelsen, VD och revisorerna. Det kan t.ex. vara kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ledamöter, massmedia eller kommunmedborgare i största allmänhet som ges rätt att närvara. Om stämman beslutar det, kan dock även sådana personer avvisas oavsett vad som framgår i aktieägardirektiv.

Viktigt att känna till är att styrelsens medlemmar och VD som utgångspunkt har tystnadsplikt för uppgifter som rör bolagets förhållanden. Detta beror på att företagsledningen betraktas som s.k. syssломän i förhållande till bolaget, vilket i sin tur medför att en rad bestämmelser i olika lagstiftning blir tillämplig. Det innebär alltså att en ägarkommuns representanter i styrelsen inte är fria att dela de uppgifter de får ta del av vid styrelsens sammanträden med andra eller i andra kommunala organ. En person som både är ledamot i aktiebolagets styrelse och i kommunstyrelsen får alltså inte fritt dela uppgifter hänförliga till bolaget med kommunstyrelsen i övrigt. Gränsdragningen mellan å ena sidan företagsledningens tystnadsplikt och å andra sidan offentlighetsprincipen är fin och svårnavigerad. Det krävs god juridisk kompetens för att navigera rätt.

Utöver vad som nu sagts har givetvis ägarkommunerna samma rätt att ta del av offentliga handlingar och uppgifter som vem som helst.

5. Lagregler

Kommunalförbund

Ett kommunalförbund lyder som utgångspunkt under kommunallagens bestämmelser. Det betyder alltså att kommunallagens regler gäller även för kommunalförbundets verksamhet. Kommunallagens regler berör dock främst ramarna för den kommunala verksamheten samt organisatoriska och administrativa frågor. I övrigt är det främst dels speciallagstiftning som berör den verksamhet som överlämnats till förbundet samt avtal och överenskommelser mellan medlemmarna som styr verksamheten.

I vissa fall kan samverkan i kommunalförbund ge upphov till speciella frågor som inte kan lösas genom en tillämpning av de regler som i dag finns i kommunallagen. De får då lösas på annat sätt, t.ex. genom föreskrifter i förbundsordningen. Genom sådana föreskrifter kan medlemmarna i viss utsträckning bestämma att avvikelser från kommunallagen ska gälla. Så är t.ex. fallet beträffande mandattider, där medlemmarna i förbundsordningen kan bestämma mandattiden inom ramen för fyra år.

Ett kommunalförbund är en myndighet. Det innebär att det offentlighetsrättsliga regelverket i allt väsentligt är tillämpligt även på kommunalförbund; t.ex. förvaltningslagen och bestämmelserna om överklagande av förbundets beslut.

En rimlig utgångspunkt är att den lagstiftning som hade varit tillämplig om it-driften förlagts i kommunens egen förvaltning kommer att vara tillämplig även i ett kommunalförbund.

Med tanke på föremålet för verksamheten som nu är aktuellt, it-drift, är de offentlighetsrättsliga reglernas tillämplighet sannolikt mindre intressant. Det är inte den typ av frågor som mynnar ut överklagbara beslut som är centrala i verksamheten – i vart fall inte utöver ev. laglighetsprövning enligt kommunallagen. Central lagstiftning för it-driften att förhålla sig till är mer sannolikt t.ex. GDPR, NIS 2, säkerhetsskyddslagen och annan lagstiftning som är tillämplig alldeles oavsett i vilken organisationsform verksamheten bedrivs.

Aktiebolag

Till skillnad från kommunalförbund är aktiebolag som utgångspunkt inte myndigheter. Det betyder att offentlighetsrättslig lagstiftning, som t.ex. förvaltningslagen, som utgångspunkt inte är tillämplig. Det är dock möjligt för ägarkommunerna att ta in bestämmelser om att grundläggande förvaltningsrättsliga principer ska tillämpas av ett hel- eller delägt bolag i t.ex. bolagsordningen eller aktieägardirektiv.

Att aktiebolag inte är offentlighetsrättsliga subjekt, myndigheter, innebär att möjligheten att överklaga dess beslut försvinner. Det är inte möjligt för ägarkommunerna att genom styrmedel skapa en överklagbarhet. Den kontrollfunktion som möjligheten till laglighetsprövning utgör försvinner alltså. Samma resonemang som gällande kommunalförbund bör dock gälla även här; intresset av möjlighet till överprövning av frågor kopplat till it-drift är sannolikt mindre än vad gäller frågor som ligger närmare kommunmedlemmarna. Förlusten är av det skälet av mindre vikt.

Precis som sagts ovan för kommunalförbund lär den mest centrala lagstiftningen för ett it-aktiebolag vara sådan som är tillämplig alldeles oavsett i vilken organisationsform verksamheten bedrivs och som har ett närmare samband med it-verksamheten som sådan.

Utöver det kommer ett aktiebolag att omfattas av annan lagstiftning så som aktiebolagslagen, aktiebolagsförordningen och årsredovisningslagen. För de förtroendevalda som ska representera ägarkommunerna och för de tjänstepersoner som eventuellt ska bistå med stödverksamhet till it-aktiebolaget kan därför krävas utbildningsinsatser i aktuella rättsområden.

6. Upphandling

Ansatsen är att it-bolaget ska kunna sälja tjänster till kommunerna och övriga enheter inom kommunens organisation och samtidigt köpa stödtjänster från kommunerna. För att kunna analysera möjligheterna måste först en genomgång av förutsättningarna ur upphandlingsperspektiv gås igenom.

Anskaffning av varor eller tjänster omfattas av upphandlingsplikt

När en myndighet ska göra någon typ av anskaffning av varor eller tjänster gäller som utgångspunkt att lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) är tillämplig på anskaffningen. Det betyder att inköpet måste konkurrensutsättas genom att anskaffningen sker enligt ett särskilt förfarande, det som i dagligt tal brukar kallas för en upphandling.

Med upphandling avses enligt lag de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller byggtreprenader genom tilldelning av kontrakt.

LOU är tillämplig även när offentliga juridiska personer köper varor eller tjänster av varandra, så länge det inte finns ett tillämpligt undantag i lagstiftningen. Det betyder att de kommuner och kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund som skulle köpa varor eller tjänster av ett gemensamt it-bolag eller förbund inte kan göra det utan att först konkurrensutsätta inköpet och låta andra potentiella leverantörer få möjlighet att lämna anbud. Den upphandlande myndigheten måste då ge kontraktet – köpa in varan eller tjänsten – av den som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Det skulle alltså kunna vara någon annan leverantör än det egna bolaget/förbundet.

Om inköp ska kunna ske direkt från it-bolaget/förbundet, utan konkurrensutsättning (dvs. utan ”upphandling”), måste det finnas ett undantag i LOU som är tillämpligt på situationen.

Undantag från LOU för intern upphandling (Teckal-undantaget)

Vad gäller kommunernas, de kommunala bolagen och stiftelsernas samt kommunalförbundets möjlighet att, utan föregående konkurrensutsättning, köpa varor eller tjänster från IT-samverkan gäller följande. I 3 kap. 13 § LOU finns ett undantag från lagens tillämpningsområde för s.k. intern upphandling. En upphandling ska enligt bestämmelsen anses vara en intern upphandling om:

1. den upphandlande myndigheten gemensamt med andra upphandlande myndigheter utövar kontroll över motparten motsvarande den som myndigheterna utövar över sina egna förvaltningar,
2. motparten utför mer än 80 procent av sin verksamhet, bestämt enligt 16 §, för myndigheternas räkning eller för andra sådana juridiska personer eller organ som avses i 11 § och som myndigheterna utövar kontroll över, och

3. det inte finns något direkt privat ägarintresse i motparten.

Upphandlande myndigheter ska anses utöva sådan gemensam kontroll som avses i första stycket 1, om

1. motpartens beslutsorgan består av representanter från samtliga myndigheter,
2. myndigheterna tillsammans har ett avgörande inflytande över motpartens strategiska mål och viktiga beslut, och
3. motparten inte har något eget intresse som strider mot myndigheternas intressen.

På motsvarande sätt finns i 3 kap. 14 § LOU en undantagsbestämmelse som kan vara tillämplig på den omvända situationen, alltså IT-samverkans möjlighet att, utan föregående konkurrensutsättning, köpa in varor eller tjänster från kommunerna, de kommunala bolagen och stiftelserna samt kommunalförbundet.

Kontrollkriteriet

För att det s.k. kontrollkriteriet i 3 kap. 13 § 1 p. ska vara uppfyllt krävs att den upphandlande myndigheten (eventuellt tillsammans med andra upphandlande myndigheter) utövar en faktisk kontroll över leverantören. Enligt LOU-direktivet som den svenska lagstiftningen bygger på ska kontrollkriteriet anses vara uppfyllt om samtliga av följande villkor är uppfyllda:

- Den kontrollerade juridiska personens beslutsorgan består av representanter från samtliga deltagande upphandlande myndigheter. Enskilda representanter får företräda flera eller samtliga av de deltagande upphandlande myndigheterna.
- Dessa upphandlande myndigheter har tillsammans ett avgörande inflytande såväl över den kontrollerade juridiska personens strategiska mål som över dess viktiga beslut.
- Den kontrollerade juridiska personen har inget eget intresse som strider mot de kontrollerande upphandlande myndigheternas intressen.

För tillämpningen av kontrollkriteriet finns en viktig skillnad mellan att låta ett kommunalförbund respektive ett aktiebolag stå för den gemensamma IT-driften.

Upphandling och kommunalförbund

Ett kommunalförbund är en associationsform där endast kommuner kan vara medlemmar. Ett kommunalt (aktie)bolag, en stiftelse eller ett annat kommunalförbund kan inte vara medlemmar eller på något annat sätt tillförsäkras en möjlighet att styra över ett kommunalförbund. Det finns alltså inget sätt att uppfylla kontrollkriteriet i relationen mellan ett kommunalförbund och ett bolag, en stiftelse eller ett annat kommunalförbund.

Det betyder i sin tur att det inte är möjligt för ett bolag, en stiftelse eller ett kommunalförbund att köpa in varor eller tjänster från ett kommunalförbund utan föregående upphandling. Om utgångspunkten är att även andra juridiska personer inom GGVBH:s respektive kommunkoncern ska kunna köpa varor och tjänster från det gemensamma IT-samverkan utan föregående upphandling är det alltså inte möjligt att välja kommunalförbund som associationsform.

Upphandling och aktiebolag

Vad gäller ett IT-bolag i form av ett aktiebolag i förhållande till kontrollkriteriet har utredningen nått följande slutsatser.

Ett aktiebolag ägs av sina aktieägare. En, något förenklad¹, utgångspunkt är att aktieägarna har inflytande över bolaget motsvarande dess andel av de totala antalet aktier. I princip vem som helst kan äga aktier, fysiska såväl som juridiska personer. Kommuner, aktiebolag, stiftelser och kommunalförbund kan alla äga aktier i ett gemensamt IT-aktiebolag och kan således skaffa sig en ägarposition i förhållande till bolaget. På så vis kan en del i kontrollkriteriet uppfyllas. Det är utredarnas bedömning att det är av underordnad betydelse hur stor andel av aktierna i IT-bolaget respektive kommunalt organ äger, det viktiga är att alla har ett direkt ägande (dvs. ett indirekt ägande på så vis att "moderkommunen" äger aktier i bolaget och att den upphandlande myndigheten och IT-samverkan på så vis står under kontroll av samma moderkommun räcker inte).

Utöver ägarförhållandena ska också den faktiska styrningen av IT-samverkan vara sådan att dess styrelse består av representanter från samtliga deltagande upphandlande myndigheter. Enskilda representanter får företräda flera eller samtliga av de deltagande upphandlande myndigheterna. Detta kriterium kan uppfyllas genom att det föreskrivs i IT-bolagets bolagsordning hur styrelsen ska utses, 8 kap. 8 § ABL, och att varje upphandlande myndighet väljer en representant för myndigheten till bolagets styrelse. En och samma person kan väljas att representera flera upphandlande myndigheter, men var och en av de upphandlande myndigheterna måste själv välja den personen som sin representant. Det är inte tillräckligt att t.ex. kommunfullmäktige respektive kommun väljer en person att representera kommunkoncernens samtliga upphandlande myndigheter.

Utöver ägandeförhållanden och representation i styrelsen ska, för att kontrollkriteriet ska vara uppfyllt, de upphandlande myndigheter tillsammans ha ett avgörande inflytande såväl över den kontrollerade juridiska personens strategiska mål som över dess viktiga beslut. Utredarna bedömer att denna förutsättning kan tillgodoses genom flera samverkande faktorer som alla har stöd i lag; utformandet av bolagsordning, ägardirektiv och andra instruktioner, vilka beslut som ska fattas av bolagsstämman (dvs. direkt av aktieägarna) samt hur stort beslutsmandat styrelse respektive VD har.

Verksamhetskriteriet

För att verksamhetskriteriet ska vara uppfyllt ska IT-samverkan utföra mer än 80 % av sin verksamhet för de kontrollerande upphandlande myndigheternas räkning eller för andra juridiska personer som samma upphandlande myndigheter utövar kontroll över.

Verksamhetsandelen ska beräknas på grundval av den genomsnittliga totala omsättningen fråga om varor, tjänster och byggtreprenader under de tre år som föregår tilldelningen av ett kontrakt eller på grundval av annat lämpligt verksamhetsbaserat mått grundat på uppgifter från samma tidsperiod.

När omsättningen, eller det alternativa verksamhetsbaserade måttet såsom kostnader, för de föregående tre åren inte är tillgängliga på grund av tidpunkten för den berörda juridiska personens eller upphandlande myndighetens etablering eller inledandet av verksamheten, är det tillräckligt att företaget kan påvisa att verksamhetsmålet är trovärdigt, särskilt genom prognoser för verksamheten.

¹ Detta påverkas bl.a. av huruvida det finns olika aktieslag i bolaget och om de olika aktieslagen medför olika röstvärde vid bolagsstämma.

Syftet är att säkerställa att upphandlingslagstiftningen tillämpas i de fall då ett företag som kontrolleras av en eller flera myndigheter är aktivt på marknaden utanför den kontrollerande ägarens (eller ägarnas) uppdrag till företaget, och fritt konkurrerar med andra företag. Om företagets tjänster huvudsakligen är avsedda för den eller de upphandlande organisationer som kontrollerar företaget anses det inte finnas skäl för att ställa krav på konkurrensutsättning enligt upphandlingslagstiftningen vid avtal med dessa upphandlande organisationer.

Det kan konstateras att avsikten är att den gemensamma IT-samverkans hela verksamhet ska utföras på uppdrag av och för de kontrollerande, upphandlande myndigheternas räkning. Utgångspunkten är att verksamheten inte till någon del ska inriktas mot en extern marknad, utanför ägarkommunernas respektive kommunkoncern. Det bör utifrån detta vara rimligt att anta att mer än 80 %, upp till 100 %, av verksamhetens omsättning kommer att härröra från transaktioner med någon av de upphandlande, kontrollerande myndigheterna och för deras räkning.

Det sagda innebär också att förutsättningen i 3 kap. 13 § 1 st. 3 p. om avsaknad av privat ägarintresse i IT-bolaget är uppfyllt.

Köp av stödtjänster

Utöver att it-aktiebolaget ska kunna sälja sina tjänster till respektive kommuns kommunkoncern finns önskemålet att bolaget i sin tur ska kunna köpa stödtjänster från någon eller flera av kommunerna.

För de köpen är undantaget för intern upphandling inte tillämpligt. Det följer uttryckligen av förarbetena till lagen att bestämmelsen är tillämplig endast om moderföretaget (den kontrollerande motparten) är enda kontrollerande myndighet. Om kontrollen över dotterföretaget (den upphandlande myndigheten) utövas av moderföretaget tillsammans med andra myndigheter som är att anse som upphandlande myndigheter, så finns det alltså inte förutsättningar att med stöd i detta undantag undanta upphandlingen från LOU. Det finns inte heller någon annan bestämmelse som rör nu aktuell upphandlingssituation och som motsvarar undantaget för intern upphandling, prop. 2015/16:195 s. 962.

Utredningsgruppen har inte heller kunnat identifiera något annat undantag som är tillämpligt på dessa köp.

Det betyder att it-bolaget inte kan köpa stödtjänsterna från kommunerna utan upphandling. Om värdet på stödtjänsten/tjänsterna understiger aktuell direktupphandlingsgräns, f.n. 700 tkr, är bolaget dock väsentligen friare att bestämma hur köpet ska ske. Principerna i LOU om likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet ska dock tillämpas. Normalt har varje upphandlande myndighet en riktlinje som anger hur direktupphandlingar ska göras.

7. Slutsatser

Arbetsgruppen har i denna rapport gått igenom de två organisationsformerna kommunalförbund och aktiebolag ur ett antal perspektiv. Dessa har varit styrning och organisation, ekonomi, insyn, lagregler och upphandling.

Slutsatsen är i huvudsak att det finns för- och nackdelar med de olika organisationsformerna. De utgångspunkter vi fått i arbetet medför dock en tvingande avgränsning. Utgångspunkterna var i korthet att it-bolaget ska kunna köpa och sälja tjänster till både kommuner och kommunala bolag, stiftelser etc., samt att organisationen ska förläggas i en fristående organisation utan hemvist i en kommun. Utifrån detta finner arbetsgruppen att ett it-aktiebolag ur juridiskt perspektiv är den enda lämpliga organisationsformen. Skälet till det är i huvudsak upphandlingslagstiftningen.

Om kommunerna beslutar att inleda samverkan i form av ett it-aktiebolag måste en tillfredsställande ägarstyrning noga utformas. För att inte tappa styrningen av en central stödfunktion, som it-drift, är det av stor vikt att i förväg noga överväga vilka mjuka respektive hårda styrmedel som kan och bör nyttjas (ägardialoger, utformning av bindande styrdokument för bolaget, säkerställande av möjlighet till insyn, budgetprocess, finansieringsmodell etc.).

A photograph of modern apartment buildings at dusk. The buildings have large windows and balconies, some with glass railings. The sky is a deep blue, and the interior lights of the buildings are on, creating a warm glow. In the foreground, there is a paved walkway with a metal railing and some small, dark, cylindrical bollards. The overall scene is a modern urban environment.

Rapport GGW

IT-infrastruktur - Organisation och drift

Gislaved, Gnosjö, Värnamo, Vaggeryd
2026-05-04, v 5.0

Stefan Simicic / Gustav Nilsson

ATERA

Agenda

- **Bakgrund och syfte**
- **Nulägesanalys**
 - IT-infrastruktur i de fyra kommunerna
 - Nyligen genomförda och kommande investeringar
 - Identifierade utmaningar och möjligheter
- **Vägen framåt - Alternativa vägval**
 - Nytt eller befintligt datacenter
 - Business case och förväntade effekter
 - Risk- och sårbarhetsanalys, Pros/Cons
 - Analys kommunernas befintliga datacenter
 - Sammanfattande bedömning
- **Faser och genomförandeplan**
 - Transition och faser
 - Kritiska framgångsfaktorer
- **Föreslagen organisation och roller**
 - Organisationsträd, bemanning, kompetens och samverkan

ATEA

Bakgrund

Kommuner står inför växande utmaningar inom IT med ökade krav på säkerhet, regelefterlevnad, kostnadseffektivitet och kompetensförsörjning.

För att möta dessa utmaningar behöver kommunerna skapa en mer effektiv, säker och hållbar IT-verksamhet.

ATERA

Uppdrag

- Genomföra en kartläggning och ta fram ett inventeringsunderlag tillsammans med respektive kommun för att kunna presentera både muntligt och skriftligt en lämplig arkitektur för datacenter, nät, plattformar och klienter, administrationsverktyg och arbetsmodeller, hallplanering och SLA-nivåer för samverkan inom IT-drift mellan kommunerna Gislaved, Gnosjö, Värnamo, Vaggeryd.
- Ta fram en övergripande genomförandestrategi och logik inkl. organisation, resursbehov.
- Delta på plats som expert vid 4-5 strategimöten inom IT-samverkan.
- Presentation av rapport ska ingå i uppdraget för arbetsgruppen på plats i regionen.

Ingångsvärde

Idag arbetar varje kommun med sin egen IT-infrastruktur, med olika system, processer och resurser. Det innebär utmaningar kring säkerhet, kompetensförsörjning och effektivitet.

Men tänk er att i framtiden kunna:

- Leverera digitala tjänster snabbt och säkert till medborgare och verksamheter, oavsett kommungräns
- Dra nytta av gemensam kompetens och moderna plattformar för att möta nya krav på cybersäkerhet, AI och automatisering
- Skapa en robust, flexibel och kostnadseffektiv IT-organisation som stärker både samhällsnytta och affärsnytta
- Vara en attraktiv arbetsgivare för IT-specialister och driva innovation tillsammans

Nuläge

IT-infrastruktur

ATEA

Fokus på IT-drift

IT-Drift

Loggning och övervakning

Patchning

Backup och restore

Incidenthantering

Säkerhet

Integration

Autentisering

Identitet

Federering

Plattformer

Datorer

Mobiler och plattor

OS

Standardapplikationer

Digital arbetsplats

Datacenter

Serverar

Nätverk

Lagring

IT-infrastruktur

Livscykelhantering hårdvara och licenser

Teknisk support och servicedesk

Verksamhet

Behov 1

Behov ..n

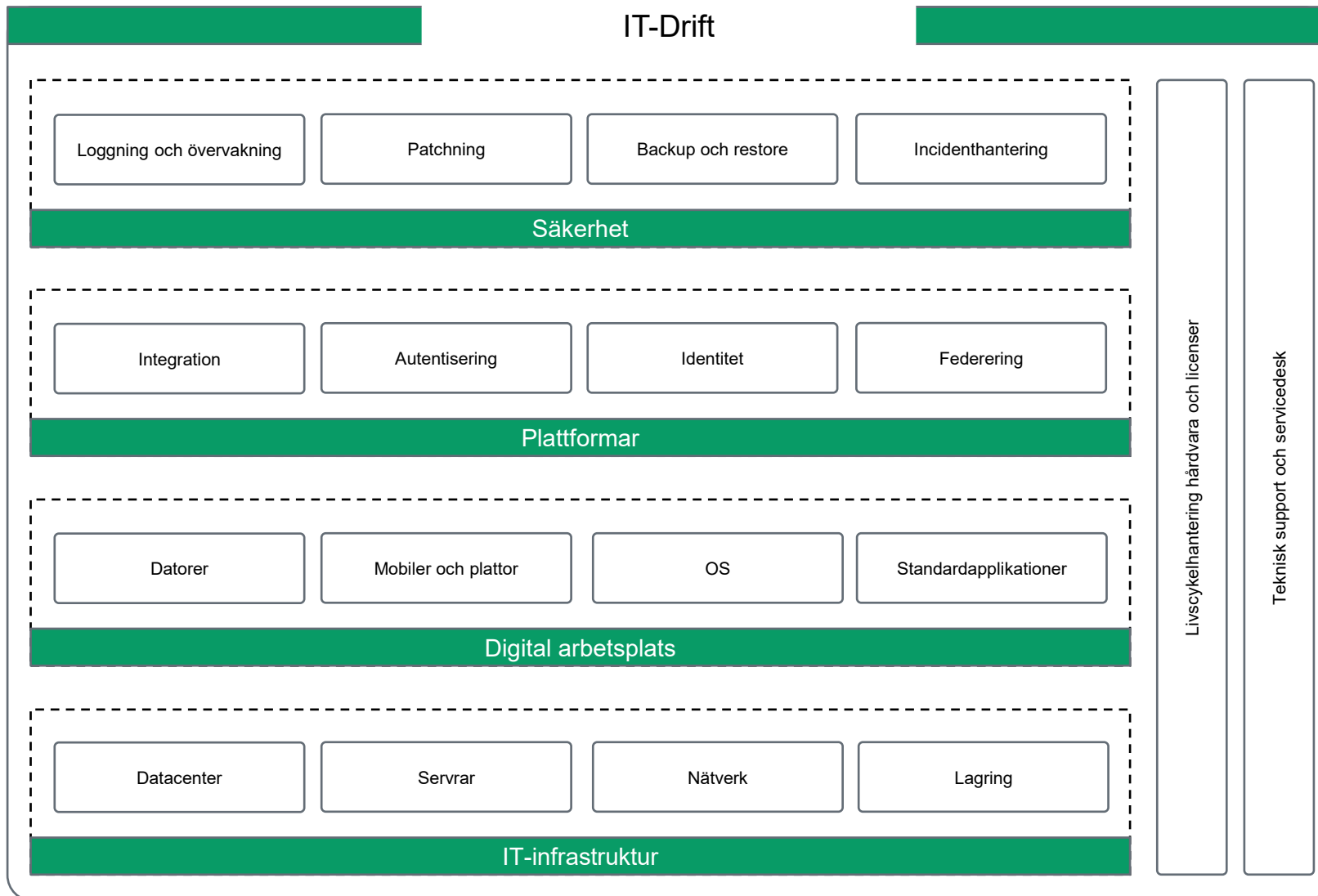
Verksamhetsbehov / utv.

System 1

System ..n

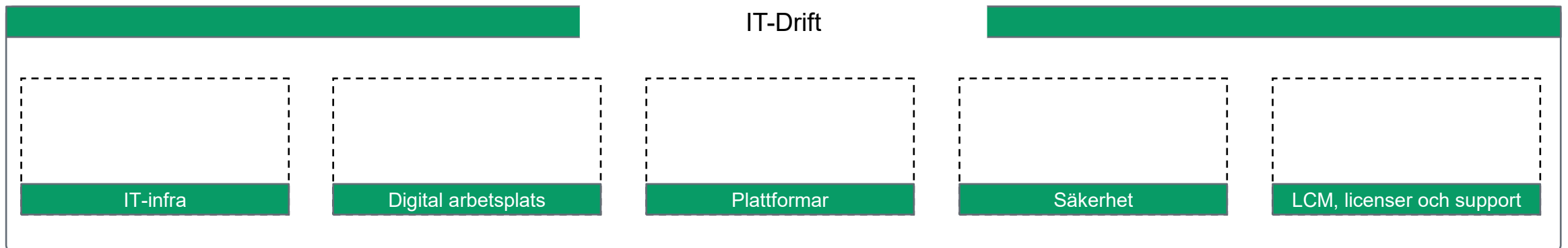
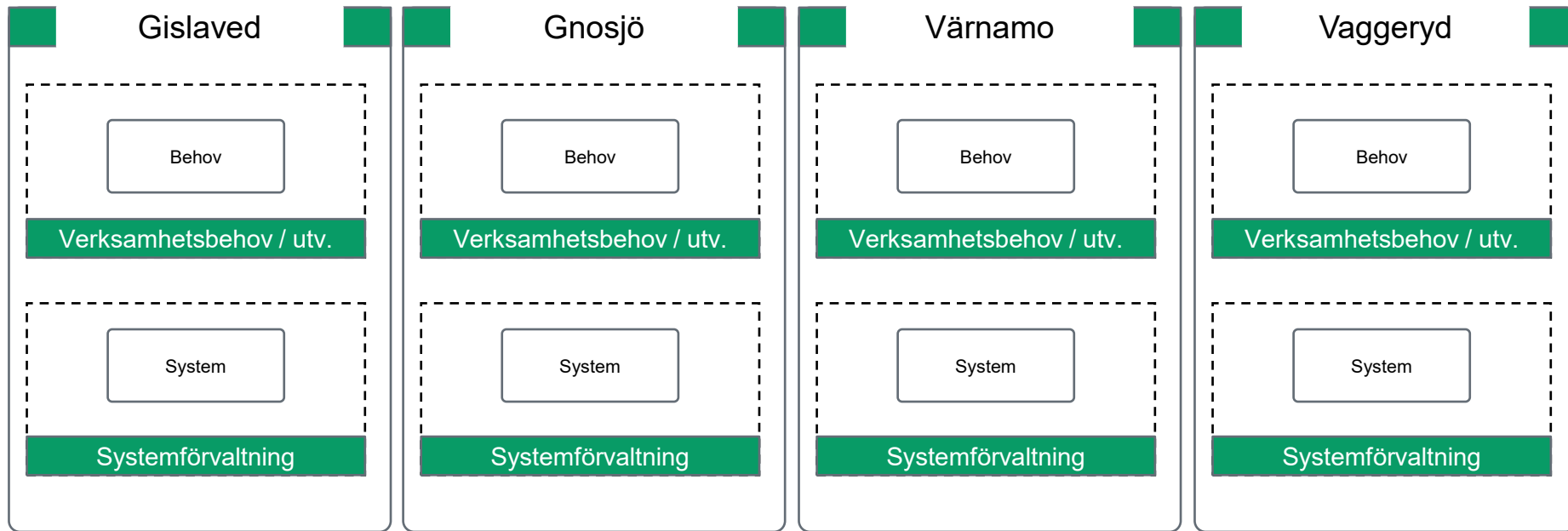
Systemförvaltning

Definition IT-drift

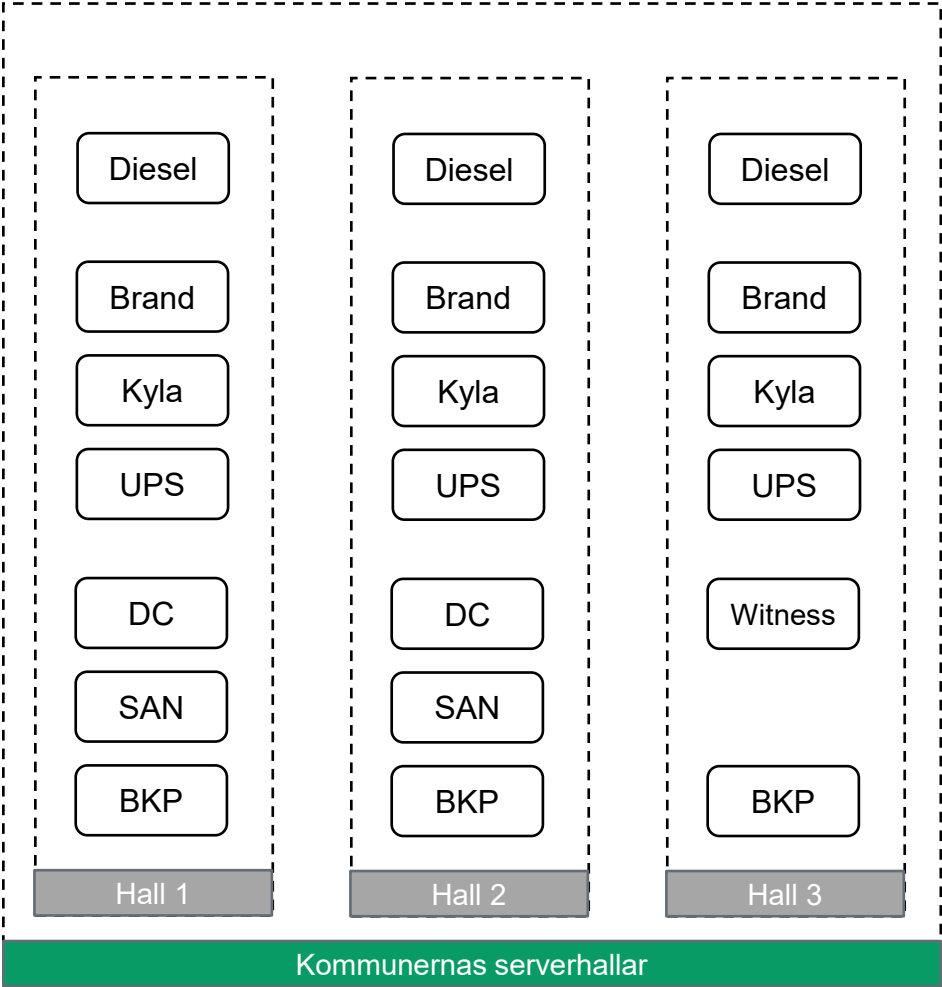

IT-drift omfattar de tekniska och operativa funktioner som krävs för att säkerställa kommunens IT-infrastruktur, plattformar och grundläggande tjänster fungerar stabilt, säkert och effektivt.

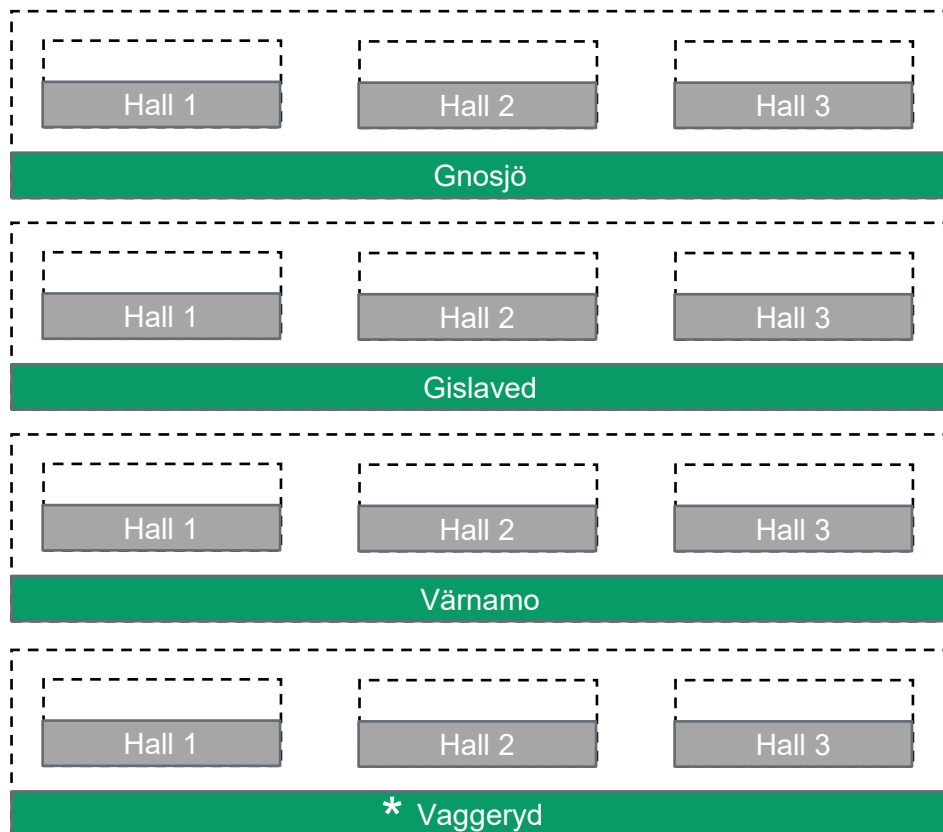
ANSVARSFÖRDELNING

Serverhallar - principbild

SERVERHALLAR - NULÄGE

NULÄGE

Teknisk standard

Varje kommun har tre serverrum med modern och välfungerande infrastruktur för drift av lokala IT-system. Rummen är utrustade med effektiv kylning, UPS-system och dieseldrivna reservkraftsaggregat som säkerställer hög tillgänglighet även vid elavbrott. Den tekniska miljön håller en god standard med stabila racklösningar, korrekt kablagehantering och tillfredsställande fysisk säkerhet.

Drift och redundans

Driften av serverrummen hanteras av respektive kommuns egen IT-organisation. Varje kommun har utformat sina egna rutiner för drift, övervakning och larmhantering. Redundanslösningar finns mellan varje kommuns respektive serverrum. Backup sker lokalt och återställningsprocesser är anpassade efter den egna verksamhetens behov.

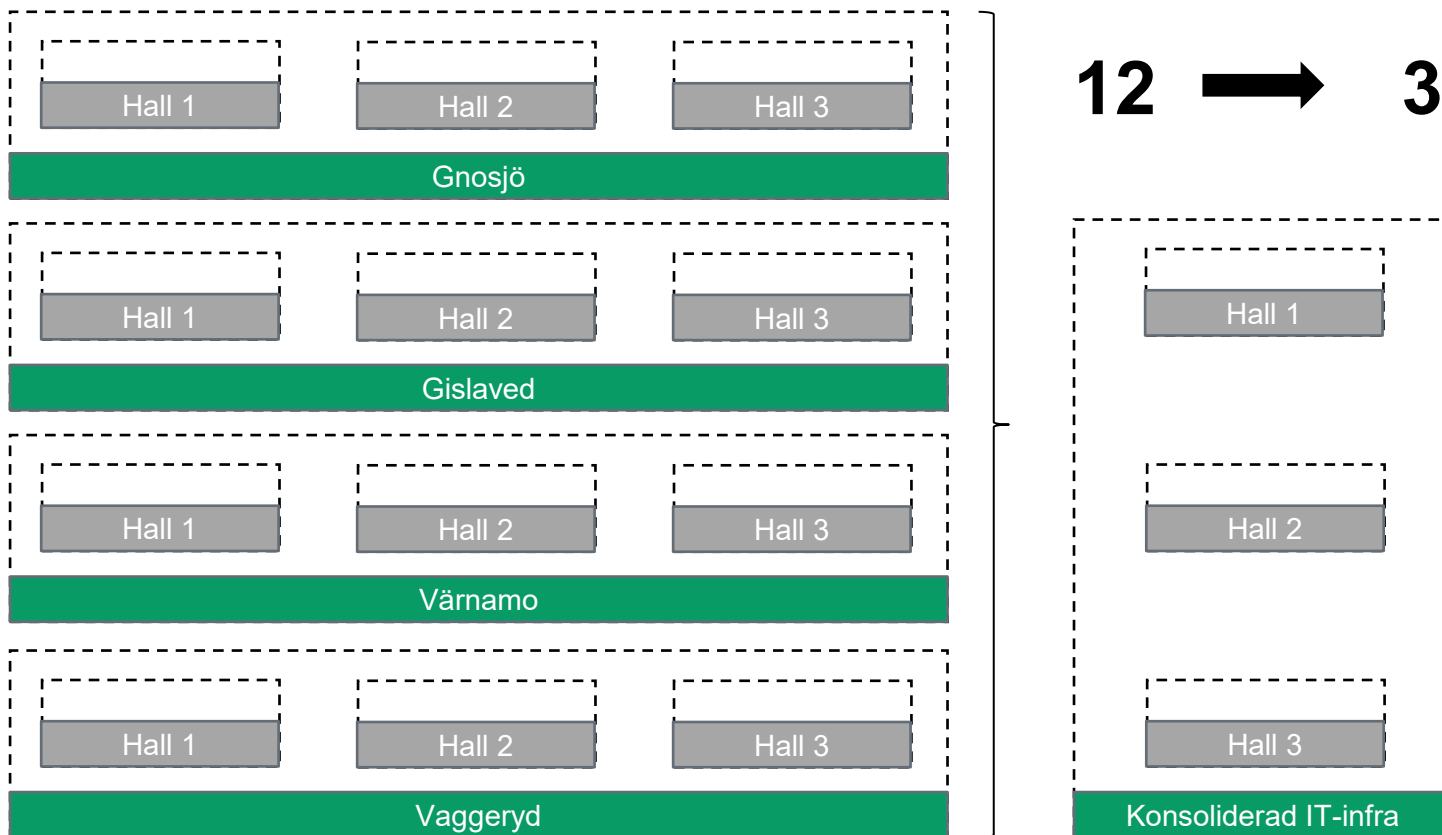
Förvaltning och användning

Varje kommun ansvarar idag självständigt för drift och underhåll av sina egna serverrum.

Säkerhet och åtkomst

Varje kommun ansvarar självständigt för den fysiska säkerheten kring sina serverrum. Säkerhetsnivån är generellt god med låsta utrymmen och passersystem. Åtkomst och behörigheter ges till ett fåtal tekniker eller driftansvariga

Serverhallar - konsolidering

Att gå från 12 till 3 serverrum innebär en betydande effektivisering både driftmässigt och ekonomiskt. Konsolidering minskar behovet av underhåll, el, kylning och övervakning. Färre serverrum och konsoliderad IT-infrastruktur förenklar hantering av backup, patchning och övervakning. Dessutom frigörs lokala resurser och ytor i kommunerna som tidigare använts för serverdrift.

ATEA

ÖVERBLICK

Gislaved	Gnosjö	Värnamo	Vaggeryd
2.700	850	3.100	1.200
Antal anställda			
19	10	25	8
Personal IT-organisation			
2.600	1.300	5.000	2.200
Antal PC (Admin och Skola)			
175	110	280	60
Antal servrar			
1.500	555	1.950	750
Antal nätverksenheter			

Summering

Totalt

7.600

Anställda

62

Personal IT-org.

11.100

Antal PC

620

Antal servrar

4.700

Antal nätverksenh

Trots att varje kommun är relativt liten var för sig, visar den samlade IT-miljön på en betydande organisation.

Med över 11 000 PC, 600 servrar, 4700 nätverksenheter och 62 medarbetare inom IT är det tydligt att **tillsammans förvaltar GGVV-kommunerna en komplex och omfattande digital infrastruktur**, med krav på professionell styrning, hög tillgänglighet och framtidssäkring.

Identifierade *utmaningar* utifrån intervjuerna

Kommunerna står inför flera gemensamma utmaningar, bland annat kompetensförsörjning, tekniska och organisatoriska skillnader samt ökade krav på säkerhet och regelefterlevnad.

Kompetensförsörjning och rekrytering

Svårigheter att rekrytera och behålla rätt IT-kompetens, särskilt spetskompetens inom nätverk, säkerhet och utveckling. Risk för beroende av enskilda personer och intern konkurrens vid rekrytering.

Tekniska och organisatoriska skillnader

Olika tekniska plattformar, fabrikat och lösningar mellan kommunerna kräver omfattande harmonisering och planering. Skillnader i storlek och kultur skapar komplexitet och risk för att mindre enheter tappar inflytande.

Avtal, juridik och ansvarsfördelning

Brist på gemensamma avtal och processer för t.ex. datalagring, personuppgiftsansvar och åtkomst. Risk att en kommun blir ansvarig för en annan utan rätt organisatoriska och juridiska förutsättningar.

Centralisering och lokal förankring

Oro för att centralisering leder till förlorad bredd i arbetsuppgifter och minskat lokalt inflytande. Risk för att personal tappar engagemang och att kompetens försvinner vid bristande kommunikation.

Ekonomi och investeringar

Båda huvudalternativen (bygga nytt eller stärka befintligt) kräver betydande investeringar och resurser. Risk att övergångskostnader underskattas och att ekonomiska konsekvenser inte är tillräckligt analyserade.

Säkerhet och efterlevnad

Ökade krav på cybersäkerhet, NIS2 och GDPR kräver att varje kommun tar stort ansvar, oavsett organisationsform. Bristande backup och struktur för vissa system, t.ex. Office 365.

Kommunikation och förändringsledning

Bristande förståelse för IT-säkerhet och teknikdrivna krav i verksamheten. Oro och osäkerhet kring framtida roller, arbetsuppgifter och jobbsäkerhet. Behov av kontinuerlig och tydlig kommunikation.

ATEA

Identifierade *möjligheter* utifrån intervjuerna

En gemensam IT-organisation öppnar för effektivisering, kompetensutveckling och modernisering. Genom samarbete kan kommunerna dra nytta av skalfördelar, stärkt säkerhet och ökad innovationskraft.

Gemensam organisation och infrastruktur

Möjlighet att bygga en helt ny IT-organisation från grunden, med objektiv rekrytering och rätt kompetens. Skapa en enhetlig och modern infrastruktur som stödjer likvärdig användarupplevelse över kommungränserna.

Effektivisering och kostnadsbesparingar

Gemensamma upphandlingar och arbetssätt kan ge stora besparingar. Samarbete kring support och enklare IT-tjänster är möjligt utan att tappa lokal förankring.

Kompetensutveckling och specialisering

Sammanslagning förväntas ge bättre struktur, möjlighet till specialisering och en modernare, säkrare IT-miljö. Attraktionskraften för IT-specialister ökar och möjligheten till individuell utveckling förbättras.

Standardisering och centralisering

Standardiserade lösningar och centraliserad hantering av programvaror och säkerhet minskar sårbarhet och effektiviserar drift. Möjlighet att införa gemensamma principer och policys kring styrning och teknologi.

Förbättrad säkerhet och compliance

Gemensam backupstrategi, mikrosegmentering och dubbel autentisering stärker säkerheten. Möjlighet att möta ökade krav på informationssäkerhet och lagstiftning.

Flexibilitet och framtidssäkring

Möjlighet att arbeta distribuerat och ändå ha gemensamt ansvar. Framtida organisation kan utformas för att möta både drift- och utvecklingsbehov, inklusive projektledning, arkitekter och verksamhetsnära utveckling.

Lärdomar från andra kommuner

Erfarenheter från Höglandsförbundet och Svenljunga visar att långsiktigt arbete och robusta nätverk ger goda resultat. Inspiration kan hämtas från andra samarbetsmodeller.

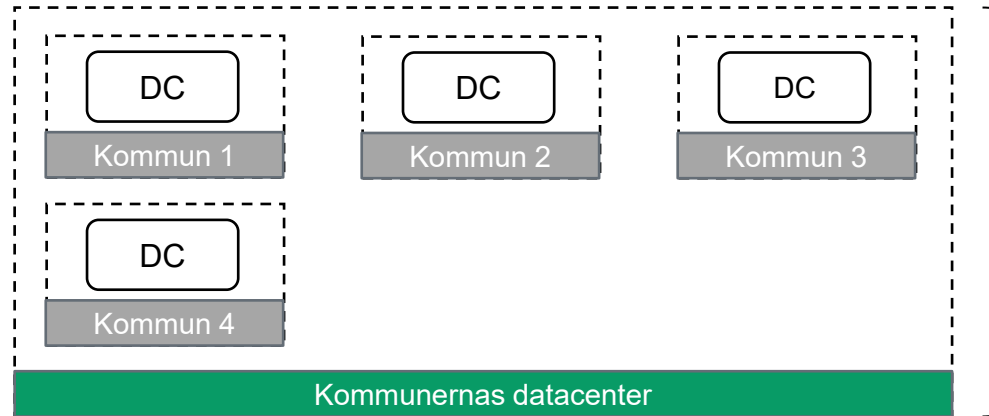
Vägen framåt

Alternativa vägval

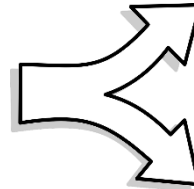

ATEA

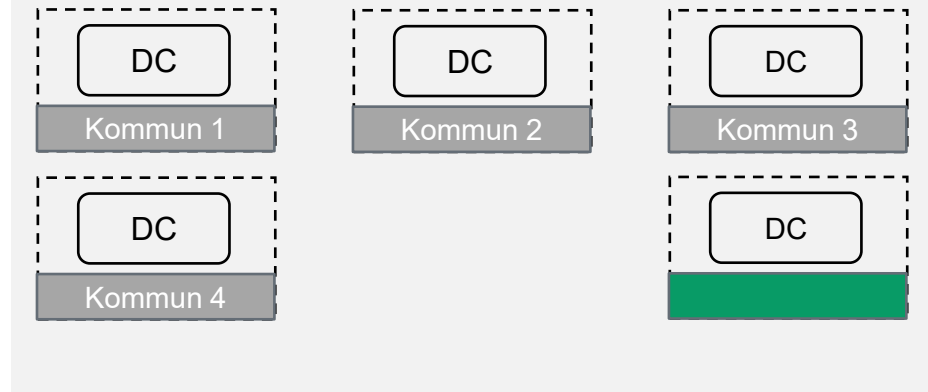
VÄGVAL IT-INFRASTRUKTUR

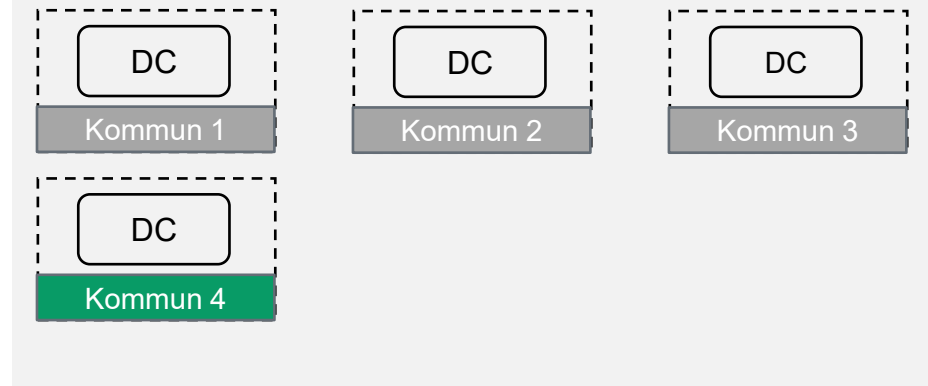
VÄGVAL

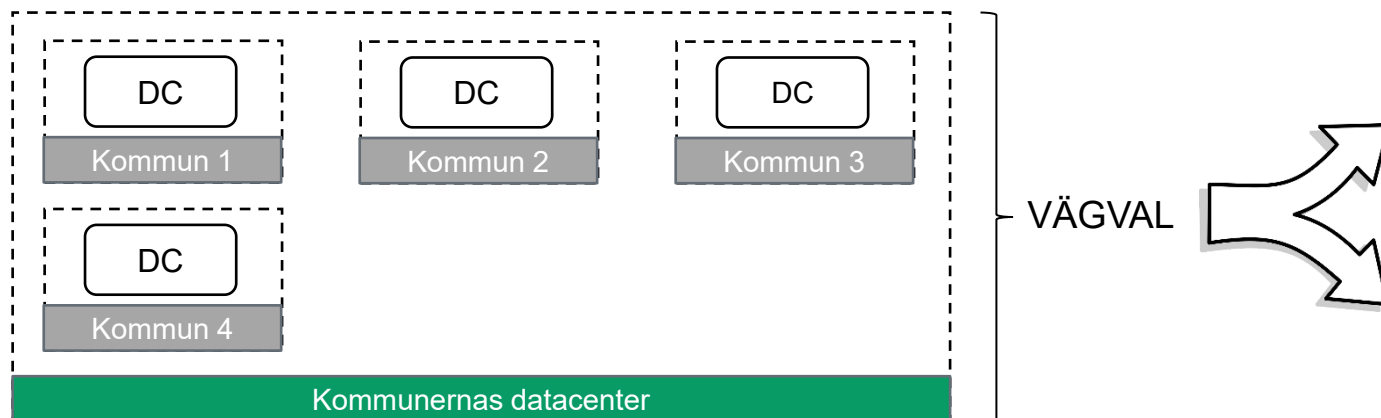
NYTT DC

BEFINTLIGT DC (MEN NY MILJÖ)

VÄGVAL IT-INFRASTRUKTUR

NYTT DC

IT-organisationen får möjlighet att designa en modern, skalbar och säker infrastruktur från grunden. All hårdvara, datacenternätverk och säkerhetslösningar kan dimensioneras optimalt för den nya gemensamma miljön, utan att behöva ta hänsyn till historiska begränsningar eller tekniska skulder. Detta ger högsta möjliga tillgänglighet, redundans och framtidssäkring, men kräver större initial investering och längre implementationstid.

BEFINTLIGT DC

Återanvända och eventuellt skala upp en kommuns nuvarande datacenter. Här etableras ett nytt logiskt lager (nytt AD, filsystem, nätverk etc.) ovanpå befintlig fysisk infrastruktur. Detta ger betydande besparingar på investeringar och snabbare driftsättning, men innebär att den mottagande kommunen får en central roll och potentiellt större risk för störningar vid migrering och drift. Det kan också finnas tekniska begränsningar i den befintliga miljön som påverkar framtida flexibilitet och säkerhet.

BUSINESS CASE (Tekniskt perspektiv)

	Nytt DC	Befintligt DC
Infrastruktur	Helt ny, optimerad och framtidssäkrad. Möjlighet till maximal redundans och säkerhet.	Återanvändning av befintlig infrastruktur, ev. uppskalning. Risk för tekniska kompromisser.
Investering	Hög initial CAPEX, men lägre OPEX över tid tack vare effektivisering och automation.	Låg initial CAPEX, men risk för ökade OPEX om äldre teknik eller arv kräver mer underhåll.
Implementationstid	Längre ledtid, men färre tekniska kompromisser.	Snabbare driftsättning, men risk för driftstörningar i mottagande DC.
Skalbarhet	Full kontroll över design och framtida expansion.	Begränsad av befintlig DC:s kapacitet och utformning.
Säkerhet	Kan byggas enligt senaste standard (Zero Trust, segmentering, immutable backup).	Risk för kvarvarande sårbarheter om äldre teknik eller processer behålls.

RISK- OCH SÅRBARHETSANALYS

	Nytt DC	Befintligt DC	Kommentar och hantering
Styrning och beslutsfattande	Kräver tydlig styrmodell och gemensam governance från start. Risk för otydliga mandat i övergångsfasen.	Risk för otydligt ansvar mellan parter, särskilt om drift och investeringar fördelas ojämnt.	Etablera styrande forum, beslutsvägar och gemensam roadmap. Dokumentera ansvarsfördelning och mandat tydligt.
Kompetensförsörjning	Möjlighet till specialisering och robust bemanning, men risk för kompetensförlust vid omställning.	Risk för beroende av nyckelpersoner i mottagande DC och ojämn belastning på driftteamet.	Skapa bemanningsplan, kommunicera karriärvägar och säkerställ kompetensöverföring.
Ekonomi och investeringar	Hög initial CAPEX, men lägre OPEX över tid. Risk för politisk känslighet kring investeringsnivå	Lägre initial CAPEX, men risk för dolda kostnader vid uppskalning och framtida reinvesteringar	Tydliggör business case, öronmärk medel och följ upp investeringar och besparingar löpande.
Drift och tillgänglighet	Minimal påverkan på befintlig drift under migrering. Hög tillgänglighet och redundans byggs in från start	Risk för driftstörningar i mottagande DC vid migrering och uppskalning. Begränsad redundans om DC:t inte uppgraderas.	Planera migrering stegvis, upprätta SLA och fallback-planer. Testa kapacitet och redundans innan produktionssättning.
IT-säkerhet	Kan designas enligt senaste standard (Zero Trust, segmentering, immutable backup).	Risk för kvarvarande sårbarheter om äldre teknik eller processer behålls.	Enhetliga säkerhetsprinciper, gemensam SOC och rutiner för incidenthantering. Säkerställ compliance från start.
Regelefterlevnad	Lättare att införa gemensamma processer och roller för GDPR, NIS2 m.m	Risk för varierande nivå på compliance om gamla rutiner lever kvar i befintligt DC.	Utse gemensam compliancefunktion och harmonisera processer innan migrering.
Kulturella skillnader	Kräver aktiv förändringsledning för att skapa gemensam kultur och arbetssätt.	Risk för "vi och dem" känsla om en kommun får för mycket inflytande över DC:t.	Förändringsledning, delaktighet och gemensamma värderingar. Kommunicera syfte och vinster med konsolideringen.
Tekniska standarder	Full kontroll över arkitektur, standarder och versioner.	Risk för teknisk skuld och komplexitet om gamla plattformar och versioner behålls.	Ta fram gemensam referensarkitektur och standarder innan implementation. Planera för gradvis avveckling av äldre teknik
Förändringstakt	Längre implementationstid, men robustare resultat. Risk för stress om tempot blir för högt.	Snabbare start, men risk för långsiktiga kompromisser och behov av framtida omtag.	Kommunicera mål och tidsplan tydligt. Dela upp genomförandet i faser och följ upp kontinuerligt.

PROS OCH CONS - TEKNIKFOKUS

NYTT DC

Ett nytt gemensamt datacenter etableras

PROS

- Helt ny och optimerad infrastruktur, inga tekniska arv eller begränsningar från tidigare miljöer
- Maximal möjlighet till redundans, hög tillgänglighet och modern säkerhetsarkitektur (t.ex. Zero Trust, segmentering)
- Full kontroll över design, kapacitet och framtida skalbarhet
- Möjlighet att införa automatisering och standardisering från grunden (Infrastructure as Code, DevOps)
- Lättare att bygga in stöd för hybrid- och molnlösningar samt framtida teknikutveckling

CONS

- Hög initial investering i hårdvara, datacenternätverk och säkerhetslösningar
- Längre implementationstid innan miljön är produktionssatt
- Risk för tekniska barnsjukdomar i en helt ny miljö utan historik
- Kräver omfattande migrering av data och system från befintliga miljöer
- Större komplexitet i projektledning och teknisk koordinering vid uppstart

BEFINTLIGT DC

En kommuns befintliga lösning används

PROS

- Snabbare driftsättning genom återanvändning av befintlig infrastruktur
- Lägre initial investering där redan existerande hårdvara och nätverk nyttjas
- Möjlighet att stegvis skala upp och modernisera miljön
- Kan dra nytta av beprövade processer och rutiner i det befintliga datacentret

CONS

- Risk för flaskhalsar och begränsad kapacitet om befintlig infrastruktur inte räcker till
- Svårare att uppnå full teknisk standardisering och modernisering
- Kvarvarande teknisk skuld och äldre teknik kan begränsa framtida utveckling
- Ökad risk för driftstörningar i mottagande DC vid uppskalning och migrering
- Begränsad flexibilitet för framtida expansion och integration av nya teknologier

Jämförande analys befintligt DC

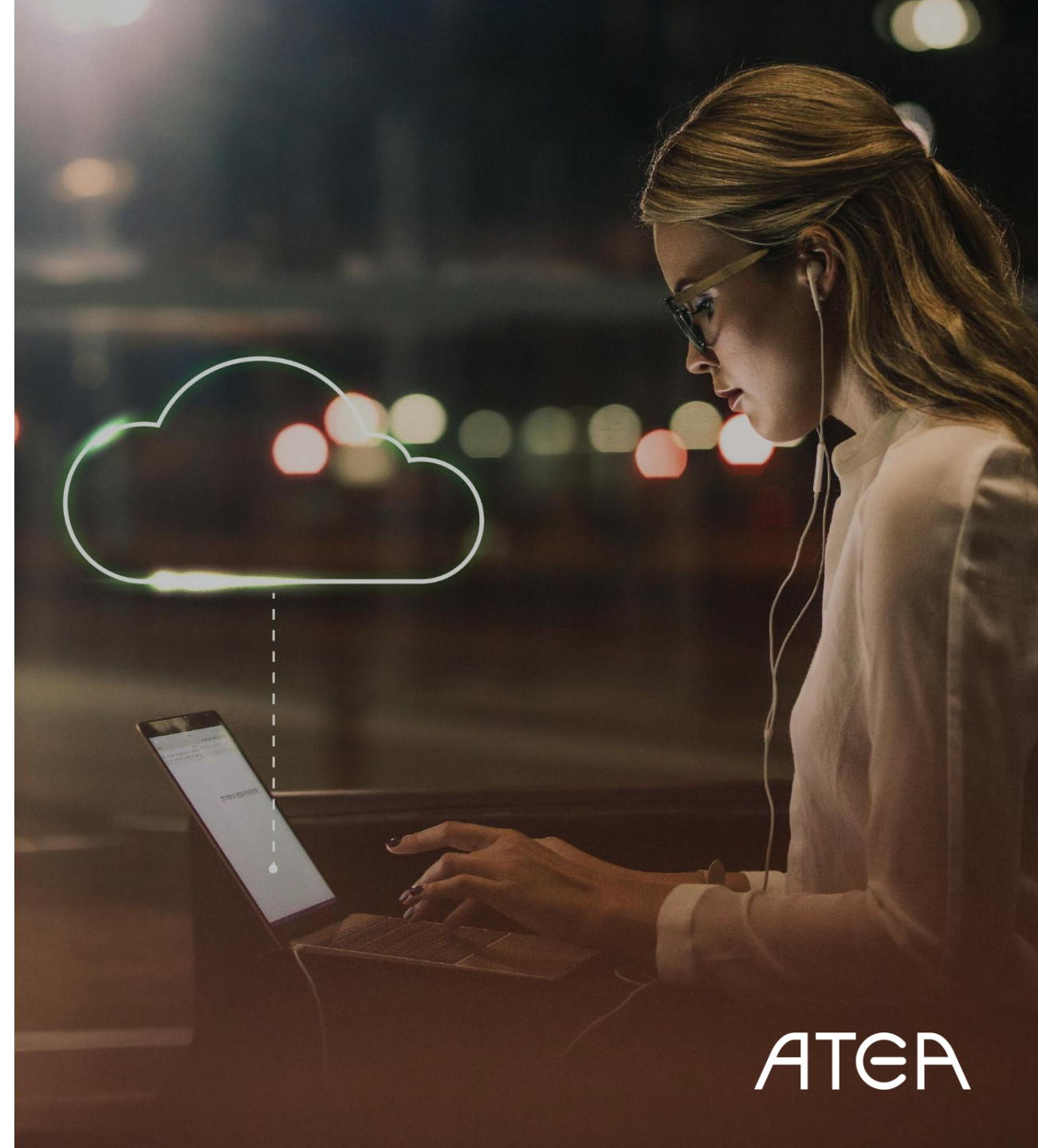
- **Skalbarhet & expansionsmöjligheter** – Kan miljön enkelt byggas ut (ex. fler noder, mer lagring) för att hantera samtliga fem kommuners samlade behov?
- **Parallell drift** – Klarar den att köra både befintlig last och den nya gemensamma plattformens last sida vid sida utan ömsesidig påverkan?
- **Nätverksstruktur & anslutning** – Hur väl ansluten och flersajts-redundant är miljön idag? Hur lätt är det att koppla in övriga kommuner över WAN/fiber?
- **Logisk separation** – Går det att isolera olika arbetslaster (t.ex. olika kommuners system) med virtuella medel (hypervisor, VLAN, storage pools) inom miljön för säker migrering?
- **Risker & begränsningar** – Finns teknikskuld, kapacitetsbrister eller komplexitet som kan utgöra hinder om denna miljö blir den gemensamma plattformens bas?

Sammanfattande bedömning

Förstaval: Befintligt DC - Ett befintligt DC är ett ekonomiskt attraktivt alternativ, men kan innebära tekniska kompromisser och risk för driftstörningar i den mottagande kommunen. Det bör väljas om investeringsutrymmet är begränsat. Situationen med nyinköpt och icke driftsatt DC i Gislaved är det som avgör varför detta alternativ ses som förstaval.

Andraval: Nytt DC - Ur ett tekniskt perspektiv är ett nytt datacenter det mest robusta och framtidssäkra valet. Det möjliggör en optimal design, maximal säkerhet och skalbarhet utan att påverka befintlig drift. Detta alternativ stödjer även kulturell och organisatorisk utveckling i den nya gemensamma IT-organisationen.

ATERA

Besparade investeringar

Genom att nyttja befintlig DC-infrastruktur

Gislaved	Gnosjö	Värnamo	Vaggeryd
	2026 Nytt DC och lagring	2028 SAN Backup VM-Servrar	2025 DC och Lagring - Upphandling pågår

Genom att samordna kommunernas IT-infrastruktur kan betydande investeringar undvikas. Bilagan visar att flera kommuner står inför kostsamma uppgraderingar av lagring, backup och servermiljöer inom 1–2 år. En gemensam plattform eliminerar behovet av parallella investeringar i liknande teknik på flera håll. Istället kan resurser samlas och nyttjas effektivt, vilket ger både ekonomiska och driftmässiga fördelar. Sammanslagningen skapar dessutom bättre förutsättningar för framtida utveckling och gemensam förvaltning.

Faser och genomförande

ATERA

TRANSITION

NULÄGE

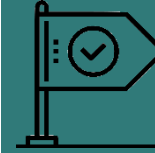
Kommunerna har sina respektive IT-organisationer

*Återanvänder befintliga avtal och
reinvesterar i IT-infrastruktur*

TRANSITION

En ny gemensam IT-organisation och IT-miljö etableras

*Skapa gemensam styrning och
organisation samt hantera
befintliga miljöer till nästa steg
är klart*

*Skapa framtidens
gemensamma plattform och
arbetssätt*

*Flytta verksamhetsdata och tjänster
till den nya miljön och stäng ned det
gamla.*

FASER OCH GENOMFÖRANDEPLAN

Etablera och hantera

1

SYFTE: Skapa gemensam styrning och organisation samt hantera befintliga miljöer till nästa steg är klart

FOKUS: styrning, organisation och förändringsledning

Designa och bygg

2

SYFTE: Skapa framtidens gemensamma plattform och arbetssätt

FOKUS: arkitektur, plattformar, säkerhet

Migrera och avveckla

3

SYFTE: Flytta verksamhetsdata och tjänster till den nya miljön och stäng ned det gamla.

FOKUS: tekniskt genomförande, användarstöd, ekonomisk uppföljning

FASER OCH GENOMFÖRANDEPLAN

Målet är att sätta den gemensamma organisationen, etablera styrning och ta ansvar för befintliga miljöer utan att ändra dem i grunden.

Etablera (organisation, styrning) och hantera (befintliga IT-miljöer)

1

SYFTE: *Skapa gemensam styrning och organisation samt hantera befintliga miljöer till nästa steg är klart*

Aktiviteter som omfattas är bla:

- Bilda gemensam IT-ledning och -organisation, arkitekturråd och styrmodell (governance).
- Kartlägga och dokumentera alla befintliga miljöer (servrar, nät, applikationer, licenser, personal).
- Ta över driftansvar och supportprocesser ("as is").
- Harmonisering av basrutiner (incident, backup, behörighetshantering, rapportering).
- Riskanalys för drift under övergångsperioden.

Vad uppnås?

- *Enhetlig styrning och beslutsvägar*
- *Kännedom om alla miljöer och deras risker*
- *Stabil drift utan avbrott*
- *Förberedd organisation inför kommande designarbete*

FASER OCH GENOMFÖRANDEPLAN

Målet är att ta fram målarkitektur, plattformar och processer för en ny gemensam IT-infrastruktur och driftsmodell.

Designa och bygg

2

SYFTE: Skapa framtidens gemensamma plattform och arbetssätt

Aktiviteter som omfattas är bla:

- Fastställa målarkitektur och arkitekturella principer.
- Dimensionera ny miljö (datacenter, moln, nät, arbetsplats).
- Etablera säkerhetsarkitektur (Zero Trust, identitet, backup/DR).
- Välja standardplattformar (ex. M365, SD-WAN).
- Planera livscykel för applikationer (vilka ska moderniseras, avvecklas, flyttas).
- Bygga kärnkomponenter: identitet, nät, basplattform, loggning, automation.
- Ta fram detaljerad migrerings- och avvecklingsplan.

Vad uppnås?

- Färdig målarkitektur och design för alla huvuddomäner.
- Ny miljö klar för pilotdrift.
- Styrmodell för förändringar etablerad.
- Säkerhet, skalbarhet och ekonomi inbyggt från start.

FASER OCH GENOMFÖRANDEPLAN

Målet är att migrera data och tjänster till den nya miljön, stäng ned och avveckla gamla plattformar.

Migrera och avveckla

3

SYFTE: Flytta verksamhetsdata och tjänster till den nya miljön och stäng ned det gamla.

Aktiviteter som omfattas är bla:

- Prioritera system/tjänster och fastställ migreringsordning.
- Testa migreringsverktyg och etablera fallback-processer.
- Flytta identitet, servrar, databaser, integrationer, klienter stegvis.
- Genomföra parallell drift vid behov.
- Avveckla gamla datacenter, serverrum och licenser.
- Utvärdera och optimera efter varje etapp.

Vad uppnås?

- All drift körs i den nya miljön enligt SLA.
- Avvecklade gamla system och frigjord kapacitet.
- Dokumenterad erfarenhet (lessons learned) och etablerad förbättringscykel.

INVESTERINGSKARTA

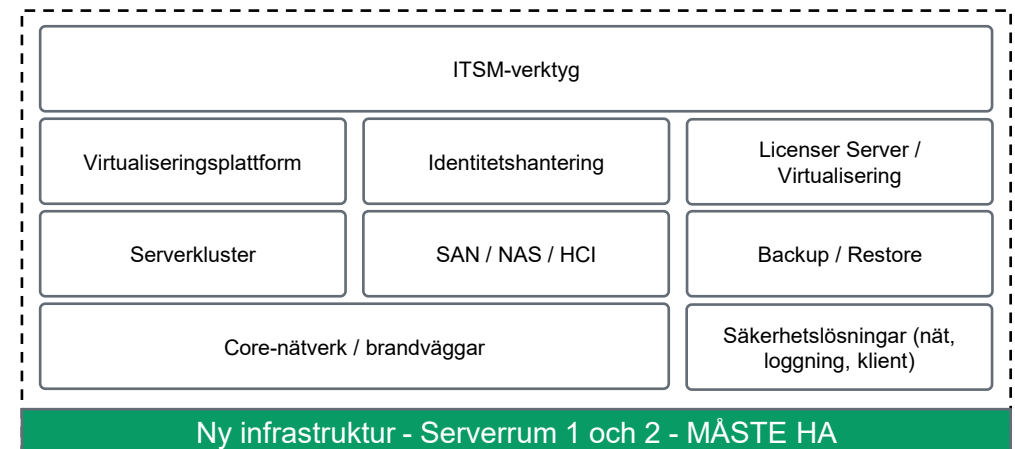

Designa och bygg

Måste ha

- Serverkluster (nya fysiska noder) och virtualiseringsplattform för att drifva den gemensamma miljön.
- Central lagringslösning (SAN/NAS eller hyperkonvergerad) med hög redundans.
- Backup & restore-lösning för hela miljön.
- Två datacenter (befintliga) + en tredje för långtidsbackup och witness
- Kärnnätverk och brandväggar mellan datacentren för redundans och säkerhet.
- Identitetshantering (gemensamt AD/Azure AD, federering, MFA/SSO).
- Grundläggande säkerhetslösningar (antivirus/EDR, segmentering, SIEM/logghantering).
- Server- och virtualiseringslicenser (Windows/Linux, VMware/Hyper-V/KVM).
- ITSM-verktyg (för incident, problem, change)

DC1 och DC2	Primära aktiva zoner och huserar applikationer och data. Separerade geografiskt för redundans.
DR- och Långtids-DC (DC3)	Passiv/Tertiär zon och används för Witness (klusterarbitrering) och Långtidsbackup. <i>Kan användas för offsite replikering för DR.</i>
Core Network och Firewalls	Sammanbinder alla tre DC och styr trafik mellan dem. Brandväggar implementerade både vid in-/utgång (perimetern) och mellan zoner/segment internt (Zero Trust).
Central lagring SAN/NAS/HCI	Högredundant lagring i DC1 och DC2, synkroniserad vid behov. Hyperkonvergerad infrastruktur (HCI) kan användas för enkelhet och skalbarhet.
Backup och restore	Korttidsbackup lagras lokalt i DC1/DC2. Långtidsbackup skickas till DC3. Immutable storage (låst backup) i DC3 för skydd mot ransomware.
Identitetshantering (IDM)	Gemensamt Azure AD/AD som källa för identiteter. Hanterar Federation, MFA, SSO, Conditional Access (villkorlig åtkomst) för att säkra åtkomst baserat på enhetens status.
ITSM-verktyg	Central plattform för Incident, Problem, Asset-, och Change Management.

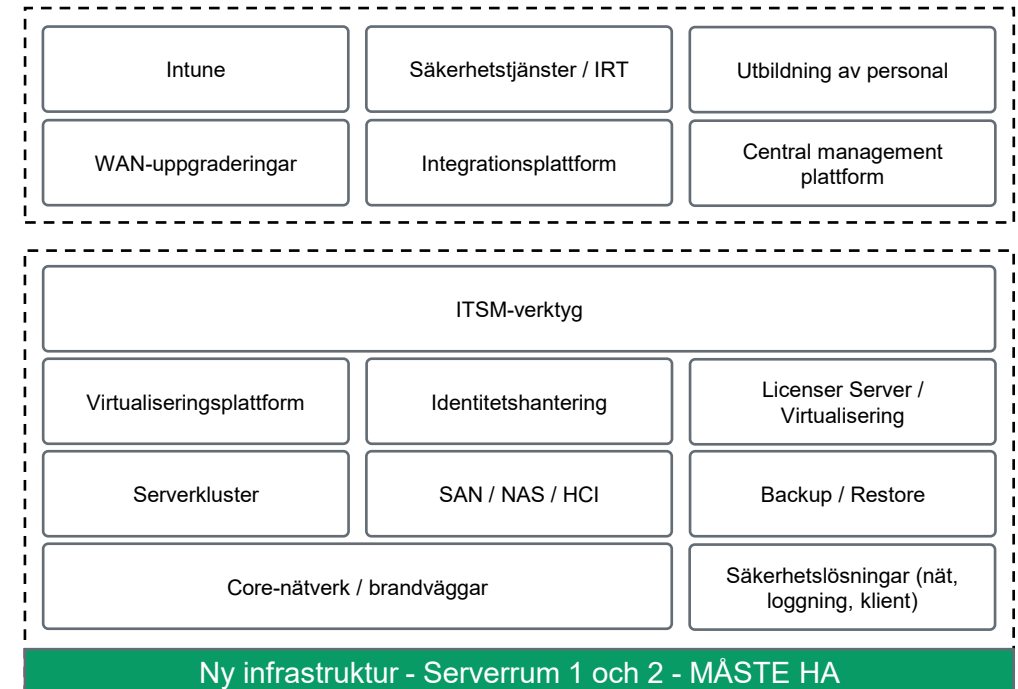
INVESTERINGSKARTA

Designa och bygg

Bör ha (nästa prio)

- WAN-uppgraderingar för att optimera kommunikation mellan kommuner och nya miljöer.
- Integrationstjänster för gemensamma verksamhetssystem.
- Central management-plattform för drift, patchning och övervakning.
- Gemensam klienthantering (SCCM/Intune) för digital arbetsplats.
- Säkerhetstjänster på högre nivå (Zero Trust, DLP, avancerad incidentrespons).
- Utbildning av driftpersonal i nya plattformar.

INVESTERINGSKARTA

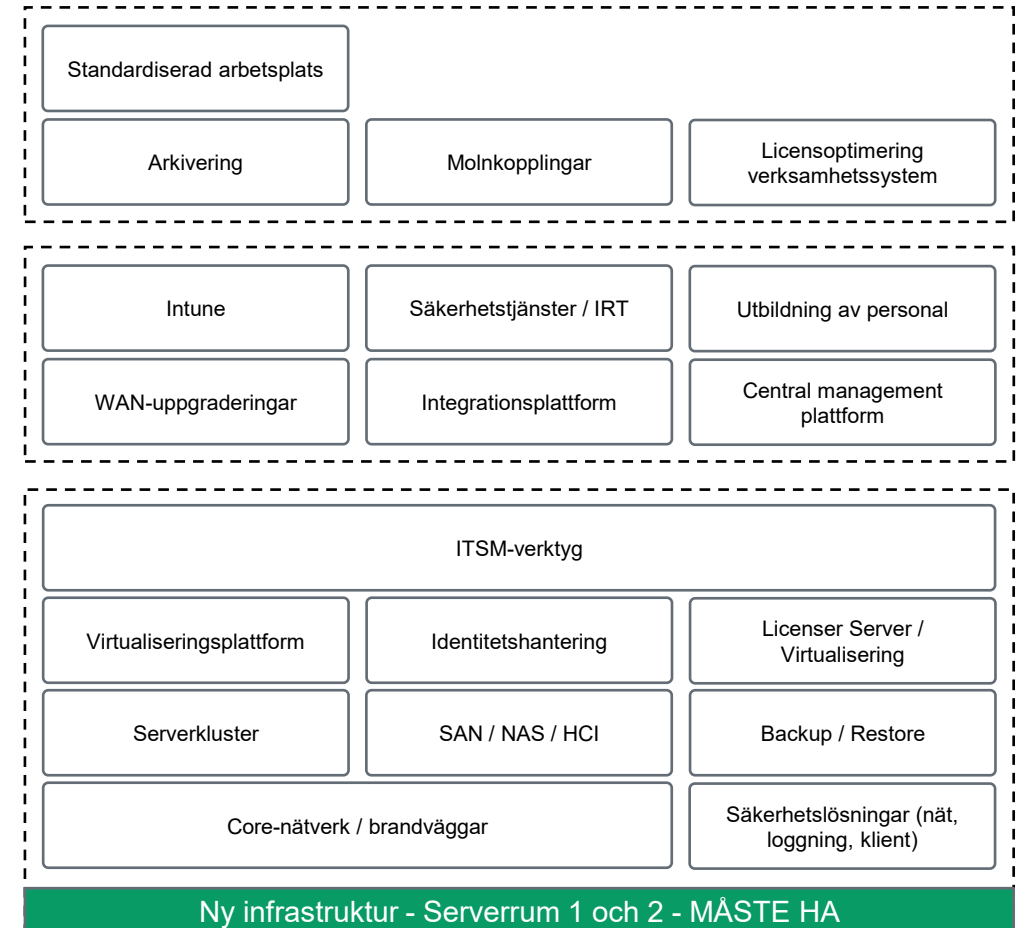
Designa och bygg

Kan vänta (optimering)

- Arkiveringslösning för långtidslagring (separat från backup).
- Molnkopplingar för hybridlösningar (t.ex. Azure Stack, AWS Outposts).
- Samlad licensoptimering för verksamhetssystem (kan göras successivt).
- Optimerade arbetsplatsinvesteringar (standardisering av datorer, plattor, mobiler).

Migrera och avveckla

FASER OCH ROLLER

Etablera och hantera

1

Roller

Förändringsledare, projektledare, jurist,
HR, IT-governance, kommunikatör

Designa och bygg

2

Roller

IT-arkitekt (infra, applikation, data,
integration), nätverks- och
serverspecialist, plattform, testledare,
verksamhet

Migrera och avveckla

3

Roller

Projektledare, migreringsexperter
(klienter, applikationer, databaser),
infosäk, support och servicedesk,
verksamhet

FASER OCH TIDSUPPSKATTNING

Etablera och hantera

1

Timmar

3.000

Interna Externa
2.400 600

4-6 mån

Designa och bygg

2

Timmar

9.000

Interna Externa
7.200 1.800

10-12 mån

Migrera och avveckla

3

Timmar

8.000

Interna Externa
6.400 1.600

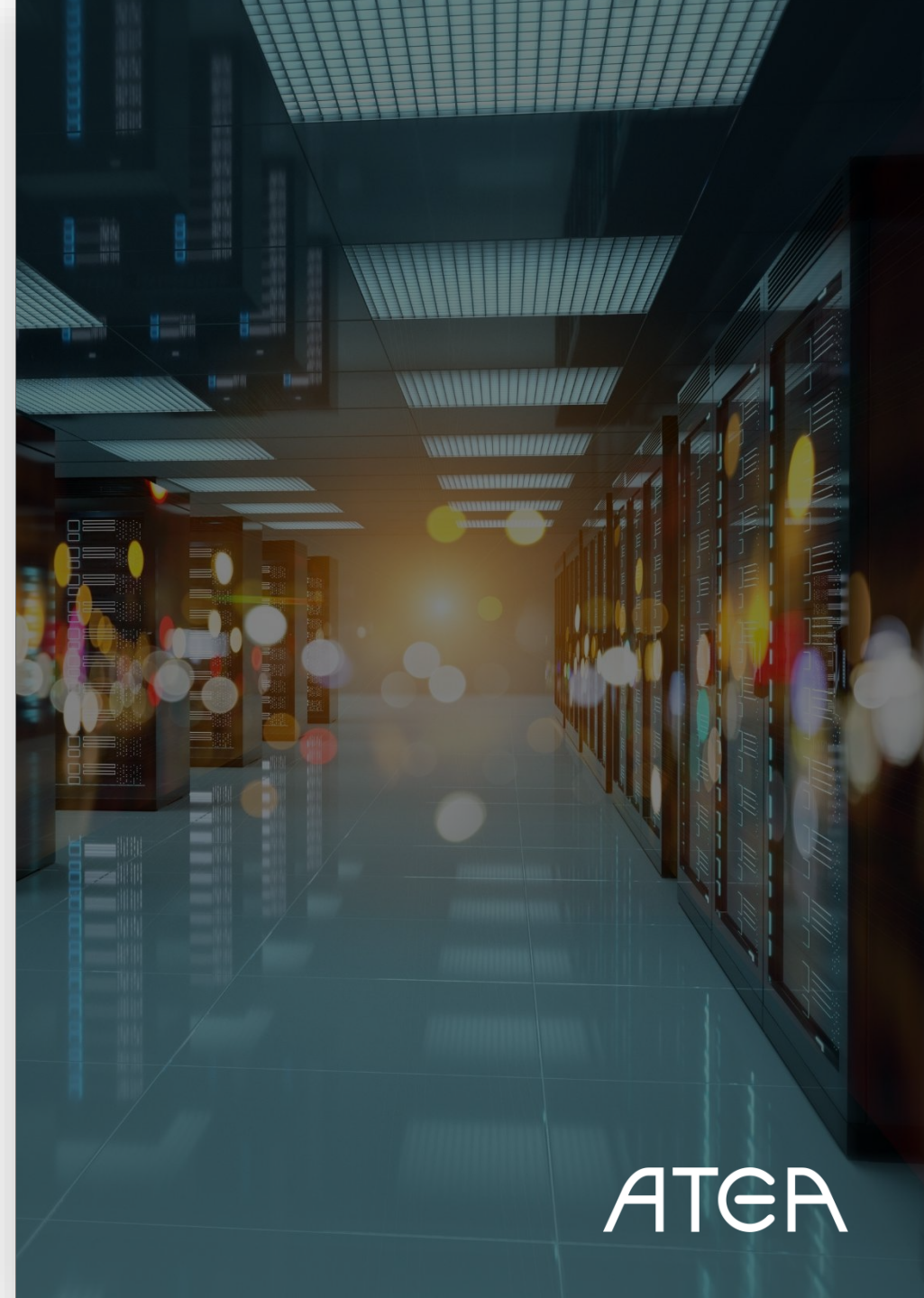
12-24 mån

ATEA

Kritiska framgångsfaktorer

För att lyckas med en fullständig sammanslagning av kommunernas IT-organisationer krävs tydliga prioriteringar och väl förberedda förutsättningar

Politisk förankring	Tidigt och tydligt stöd från kommunledning och politiska beslutsfattare är avgörande för legitimitet och resurstilldelning. Förankringen bör ske i alla berörda kommuner för att undvika olika ambitionsnivåer.
Gemensam målbild	Alla parter behöver en tydligt definierad vision för hur den nya IT-organisationen ska fungera. En gemensam målbild minskar risken för missförstånd och skapar samsyn kring prioriteringar.
Governance	En styrmodell med klara beslutsvägar, roller och ansvar måste etableras innan projektet startar. Detta ger förutsättningar för effektiva beslut och ett strukturerat genomförande.
Ledarskap	En tydlig ledningsstruktur med engagerade chefer och projektledare behövs för att driva förändringen. Ledarskapet ska inspirera, ge trygghet och kommunicera vinsterna med sammanslagningen.
Kommunikation	Öppen och kontinuerlig dialog med medarbetare, fackliga organisationer och andra intressenter skapar förtroende. Kommunikation ska förklara syftet, hantera oro och lyfta fram framsteg.
Kompetenssäkring	Identifiera nyckelroller och säkerställ att kritisk kompetens finns kvar under hela omställningen. Planera för kompetensöverföring, utbildning och eventuellt nyrekrytering.
Processharmonisering	Kartlägg och jämför befintliga arbetssätt för drift, support och förvaltning. Utifrån analysen etableras gemensamma processer och standarder som alla kan följa.
Teknisk plattform	Beslut om målarkitektur, säkerhetsnivåer och plattformar bör tas tidigt för att styra design och investeringar. Den tekniska lösningen ska möjliggöra effektiv drift och enkel migrering.
Migreringsplan	En realistisk plan för att flytta data, system och tjänster stegvis är central för att undvika driftstörningar. Planen bör inkludera fallback-strategier och tydliga milstolpar.
Budget och finansiering	Projektet kräver en tydligt öronmärkt budget som täcker organisationsförändring, teknik, utbildning och migrering. Tillräckliga medel och en transparent ekonomimodell ger trygghet och förhindrar avbrott i genomförandet.

ATERA

Organisation

ATERA

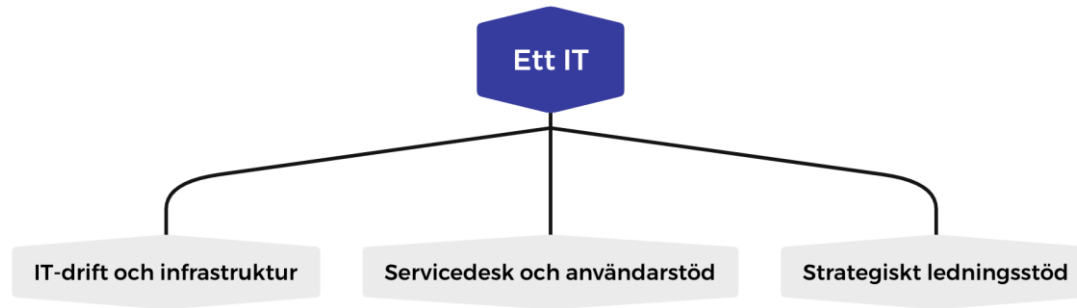
Bemanningsmodell

Roll	Ratio
First line support + LCM	1 per 300-500 användare
Second line support	1 per 800-1200 användare
Servertekniker drift	1 per 100-200 servrar
Nätverkstekniker	1 per 1.000-2.000 användare
Systemtekniker klient	1 per 1.000-1.500 klienter

	Totalt idag	
50	62	11.100
IT-drift och support	Personal IT-organisation tot	Antal PC (Admin och Skola)
7.600	620	4.700
Anställda	Antal servrar	Antal nätverksenheter

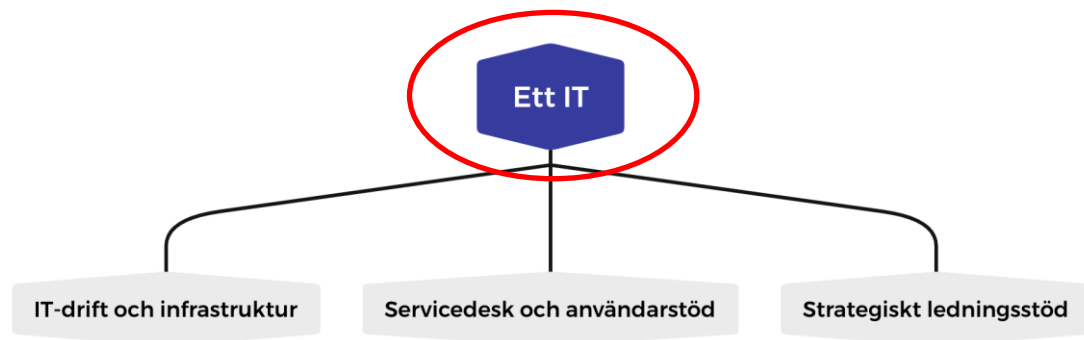
Organisationsträd

Totalt idag		
50	62	11.100
IT-drift och support	Personal IT-organisation tot	Antal PC (Admin och Skola)
7.600	620	4.700
Anställda	Antal servrar	Antal nätverksenheter

Organisationsträd

VD / IT-chef

Ansvar: Övergripande ledning av IT-organisationen, strategiskt ansvar för IT-infrastruktur, IT-utveckling och servicedesk, budget och resurshantering.

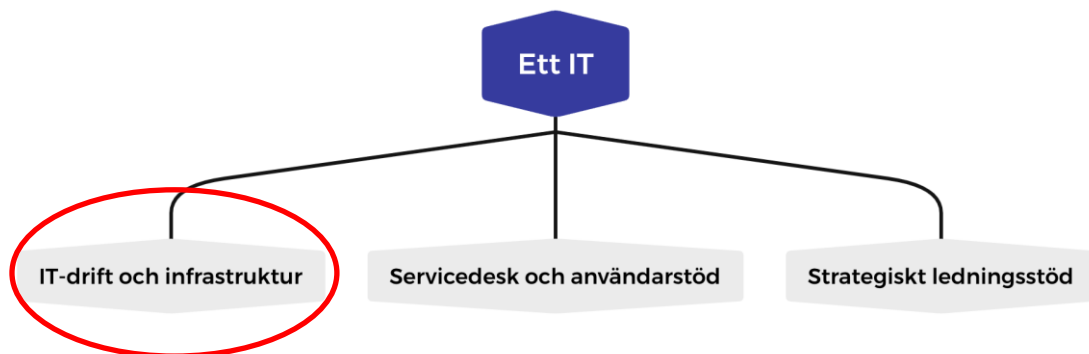
Rapporterar till: Kommunernas gemensamma politiska / styrande organ (eller styrelse om IT drivs som bolag).

Nyckeluppgifter: Strategi, styrning, uppföljning, risk & säkerhet, rapportering.

ATEA

Organisationsträd

Enhetschef - IT-drift och infrastruktur

Ansvar: Drift av servrar, lagring, nätverk, datacenter och säkerhet

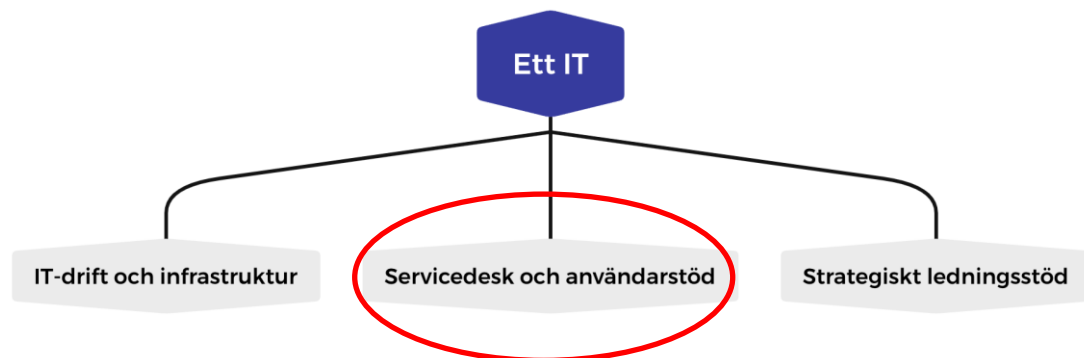
Personal och roller:

- Nätverkstekniker
- Servertekniker drift (Windows/Linux)
- Systemtekniker klient
- Säkerhetsspecialister (inkl. SOC/övervakning)
- DC, Hårdvara, Lagring & backup-ansvariga

Nyckeluppgifter: Operativ drift, SLA-uppföljning, patchning, tillgänglighet, säkerhet, dokumentation

Organisationsträd

Enhetschef - Servicedesk och användarstöd

Ansvar: Hantera alla användarfrågor och incidenter, support, och onboarding av användare.

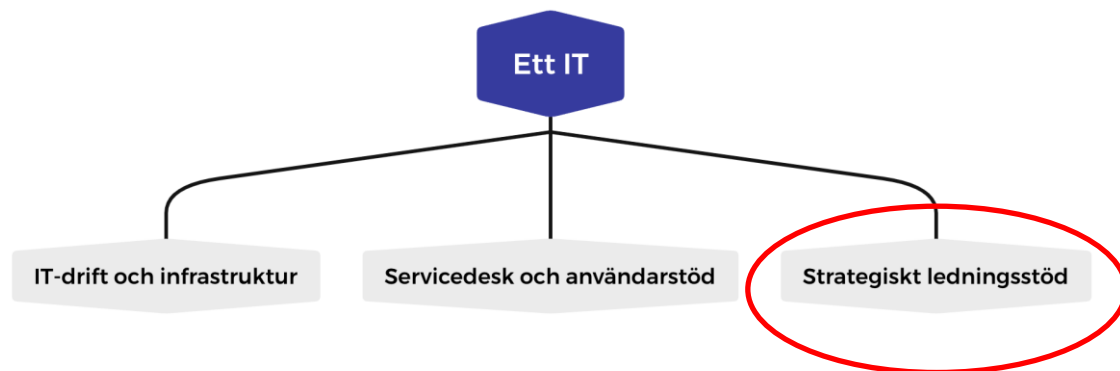
Personal och roller:

- Servicedesktekniker (First line)
- IT-supportspecialister (Second line, klient/os/applikationer)
- IT-tekniker (LCM och på platsen-support)
- Dokumentationsansvarig för instruktioner och processer

Nyckeluppgifter: Incidenthantering, problemhantering, utbildning av användare, dokumentation, supportrapporter.

Organisationsträd

VD / IT-chef är Enhetschef - Strategiskt ledningsstöd

Ansvar: Budget, uppföljning, avtal, licenser, administration, projektstöd och governance.

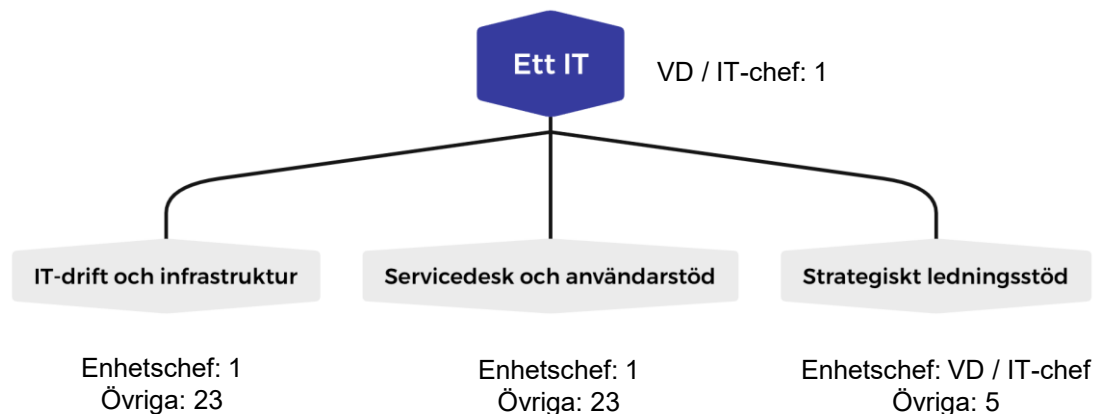
Personal och roller:

- Ekonom/Controller
- Avtals- och licensansvarig
- Administrativt stöd
- Projektcontroller / PMO (stöd till projekt och förändringsinitiativ)
- Säkerhet, arkitektur och IT-verksamhetsutvecklare

Nyckeluppgifter: Budgetuppföljning, ekonomiska analyser, licenshantering, avtal, rapportering till styrelse/ledning.

Organisationsträd (minimalt)

Fördelningslogik

IT-drift & infrastruktur (23) - stort behov p.g.a. 600 servrar + 4.700 nätverksenheter som ska konsolideras och hanteras

Servicedesk (23) - många användare (ca 11.000 PC) kräver stark supportorganisation

Strategiskt ledningsstöd (5) - behövs för att driva organisationen som bolag och hantera licenser, projekt och uppföljning

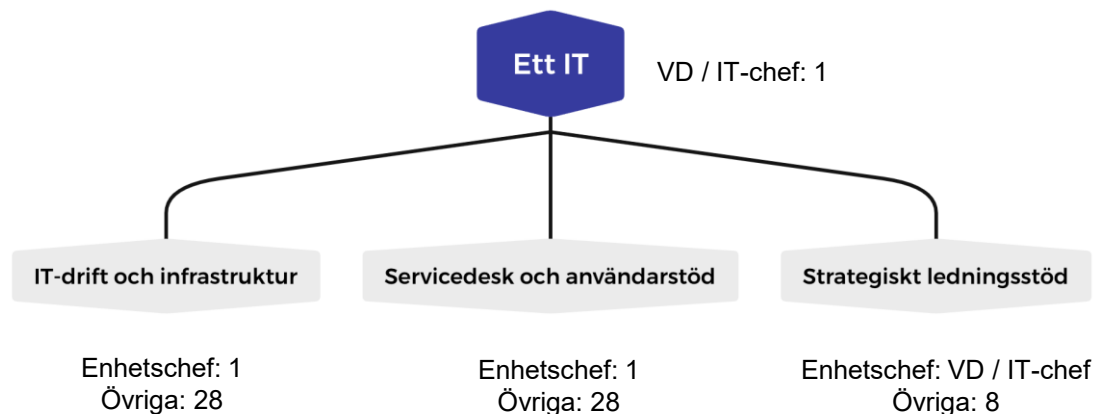
Personal

Chefer : 3

Övriga: 51

Organisationsträd (önskat)

Fördelningslogik

IT-drift & infrastruktur (28) - stort behov p.g.a. 600 servrar + 4.700 nätverksenheter som ska konsolideras och hanteras

Servicedesk (28) - många användare (ca 11.000 PC) kräver stark supportorganisation

Strategiskt ledningsstöd (8) - behövs för att driva organisationen som bolag och hantera licenser, projekt och uppföljning

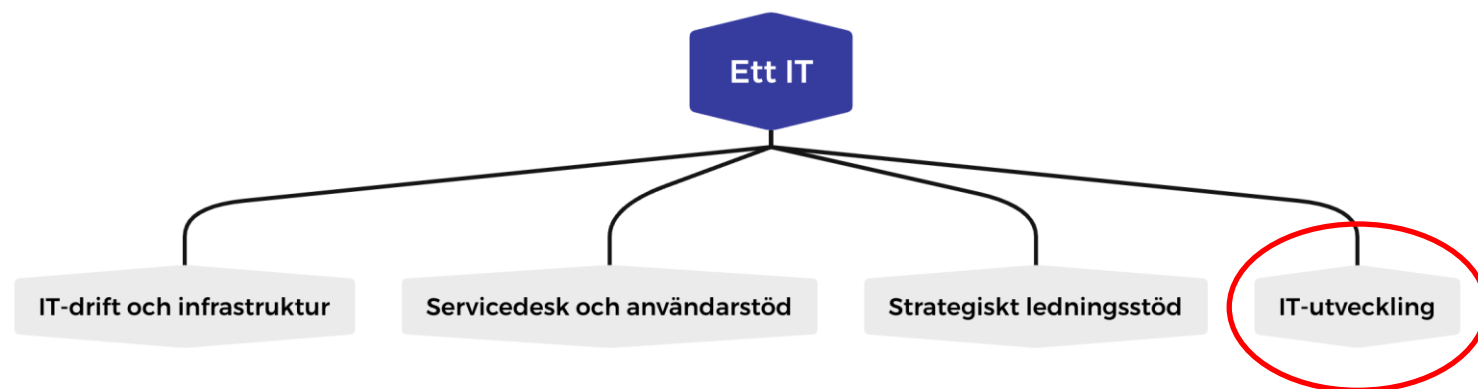
Personal

Chefer : 3

Övriga: 64

Organisationsträd

IT-utveckling

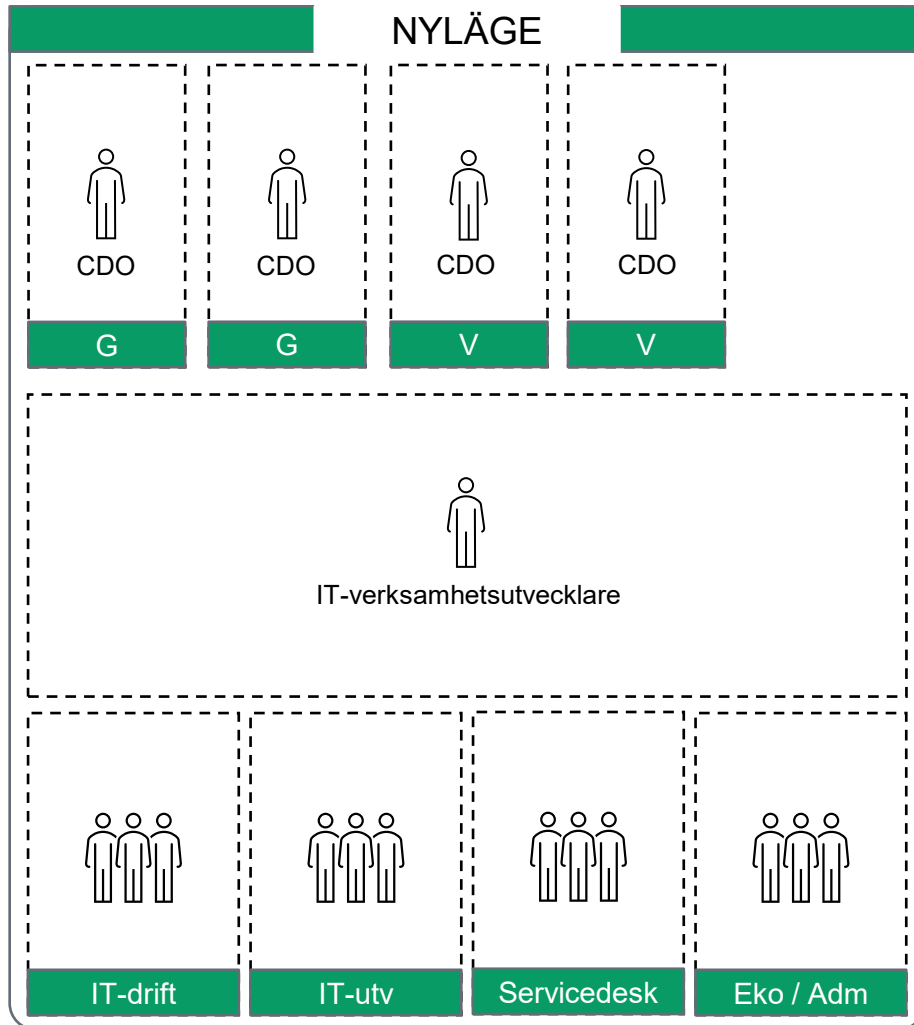
Organisationsbenet IT-utveckling är planerat att etableras i ett senare skede, uppskattningsvis inom 3 - 5 år eller tidigare om verksamhetens behov förändras. Syftet är att säkerställa att organisationen kan växa och anpassas i takt med ökade krav på digitalisering och utveckling.

Detta möjliggör en flexibel och framtidssäkrad struktur där resurser och kompetens kan tillföras när behov uppstår.

På så sätt kan organisationen successivt stärka sitt fokus på innovation och verksamhetsutveckling när tiden är mogen.

SAMVERKAN

BESKRIVNING

IT-verksamhetsutvecklaren fungerar som kommunens länk mellan IT-organisationen och respektive CDO, med fokus på att omsätta digitaliseringsbehov till genomförbara IT-lösningar. CDO ansvarar för att driva kommunens övergripande digitala agenda och behovsbild, medan IT-verksamhetsutvecklaren ansvarar för att konkretisera och prioritera dessa behov i relation till IT-arkitektur, resurser och drift. Modellen bygger på en nära dialog, gemensam prioritering och ett partnerskap där båda rollerna kompletterar varandra.

Behovsinsamling och prioritering

CDO samlar in och strukturerar verksamhetens digitaliseringsbehov. IT-verksamhetsutvecklaren analyserar dessa i relation till IT-miljön och tillgängliga resurser. Tillsammans säkerställer de att rätt initiativ prioriteras och att behov som överlappar mellan kommunerna kan samordnas.

Strategi och arkitektur

CDO driver utvecklingen mot de långsiktiga digitala målen, medan IT-verksamhetsutvecklaren ser till att dessa mål är förenliga med den tekniska arkitekturen och IT-organisationens förmåga. Genom regelbundna dialoger säkerställs att strategiska satsningar kan realiseras utan att skapa fragmentering eller teknisk skuld.

Uppföljning och värdeskapande

CDO ansvarar för att mäta nyttan ur ett verksamhetsperspektiv, exempelvis förbättrad service eller ökad effektivitet. IT-verksamhetsutvecklaren följer upp genomförandet ur ett IT-perspektiv, såsom systemstabilitet, kostnadskontroll och förmågan att stödja framtida behov. Tillsammans skapar de en helhetsbild av värdet och effekten av digitaliseringsarbetet.

Tillsammans mot en robust och framtidssäkrad IT-organisation

Sammanfattning och rekommendation

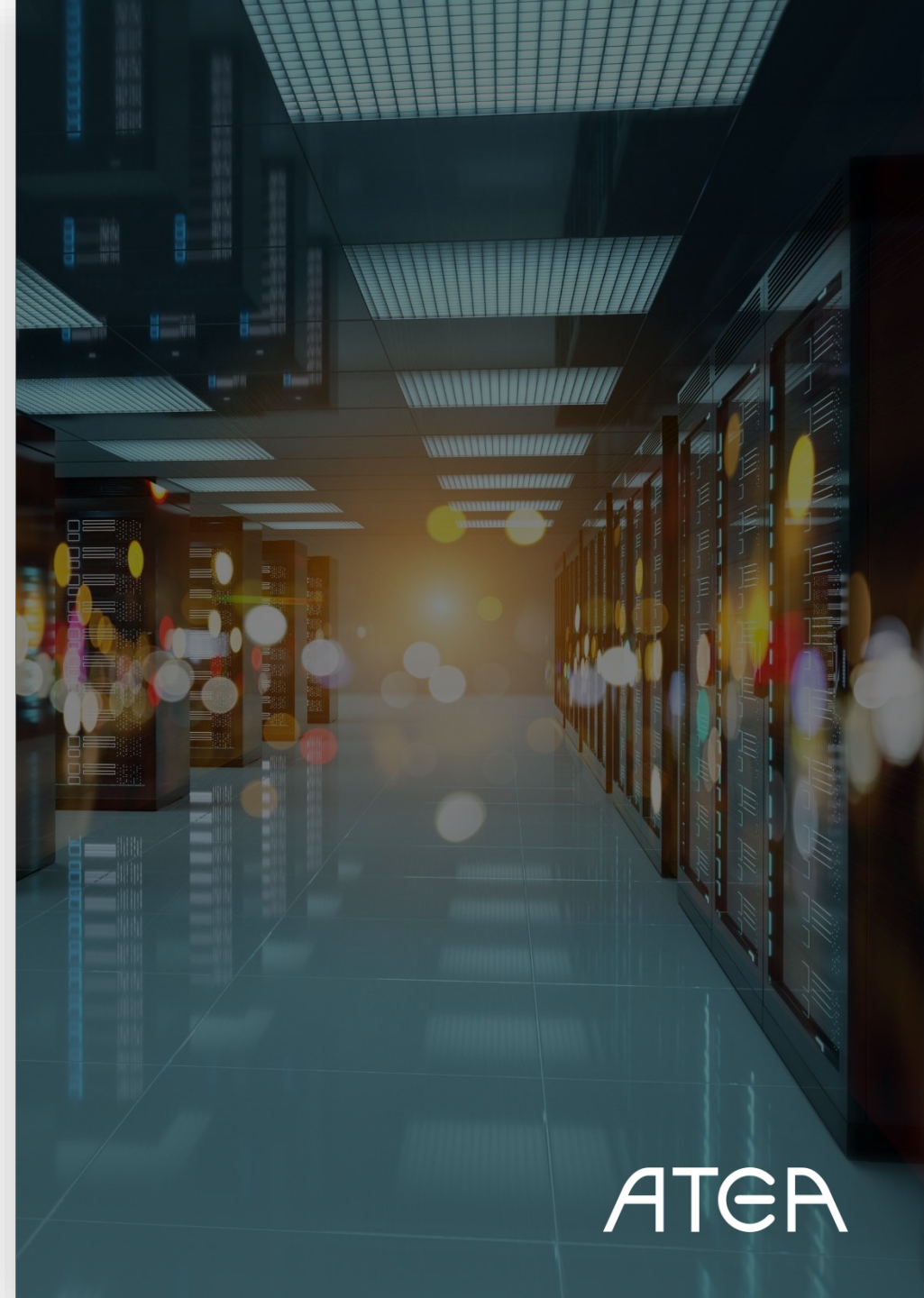
- Fullständig sammanslagning ger långsiktig stabilitet och ökad innovationskraft
- En gemensam organisation stärker styrning, kompetens och säkerhet
- Stor ekonomisk vinst i att minska antalet serverrum
- Använd Gislaved kommuns nyinköpta datacenter för att bygga den nya plattformen på (viss utbyggnad behövs)

Kritiska framgångsfaktorer

- Politisk förankring
- Gemensam styrning och ledarskap
- Kompetenssäkring och processharmonisering
- Ny modern teknisk plattform

Nästa steg

- Beslutsfattande och förankring i alla fyra kommuner
- Etablering av styrgrupp och projektorganisation
- Start av förändringsledning och kommunikationsinsatser

ATERA

Vi svarar gärna på
kompletterande frågor
kring genomlysningen:

Kontaktuppgifter:

Stefan Simicic

Strategisk rådgivare

stefan.simicic@atea.se

Gustav Nilsson

Strategisk rådgivare

gustav.nilsson@atea.se

ATEA

Ekonomiska förutsättningar

En del av förstudie för gemensam
IT-drift i Gislaveds, Gnosjö, Vaggeryds och
Värnamo kommuner

Innehåll

1. Inledning.....	2
2. Översikt av nuvarande kostnadsbild.....	3
2.1 IT drift	3
2.2 Kostnader IT-drift.....	3
2.3 Svårigheter i jämförelse.....	4
3. Ekonomiska förutsättningar kommunalförbund och aktiebolag	5
3.1 För och nackdelar med de olika bolagsformerna.....	7
4. Kostnadsberäkning för ny gemensam organisation.....	8
4.1 Utgångsläge	8
4.2 Etableringskostnader/Puckelkostnader.....	8
4.3 Möjliga effektiviseringar i en gemensam organisation	9
4.4 Nuvarande kostnader och kostnadsutveckling	10
5. Fördelningsprinciper	13
5.1 Finansieringsmodell	13
5.2 Differentierade utgångslägen.....	14
5.3 Förändringar av deltagande	14
6. Sammanfattning.....	15

1. Inledning

Fem kommuner, Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd, Värnamo och Hylte (hädanefter: GGVVH) har inlett processen att undersöka möjligheten att skapa en organisation för gemensam IT-drift. Under 2023-2024 gjordes viss omvärldsbevakning och en första rapport togs fram med hjälp av extern konsult. Utredningen togs emot av respektive kommuns kommunstyrelse under vintern 2025 och styrelserna fattade ett inriktningsbeslut gällande avsikt att etablera samverkan inom IT-drift. Respektive kommunstyrelses förvaltning fick också i uppdrag att i samverkan med de andra kommunerna genomföra en förstudie som underlag för kommande genomförandebeslut. Under våren 2026 hoppade Hylte kommun av och rapporten är därefter sammanställt efter förutsättningarna för kvarvarande fyra kommuner.

Denna delrapport är ett resultat av arbetsgruppen ekonomis analyser av de frågor som ställts till gruppen och som gruppen identifierat. Dessa frågor är följande:

- Översikt över nuvarande kostnadsbild
- Ekonomiska förutsättningar för kommunalförbund och aktiebolag
- Kostnadsberäkning för en ny organisation
- Fördelningsprinciper

2. Översikt av nuvarande kostnadsbild

2.1 IT drift

För att precisera vad som avses med IT-drift har förstudien tagit fram följande definition:

- Drift/skötsel av infrastruktur för:
 - Datacenter (primära, sekundära).
 - Kommunikation/nätverk/accesspunkter.
 - Tillhandahållande av ”plattformar” för datalagring, databaser, integrationer, utvecklingsverktyg, webb.
 - Klienter, arbetsplatsverktyg, personliga verktyg, grupprogramvara, skrivare, telefoni.
- Förvaltning av etablerade it-driftmiljöer.
- Utveckling och etablering av nya hård- och mjukvarumiljöer avseende it-driftmiljöer.
- Svara för aspekter på IT-säkerhet inom IT-området.
- Inslag av konsultativt arbete (experter) gentemot verksamhet/förvaltningar, t.ex. vid upphandlingar informationssäkerhet osv.
- Omvärldsbevakning, strategi och it-ledning för it-driftrelaterade komponenter.

IT-drift omfattar däremot inte kostnader för följande:

- Drift av inbäddade system (IOT), t.ex. för hisstyrning och alkoholås i fordon.
- Stöd kring specialiserade plattformar, t.ex. för robotisering och AI.
- Systemförvaltning av verksamhetssystem.
- Stöd till användarna av verksamhetssystem.
- Utveckling av verksamhetssystem.
- Verksamhetsutveckling med IT (digitalisering).
- Ansvar för drivande av informationssäkerhet.

2.2 Kostnader IT-drift

Nedan presenterar respektive kommuns drift- och investeringskostnader för IT-drift år 2024.

Kostnader drift				
(tkr)	Gislaved	Gnosjö	Vaggeryd	Värnamo
Löner, konsulter	12 097	7 318	5 456	11 209
Licenser	4 908	4 530	5 664	10 522
Datakommunikation/ fiber	5 226	1 000	4 114	6 079
Avskrivningar	20 312	4 893	589	21 196
IT-material och drift datorer/telefon/skrivare/surfplattor	1 156	850	10 480*	2 607
Övrigt	1 303	219	409	517
Totalt:	45 002	18 810	26 712	52 130

*Vaggeryd = kostnadsför datorer mm. direkt på driften.

Investeringar				
(tkr)	Gislaved	Gnosjö	Vaggeryd	Värnamo
Hårdvara	6 874	2 596	-	11 056
Övriga inv.	3 486	3 382	1 420	8 552

Snitt över en femårsperiod (2020-2024)

Nyckeltal					
(kr/anv. alt. inv.)	Gislaved	Gnosjö	Vaggeryd	Värnamo	Totalt
Användare	8 361	2 383	4 354	10 311	25 409
Kostnad per anv.	5 382	7 893	6 135	5 056	5 614
Invånare	29 087	9 152	14 825	34 542	87 606
Kostnad per inv.	1 547	2 055	1 801	1 509	1 628

2.3 Svårigheter i jämförelse

Siffrorna ovan gällande kommunernas kostnader för nuvarande IT-organisation ska främst användas för den egna kommunens analys av kommande kostnader. En jämförelse mellan kommunerna ska göras med försiktighet.

Det finns svårigheter i att göra jämförelser mellan kommunernas IT-driftorganisation även att det finns en definition (se ovan) av vad som ingår och ej. Det finns idag skillnader i hur kommunerna är organiserade. Även de interna IT-driftorganisationerna är uppbyggda på skilda sätt, där vissa kommuner kan ha en mer centraliserad lösning medan andra en mer decentraliserad struktur där del av kostnaderna kan ligga ut i förvaltningarna. Dessa kostnader kan därmed vara svårare att identifiera.

Det finns även en skillnad i hur inköp redovisas i kommunerna, där vissa kostnader tas på driften (främst hårdvara i form av datorer samt surfplattor) och andra som investeringar. För att komma ifrån den problematiken visas både drift och investeringskostnader ovan. Investeringar faller inte alltid jämt över tid, vilket kan få påverkan på kostnadsjämförelsen. Det kan även finnas skillnader i inköp som sker ute i verksamheten som är svåra att fånga upp för att få jämförbara siffror.

En skillnad i kostnad kan spegla en differentierad ambitionsnivå, effektiviseringsnivå eller prioriteringsnivå från politiken. En analys av detta framkommer ej i ovanstående kostnader.

3. Ekonomiska förutsättningar kommunalförbund och aktiebolag

Förutsättningarna för att bedriva gemensam IT-drift i form av antingen aktiebolag eller kommunalförbund utreddes av Johan Bokinge och sammanfattas i nedanstående stycke. Utredningen belyser skillnader avseende etableringskostnader, skatter och moms, finansiering, riskfördelning, styrning och insyn samt långsiktiga effekter.

Allmänt

Ett aktiebolag styrs till stor del av reglerna i Aktiebolagslagen (viss del Kommunallagen) medan ett kommunalförbund huvudsakligen styrs av reglerna i Kommunallagen.

Grundläggande förhållanden mellan delägare respektive förbundsmedlemmar bestäms i bolagsordning och aktieägaravtal respektive förbundsordning och medlemsdirektiv.

Etableringskostnader

När det gäller etableringskostnader är skillnaderna mellan organisationsformerna relativt små. De största kostnaderna är kopplade till framtagande av grundläggande styrdokument såsom bolagsordning och aktieägaravtal respektive förbundsordning och medlemsdirektiv.

Registreringskostnader är något högre för aktiebolag, men bedöms sammantaget inte vara avgörande för valet av organisationsform.

Skatter och moms

En tydligare skillnad finns inom området skatt och ekonomi. Ett aktiebolag är skattskyldigt och betalar inkomstskatt på eventuella överskott, vilket medför striktare krav på periodisering, avskrivningar och värdering av tillgångar. Ett kommunalförbund är undantaget från inkomstskatt, vilket innebär en enklare ekonomisk hantering. För moms gäller i praktiken liknande regler för båda organisationsformerna vid IT-verksamhet. Skatteaspekten talar därmed, ur ett strikt ekonomiskt perspektiv, till kommunalförbundets fördel.

Kapitalkrav

Oavsett organisationsform kräver den gemensamma IT-verksamheten ett initialt kapitaltillkott för att möjliggöra en stabil uppstart och hantering av tidiga investeringar. I aktiebolagsform sker detta genom aktiekapital och eventuella aktieägartillskott, medan motsvarande tillskott i ett kommunalförbund sker genom medlemsinsatser eller grundavgifter. Storleken på kapitalkravet och hur detta ska fördelas mellan kommunerna kan i båda fallen regleras genom aktieägaravtal respektive förbundsordning och medlemsdirektiv, exempelvis utifrån kommunernas storlek, antal anställda eller bedömd nyttjandegrad.

En central fråga kopplad till kapitalkravet är ägandet av IT-relaterade tillgångar såsom arbetsstationer, nätverk och annan teknisk infrastruktur. Ett ändamålsenligt angreppssätt är att

respektive kommun inledningsvis behåller ägandet av befintlig utrustning, medan den gemensamma organisationen successivt tar över ägandet i samband med nyanskaffning och utrangering. Detta minskar behovet av ett stort initialt kapital och möjliggör en successiv övergång till ett samlat ägande där så bedöms lämpligt. Samtidigt bör den gemensamma organisationen från start äga viss gemensam och strategisk utrustning.

Riskfördelning

När det gäller risk och ansvar skiljer sig formerna juridiskt. I ett aktiebolag är kommunernas ekonomiska ansvar begränsat till insatt kapital, medan medlemmarna i ett kommunalförbund ytterst är solidariskt ansvariga för förbundets skulder enligt förbundsordningen. I praktiken bedöms riskerna vara begränsade och inte avgörande för valet av form, men principiellt innebär kommunalförbund ett större ekonomiskt åtagande.

Styrning, insyn och beslutsprocesser

Styrning och ledning av den gemensamma IT-verksamheten kan i hög grad utformas genom väl genomarbetade styrdokument, oavsett om verksamheten bedrivs i aktiebolagsform eller som kommunalförbund. I ett aktiebolag finns en större flexibilitet när det gäller styrelsens sammansättning, då styrelseledamöter kan utses även utanför den kommunala organisationen. Detta möjliggör att tillföra extern kompetens inom exempelvis IT-styrning, informationssäkerhet, digitalisering och ekonomi, vilket kan bidra till en mer professionell och strategisk ledning. Samtidigt kräver aktiebolagsformen tydliga ägardirektiv för att säkerställa politisk styrning, insyn och kommunal kontroll.

I ett kommunalförbund är styrningen tydligare reglerad i Kommunallagen. Ledamöter i den beslutande styrelsen ska i huvudsak väljas bland förtroendevalda, vilket ger en stark demokratisk förankring och god insyn. Denna modell kan dock begränsa möjligheten att tillföra extern specialistkompetens i den formella ledningen och innebär ofta mer formbundna och långsammare beslutsprocesser.

Långsiktiga effekter, expansion, avveckling och avhopp

När det gäller långsiktiga frågor såsom expansion, avveckling eller avhopp är aktiebolagslagen mer detaljerad och ger tydliga processer för ägarförändringar. I kommunalförbund regleras dessa frågor i stället genom förbundsordning och medlemsdirektiv, vilket ställer höga krav på tydlighet och framförhållning. Under förutsättning att frågor om expansion, avveckling och avhopp regleras noggrant i aktieägaravtal, förbundsordning och medlemsdirektiv, bedöms dock organisationsformen i sig inte vara avgörande för hur väl dessa situationer kan hanteras i praktiken.

3.1 För och nackdelar med de olika bolagsformerna

	Aktiebolag – fördelar	Aktiebolag – nackdelar	Kommunalförbund – fördelar	Kommunalförbund – nackdelar
Ekonomiskt ansvar	Kommunernas ekonomiska risk är begränsad till insatt kapital.	Mindre direkt ekonomiskt ansvar kan minska den löpande uppföljningen.	Kommunerna har fullt och direkt inflytande över ekonomin.	Kommunerna har ytterst solidariskt ansvar för förbundets skulder.
Skatt	Möjlighet till affärsmässig ekonomistyrning och resultatuppföljning.	Inkomstskatt på överskott kan öka kommunernas totala kostnader.	Ingen inkomstskatt vilket är skattemässigt effektivt för kommunerna.	Mindre flexibilitet i ekonomisk planering och resultatstyrning.
Politiskt styrning	Möjlighet att balansera politisk styrning med professionell ledning.	Risk för upplevt större avstånd mellan politisk nivå och verksamhet.	Stark demokratisk och politisk förankring i verksamheten.	Politiska beslutsprocesser kan bli långsammare.
Insyn	Insyn kan säkerställas genom ägardirektiv och avtal.	Kräver tydlig reglering för att motsvara kommunal offentlighet.	Hög grad av insyn och offentlighet enligt Kommunallagen.	Ökad insyn kan minska flexibilitet och handlingskraft.
Beslutsprocesser	Snabbare beslutsfattande i strategiska och operativa frågor.	Risk för lägre politisk delaktighet i löpande beslut.	Tydliga demokratiska beslutsprocesser.	Längre ledtider vid beslut och förändringar.
Expansion, avveckling, avhopp	Regelverket är väl anpassat för expansion, avhopp och avveckling.	Juridiska processer kan bli komplexa och resurskrävande.	Kan anpassas genom förbundsordning och medlemsdirektiv.	Kräver mycket noggrann och långsiktig initial reglering.
Övergripande bedömning	Ger kommunerna flexibilitet och möjlighet till professionell styrning.	Ställer höga krav på aktiv ägarroll och uppföljning.	Ger kommunerna stark kontroll, insyn och demokratisk legitimitet.	Medför större ekonomiskt ansvar och mer trögrörliga processer.

4. Kostnadsberäkning för ny gemensam organisation

4.1 Utgångsläge

Kostnaderna för IT-drift visar en tydlig och långsiktigt stigande trend. En betydande del av ökningen är kopplad till licenskostnader, där flera leverantörer under senare år har genomfört omfattande prisjusteringar. Samtidigt påverkas kostnadsutvecklingen av den globala tillgången på komponenter och hårdvara. Den ökade efterfrågan på hårdvara, bland annat kopplad till investeringar i AI-infrastruktur, har bidragit till begränsad tillgång på minne, lagring och processorer. Detta har i sin tur medfört högre priser. Hög efterfrågan på IT-kompetens samt ökat behov inom områden som IT-säkerhet, projektledning och IT-arkitektur innebär också att personalkostnaderna bedöms öka i högre takt än inom många andra branscher. Sker ingen personalförstärkning inom området förväntas i stället konsultkostnaderna öka i högre takt.

Utöver marknadsrelaterade kostnadsökningar påverkas IT-driften i stor utsträckning av nya och skärpta regelverk. Säkerhetsskyddslagen, GDPR, NIS2 och cybersäkerhetslagen ställer ökade krav på ett systematiskt och dokumenterat säkerhetsarbete. Detta omfattar bland annat åtkomstkontroll, loggning, säkerhetsövervakning, incidenthantering, isolerade miljöer samt robusta lösningar för backup och återställning.

Mot bakgrund av historisk utveckling, branschdata och tillgängliga prognoser bedöms den årliga kostnadsuppräknningen för IT-drift uppgå till omkring 5 procent. Den faktiska kostnadsutvecklingen påverkas dock av verksamheternas ambitionsnivå, genomförda riskbedömningar samt hur aktuella lagkrav tillämpas och efterlevs.

4.2 Etableringskostnader/Puckelkostnader

När olika IT-miljöer konsolideras till en gemensam plattform finns flera ekonomiska aspekter att beakta. Eventuella effektiviseringar och besparingar inom gemensam IT-drift uppstår normalt inte omedelbart, utan föregås av investeringar och omställningskostnader. De ekonomiska konsekvenserna under övergångsperioden kan vara komplexa och riskerar att underskattas eftersom flera områden påverkas samtidigt. Exempel på kostnadsdrivande faktorer är:

- Arbetstid för projektorganisation, interna resurser och externa konsulter
- Migrering av data och system, inklusive verifiering och testning
- Parallella kostnader för licenser, IT-miljöer och arbetsplatser under övergångsperioden
- Investeringar i ny infrastruktur eller skala upp av befintlig kapacitet
- Avveckling av äldre system och tjänster
- Indirekta kostnader, exempelvis tillfälligt produktivitetstapp under förändringsarbetet, begränsat utrymme för verksamhetsutveckling, resor och pendling, kompetensutveckling samt personalrelaterade förändringar.

Utifrån Ateas utredning skulle arbetstiden vara omkring 20 000 timmar i de olika faserna (16 000 internt och 4 000 externt). Sammantaget skulle införandeperioden ta omkring 3 år, vilket

innebär att omkring 3 heltidstjänster skulle arbeta kontinuerligt med införandet. Översatt i kostnader beräknas de 20 000 timmarna till omkring 11-13 miljoner kronor.

Kommunerna har tillsammans en omfattande och komplex IT-miljö. Totalt hanteras 11 100 PC, 620 servrar och 4700 nätverksenheter. Migrering av data och system utgör en särskilt komplex kostnadspost och är därför svår att uppskatta, både vad gäller tidsåtgång och kostnader för parallella miljöer, integrationer och övergångslösningar. Det finns sannolikt historiskt anpassade beroenden mellan system och processer som kan vara utmanande att återskapa med bibehållen funktionalitet och datakvalitet. Detta kan innebära att kostnader för licenser, integrationer och drift kvarstår parallellt under längre tid än ursprungligen planerat. Mot denna bakgrund finns behov av en tydlig och kontinuerlig budgetuppföljning samt en ekonomisk osäkerhetsbuffert för att kunna hantera oförutsedda kostnader.

Vissa avtal är långsiktigt bundna och kan vara svåra eller kostsamma att avsluta i förtid. Samtidigt har betydande investeringar redan genomförts i befintliga lösningar, vilka normalt skrivs av på perioder upp till fem år. Detta gäller exempelvis komponenter inom datacenterinfrastruktur såsom SAN-lösningar, brandväggar, backupsystem, övervakningslösningar och lastbalansering. De initiala kostnaderna påverkas även av vilken etableringsmodell som väljs, exempelvis om en ny separat miljö ska byggas upp eller om befintlig infrastruktur ska skalas upp och vidareutvecklas. En överdimensionerad infrastruktur kan innebära onödigt höga kostnader, medan en underdimensionerad lösning riskerar att leda till framtida reinvesteringar och ökade driftkostnader. Vid en uppskalning av befintligt datacenter behöver det tydliggöras hur tidigare genomförda investeringar ska hanteras ekonomiskt, exempelvis om den kommun som redan gjort investeringarna ska kompenseras. Det är även viktigt att säkerställa att en konsolidering i befintlig miljö inte medför ytterligare indirekta eller dolda kostnader, såsom behov av högre säkerhetsnivåer, utökad fiberkapacitet, kompletterande nätverksutrustning, lagringssystem eller andra infrastrukturella förstärkningar.

4.3 Möjliga effektiviseringar i en gemensam organisation

Besparingar genom licensoptimering, avveckling av datacenter, konsolidering av stödmjukvara, minskat antal leverantörsdialoger, förbättrad förhandlingsposition samt ökad specialisering av tjänster uppstår normalt först efter att konsolideringen har genomförts. Enligt Ateas utredning bedöms de ekonomiska effekterna successivt realiseras inom en period om cirka 3–5 år.

Flera kommuner står samtidigt inför omfattande investeringar i lagringslösningar, backupsystem och servermiljöer under de kommande åren. Genom att samordna kommunernas IT-infrastruktur kan parallella investeringar undvikas och resurser kan användas mer effektivt. En sådan samordning kan även förenkla framtida förvaltning och ge ekonomiska fördelar, exempelvis genom att minska antalet serverhallar från 12 till 3. Detta kan bidra till en lägre kostnad per användare och invånare. En mer centraliserad IT-miljö kan dock samtidigt medföra högre krav på säkerhet, redundans och servicenivåer (SLA), eftersom incidenter och driftstörningar kan få större konsekvenser när flera kommuner påverkas

samtidigt. Enligt Ateas utredning uppskattas den samlade besparingspotentialen inom 3–5 år till följande nivåer:

- Hårdvara och datacenter: 30–40 procent
- Licensoptimering: 30–60 procent
- Stödmjukvara: 40–80 procent

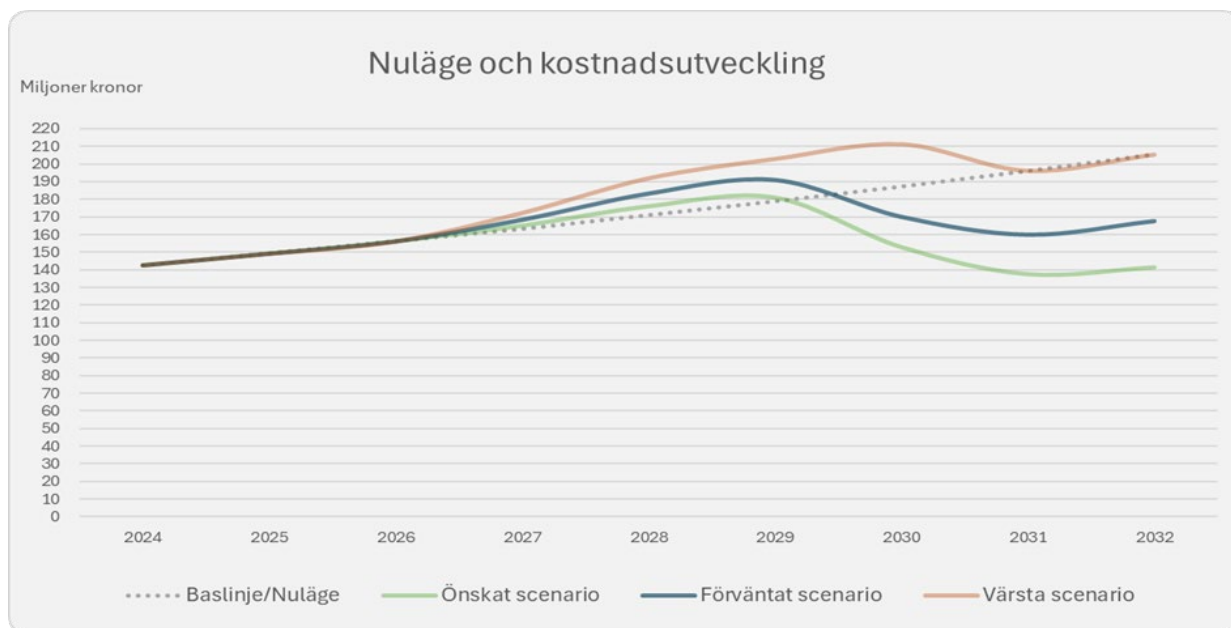
Genom samordning kan behovet av vissa specialistfunktioner minska jämfört med om varje kommun upprätthåller egna resurser. För mer detaljerad information om organisationsstruktur och tjänstefördelning i olika scenarier hänvisas till Ateas utredning.

Även vid en gemensam organisation för IT-drift så kvarstår behovet av lokal IT-kompetens i respektive kommun. Detta omfattar bland annat beställarkompetens, verksamhetsnära IT-stöd samt strategisk kompetens kopplad till IT-utveckling, digitalisering och lokala prioriteringar.

4.4 Nuvarande kostnader och kostnadsutveckling

Den totala kostnaden för IT-drift, som uppgick till omkring 143 miljoner kronor under 2024, bedöms ha fortsatt att öka. Givet liknande bemanning och ambitionsnivå uppskattas den årliga driftkostnaden för 2026 uppgå till omkring 155–157 miljoner kronor. Utifrån antagandet att en ny gemensam organisation etableras från och med 2027 bedöms kommunerna initialt få högre kostnader under perioden 2027–2029. Detta är en följd av omställnings- och konsolideringskostnader kopplade till etableringen. Uppskattningsvis skulle de engångskostnaderna för etablering av gemensam IT-drift kosta omkring 20–40 miljoner kronor. De ekonomiska effekterna av sammanslagningen förväntas därefter successivt realiseras omkring 2030–2031 givet att IT-lösningarna kan standardiseras till en gemensam för alla kommuner.

Eftersom den framtida organisationens utformning ännu inte är tydligt definierad finns det en betydande osäkerhet i de ekonomiska beräkningarna. Det finns behov av en fördjupad utredning kring önskad organisation avseende exempelvis systemstruktur, val av licenser och ambitionsnivå avseende säkerhetsnivåer. Med utgångspunkt i kommunernas nuvarande kostnader samt de förväntade effektiviseringarna inom IT-infrastruktur, mjukvara, licenser och tjänster så bedöms en gemensam organisation kunna bidra till att dämpa den långsiktiga kostnadsutvecklingen för IT-drift med omkring 10–30 procent när full effekt uppnåtts.

Baslinjen/nuläget utgår från kommunernas årliga kostnader under 2024 med en beräknad årlig uppräknings av licenser, systemkostnader och personalkostnader med omkring 5 procent per år. Övriga kostnader räknas upp med inflationsmålet på 2 procent.

Förväntade kostnader utgår från samma årliga uppräknings. Etablering av gemensam IT-drift antas inledas under 2027 och pågå till 2029. Kostnad för arbetstid för projektorganisation, interna resurser och externa konsulter utgår från uppskattning från Atea. Av de 20 000 timmarna förväntas största delen av kostnaden komma under faserna designa och bygg samt migrera och avveckla, vilket till stor del sker under 2028-2029. Under denna fas behövs även parallella lösningar för flera system och licenser. För att göra en korrekt uppskattning av de kostnaderna krävs en fördjupad utredning kring vilka lösningar som behöver köras parallellt och under hur lång tid. Beräkningen utgår från dubbla kostnader för system och licenser som kopplas till datacenter från andra halvåret 2027 till och med 2029. Förväntad besparing beräknas utifrån uppskattningar per besparingspost i Ateas utredning, med halv effekt 2030 och full effekt från 2031 och framåt. Migrering av data och möjligheten att standardisera kommunernas olika lösningar till en gemensam under given tidsplan är en stor osäkerhetsfaktor som kan bli betydligt mer kostsamt än uppskattat.

Det finns flera sätt att fördela gemensamma kostnader, se avsnittet som berör fördelningsprinciper. Givet att nuvarande kostnader belastas av respektive kommun och gemensamma kostnader fördelas utifrån andel av den totala befolkningen i GGVS så skulle fördelningen se ut enligt nedan. De olika fördelningsnycklarna har stor betydelse för kostnadsfördelning och förväntad besparing per kommun. Framförallt från 2030 och framåt när samtliga IT-kostnader fördelas.

Kommun	% av totala IT-kostnader (2024)	% av total befolkning i GGVV (nov. 2025)	% av totalt antal användare (nov. 2025)
Gislaved	31,546 %	32,92 %	32,91 %
Gnosjö	13,186 %	10,38 %	9,38 %
Vaggeryd	18,725 %	17,12 %	17,13 %
Värnamo	36,543 %	39,58 %	40,58 %
	100 %	100 %	100 %

Förväntade kostnader vid nuvarande IT-drift (mnkr)									
Kommun	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Gislaved	45,0	47,1	49,3	51,6	53,9	56,5	59,1	61,9	64,8
Gnosjö	18,8	19,7	20,6	21,5	22,5	23,6	24,7	25,9	27,1
Vaggeryd	26,7	27,9	29,2	30,6	32,0	33,5	35,1	36,7	38,4
Värnamo	52,1	54,5	57,1	59,7	62,5	65,4	68,5	71,7	75,0
Totalt	142,6	149,2	156,2	163,4	170,9	179,0	187,4	196,2	205,3

Förväntade kostnader vid gemensam IT-drift (mnkr)									
Kommun	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Gislaved	45,0	47,1	49,3	53,2	57,9	60,3	54,9	52,7	55,2
Gnosjö	18,8	19,7	20,6	22,1	23,8	24,8	19,9	16,6	17,4
Vaggeryd	26,7	27,9	29,2	31,4	34,1	35,5	30,4	27,4	28,7
Värnamo	52,1	54,5	57,1	61,7	67,3	70,1	64,9	63,3	66,3
Totalt	142,6	149,2	156,2	168,4	183,1	190,7	170,0	159,9	167,6

Förväntade kostnader/besparingar vid gemensam IT-drift (mnkr)									
Kommun	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Gislaved	0,0	0,0	0,0	-1,6	-4,0	-3,8	4,2	9,2	9,6
Gnosjö	0,0	0,0	0,0	-0,6	-1,3	-1,2	4,8	9,3	9,7
Vaggeryd	0,0	0,0	0,0	-0,8	-2,1	-2,0	4,7	9,3	9,7
Värnamo	0,0	0,0	0,0	-2,0	-4,8	-4,7	3,6	8,4	8,7
Totalt	0,0	0,0	0,0	-5,0	-12,2	-11,7	17,4	36,3	37,7

5. Fördelningsprinciper

5.1 Finansieringsmodell

För den löpande finansieringen av den gemensamma IT-verksamheten finns tre principiella modeller: full finansiering via kommunbidrag, finansiering genom debitering utifrån faktisk användning samt en kombinerad modell. En ren kommunbidragsmodell ger hög förutsägbarhet i kommunernas kostnader men innebär svaga incitament för kostnadskontroll. En modell som helt bygger på debitering efter nyttjande skapar tydlig koppling mellan användning och kostnad, men kan samtidigt leda till sämre budgetförutsägbarhet och ökad administrativ komplexitet.

Den modell som bedöms mest ändamålsenlig är en kombinerad finansieringsmodell. I denna finansieras gemensamma basfunktioner och övergripande kostnader, såsom gemensamma licenser, säkerhet och grundläggande infrastruktur, genom kommunbidrag baserat på en fast fördelningsnyckel. Mer verksamhetsnära eller valbara tjänster debiteras separat utifrån faktisk användning. Modellen skapar en balans mellan stabilitet och kostnadsmedvetenhet samt minskar risken för överkonsumtion av IT-tjänster.

Valet mellan aktiebolag och kommunalförbund påverkar inte i sig möjligheten att tillämpa någon av dessa finansieringsmodeller. Det avgörande är i stället hur tydligt principerna för finansiering och kostnadsfördelning regleras i de gemensamma styrdokument.

Modell	Beskrivning	Fördelar ur kommunperspektiv	Nackdelar ur kommunperspektiv
Modell 1: Kommunbidrag	Verksamheten finansieras fullt ut genom bidrag från medlemskommunerna baserat på fast fördelningsnyckel, t.ex. antal anställda eller IT-arbetsplatser.	Enkel att administrera och ger hög förutsägbarhet i kommunernas kostnader.	Svaga incitament för kostnadskontroll och risk för överkonsumtion av IT-tjänster.
Modell 2: Debitering efter nyttjande	Kommunerna betalar för IT-tjänster baserat på faktisk användning, t.ex. abonnemang per arbetsstation eller tjänst.	Tydlig koppling mellan användning och kostnad samt starka incitament till effektivt nyttjande.	Mindre förutsägbarhet i kommunernas kostnader och högre administrativ komplexitet.
Modell 3: Kombinerad modell	Basfunktioner och gemensamma kostnader finansieras via kommunbidrag, medan valbara eller verksamhetsnära tjänster debiteras separat.	Ger stabil grundfinansiering samtidigt som kostnadsmedvetenhet och rättvis fördelning främjas.	Kräver tydliga definitioner av vad som ingår i bas respektive tilläggstjänster.

5.2 Differentierade utgångslägen

Ett beslut som behöver hanteras innan sammanslagning är kommunernas differentierade utgångsläge i IT-miljön. Ateas utredning visar på att kommunerna står inför olika investeringsbehov och har ett differentierat utgångsläge, men detta behöver utredas ytterligare för att säkerställa de ekonomiska effekterna av detta. Det behövs göras ett ställningstagande hur detta ska hanteras ekonomiskt. Förslag på hantering skulle kunna vara att respektive kommun ansvarar för att nå upp till en på förhand definierad miniminivå. Ett annat alternativt är att kommunerna kan ha en differentierad engångsinsats/uppstartskostnad där kommuner som ligger längre bak får bidra med ett större belopp. Ett tredje alternativ är att en teknisk skuld hanteras i den framtida organisationen men att dessa debiteras respektive kommun på ett differentierat sätt.

Ett förslag som lyfts i Ateas utredning är att det befintliga datacentret utgör en bas för den gemensamma organisationen. Även här behövs ett ställningstagande göras. Investeringen skulle kunna värderas och säljas till bolaget. Ett annat alternativ är att en investeringsersättning tilldelas Gislaveds kommun baserat på exempelvis bokfört värde. Ett tredje alternativ är att Gislaveds kommun erhåller en reducerad avgift till organisationen under en övergångsperiod. Detta måste dock utredas vidare då inga skattemässiga effekter har tagit hänsyn till i förslagen.

5.3 Förändringar av deltagande

Finansieringsmodellen behöver vara robust och förutsägbar även vid förändringar i deltagandet, det vill säga när nya kommuner ansluter eller befintliga parter väljer att lämna samarbetet. Detta är avgörande för att säkerställa stabilitet i den gemensamma ekonomin och för att undvika att kvarvarande parter påverkas negativt av enskilda beslut.

Vid anslutning av nya kommuner bör en grundprincip vara att dessa träder in på likvärdiga ekonomiska villkor som befintliga parter, samtidigt som de kompenserar för redan genomförda investeringar. Detta kan ske genom en inträdesavgift som motsvarar deras proportionella andel av det upparbetade värdet i den gemensamma infrastrukturen och plattformen. På så sätt undviks att tidiga deltagare ensidigt bär kostnader som även nya medlemmar får nytta av. För att underlätta anslutning kan det samtidigt finnas möjlighet till en successiv upptrappning av avgifter, där den nya kommunen under en övergångsperiod gradvis når full kostnadsnivå. I de fall anslutningen kräver ytterligare investeringar, exempelvis kapacitetsökning, bör dessa kostnader antingen särskilt finansieras av den anslutande parten eller fördelas enligt fastställd modell beroende på om investeringen bedöms vara till nytta för hela samverkan.

Vid utträde behöver modellen på motsvarande sätt skydda den ekonomiska balansen i samverkan. Det bör därför finnas tydliga regler kring uppsägningstid, som ger den gemensamma organisationen möjlighet att anpassa kostnadsstruktur och verksamhet. En utträdande part bör också bära sin andel av kvarstående ekonomiska åtaganden, exempelvis investeringar som ännu inte är fullt avskrivna eller långsiktiga avtal. Detta kan regleras genom en slutavräkning där kommunen ersätter sin del av utestående kostnader. Samtidigt bör det klargöras vilken rätt, om någon, den utträdande parten har till återbetalning av tidigare gjorda

insatser, vilket ofta är begränsat i gemensamma infrastrukturlösningar där värdet är svårt att separera.

Sammanfattningsvis bör modellen innehålla tydliga, i förväg fastställda mekanismer för både inträde och utträde. Dessa ska säkerställa likabehandling mellan parter över tid, skapa förutsägbarhet i ekonomin samt minska risken för att förändringar i deltagande leder till oplanerade kostnadsförskjutningar.

6. Sammanfattning

Ett nuläge baserat på de fyra kommunernas drift- och investeringskostnader har tagits fram. Dessa uppgifter bör i första hand användas som underlag för respektive kommuns egen analys, då organisation och struktur skiljer sig åt mellan kommunerna. Även ambitionsnivån kan variera och är inte nödvändigtvis jämförbar. Nyckeltalen indikerar dock att det finns potentiella stordriftsfördelar i att bedriva IT-drift i en samlad organisation.

En extern utredning jämför förutsättningarna för gemensam IT-drift i aktiebolag respektive kommunalförbund, med fokus på bland annat kostnader, styrning och risk. Skillnaderna i etableringskostnader är små och inte avgörande för valet. Däremot innebär aktiebolag skattskyldighet medan kommunalförbund är skattebefriade, vilket talar ekonomiskt till förbundets fördel. Riskmässigt har aktiebolag begränsat ansvar medan kommunalförbund innebär ett större gemensamt åtagande. Aktiebolag ger större flexibilitet och möjlighet till extern kompetens, medan kommunalförbund erbjuder starkare demokratisk förankring. Sammantaget bedöms organisationsformen inte vara avgörande om styrning och avtal utformas tydligt.

Kostnaderna för IT-drift bedöms öka, främst drivet av licenspriser, hårdvarubrist, kompetensbehov och skärpta regelverk. Vid etablering av en gemensam organisation uppstår betydande initiala omställningskostnader, bland annat för migrering, parallell drift och investeringar. För att få fram en mer exakt ekonomisk uppskattning behöver en fördjupad analys genomföras med utgångspunkt i kommunernas samlade ambitionsnivå och önskade organisation. De överlappande systemen behöver identifieras och analyseras för att bedöma när och i vilken utsträckning kommunernas olika lösningar kan standardiseras i en gemensam struktur. Detta är centralt för att undvika att ineffektiva system och arbetssätt migreras och permanentas i den nya miljön. Vidare behöver beslut fattas kring hur kostnader ska fördelas samt hur nuvarande lösningar ska värderas, både framåt och i relation till hantering och eventuell kompensation för befintlig teknisk skuld. Beslut behöver även tas gällande hur in- och utträde i organisationen ska hanteras ekonomiskt. För att säkerställa en långsiktighet behöver även en framtida ambitionsnivå beslutas om för att säkerställa en långsiktigt hållbar IT-driftorganisation.

Kostnaden för att etablera en gemensam IT-driftorganisation är betydande och det finns en påtaglig risk för kostnadsöverskridanden. Kostnadsutvecklingen kan dessutom bli högre än initialt uppskattat, särskilt om det förekommer en hög teknisk skuld. Det är därför viktigt att säkerställa en löpande kostnadsuppföljning genom hela processen. Tydliga styrintervall och åtgärdsplaner bör tas fram för att möjliggöra tidig styrning och motverka en eskalerande kostnadsutveckling.

Den framtida organisationens utformning är ännu inte fastställd, vilket skapar osäkerhet i de ekonomiska beräkningarna och medför behov av ytterligare utredning kring struktur, licenser och säkerhetsnivåer. Utifrån nuvarande kostnader och bedömda effektiviseringar uppskattas en gemensam organisation på sikt kunna dämpa kostnadsutvecklingen för IT-drift med cirka 10–30 procent.

Ks §20

Dnr: KS.2024.174

Inriktning och beslut om förstudie kring gemensam it-drift**Beslut**

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna presenterad utredningsrapport, samt att ta ett inriktningsbeslut om att etablera samverkan inom IT-drift i enlighet med alternativet IT-drift tjänst i utredningsrapporten.

Kommunstyrelsen ger kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att i nästa steg, tillsammans med Gnosjö, Värnamo och Vaggeryd och Hylte kommuner, genomföra en förstudie som underlag för kommande genomförandebeslut och återkomma till kommunstyrelsen senast maj 2025.

Ärendebeskrivning

Gislaved, Gnosjö, Värnamo, Vaggeryd och Hylte har utifrån en gemensam målbild valt att utreda en gemensam samverkansform för it-drift. Utredningen visar på att det finns en tydlig potential i att samverka inom it-drift och en bedömning görs att denna samverkan kan dämpa kostnadsutvecklingen, öka säkerheten och minska sårbarheten i att säkra kompetens inom området.

Kommunstyrelsens allmänna utskott har den 11 december 2024 beslutat att föreslå kommunstyrelsen besluta att godkänna presenterad utredningsrapport, samt att ta ett inriktningsbeslut om att etablera samverkan inom IT-drift i enlighet med alternativet IT-drift tjänst i utredningsrapporten, samt att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att i nästa steg, tillsammans med Gnosjö, Värnamo och Vaggeryd och Hylte kommuner, genomföra en förstudie som underlag för kommande genomförandebeslut och återkomma till kommunstyrelsen senast maj 2025.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 1 november 2024
Utredning it-drift daterad den 1 oktober 2024
Kommunstyrelsens allmänna utskott den 11 december 2024, §151

Yrkanden

Sandy Lind (WeP) med instämmande av Stefan Nylén (SD), Fredrik Sveningsson (L), Bo Eriksson (MiG), Jonas Ericson (M) och Ylva Samuelsson (S):
Bifall till förslaget.

Beslutet skickas till:

Avd. chef verksamhetsstyrning

Förslag till

Utredning it-drift Sammanfattning

Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1	Bakgrund till utredningen	3
1.2	Mål med och leveranser från utredningen.....	3
1.3	Övergripande leverans- och tidsramar	4
1.4	Genomförande- och arbetsmetod	4
1.5	Använda begrepp och avgränsningar	4
2.	Nuläge.....	6
2.1	Identifierade problem, påverkande faktorer och lösningsansats.....	6
2.2	Begreppet it-drift med tillhörande avgränsningar	7
2.3	Dagens miljöer	7
2.4	Potential för en eventuell samverkan	8
2.4	Sammanfattning.....	9
3.	Analys	10
3.1	Analysmodell	10
3.2	Handlingsalternativ	11
3.2.1	Alternativ S – Gemensam samordning av intern IT-drift.....	12
3.2.2	Alternativ 1 – Teknik, Samverkan gemensam IT-drift i egen regi.....	13
3.2.3	Alternativ 1 – Tjänst, Samverkan gemensam IT-drift i egen regi.....	14
3.2.4	Alternativ 2 – Samverkan gemensam IT-avdelning i egen regi.....	15
3.3	Tänkbara vägval	16
3.3.1	Nu → Alternativ S	16
3.3.2	Nu → Alternativ 1.....	16
3.3.3	Alternativ S → Alternativ 1, 2 eller extern lösning.....	17
3.4	Organisationsform.....	17
4.	Samlad rekommendation.....	18
4.1	Val av inriktning	18
4.2	Förslag till innehåll i förstudie.....	19
4.3	Genomförandeplan.....	20

./. Bilaga samlade bilder

1. Inledning

1.1 Bakgrund till utredningen

Kommunerna Gislaved, Gnosjö, Värnamo, Vaggeryds och Hylte kommuner (benämnda GGVVH) har tillsammans formulerat en målsättning om att utreda en gemensam samverkansform för *IT-drift*.

Gislaved, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryd (benämnt GGVV) har sedan tidigare samordnat en del av sina it-aktiviteter och har idag en del upparbetade kontaktvägar samt löpande avstämningar. Även avseende it-system finns viss verksamhetsmässig samordning inom GGVV. Avseende digitalisering finns även en styrd samordning mellan kommunerna inom Region Jönköping ("Kommunal utveckling Jönköpings län"), där GGVV deltar som 4 kommuner bland de totalt 13 ingående kommunerna.

Hylte har sedan tidigare sin it-drift sourcad ("skötselentreprenad") hos en extern privat leverantör (Advania). Hylte ser idag att det skulle kunna finnas fördelar med samverkan med andra kommuner inom området och har därför valt att delta i utredningen.

Givet den snabba tekniska utvecklingen inom it-området, ser GGVVH behov av att öka sin samverkan kring it i allmänhet och it-drift i synnerhet. De primära motiven för en samverkan har uttryckts som;

- Dämpa kostnadsutvecklingen inom området (t.ex. genom att uppnå ökade skalfördelar),
- Minska risker inom området (t.ex. avseende avbrott och intrång),
- Öka redundansen kring it-drift (t.ex. genom tillgång till multipla lösningar för liknande funktioner),
- Säkra tillgång till intern och extern kompetens.

Specifikt önskar kommunerna inom ramen för detta uppdrag leverans om två utredningar, som ska belysa konsekvenserna kring en eventuell samverkan avseende it-drift.

Detta dokument utgör slutrapport för utredningen och avrapporterar de båda utredningarna samlat. Rapporten ska även utgöra en sammanfattning inför kommande beslutsprocess.

Som bilaga till rapporten återfinns ett antal beskrivande bilder, vilka tagits fram och använts i anslutning till uppdragets genomförande. Hänvisning sker löpande i rapporten till bildnummer i bilagan, för att förtydliga visst relaterat innehåll.

1.2 Mål med och leveranser från utredningen

Utredningarna ska ge svar på:

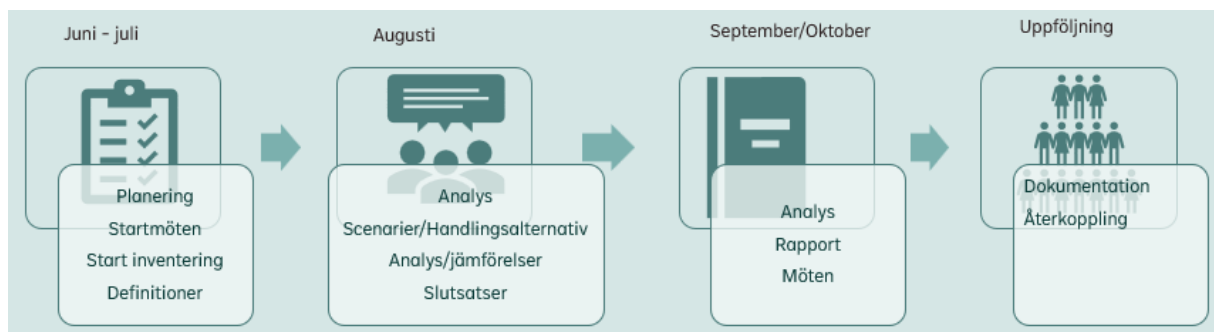
- Beskrivning av potentiella fördelar och utmaningar med en gemensam IT-drift,
- För- och nackdelar av olika former för samverkan tex. bolag, kommunalförbund, avtalssamverkan, gemensam nämnd eller köp av extern drift,
- Utarbetande av rekommendationer för nästa steg i processen för etablering av gemensam IT-drift,
- Ge en bild av hur it-driften ser ut och sker i respektive kommun idag,
- Kartläggning av befintliga IT-system och infrastruktur i varje kommun kopplat till it-drift,
- Identifiering av gemensamma behov och krav på IT-drift inklusive verksamhetsperspektivet,

- Analysera möjligheter och utmaningar med en harmonisering och sammanslagning.

Sammanfattningsvis är lösningsansatsen i utredningsuppdraget att belysa hur en ökad samverkan mellan kommunerna avseende it-drift, kan göras och vilka konsekvenser detta kan förväntas ge.

1.3 Övergripande leverans- och tidsramar

Utredningsarbetet startade 2024-06-10. Tidsramen för utredningsarbetet utsträcktes något (av möteslogistiska skäl) och det avslutande gemensamma utredningsmötet hölls 2024-09-17, enligt figur nedan (se även bild 3):

Utredningsrapport och annan dokumentation levererades i en första version 2024-09-27.

Uppdragsansvaring från Ekan AB har varit Anders Wendesten (utredare). Styrgruppen har utgjorts av kommundirektörerna och ombud för styrgruppen (beställare) har varit Anna Sanell (Avdelningschef för verksamhetsstyrning Gislaveds kommun).

1.4 Genomförande- och arbetsmetod

Arbetet har bedrivits genom arbetsmöten med företrädare för primärt it-funktionerna för respektive kommun, enskilt och i grupp. Respektive kommun har själva anvisat deltagare i utredningen. Utöver detta har utredaren tagit del av och analyserat diverse skriftligt material tillhandahållet av beställaren. Även avstämningar med Kommunal utveckling vid Region Jönköping, företrädare för leverantörer av it-drift, teknikspecialister, liknande kommuner och kvalitetssäkrare inom Ekan AB har genomförts. Totalt har cirka 25 arbetsmöten genomförts under utredningens gång.

Arbetsmötena har oftast varit semi-strukturerade, med en delvis fördefinierad fråge/bildkatalog utskickad före mötet. Frågorna har primärt rört bakgrund till uppdraget, respondenternas egna roller, nuvarande hantering av it-drift, förslag till vidareutveckling av it-drift och andra näraliggande förbättringsförslag inom området. Även avstämningsmöten med styrgrupp och beställare (cirka 5 stycken) har genomförts.

1.5 Använda begrepp och avgränsningar

Nedan beskrivs användningen av några begrepp i utredningen.

En schematisk indelning av it-teknik har använts i följande sammanhang:

- it-drift innefattar alla aktiviteter (utveckling, förvaltning och drift) för att på kort och lång sikt hantera samlokaliserad it-utrustning avseende t.ex. servrar, nätverk och lagring (datacenter-lösningar),

- arbetsplatshantering innefattar alla aktiviteter (utveckling, förvaltning och drift) för att på kort och lång sikt hantera den utrustning som användarspecifikt för att nyttja applikationer (PC, mobiler och liknande utrustning),
- support innefattar stöd till användare, normalt indelad i 1st, 2nd, 3rd-line osv, baserat på länk i supportkedjan,
- systemförvaltning innefattar alla aktiviteter för att administrera och löpande vidareutveckla ett driftsatt system,
- förändringshantering, behovsfångst, konkretisering, utveckling av ny it-teknik, ofta indelad i digitalisering och annan nyutveckling. Normalt sker utveckling i projektform, med överlämning till systemförvaltning då uppställda acceptanskriterier uppfyllts,
- med digitalisering avses i detta sammanhang "verksamhetsutveckling med stöd av it",

Samordning, samarbete och samverkan används med följande betydelser:

- Samordna fokuserar på att löpande i en fastställd form arrangera och synkronisera överenskomna insatser
- Samarbete fokuserar på gemensamt arbete och faktiskt genomförande av konkreta överenskomna aktiviteter enligt överenskomna mål, nivåer och rutiner.
- Samverka inkluderar både samarbete och samordning, med betoning på ömsesidig nytta, synergier och upprättade överenskommelser

Utredningen har avgränsats till att utgå ifrån it-perspektivet, vilket innebär att verksamhetsföreträdare från olika förvaltningar inte har involverats direkt i arbetet. Detta gör att utredningsresultatet inte kan tolkas som generellt för respektive kommun.

2. Nuläge

2.1 Identifierade problem, påverkande faktorer och lösningsansats

Utgångspunkten för utredningen har sin grund i en problematik kring dagens it, som kan sammanfattas i följande punkter;

- Digitaliseringen leder till en ökad användning av it, där en stor del av leveransen sker som molntjänster med;
 - Nya licensieringsmodeller,
 - Delvis oklara strukturer för datalagring,
 - Svåröverblickbar prissättningslogik från systemleverantörerna.
- Ökad teknisk komplexitet inom området,
- En accelererad kostnadsutveckling inom området.

Sammantaget innebär detta att det finns behov av att hantera förändringarna på ett strukturerat och kontrollerat sätt, samtidigt som kostnadsutvecklingen dämpas.

Problematiken kan dock inte isoleras till att "bara" omfatta en "kontrollerad kostnadshantering", utan ett antal identifierade påverkande faktorer (ur ett kommunalt it-perspektiv) måste också vägas in:

- För en kommunal verksamhet är det centralt att över tid ha rådighet över it-situationen samt att kunna ta ett samlat ansvar för it, som är en central resurs för ett fungerande grunduppdrag (rådighet och kontroll för en fungerande verksamhet),
- Fortsatt digitalisering är nödvändig (oundviklig),
- Lokal närvaro behöver i vissa situationer finnas tillgänglig (t.ex. för hantering av "inbäddade system") samt med ett ökande behov av 24/7,
- Det finns särskilda säkerhetsaspekter på it vid kommunal verksamhet/myndighetsutövning,
- Cloud- och virtualiseringstrenden (mjukvarustyrning) av servrar, nätverk, skrivbord osv ger ökade möjligheter till fjärrleveranser,
- Att använda tekniken blir inte alltid svårare, även om tekniken blir mer komplicerad och allt kan göras på olika sätt,
- Att göra tillsammans och uppnå skalfördelar kräver gemensamma synsätt och arbetsformer (uniformitet), vilket tar tid att etablera, men krävs för att samverkan ska ge en ökad effektivitet.

Ett vanligt sätt för kommuner (och andra organisationer), är att genom samverkan med andra parter skapa förutsättningar för att hantera ovanstående problematik, vilket också är utgångspunkten för utredningen.

Fördelar med en samverkan mellan kommuner inom it beskrivs ofta ha potential att:

- Möjliggöra kompetensdelning och kompetensutveckling,
- Åstadkomma skalfördelar vid inköp, underhåll och drift,
- Dela utrustning, nät, hallar och annan infrastruktur för bl a ökad redundans,
- Åstadkomma att kompetens och resurser faktiskt finns kvar i närområdet,
- Minska risk, genom att kunna kraftsamla gemensamt då behov finns.

Utmaningarna vid it-samverkan är normalt att åstadkomma tillräcklig uniformitet, för att kunna tillgodogöra sig potentialen.

Den kommunala samordningen (samverkan) inom Region Jönköping är inriktad på samordning kring digitalisering av verksamhetssystem (inte it-drift). Det finns ett antal externa parter, både kommersiella som kommunala (t.ex. Soltak och Höglandets IT) som erbjuder lösningar kring it-drift.

2.2 Begreppet it-drift med tillhörande avgränsningar

Utredningen startade med, att utifrån lösningsansatsen om en ökad samverkan mellan kommunerna avseende it-drift, tydliggöra begreppen och bedöma potentialen för en tänkt samverkan.

Hela it-området grupperades efter gemensamma diskussioner på följande sätt;

- A. Drift, skötsel, förvaltning och anskaffning av IT-infrastruktur för:
 - 1. Datacenter (primära, sekundära, lagring, ...),
 - 2. Kommunikation/Nätverk/Accesspunkter, ...
 - 3. Av tillhandahållna "plattformar", ...
 - 4. Klienter, Arbetsplatsverktyg, Skrivare, Telefoni, ...
- B. Användarsupport kring IT-drift, ...
- C. Facilitering av verksamhetsbehov, ...
- D. Projektmedverkan, som kan ...
- E. Svara för aspekter på IT-säkerhet inom...
- F. Systemförvaltning av verksamhetssystem ...
- G. Komplet servicebureau (inklusive verksamhetssystem och andra ...),
- H. Inslag av konsultativt arbete (experter) gentemot ...
- I. Omvärldsbevakning, strategi och it-ledning generellt.

Område A och B benämns i utredningen fortsatt "it-drift", C och D "förändringshantering" och E till I som "vidmakthållande".

Enligt gemensamma diskussioner bestämdes att följande moment bedöms ligga utanför vad som i detta skede kan vara rimligt att samverka kring;

- Generell beställarkompetens inom it,
- Kunskap/kompetens om användningen av it i hemmaorganisationen, t.ex. vid kriser, förändrad verksamhet och olika typer av klassificeringar,
- Samordning av verksamhetsutveckling, digitalisering och omvärldsbevakning, med it,
- Informationssäkerhetssamordning,
- Verksamhetsförvaltning av verksamhetssystem.

Erfarenheter hos andra organisationer styrker att det är väsentligt att ha kvar resurser internt för att kunna bibehålla rådighet, kontroll och agera som en "god beställare" (enligt ovanstående punkter).

2.3 Dagens miljöer

Med stöd från dagens it-funktioner har en sammanställning på övergripande nivå av dagens it-miljöer genomförts.

Sammanfattningsvis kan sägas att likheterna mellan kommunerna (GGVH) tekniskt (avseende it-drift) är större än skillnaderna. Det finns således goda förutsättningar ur ett tekniskt perspektiv för en samverkan kring it-drift, även om det under en eventuell övergångsperiod kommer krävas en successiv harmonisering, utifrån en gemensamt bestämd målarkitektur.

Via den regionala och den "allmänkommunala" samordningen (SKR/Handslaget/leverantörer osv) finns för verksamhetssystemen en viss likhet i miljöerna, men den bedöms inte vara stor.

Utredningen har inte specifikt granskat arbetssätt och styrning av it generellt på respektive kommun ("it-governance"), t.ex. kring rutiner för behovsfångst, anskaffningar, ärendehantering, leverantörsrelationer, systemförvaltningsmodeller, finansieringsstyrning och så vidare, men den allmänna synen är att dessa moment är i princip osynkroniserade. Det kommer således ett ganska omfattande arbete för att skapa en uniformitet, innan en samverkan kan bli effektiv.

Sammantaget innebär detta att förutsättningarna för en samverkan kring it-drift (A och B) är goda, medan samverkan avseende C till och med H är mindre goda (åtminstone initialt).

2.4 Potential för en eventuell samverkan

För respektive område gjordes en potentialbedömning vid en eventuell samverkan. Tänkbar *samverkan* identifierades i diskussion med respektive kommun enskilt och i grupp. Tänkbar samverkan följde indelningen i områdena A-I enligt ovan.

Bedömningen av potentialen togs fram av respektive kommun i diskussion, med ett maxvärde om 100 per område. Varje kommun gjorde bedömningen av potentialen utifrån sin egen existerande situation, som ett målvärde.

Med *potential* avses i detta fall, utifrån respektive kommuns perspektiv på cirka 3 - 5 års sikt, en sammanvägning (som en multipel med maxvärdet 100) kring primärt:

- Den identifierade och upplevda viljan att uppnå en samverkan inom området,
- Områdets bedömda nytta vid en rimligt uppnådd samverkan,
- De existerande förutsättningarna och förmågan (hos kommunen) för att uppnå en effektiv samverkan inom området.

Potentialen för respektive område summerades sammanvägt för kommunerna. På så sätt gavs en första bild av om det finns en väsentlig potential och i så fall var tyngdpunkten (den samlade potentialen) bör ligga i det kommande arbetet, se kolumn "Potential" i figur nedan:

Område	Grupp	Potential	Idag
A. Drift, skötsel, förvaltning och anskaffning av IT-infrastruktur för: 1. Datacenter (primära, sekundära, lagring, t, ...), 2. Kommunikation/Nätverk/Accesspunkter, ... 3. Av tillhandahållna "plattformar", ... 4. Klienter, Arbetsplatsverktyg, Skrivare, Telefoni, ... B. Användarsupport kring IT-drift, ...	"IT-drift"	60%	40%
C. <u>Facilitering</u> av verksamhetsbehov, ... D. Projektmedverkan, som kan ...	"Förändrings- hantering"	15%	25%
E. Svara för aspekter på IT-säkerhet inom... F. Systemförvaltning av verksamhetssystem ... G. Komplet servicebureau (inklusive verksamhetssystem och andra ...), H. Inslag av konsultativt arbete (experter) gentemot ... I. Omvärldsbevakning, strategi och it-ledning generellt.	"Systemförvaltning & vidmakthållande"	25%	35%

En övergripande jämförelse mellan estimerad "normal livscykelutgift" för motsvarande område generellt i kommunal sektor gjordes också (se kolumn "Idag" i figur ovan). Förklaringen till skillnaden mellan potential och livscykelutgift bedöms primärt vara den förflyttning som sker löpande från egen it-drift ("on prem") till moln-drift ("cloud").

Potentialbedömningen ovan styrks av att motsvarande organisationer ofta just väljer att samverka eller köpa tjänster just avseende it-drift. Molndrift, virtualisering och digitalisering innebär också att volymen it-drift, relativt andra it-relaterade delar, är minskande andelsmässigt, dock inte i absoluta tal.

2.4 Sammanfattning

Följande sammanfattning kan göras kring bedömningen av nytta och fördelar med en samverkan (potential);

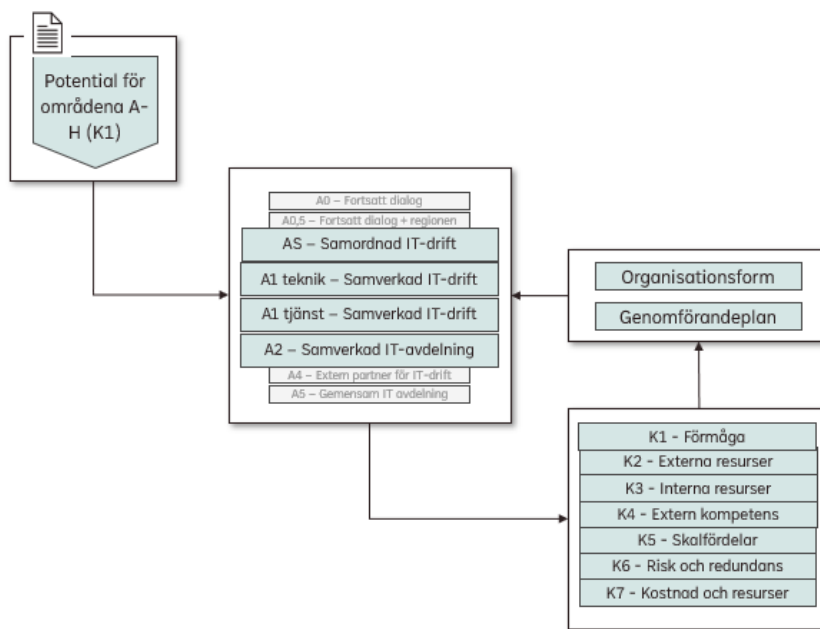
- Samtliga kommuners företrädare för it ser en tydlig potential vid samverkan,
- Potentialen hos samverkan är idag tydligast och mest tillgänglig kring it-drift,
- På sikt förväntas även området kring "vidmakthållande" erbjuda betydande potentialer vid en eventuell samverkan.

Potentialen har inte kvantifierats ekonomiskt inom ramen för utredningen.

3. Analys

3.1 Analysmodell

Utifrån potentialbedömningen formulerades en analysmodell, se figur nedan:

Utifrån vikten i potentialbedömningen skapades olika handlingsalternativ, för att på olika sätt tillvarata nyttorna vid samverkan. Respektive handlingsalternativ värderades utifrån olika kriterier. Även aspekter kring organisationsform och genomförandeplan vägdes in, i en iterativ arbetsform.

I iterationer skapades bland annat nedanstående 7 alternativ som värderades efter kriterierna;

- Alternativ 0, samverkansform enligt den modell som tillämpas idag,
- Alternativ 0.5, samverkansform med en tydlig avgränsning att avse enbart it-drift i egen regi, tillsammans med övriga parter inom "Kommunal utveckling vid region Jönköping".
- Alternativ 1, samverkansform med en tydlig avgränsning att avse it-drift i egen regi i en avgränsad organisatorisk funktion med utförande av it-drift med egna sammanlagda resurser,
- Alternativ 2, en samverkansform, med en gemensam it-avdelning i egen regi. Fokus för alternativet är utförande med ett brett ansvar och med egna sammanlagda resurser i en avgränsad organisatorisk funktion,
- Alternativ 3, en gemensam samordning av interna resurser för it-drift, med fokus på att använda de existerande interna befintliga resurserna så effektivt som möjligt, med en insatsfördelning mellan kommunerna, så att utförandet av de olika delarna av it-drift sker "där det finns bäst förutsättningar",
- Alternativ 4, en gemensam samordning av en (alternativt flera) externa it-partner för it-drift, med fokus på effektiv upphandling, styrning, uppföljning samt konkurrensutsättning över tid,
- Alternativ 5, samverkansform som en gemensam it-avdelning där det huvudsakliga utförandet sker med externa parter (t.ex. Soltak, Regionen och externa kommersiella leverantörer).

Under en period värderades dessa alternativ och stämdes av i olika konstellationer. En renodling gjordes till de 4 alternativ som beskrivs i avsnitt 3.2. nedan.

Värderingen av respektive alternativ gjordes utifrån följande kriterier:

1.

Alternativets bedömda förmåga att leverera tjänster enligt den potentialomfattningen som alternativet har (alternativets potential jämfört med maximal potential),
2.

Alternativets beroende till externa resurser,
3.

Alternativets möjligheter till intern kompetensförstärkning,
4.

Alternativets möjliga tillgång till kompetens (extern),
5.

Uppnådda skalfördelar och ekonomiska fördelar som alternativet innebär,
6.

Konsekvenser avseende minskade risker och uppnådd redundans,
7.

Kostnad och resursinsats för att genomföra alternativet (genomförandeplan och organisationsform).

Kriterierna gavs värde 1 till 4, där 4 innebar det mest positiva värdet.

3.2 Handlingsalternativ

De handlingsalternativ som utredningen valde att gå vidare med, baserades på de diskussioner som genomfördes med respektive kommun under augusti/september samt vid gemensamma möten 2024-08-23 och 2024-09-17.

Karaktären för respektive alternativs omfattning framgår av nedanstående figur (se även bild 16):

Alternativ S

Alternativ 1 Teknik

Alternativ 1 Tjänst

Alternativ 2

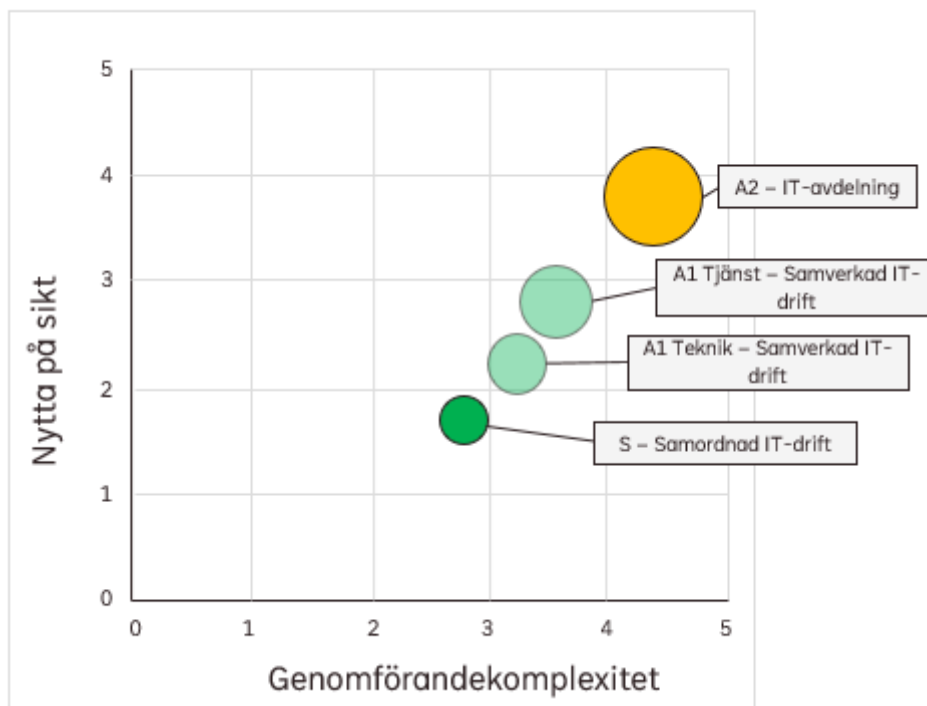
Område	Grupp
A. Drift, skötsel, förvaltning och anskaffning av IT-infrastruktur för: 1. Datacenter (primära, sekundära, lagring, t, ...), 2. Kommunikation/Nätverk/Accesspunkter, ... 3. Av tillhandahållna "plattformar", ... 4. Klienter, Arbetsplatsverktyg, Skrivare, Telefoni, ...	"IT-drift"
B. Användarsupport kring IT-drift, ...	
C. <u>Facilitering</u> av verksamhetsbehov, ...	"Förändringshantering"
D. Projektmedverkan, som kan ...	
E. Svara för aspekter på IT-säkerhet inom...	
F. Systemförvaltning av verksamhetssystem ...	
G. Komplet serviceesk (inklusive verksamhetssystem och andra ...),	"Systemförvaltning & vidmakthållande"
H. Inslag av konsultativt arbete (experter) gentemot ...	
I. Omvärldsbevakning, strategi och it-ledning generellt.	

Skillnaden mellan Teknik/Tjänsteperspektiv (för alternativ 1) kan sägas bestå av (se även bild 17);

- Graden av och på vilket sätt som den gemensamma it-funktionen levererar till respektive kommun,
- I Alternativ 1 teknik så svarar den gemensamma it-funktionen för en leverans av viss överenskommen utrustning, men där beställaren (respektive kommun) har större frihetsgrader och ansvar för vilken utrustning som väljs och på vilket sätt den används,
- I Alternativ 1 tjänster så svarar den gemensamma it-funktionen för en mer komplett leverans, inklusive t.ex. val av utrustning, övervakning, underhåll osv,

- Gränslinjen (inte knivskarp) dras vid vem som ansvarar/utför. Den gemensamma it-funktionen i Alternativ 1 teknik kommer alltså att bli mindre (färre anställda, lägre budget osv) och ha en lägre grad av strategisk påverkan.

Jämförelse av alternativen utifrån potential och genomförbarhet framgår av nedanstående figur (se även bild 18):

De 4 olika alternativen beskrivs mer i detalj i de följande avsnitten.

3.2.1 Alternativ S – Gemensam samordning av intern IT-drift

Alternativ S innebär en samordning av kommunernas interna resurser för IT-drift. Fokus ligger på att använda de befintliga resurserna så effektivt som möjligt, där en insatsfördelning mellan kommunerna säkerställer att de olika delarna av IT-driften utförs "där förutsättningarna är bäst".

Samordningen uppnås genom avtalsreglering och ett tydligt huvudmannaskap, men de operativa aktiviteterna utförs av respektive kommun inom specifikt definierade områden. Resurser för löpande samordning samt strategisk och taktisk planering allokeras gemensamt (t.ex. som en "rullande ansvarig samordnare").

Detta alternativ erbjuder en högre grad av samordning, jämfört med ren samverkan, men utan att gemensamt anställd personal behövs. Samordningen av befintliga IT-resurser syftar till att göra IT-driften så effektiv som möjligt.

För- och nackdelar med Alternativ S

Fördelar:

- Dagens befintliga resurser kan fokuseras och utnyttjas effektivt.
- Alternativet är relativt enkelt att återgå från om det inte visar sig vara framgångsrikt ("lätt att backa").

- Låga initiala kostnader, vilket minskar den ekonomiska risken.
- Bidrar delvis till en ökad enhetlighet i IT-driften mellan kommunerna.
- Flexibilitet att enkelt övergå till andra lösningar i framtiden om behovet uppstår.

Nackdelar:

- Det kan vara svårt att skapa tillräcklig tydlighet i ansvarsfördelning och roller.
- En del av den potentiella effektiviteten och samordningsvinsten riskerar att utebli.
- Samordningsuppgiften mellan kommunerna kan bli tidskrävande och komplex.
- Det saknas etablerade gränssnitt och strukturer för samordning, vilket kan leda till utmaningar i implementeringsfasen.

Värdering av Alternativ S

För att bedöma alternativen görs en värdering utifrån de 7 olika kriterierna, nedan följer en sammanställning av poängsättningen för Alternativ S:

Kriterium	Poäng (1–4)
1. Förmåga att leverera tjänster enligt potentialomfattningen (ca 60%)	2
2. Beroende av externa resurser	4
3. Möjligheter till intern kompetensförstärkning	4
4. Möjlig tillgång till extern kompetens	2
5. Uppnådda skalfördelar och ekonomiska fördelar	2
6. Konsekvenser avseende minskade risker och uppnådd redundans	4
7. Kostnad och resursinsats för att genomföra alternativet	3
Summa	21

3.2.2 Alternativ 1 – Teknik, Samverkan gemensam IT-drift i egen regi

Alternativ 1 Teknik innebär samverkan kring IT-drift (A-B) som genomförs gemensamt i egen regi. Fokus för detta alternativ ligger på utförandet av IT-drift och leverans av tekniska miljöer, där resurser och personal samlas i en avgränsad organisatorisk enhet utan att någon specifik kommun har ett uttalat värde. Inriktningsvalet för detta alternativ är att främst leverera överenskommen teknisk infrastruktur.

Resurser hämtas initialt från befintliga organisationer, inklusive medarbetare samt existerande hård- och mjukvara. Startuppsättning sker utifrån tillgänglighet, funktion och prestanda.

Genomförandet sker i en tydligt avgränsad organisation, exempelvis i form av ett bolag eller ett kommunalförbund. Uppstarten sker organisatoriskt tidigt, och det operativa ansvaret tas över successivt. Det kan också finnas ett behov av viss taktisk styrning av områdena C-I. Detta alternativ kräver mindre uniformitet och ett mindre antal gemensamma resurser jämfört med Alternativ 1 Tjänst.

Enkelt uttryckt kan detta alternativ ses som ett gemensamt IT-driftbolag (eller motsvande), där dagens IT-resurser samlas för att leverera tekniska plattformar.

Fördelar och nackdelar med Alternativ 1 teknik

Fördelar:

- Hanterar en stor del av potentialen,
- Tydligt uppdrag,
- Enkelt att komma igång med och successivt vidareutveckla,
- Väletablerade gränssnitt gentemot andra parter.

Nackdelar:

- För att bli effektivt behöver även strategiska inriktningsfrågor (utanför uppdraget) samordnas för uniformitet,
- Tillräckligt stor volym på sikt?
- Risk fastna i rollen som "konkurrensutsatt servicebolag".

Värdering av Alternativ 1 Teknik

För att bedöma alternativen görs en värdering utifrån de 7 olika kriterierna, nedan följer en sammanställning av poängsättningen för Alternativ 1 Teknik:

Kriterium	Poäng (1–4)
1. Förmåga att leverera tjänster enligt potentialomfattningen (ca 60%)	3
2. Beroende av externa resurser	4
3. Möjligheter till intern kompetensförstärkning	3
4. Möjlig tillgång till extern kompetens	2
5. Uppnådda skalfördelar och ekonomiska fördelar	2
6. Konsekvenser avseende minskade risker och uppnådd redundans	4
7. Kostnad och resursinsats för att genomföra alternativet	4
Summa	22

3.2.3 Alternativ 1 – Tjänst, Samverkan gemensam IT-drift i egen regi

Alternativ 1 Tjänst innebär en samverkan kring IT-drift (A-B) som sker gemensamt i egen regi. Fokus för detta alternativ ligger på att utföra IT-drift med leveranser i form av paketerade tjänster, där resurser och personal samlas i en avgränsad organisatorisk enhet, utan att någon specifik kommun har ett uttalat värdskap. Målet för detta alternativ är att primärt leverera överenskomna och färdigpaketerade tjänster enligt tydlig angivna service-nivåer ("SLA").

Resurserna hämtas inledningsvis från de befintliga organisationerna, inklusive medarbetare samt existerande hård- och mjukvara. Startuppsättningen baseras på tillgänglighet, funktionalitet och prestanda hos dessa resurser.

Genomförandet sker inom en tydligt avgränsad organisation, exempelvis i form av ett bolag eller ett kommunalförbund. Uppstarten sker organisatoriskt tidigt, med successiva övertag av det operativa ansvaret. Det kan även finnas behov av viss taktisk styrning av områdena C-I. Detta alternativ kräver mer uniformitet och ett större antal gemensamma resurser jämfört med Alternativ 1 Teknik.

Kortfattat innebär detta alternativ att ett gemensamt IT-driftbolag (eller motsvarande) bildas, där dagens IT-resurser samlas för att leverera färdigpaketerade tjänster.

För- och nackdelar med Alternativ 1 tjänst

Fördelar:

- Hanterar en stor del av potentialen,
- Tydligt uppdrag,
- Enkelt att komma i gång med och successivt vidareutveckla,
- Väletablerade gränssnitt gentemot andra parter.

Nackdelar:

- För att bli effektivt behöver även strategiska inriktningsfrågor (utanför uppdraget) samordnas för uniformitet,
- Tillräckligt stor volym på sikt?
- Risk fastna i rollen som "konkurrensutsatt servicebolag".

Värdering av Alternativ 1 tjänst

För att bedöma alternativen görs en värdering utifrån 7 olika kriterierna, nedan följer en sammanställning av poängsättningen för Alternativ 1 Tjänst:

Kriterium	Poäng (1–4)
1. Förmåga att leverera tjänster enligt potentialomfattningen (ca 60%)	3
2. Beroende av externa resurser	4
3. Möjligheter till intern kompetensförstärkning	4
4. Möjlig tillgång till extern kompetens	2
5. Uppnådda skalfördelar och ekonomiska fördelar	2
6. Konsekvenser avseende minskade risker och uppnådd redundans	4
7. Kostnad och resursinsats för att genomföra alternativet	4
Summa	23

3.2.4 Alternativ 2 – Samverkan gemensam IT-avdelning i egen regi

Alternativ 2 innebär en samverkan kring samtliga normala uppgifter som hanteras inom en IT-avdelning, det vill säga alla identifierade områden (A-I), som utförs i egen regi med en successiv implementeringsplan. Fokus för detta alternativ är att skapa en gemensam IT-avdelning. Avdelningen byggs upp med dagens sammanlagda resurser för att hantera uppdragen, organiserad som en gemensam funktion utan att någon enskild kommun har ett uttalat värdskap.

Utförandet sker med ett brett ansvar, där resurserna samlas och används för att leverera de tjänster som för närvarande hanteras av de enskilda IT-avdelningarna. Under uppstartsfasen kommer viss resurskomplettering att behövas och eventuellt även i fortvarighetstillståndet (jämfört med idag).

Sammanfattningsvis innebär detta alternativ att ett gemensamt IT-bolag (eller motsvarande) bildas, där dagens IT-resurser samlas för att skapa en gemensam kommunal IT-avdelning.

För- och nackdelar med Alternativ 2

Fördelar:

- Hanterar stor del av möjlig potential,
- Störst tänkbara volym,
- Ett naturligt utvecklingssteg, vid ett välfungerande alternativ 1.

Nackdelar:

- Komplexa gränssnitt gentemot förvaltningarnas verksamhet,
- Kräver ny fungerande uniformitet, inte minst mot respektive kommuns förvaltningar,
- Risk fastna i rollen som "konkurrensutsatt servicebolag".

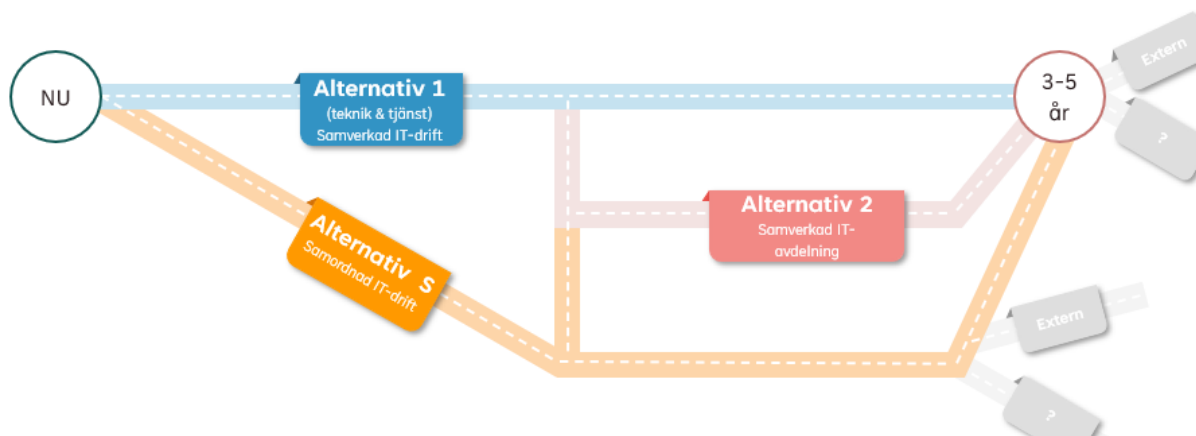
Värdering av Alternativ 2

För att bedöma alternativen görs en värdering utifrån de 7 olika kriterierna, nedan följer en sammanställning av poängsättningen för Alternativ 2:

Kriterium	Poäng (1–4)
1. Förmåga att leverera tjänster enligt potentialomfattningen (ca 60%)	4
2. Beroende av externa resurser	4
3. Möjligheter till intern kompetensförstärkning	4
4. Möjlig tillgång till extern kompetens	3
5. Uppnådda skalfördelar och ekonomiska fördelar	3
6. Konsekvenser avseende minskade risker och uppnådd redundans	2
7. Kostnad och resursinsats för att genomföra alternativet	2
Summa	22

3.3 Tänkbara välgval

För genomförande av alternativen finns lite olika tillvägagångssätt och ordningsföljd, se figur nedan:

Nedan beskrivs några tänkbara ordningsföljder och i avsnitt 4 beskrivs rekommenderat tillvägagångssätt (se även bild 19).

3.3.1 Nu → Alternativ S

I detta alternativ går kommunerna från den nuvarande situationen till en högre grad av intern samordning genom Alternativ S, men utan att formellt etablera praktisk samverkan. Fokus ligger på att utnyttja de befintliga resurserna så effektivt som möjligt, utan att formellt skapa gemensam IT-drift eller en gemensam IT-avdelning. Genom att fördela ansvaret för IT-driften utifrån varje kommuns specifika förutsättningar, kan en större effektivitet och samordning uppnås, utan att nödvändigtvis formalisera samarbetet fullt ut.

3.3.2 Nu → Alternativ 1

I Alternativ 1 ligger fokus på intern hantering, där kommunerna gemensamt driver sin IT-drift, antingen med en inriktning "teknik" eller som "tjänst". Målet är att effektivisera IT-driften genom att dela resurser och kompetens. Alternativ 2, å andra sidan, tar ytterligare ett steg genom att skapa en gemensam IT-avdelning med ett bredare mandat.

Utvecklingsväg från Alternativ 1 → Alternativ 2 är rimlig.

Att gå från Alternativ 1 till Alternativ 2 utgör en naturlig utvecklingsväg. I detta scenario inleder man med grundläggande samverkan kring it-drift i Alternativ 1 och utvecklar därefter en mer integrerad och mer omfattande IT-organisation i Alternativ 2.

3.3.3 Alternativ S → Alternativ 1, 2 eller extern lösning

Alternativ S kan utvecklas i flera olika vägval beroende på samordningens effektivitet och framtida behov. Det kan leda till en övergång till Alternativ 1 eller 2, som innebär mer formell intern samverkan, eller till en extern lösning där samverkan sker med externa aktörer.

3.4 Organisationsform

Val av formen för samverkan styr till stor del vilken organisationsform som är lämplig att använda. Generellt vid kommunal samverkan avseende it är det vanligt att någon av dessa tillämpas:

- Kommunalförbund
- Gemensam nämnd
- Bolag
- Avtalssamverkan
 - Separering och delning av funktioner mellan deltagande kommuner,
 - Gemensam samverkan med befintligt bolag,
 - Gemensamma köp/avtal av större åtaganden/funktioner,
 - Samverkan/partnerskap med externa leverantörer.
- Gemensam användning av leverantörer via SKR (t.ex. Adda-avtal).

Vid en samordning (som i Alternativ S) är en avtalssamordning med delning av funktioner mest trolig. Vid en leverans av it-drift via en organisatoriskt avgränsad funktion, är Kommunalförbund eller bolag mest trolig.

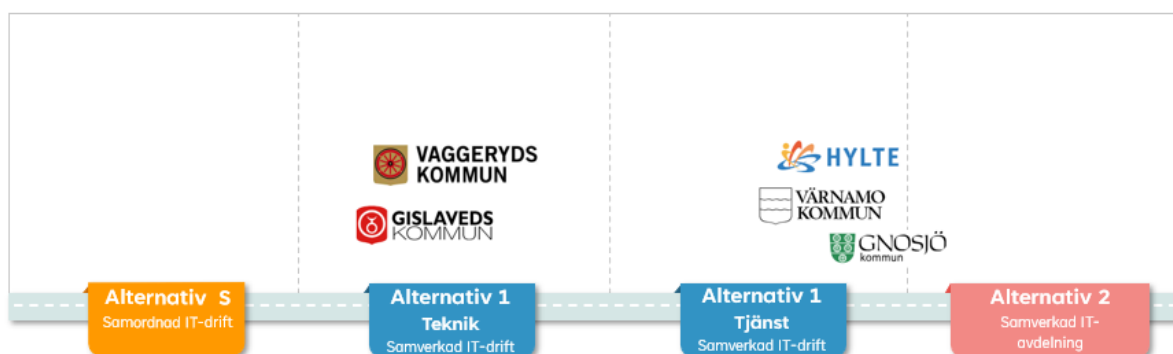
Normalt sett har bolag fördelar avseende rådighet och kontroll, medan Kommunalförbund kan ha fördelar vid t.ex. samverkan med andra kommunala/regionala aktörer/SKR och för licenshantering från vissa leverantörer ("kommunlicenser").

4. Samlad rekommendation

4.1 Val av inriktning

Vid det gemensamma arbetsmötet 2024-09-17 diskuterades rekommendation och förslag till fortsatt arbete. Samtliga kommuner är positiva till en samverkan i enlighet med utredningsdirektivet.

Inför mötet hade distribuerats en sammanfattande inställning kring vilken inriktning som förespråkas från respektive kommun enligt figur nedan:

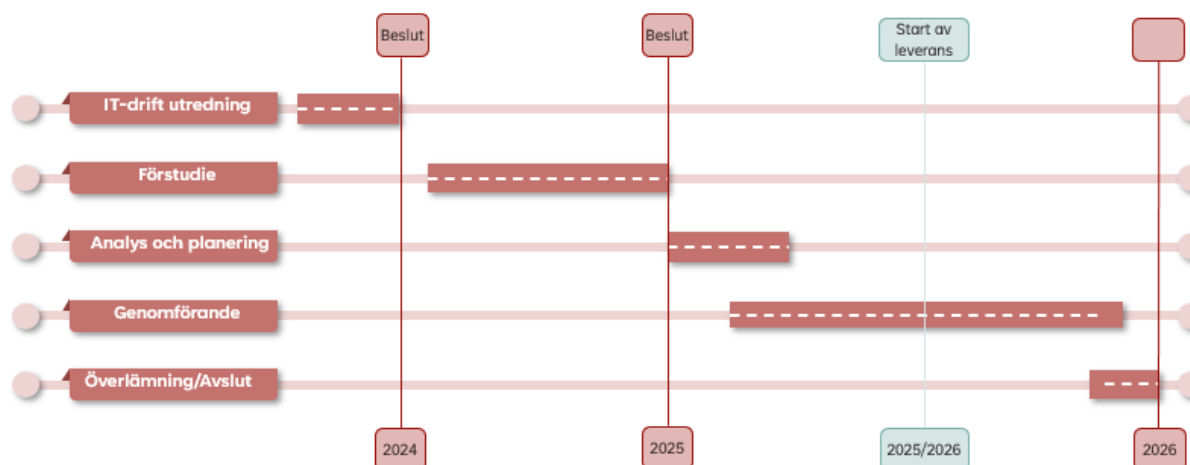

Sammantaget föredrar Vaggeryd och Gislaved en start av samverkan utifrån Alternativ 1 Teknik, medan övriga kommuner har Alternativ 1 Tjänst som föredragen utgångspunkt. Inställningen ska inte tolkas bokstavligt, utan den samlade inställningen är att vi bör arbeta vidare utifrån ett samlat alternativ 1, på 3 - 5 års sikt.

Samlat ger utredningen följande förslag till fortsatt arbete;

- Utarbetande av inriktningsbeslut om samverkan enligt alternativ 1, på 3 års sikt,
- Beslut om genomförande av förstudie/förprojektering avseende alternativ 1.

Övergripande skisserad tidsindelning framgår av nedanstående figur:

I följande avsnitt ges en sammanfattande beskrivning av förslag till innehåll i en förstudie och övergripande fas/tidsindelning i en genomförandeplan.

4.2 Förslag till innehåll i förstudie

Innan ett eventuellt beslut om att inleda en samverkan kring it-drift föreslås att en förstudie genomförs med nedanstående innehåll.

Tydliggörande av målbild

- Styrande principer och arkitektur
- Leveransomfattning
- Leveransformer och geografiska placeringar
- Organisationsform
- Resurshantering
- Initiallösning

Arkitektur

- Detaljering inventeringsunderlag
- Framtagande arkitektur för datacenter, nät, plattformar och klienter
- Administrationsverktyg och arbetsmodell
- Hallplanering
- SLA-nivåer

Organisatoriska och ekonomiska förutsättningar

- Tidsmässig planering resurser
- Ekonomi genomförande
- Ekonomi fortvarighet (kostnad per år)

Informationssäkerhet

- Identifiering av ställda krav
- Vilken nivå har vi idag?
- Vilken nivå ska gälla framöver?

Genomförandeplanering

- Genomförandestrategi och logik
- Organisation
- Resursbehov
- Schematisk tidplan

Organisations- och beslutsformer

- Facklig samverkan
- Bolag - Avtal - Kommunalförbund - Nämnd
- Planering för bildande
- Framtagande av genomförandeplan
- Framtagande av beslutsunderlag

Förstudiegrupp

Förstudiegruppen ansvarar för samordnad planering och dialog med representanter från varje kommun. Gruppen består av förstudieledning, teknikkompetens, dokumentationsansvariga, mötesledare samt personer som arbetar med framtagande av beslutsunderlag.

Tidsåtgången för förstudien beräknas vara cirka tre månader, förutsatt ett fokuserat genomförande.

Varje kommun representeras av personer inom datacenter, nätverk, klienter (inklusive support), HR, verksamhetsutveckling och en arbetstagarrepresentant.

Till förstudiegruppen kan med fördel knytas en extern leverantör som har vana av att genomföra bildande och transformation enligt alternativ 1.

4.3 Genomförandeplan

Genomförandet föreslås följa följande nedanstående schematiska steg.

Analys, resurser, planering och uppstart

- Analys och justeringar efter beslut
- Resurssättning av genomförandeorganisation
- Tidssättning av genomförandeplanen
- Uppstart

Genomförande

- Bildande av organisation
- Tillsättning av levererande organisation, första tillfället
- Fysiska etableringar och flytt av utrustningar
- Start av initial lösning (ca halvtid)
- Justeringar löpande
- Tillsättning av levererande organisation, andra tillfället
- Fortsatt fysiska etableringar och flytt av utrustningar
- Framtagande av utvecklings- och verksamhetsplan

Överlämning och avslut

- Beslut av utvecklings- och verksamhetsplan
- Start av ordinarie styrform
- Avveckling genomförandeorganisation
- Överlämning till mottagande organisation
- Utvärdering

Ks §137

Dnr: KS.2026.118

1.3.1

Pensionspolicy**Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Pensionspolicy för Gislaveds kommun, daterad 2026-05-12 och upphäva Pensionspolicy antagen 2021-01-26.

Ärendebeskrivning

Gislaveds kommun har en pensionspolicy som antogs 2021. Policyn behöver mot bakgrund av förändringar i de centrala pensionsavtalen som gäller för Sveriges kommuner uppdateras med aktuella hänvisningar och korrekt information i en sammanhållen policy.

Pensionspolicyn avser att övergripande beskriva de pensionsförmåner som gäller för anställda och förtroendevalda i Gislaveds kommun samt att redogöra för de lokala beslut och riktlinjer på pensionsområdet som tillämpas i kommunen.

De kollektivavtalade pensionsavtalen innehåller möjligheter till lokala överenskommelser och beslut om pensionslösningar. För anställda inom kommunen tillämpas kollektivavtalad tjänstepension enligt KAP-KL och AKAP-KR. För förtroendevalda tillämpas PBF samt OPF-KR

Gislaveds kommun vill upplevas som en attraktiv arbetsgivare som är mån om sina arbetstagare, där en Pensionspolicy är en viktig bit i detta arbete.

I en pensionspolicy kan kommunen, förutom att ange korrekt information och hänvisningar, också påvisa alternativ till att förstärka sin pension, så som exempelvis löneväxling och nedtrappning. Intresset för pensionsfrågor har ökat på senare år varför det finns ett stort behov av aktuell pensionsinformation för både medarbetare och förtroendevalda.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att anta Pensionspolicy för Gislaveds kommun, daterad 2026-05-12 och upphäva Pensionspolicy antagen 2021-01-26.

Kommunstyrelsens personalutskott beslutade den 3 juni 2026, §13, föreslå att anta Pensionspolicy för Gislaveds kommun, daterad 2026-05-12 och upphäva Pensionspolicy antagen 2021-01-26.

Beslutsunderlag

Pensionspolicy för Gislaveds kommun samt av kommunen helägda bolag, antagen den 26 januari 2021.

Pensionspolicy för Gislaveds kommun, daterad den 12 maj 2026.

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad den 27 maj 2026.

Kommunstyrelsens personalutskotts protokoll den 3 juni 2026, §13.

Yrkanden

Marie Johansson (S), Ylva Samuelsson (S), Maria Gullberg Lorentsson (M), Carina Johansson (C), Lenja Sharif (L), Bo Eriksson (MiG): bifall till kommunstyrelsens allmänna utskotts förslag.

Ks §137 (forts.)

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Marie Johansson (S) m.fl. yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat enligt kommunstyrelsens allmänna utskotts förslag.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Kspu §13

Dnr: KS.2026.118

1.3.1

Pensionspolicy**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens personalutskott föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Pensionspolicy för Gislaveds kommun, daterad 2026-05-12 och upphäva Pensionspolicy antagen 2021-01-26.

Ärendebeskrivning

Gislaveds kommun har en pensionspolicy som antogs 2021. Policyn behöver mot bakgrund av förändringar i de centrala pensionsavtalen som gäller för Sveriges kommuner uppdateras med aktuella hänvisningar och korrekt information i en sammanhållen policy.

Pensionspolicyn avser att övergripande beskriva de pensionsförmåner som gäller för anställda och förtroendevalda i Gislaveds kommun samt att redogöra för de lokala beslut och riktlinjer på pensionsområdet som tillämpas i kommunen.

De kollektivavtalade pensionsavtalen innehåller möjligheter till lokala överenskommelser och beslut om pensionslösningar. För anställda inom kommunen tillämpas kollektivavtalad tjänstepension enligt KAP-KL och AKAP-KR. För förtroendevalda tillämpas PBF samt OPF-KR

Gislaveds kommun vill upplevas som en attraktiv arbetsgivare som är mån om sina arbetstagare, där en Pensionspolicy är en viktig bit i detta arbete.

I en pensionspolicy kan kommunen, förutom att ange korrekt information och hänvisningar, också påvisa alternativ till att förstärka sin pension, så som exempelvis löneväxling och nedtrappning. Intresset för pensionsfrågor har ökat på senare år varför det finns ett stort behov av aktuell pensionsinformation för både medarbetare och förtroendevalda.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att anta Pensionspolicy för Gislaveds kommun, daterad 2026-05-12 och upphäva Pensionspolicy antagen 2021-01-26.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-05-27
Pensionspolicy 2026-05-12
Pensionspolicy för Gislaveds kommun antagen den 26 januari 2021

Yrkanden

Bo Eriksson (C), Ylva Samuelsson (S) och Ruth Johannessson (MiG): bifall till kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Bo Erikssons (C) m.fl. yrkande och finner att kommunstyrelsens personalutskott beslutat enligt yrkandet.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Handläggare
Kristian Larsson

2026-05-27
Dnr: KS.2026.118

Pensionspolicy

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Pensionspolicy för Gislaveds kommun, daterad 2026-05-12 och upphäva Pensionspolicy antagen 2021-01-26.

Ärendebeskrivning

Gislaveds kommun har en pensionpolicy som antogs 2021. Policyn behöver mot bakgrund av förändringar i de centrala pensionsavtalen som gäller för Sveriges kommuner uppdateras med aktuella hänvisningar och korrekt information i en sammanhållen policy.

Pensionspolicyn avser att övergripande beskriva de pensionsförmåner som gäller för anställda och förtroendevalda i Gislaveds kommun samt att redogöra för de lokala beslut och riktlinjer på pensionsområdet som tillämpas i kommunen.

De kollektivavtalade pensionsavtalen innehåller möjligheter till lokala överenskommelser och beslut om pensionslösningar. För anställda inom kommunen tillämpas kollektivavtald tjänstepension enligt KAP-KL och AKAP-KR. För förtroendevalda tillämpas PBF samt OPF-KR

Gislaveds kommun vill upplevas som en attraktiv arbetsgivare som är mån om sina arbetstagare, där en Pensionspolicy är en viktig bit i detta arbete.

I en pensionspolicy kan kommunen, förutom att ange korrekt information och hänvisningar, också påvisa alternativ till att förstärka sin pension, så som exempelvis lönevaxling och nedtrappning. Intresset för pensionsfrågor har ökat på senare år varför det finns ett stort behov av aktuell pensionsinformation för både medarbetare och förtroendevalda.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2026-05-27
Pensionspolicy, daterad 2026-05-12
Pensionspolicy antagen 2021-01-26.

Anna Sanell
Biträdande kommundirektör

Kristian Larsson
Hr-chef

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelseförvaltningen, Hr-avdelningen
Kommunstyrelseförvaltningen, enheten nämnd- och ärendehantering
Alla kommunala bolag och nämnder

Styrdokument
Dokumenttyp: Policy
Beslutat av: Kommunfullmäktige
Fastställsedatum inkl. dnr: 2026-xx-xx, §x. Dnr KS.2026.118
Gäller för: Kommunkoncernen
Ansvarig: Hr-chef
Revideras: Var fjärde år eller vid behov
Följs upp: Hr-enhet

Pensionspolicy för Gislaveds kommun

2026-05-12

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	3
2	Syfte	3
2.1	Riktlinjer för hantering av pension för medarbetare	3
2.2	Riktlinjer för hantering av pension för förtroendevalda.....	3
3	Finansiering.....	3
4	Beslutsordning.....	4
5	Inom kommunens majoritetsägda bolag.....	4
6	Uppdatering	4
7	Pension för förtroendevalda	4
7.1	Arvodesväxling.....	4
8	Pension för medarbetare	5
9	Under anställningstid.....	5
9.1	Rekrytering och nyanställning.....	5
9.2	Information och rådgivning	5
9.3	Alternativ tjänstepension.....	5
9.4	AKAP-KR med tilläggspremie	5
9.5	Löneväxling	5
9.6	Gruppförsäkring	6
10	Förlängt arbetsliv	6
10.1	Möjlighet till minskad arbetstid	6
10.2	Kvarstå i tjänst.....	6
10.3	Pensionsförstärkning	6
10.4	Medarbetare som uppnått den i LAS 32 a § angivna åldern	6

I Bakgrund

Den här pensionspolicyn avser att övergripande beskriva de pensionsförmåner som gäller för anställda och förtroendevalda i Gislaveds kommun samt att redogöra för de lokala beslut och riktlinjer på pensionsområdet som tillämpas i kommunen.

De kollektivavtalade pensionsavtalen innehåller möjligheter till lokala överenskommelser och beslut om pensionslösningar. Pensionspolicyn beskriver eventuella kompletteringar av och avsteg från kollektivavtalen samt vilka bestämmelser som tillämpas för förtroendevalda.

För anställda inom kommunen tillämpas kollektivavtalad tjänstepension enligt KAP-KL och AKAP-KR. För förtroendevalda tillämpas PBF samt OPF.KR. Information om de olika kollektivavtalade tjänstepensionsplanerna och bestämmelser för förtroendevalda finns på www.skr.se

2 Syfte

Pensionspolicyn ska medverka till att Kommunen alltid har marknadsmässigt riktiga förmåner för de anställda och att det går att följa upp.

Policyn ska användas som en aktiv del i kommunens personalpolitik och bland annat hjälpa kommunen att attrahera och behålla kompetent personal. Policyn ska effektivisera Kommunens administration samt ge snabba och enkla rutiner, vilket ska bidra till sänkta kostnader.

Nyanställningar ska klaras av inom ramen för pensionspolicyn som ska fungera som ett ramverk inom vilken nyanställningen ska hanteras.

2.1 Riktlinjer för hantering av pension för medarbetare

Till policyn hör riktlinjer för hantering av pension för medarbetare. Riktlinjerna beskriver regler och rutiner vid nyanställning, under anställningstid och vid uppsägning/pensionsavgång.

2.2 Riktlinjer för hantering av pension för förtroendevalda

Till policyn hör även riktlinjer för hantering av omställningsstöd, pension, och familjeskydd för förtroendevalda.

3 Finansiering

Respektive verksamhetsområde bär kostnaderna för åtgärder inom riktlinjerna om inte annat anges.

4 Beslutsordning

Övergripande och strategiska frågor tas av personalutskottet. Den dagliga pensionshanteringen leds av personal- och ekonomienheterna.

Pensionsmyndighet är Kommunstyrelsen

5 Inom kommunens majoritetsägda bolag

Bolagets styrelse är högsta instans gällande medarbetares pensionsvillkor. Villkoren ska vara likvärdiga de i primärkommunen. Verkställande direktör beslutar i samråd med styrelseordförande inom policy och riktlinjer.

6 Uppdatering

Pensionspolicyn ska ses över vart tredje år eller då det finns behov att den uppdateras. Däremellan ska uppdatering ske då det skett större förändringar i lagar och kollektivavtal med påverkan på pensionsområdet.

7 Pension för förtroendevalda

För kommunens förtroendevalda gäller sedan 2015-01-01 Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda. Gislaveds kommun har antagit och beslutat att följa rekommendationer från Sveriges kommuner och regioner (SKR) gällande omställning, pension och familjeskydd för förtroendevalda som reviderades i oktober 2024.

För förtroendevalda som valdes för första gången i samband med valet 2014 eller senare, eller som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda gäller OPF-KR 26. Bestämmelserna är indelade i omställningsstöd, pension och familjeskydd.

Gislaveds kommuns komplement till OPF-KR 26 anges i tillhörande riktlinjer.

Förtroendevald som har uppdrag på mindre än 40 procent har rätt till skälig ersättning för de arbetsinkomster och tjänstepensionsförmåner som de förlorar i sin ordinarie sysselsättning genom att de utför uppdrag som förtroendevald.

7.1 Arvodesväxling

För förtroendevalda som valdes för första gången i samband med valet 2014 eller senare, eller som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda gäller OPF-KR 26. Bestämmelserna är indelade i omställningsstöd, pension och familjeskydd.

Gislaveds kommuns komplement till OPF-KR 26 anges i tillhörande riktlinjer.

8 Pension för medarbetare

Kommunens medarbetare omfattas sedan 1 januari 2023 av pensionsavtalet AKAP-KR (Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension) för medarbetare födda 1986 eller tidigare kan KAP-KL (KollektivAvtalad Pension) eller andra äldre pensionsavtal fortsätta att gälla. Medarbetare som före 2023 fått rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning omfattas inte av AKAP-KR utan av det pensionsavtal som gällde vid den aktuella tidpunkten.

Bestämmelserna i pensionsavtalen är i vissa delar dispositiva som ger utrymme för lokala eller individuella överenskommelser. Riktlinjer för pension för medarbetare beskriver det kommunen har beslutat ska gälla i specifika pensionsfrågor.

9 Under anställningstid

9.1 Rekrytering och nyanställning

För att säkerhetsställa att kommunen har ett attraktivt pensionserbjudande vid nyrekrytering, samt för att skydda kommunen för höga pensionskostnader ska nyanställda medarbetare alltid erbjudas pension enligt dessa regler om tjänstepension för nyanställda.

9.2 Information och rådgivning

För medarbetaren är de pensionsval denne ställs inför i sin anställning viktiga privatekonomiska beslut. Gislaveds kommun erbjuder regelbundet medarbetare möjlighet till gruppinformation och i särskilda fall individuell rådgivning av pensionsspecialist vilken upphandlas av kommunen.

9.3 Alternativ tjänstepension

Erbjuds inte sedan 2023-01-01 då det nya avtalet AKAP-KR började gälla.

9.4 AKAP-KR med tilläggspremie

I syfte att stärka kommunens möjlighet att rekrytera och behålla högre chefer och nyckelpersoner i konkurrens med andra arbetsgivare, erbjuder kommunen i enlighet med bestämmelserna i AKAP-KR möjlighet till tilläggspremie enligt riktlinjer om tilläggs pension.

9.5 Löneväxling

Tillsvidareanställda erbjuds möjlighet att löneväxla via ett överenskommet månatligt bruttolöneavdrag. Erbjudandet syftar till att stärka kommunens

möjlighet att attrahera och behålla kompetenta medarbetare genom att vara en modern och flexibel arbetsgivare. Löneväxlingen ska regleras i en individuell överenskommelse mellan kommunen och den anställda enligt riktlinjerna om löneväxling till pension.

9.6 Gruppförsäkring

Gislaveds kommun erbjuder sina medarbetare att komplettera sitt skydd enligt lag och avtal med en av kommunen upphandlad gruppförsäkring.

Gruppförsäkringen ger medarbetaren och dennes familj en grundläggande ekonomisk trygghet i händelse av olycksfall, sjukdom eller dödsfall. Medarbetaren väljer själv om denne vill omfattas av försäkringsskyddet och till vilken omfattning.

Gruppförsäkringen är ett frivilligt komplement till den kollektivavtalade.

10 Förlängt arbetsliv

10.1 Möjlighet till minskad arbetstid

I syfte att främja kompetens- och generationsväxling samt i annat särskilt fall, kan kommunen, erbjuda medarbetare minskad arbetstid med lön i förhållande till aktuell tjänstgöringsgrad. Beslut fattas i varje enskilt fall efter individuell prövning

10.2 Kvarstå i tjänst

För att stärka kommunens möjlighet till kompetensförsörjning och attrahera medarbetare att kvarstå i tjänst erbjuds medarbetare med förmånsbestämd pension enligt KAP-KL eller Alternativ tjänstepension som kvarstår i tjänst efter 65 år en tilläggspremie fram till den i LAS vid varje tidpunkt angivna pensionsåldern.

10.3 Pensionsförstärkning

Anställda kan efter individuell prövning erbjudas pensionsförstärkning då parterna gör en överenskommelse om avgång i förtid.

10.4 Medarbetare som uppnått den i LAS 32 a § angivna åldern

För medarbetare som uppnått den i LAS 32 a § angivna åldern, för närvarande 69 år, omregleras eventuellt fortsatt anställning till en tidsbegränsad anställning. Anställd som uppnått LAS 32 a § ålder tjänar inte in någon ytterligare tjänstepension.

Styrdokument

Dokumenttyp: Policy

Beslutat av: Kommunfullmäktige

Fastställsedatum: 2021-01-26

Ansvarig: HR-avdelningen

Revideras: var tredje år

Följas upp: var tredje år

PENSIONSPOLICY FÖR GISLAVEDS KOMMUN SAMT AV KOMMUNEN HELÄGDA BOLAG

KS 2020.173**2020-10-13**

Innehållsförteckning

[Pensionspolicy för Gislaveds kommun samt av kommunen helägda bolag](#) .Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Inledning	3
1.2 Bakgrund	3
1.3 Syfte	3
1.4 Uppdatering	3
1.5 Beslutsordning	3

1 Inledning

1.2 Bakgrund

Pensionspolicyn är ett strategiskt dokument som ska medverka till att uppfylla visionen om Gislaveds kommun som en eftertraktad och attraktiv arbetsplats. Pensionspolicyn ska användas som ett av flera instrument för att långsiktigt trygga verksamheten vad gäller kompetensförsörjning och ekonomi.

Det har även öppnats upp möjligheter att utforma pensionslösningar för individer eller grupper av anställda samt alternativ att trygga dessa utfästelser. I kommunens anvisningar ska tydliggöra vilka pensionslösningar som accepteras inom kommunen, hur dessa ska tryggas samt hur arbetet med pensionsfrågor ska bedrivas.

Policyn gäller för samtliga anställda inom kommunen samt anställda på av kommunen helägda bolag som omfattas av överenskommelsen om kollektivavtalad pension (KAP-KL) eller avgiftsbestämd kollektivavtalad pension (AKAP-KL) som pensionsavtal.

1.3 Syfte

Pensionspolicyn ska medverka till att kommunen alltid har marknadsmässigt riktiga förmåner för de anställda och att detta går att följa upp.

Pensionsförmånerna ska hjälpa kommunen att attrahera, behålla och utveckla medarbetare.

Policyn ska effektivisera kommunens administration och ge snabba och enkla rutiner vilket ska bidra till sänkta kostnader. Kommunens anvisningar för pension ska stödja syftet med pensionspolicyn.

Nyanställningar ska klaras av inom ramen för pensionspolicyn som ska fungera som ett ramverk inom vilken nyanställningen ska hanteras.

1.4 Uppdatering

Pensionspolicyn ska ses över vart tredje år eller då det finns behov att den uppdateras. Däremellan ska uppdatering ske då det skett större förändringar i lagar och kollektivavtal med påverkan på pensionsområdet.

1.5 Beslutsordning

Övergripande och strategiska frågor beslutas av kommunfullmäktige. Det löpande ansvaret för pensionsfrågor vilar på kommunledningskontoret, liksom att anvisningarna är korrekta och uppdaterade. Pensionsmyndighet är Kommunstyrelsen eller det utskott som ansvaret är delegerat till.

Ks §138

Dnr: KS.2026.117

1.3.1

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)**Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26), daterat den 19 maj 2026, att gälla från och med 1 januari 2026.

Reservationer

Curt Vang (MiG), Ruth Johansson (MiG), Bo Eriksson (MiG) reserverar sig till förmån för eget yrkande om återremiss avseende stycket om omställningsstöd med följande motivering: Omställningsstödet ska minskas med hälften av tiden jämfört med nuvarande framlagda förslag samt att beslutanderätten kring omställningsstöd ska ligga på kommunstyrelsens personalutskott. Vi behöver en uppdatering av nu gällande rutiner.

Ärendebeskrivning

Sveriges kommuner och regioner har tagit fram förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd (OPF-KR 26). OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Kommunstyrelseförvaltningen har i sitt förslag utgått från OPF KR-26. Bestämmelserna ska antas lokalt av kommunfullmäktige i kommun och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att anta Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26), daterat den 19 maj 2026, att gälla från och med 1 januari 2026.

Parlamentariska kommittén beslutar den 20 maj 2026, §12, föreslå att anta Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26), daterat den 19 maj 2026, att gälla från och med 1 januari 2026.

Beslutsunderlag

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26), daterat den 19 maj 2026.

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad den 19 maj 2026.

Parlamentariska kommitténs protokoll den 20 maj 2026, §12.

Yrkanden

Marie Johansson (S), Maria Gullberg Lorentsson (M), Ylva Samuelsson (S): bifall till parlamentariska kommitténs förslag.

Ks §138 (forts.)

Curt Vang (MiG), Ruth Johannesson (MiG), Bo Eriksson (MiG): återremiss avseende stycket om omställningsstöd.

Propositionsordning 1

Ordföranden ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag mot Curt Vangs (MiG) m.fl. yrkande om återremiss och finner att kommunstyrelsen beslutat att ärendet ska avgöras idag.

Omröstning begärs. Följande propositionsordning godkänns.

Ja-röst för att ärendet ska avgöras idag.

Nej-röst för att bifalla Curt Vangs (MiG) m.fl. yrkande om återremiss.

Omröstningsresultat

Ja-röster

Marie Johansson (S)

Ylva Samuelsson (S)

Evangelos Varsamis (S)

Jonas Ericson (M)

Maria Gullberg Lorentsson (M)

Sandy Kindbladh (WeP)

Lenja Sharif (L)

Stefan Nylén (SD)

Emelie Kindbladh (WeP)

Carina Johansson (C)

Tony Scammel (SD)

Anton Sjödel (M)

Nej-röster

Ruth Johannesson (MiG)

Bo Eriksson (MiG)

Curt Vang (MiG)

Med 12 ja-röster och 3 nej-röster har kommunstyrelsen beslutat att ärendet ska avgöras idag.

Propositionsordning 2

Ordföranden ställer proposition på Marie Johansson (S) m.fl. yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat enligt parlamentariska kommitténs förslag.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

PaKo §12

Dnr: PAKO.2026.4

Fokusområde 3 - Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd**Beslut**

Parlamentariska kommittén beslutar att föreslå kommunfullmäktige att anta Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26), daterat den 19 maj 2026, att gälla från och med 1 januari 2026.

Curt Vang (MiG) deltar inte i beslutet.

Ärendebeskrivning

Sveriges kommuner och regioner har tagit fram förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd (OPF-KR 26). OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Kommunstyrelseförvaltningen har i sitt förslag utgått från OPF KR-26. Bestämmelserna ska antas lokalt av kommunfullmäktige i kommun och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att anta Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26), daterat den 19 maj 2026, att gälla från och med 1 januari 2026.

Beslutsunderlag

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26), daterat den 19 maj 2026.

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad den 19 maj 2026.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelseförvaltningen, hr-enheten
Kommunfullmäktige

Handläggare
Jessica Kostin

2026-05-19
Dnr: PAKO.2026.4

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Parlamentariska kommittén beslutar att föreslå kommunfullmäktige att anta Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26), daterat den 19 maj 2026, att gälla från och med 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Sveriges kommuner och regioner har tagit fram förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd (OPF-KR 26). OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Kommunstyrelseförvaltningen har i sitt förslag utgått från OPF KR-26. Bestämmelserna ska antas lokalt av kommunfullmäktige i kommun och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

Beslutsunderlag

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26), daterat den 19 maj 2026.

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad den 19 maj 2026.

Stefan Eglinger
Kommundirektör

Adela Mujanovic
Avdelningschef verksamhetsstyrning och
it

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige
Hr-enheten

Styrdokument
Dokumenttyp:
Beslutat av:
Fastställersedatum inkl. dnr:
Gäller för:
Ansvarig: (chef)
Revideras:
Följs upp: (enhet)

Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

2026-05-19

Innehållsförteckning

Kapitel 1 Inledande bestämmelser	4
§ 1 Lokal pensionsmyndighet.....	4
§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna	4
Kapitel 2 Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda.....	4
§ 1 Tillämpningsområde.....	4
§ 2 Omställningsstöd.....	4
§ 2 a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5	5
§ 3 Aktiva omställningsinsatser	5
§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd	5
§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd	6
§ 6 samordning	7
§ 7 Uppgiftsskyldighet.....	7
§ 8 Ansökan om omställningsstöd.....	7
§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd	8
Kapitel 3 Pensionsbestämmelser	8
§ 1 Tillämpningsområde m.m.....	8
§ 2 Pensionsförmånernas omfattning.....	8
§ 3 Avgiftsbestämd ålderspension	8
§ 4 Pensionsgrundande inkomst	8
§ 5 Pensionsavgifter	9
§ 6 Pensionsbehållning	10
§ 7 Information	10
§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension.....	10
§ 9 Uppgiftsskyldighet och återbetalning av avgiftsbestämd pension.....	11
§ 10 Sjukpension.....	11
§ 11 Efterlevandeskydd.....	12
§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån.....	12
§ 13 Finansiering	12
§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd	13
§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.	13
Kapitel 4 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall.....	13
§ 1 Tillämpningsområde m.m.	13
§ 2 Rätt till familjeskydd	13
§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall.....	14

§ 4	Familjeskydd till efterlevande vuxen.....	14
§ 5	Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen....	14
§ 6	Familjeskydd till efterlevande barn.....	15
§ 7	Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn.....	15
§ 8	Utbetalning av förmåner.....	15

Kapitel 1 Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

I anslutning till att OPF-KR 26 antas ska en lokal pensionsmyndighet utses. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. I Gislaveds kommun är kommunstyrelsen den lokala pensionsmyndigheten.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Den förtroendevalde är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen, regionen eller kommunalförbundet från tid till annan beslutar.

Kapitel 2 Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av pensionsbestämmelser för förtroendevalda (PBF), pensionsreglemente för kommunala förtroendevalda (PRF-KL) eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

En *pensionsmyndighet* ska finnas. Med pensionsmyndighet avses den nämnd som enligt fullmäktiges beslut har i uppdrag att tolka och tillämpa dessa bestämmelser.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag.

Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 2 a Nekat rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte ska beviljas omställningsstöd enligt §§ 3-5 i detta reglemente om den förtroendevalde har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när den förtroendevalde lämnar sitt (sina) uppdrag.

Respektive kommun har att utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla.

De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

Det innebär att omställningsinsatsernas omfattning och innehåll skiljer sig åt mellan olika individer.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

För att uppbära ekonomiskt omställningsstöd krävs egen aktivitet från den förtroendevalde i syfte att hitta annan försörjning.

Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen eller regionen, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Tid i uppdrag hos annan kommun, regionen eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehaft inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension enligt socialförsäkringsbalken (SFB) och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen, eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde. Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

För att uppbära förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs egen aktivitet från den förtroendevalde i syfte att hitta annan försörjning. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd ska samordnas med förvärvsinkomster.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen, regionen, eller kommunalförbundet eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 6 samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Samtliga inkomster, med undantag för kapitalinkomster, ska anses utgöra förvärvsinkomster.

Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller erhåller annan ersättning än förvärvsinkomst enligt första stycket, får den lokala pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som bedöms skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna omfattningen av aktiva omställningsinsatser, omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas.

Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från efterkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i nära anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevald få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3 Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna tillämpas på förtroendevald som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas på förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Kommunfullmäktige kan för särskilt fall besluta att pensionsbestämmelserna ska gälla och fastställa de villkor i fråga om pensionsrättens omfattning m.m. som kan finnas motiverade.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a) Avgiftsbestämd pensionsbehållning
- b) sjukpension
- c) efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd ålderspension

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd ålderspension enligt §§ 4–9 i pensionsbestämmelserna.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten beräknas per kalenderår och utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, det vill säga med minst 40 procent av heltid, som under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har fyllt i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande.

Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11. Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 6 sker månadsvis och livsvarigt. Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av pensionsbehållningen, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Utbetalning får tidigast påbörjas från den tidpunkt då den förtroendevalde enligt 58 kap. 1 § socialförsäkringsbalken (2010:110) har rätt att ta ut allmän pension, minus två år.

Ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pensionsbehållningen utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet och återbetalning av avgiftsbestämd pension

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betyddande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen avgår från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Kommunfullmäktige kan för särskilt fall besluta att sjukpension ska fortsätta att betalas ut, dock inte för längre tid än då sjuk- och aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) kan lämnas.

Anmärkningar

- a) Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
- b) Sjukpensionen ska värdesäkras enligt de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p.g.a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till

sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Anmärkningar

Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen (2003:376).

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligen framkallat förtroendevalds arbetsförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (2005:104).

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka.

Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap.

I § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KR 26 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen, och familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10,

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/ maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Anmärkningar

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

- a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde, eller
- b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde

1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket försäkringsavtalslagen (FAL).

Ks §139

Dnr: KS.2026.108

1.4.1

Uppföljning 1 - 2026 med helårsprognos 2026, hela kommunen**Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna Uppföljning 1 – 2026 – Kommunfullmäktige, daterad den 27 maj 2026, att uppmana de nämnder som prognostiserar en negativ budgetavvikelse att fortsätta arbetet med åtgärder för en ekonomi i balans, samt att uppdra till de kommunala bolagen och samtliga nämnder att bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi för verksamhetslokaler genom att aktivt och kontinuerligt pröva lokalbehov, nyttjandegrad och möjligheter till samordning för yteffektivisering och anpassning av lokaler. Detta i nära samverkan mellan förtroendevalda, bolagsstyrelser, medarbetare och berörda verksamheter för att skapa ett fastighetsbestånd i balans med kommunkoncernens ekonomiska förutsättningar och framtida behov.

Protokollsanteckning

Bo Eriksson (MiG), Ruth Johannessson (MiG), Curt Vang (MiG) lämnar följande protokollsanteckning: Medborgarpartiet (MiG) har en annan bild av den kommunala verksamheten och arbetsgivaransvaret än den som beskrivs i UI. Vi uppfattar att det föreligger ett stort missnöje bland de anställda och framför allt inom vården och omsorgen. Vi uppfattar också att det föreligger stora brister i kvalitet i vården och omsorgen. Vi anser heller inte att kommunen är på rätt väg som majoriteten påstår utan det krävs stora strukturella förändringar för att klara kompetensförsörjning och komma till rätta med ekonomin. UI visar att det finns ett behov av en mer decentraliserad kommunal verksamhet och platt organisation för att komma till rätta med problemen.

Anton Sjödel (M): Vi delar bilden att kompetensförsörjning, arbetsmiljö och ekonomi är viktiga utmaningar. Samtidigt är det viktigt att utgå från vad rapporten faktiskt visar. UI beskriver verksamheter som i grunden håller god kvalitet, med positiva brukarundersökningar och ett fortsatt starkt medarbetarengagemang.

Vi tar utmaningarna på största allvar och arbetar aktivt för att stärka kvalitet, arbetsmiljö och ekonomi över tid. Men det är också viktigt att lyfta fram de goda resultat som verksamheterna levererar varje dag.

Rapporten pekar på behov av fortsatt utveckling, samordning och effektivisering, men förespråkar inte någon specifik organisationsmodell. Därför delar vi inte slutsatsen att en mer decentraliserad organisation är den lösning som rapporten pekar ut.

Ärendebeskrivning

Uppföljning 1 redovisar kommunens och kommunkoncernens första uppföljning av verksamhet och ekonomi för året. Tyngdpunkten i rapporten ligger på helårsprognos, utveckling under årets första månader samt förutsättningar och utmaningar framåt.

Enligt kommunens ekonomiska styrprinciper ska rapporten behandlas av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige för information. Vid eventuella ekonomiska avvikelser ska rapporten behandlas av kommunfullmäktige som ett ärende.

Ks §139 (forts.)

Kommunens första prognos för året visar ett positivt resultat om cirka 42 mnkr, vilket innebär en mindre negativ budgetavvikelse mot årets resultatmål på cirka 46 mnkr. Flera nämnder redovisar prognoser nära budget medan vissa verksamheter fortsatt har ekonomiska utmaningar kopplade till bland annat volymförändringar, kompetensförsörjning och ökade kostnader. Samtidigt visar prognosen att det arbete som genomförts de senaste åren för att stärka ekonomin och bromsa nettokostnadsutvecklingen, fortsatt ger effekt.

Bedömningen är att verksamheterna överlag fortsätter leverera välfärd och service med god kvalitet. Flera verksamheter redovisar positiva resultat kopplat till trygghet, bemötande och kvalitet samtidigt som utvecklingsarbete pågår inom bland annat digitalisering, tillgänglighet, samverkan och effektivisering. Inom flera områden pågår också arbete för att utveckla mer förebyggande, samordnade och hållbara arbetssätt.

Flera strukturella utmaningar återstår för kommunkoncernen att hantera. Kompetensförsörjning, demografiska förändringar, ökade investeringsbehov och förändrade omvärldsförutsättningar påverkar verksamheternas långsiktiga planeringsförutsättningar. Flera verksamheter befinner sig dessutom i omfattande omställnings- och utvecklingsarbete samtidigt som nya krav inom bland annat beredskap, digitalisering, skolreformer och lagstiftning successivt påverkar verksamheterna.

Inom kommunkoncernen fortsätter arbetet med effektiviseringar, utvecklade arbetssätt och stärkt samordning för att skapa långsiktigt hållbara verksamheter. Det gäller bland annat lokalförsörjning, investeringar, digitalisering, informationshantering, kompetensförsörjning och utveckling av gemensamma processer och stödstrukturer. Även inom bolagskoncernen pågår utvecklingsarbete och investeringar inom energi, fastigheter, infrastruktur och näringslivsutveckling, samtidigt som delar av verksamheten påverkas av osäkra marknadsförutsättningar och stora investeringsbehov.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att godkänna Uppföljning I – 2026 – Kommunfullmäktige, att uppmana de nämnder som prognostiserar en negativ budgetavvikelse att fortsätta arbetet med åtgärder för en ekonomi i balans, samt att uppdra de kommunala bolagen och samtliga nämnder att bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi för verksamhetslokaler genom att aktivt och kontinuerligt pröva lokalbehov, nyttjandegrad och möjligheter till samordning för yteffektivisering och anpassning av lokaler. Detta i nära samverkan mellan förtroendevalda, bolagsstyrelser, medarbetare och berörda verksamheter för att skapa ett fastighetsbestånd i balans med kommunkoncernens ekonomiska förutsättningar och framtida behov.

Kommunstyrelsens allmänna utskott beslutade den 3 juni 2026, §101, föreslå att godkänna Uppföljning I – 2026 – Kommunfullmäktige, daterad den 27 maj 2026, att uppmana de nämnder som prognostiserar en negativ budgetavvikelse att fortsätta arbetet med åtgärder för en ekonomi i balans, samt att uppdra de kommunala bolagen och samtliga nämnder att bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi för verksamhetslokaler genom att aktivt och kontinuerligt pröva lokalbehov, nyttjandegrad och möjligheter till samordning för yteffektivisering och anpassning av lokaler. Detta i nära samverkan mellan förtroendevalda, bolagsstyrelser, medarbetare och berörda verksamheter för att skapa ett

Ks §139 (forts.)

fastighetsbestånd i balans med kommunkoncernens ekonomiska förutsättningar och framtida behov.

Beslutsunderlag

Uppföljning 1 – 2026 – Kommunfullmäktige, daterad den 27 maj 2026.
Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 27 maj 2026.
Kommunstyrelsens allmänna utskotts protokoll den 3 juni 2026, §101.

Yrkanden

Marie Johansson (S), Jonas Ericson (M), Evangelos Varsamis (S), Carina Johansson (C), Maria Gullberg Lorentsson (M), Lenja Sharif (L), Sandy Kindblad (WeP): bifall till kommunstyrelsens allmänna utskotts förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Marie Johanssons (S) m.fl. yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat enligt kommunstyrelsens allmänna utskotts förslag.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Ksau §101

Dnr: KS.2026.108

I.4.1

Uppföljning I - 2026 med helårsprognos 2026, hela kommunen**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens allmänna utskott föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna Uppföljning I – 2026 – Kommunfullmäktige, daterad den 27 maj 2026, att uppmana de nämnder som prognostiserar en negativ budgetavvikelse att fortsätta arbetet med åtgärder för en ekonomi i balans, samt att uppdra de kommunala bolagen och samtliga nämnder att bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi för verksamhetslokaler genom att aktivt och kontinuerligt pröva lokalbehov, nyttjandegrad och möjligheter till samordning för yteffektivisering och anpassning av lokaler. Detta i nära samverkan mellan förtroendevalda, bolagsstyrelser, medarbetare och berörda verksamheter för att skapa ett fastighetsbestånd i balans med kommunkoncernens ekonomiska förutsättningar och framtida behov.

Ruth Johannesson (MiG) deltar inte i beslutet.

Ärendebeskrivning

Uppföljning I redovisar kommunens och kommunkoncernens första uppföljning av verksamhet och ekonomi för året. Tyngdpunkten i rapporten ligger på helårsprognos, utveckling under årets första månader samt förutsättningar och utmaningar framåt.

Enligt kommunens ekonomiska styrprinciper ska rapporten behandlas av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige för information. Vid eventuella ekonomiska avvikelser ska rapporten behandlas av kommunfullmäktige som ett ärende.

Kommunens första prognos för året visar ett positivt resultat om cirka 42 mnkr, vilket innebär en mindre negativ budgetavvikelse mot årets resultatmål på cirka 46 mnkr. Flera nämnder redovisar prognoser nära budget medan vissa verksamheter fortsatt har ekonomiska utmaningar kopplade till bland annat volymförändringar, kompetensförsörjning och ökade kostnader. Samtidigt visar prognosen att det arbete som genomförts de senaste åren för att stärka ekonomin och bromsa nettokostnadsutvecklingen, fortsatt ger effekt.

Bedömningen är att verksamheterna överlag fortsätter leverera välfärd och service med god kvalitet. Flera verksamheter redovisar positiva resultat kopplat till trygghet, bemötande och kvalitet samtidigt som utvecklingsarbete pågår inom bland annat digitalisering, tillgänglighet, samverkan och effektivisering. Inom flera områden pågår också arbete för att utveckla mer förebyggande, samordnade och hållbara arbetssätt.

Flera strukturella utmaningar återstår för kommunkoncernen att hantera. Kompetensförsörjning, demografiska förändringar, ökade investeringsbehov och förändrade omvärldsförutsättningar påverkar verksamheternas långsiktiga planeringsförutsättningar. Flera verksamheter befinner sig dessutom i omfattande omställnings- och utvecklingsarbete samtidigt som nya krav inom bland annat beredskap, digitalisering, skolreformer och lagstiftning successivt påverkar verksamheterna.

Ksau §101 (forts.)

Inom kommunkoncernen fortsätter arbetet med effektiviseringar, utvecklade arbetssätt och stärkt samordning för att skapa långsiktigt hållbara verksamheter. Det gäller bland annat lokalförsörjning, investeringar, digitalisering, informationshantering, kompetensförsörjning och utveckling av gemensamma processer och stödstrukturer. Även inom bolagskoncernen pågår utvecklingsarbete och investeringar inom energi, fastigheter, infrastruktur och näringslivsutveckling, samtidigt som delar av verksamheten påverkas av osäkra marknadsförutsättningar och stora investeringsbehov.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att godkänna Uppföljning I – 2026 – Kommunfullmäktige, att uppmana de nämnder som prognostiserar en negativ budgetavvikelse att fortsätta arbetet med åtgärder för en ekonomi i balans, samt att uppdra de kommunala bolagen och samtliga nämnder att bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi för verksamhetslokaler genom att aktivt och kontinuerligt pröva lokalbehov, nyttjandegrad och möjligheter till samordning för yteffektivisering och anpassning av lokaler. Detta i nära samverkan mellan förtroendevalda, bolagsstyrelser, medarbetare och berörda verksamheter för att skapa ett fastighetsbestånd i balans med kommunkoncernens ekonomiska förutsättningar och framtida behov.

Beslutsunderlag

Uppföljning I – 2026 – Kommunfullmäktige, daterad den 27 maj 2026.

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 27 maj 2026.

Yrkanden

Evangelos Varsamis (S), Carina Johansson (C), Sandy Kindbladh (WeP): bifall till kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Evangelos Varsamis (S) m.fl. yrkande och finner att kommunstyrelsens allmänna utskott beslutat att bifalla yrkandet.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Uppföljning I – 2026 – Kommunfullmäktige

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

att godkänna Uppföljning I – 2026 – Kommunfullmäktige,

att uppmana de nämnder som prognostiserar en negativ budgetavvikelse att fortsätta arbetet med åtgärder för en ekonomi i balans, samt

att uppdra de kommunala bolagen och samtliga nämnder att bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi för verksamhetslokaler genom att aktivt och kontinuerligt pröva lokalbehov, nyttjandegrad och möjligheter till samordning för yteffektivisering och anpassning av lokaler. Detta i nära samverkan mellan förtroendevalda, bolagsstyrelser, medarbetare och berörda verksamheter för att skapa ett fastighetsbestånd i balans med kommunkoncernens ekonomiska förutsättningar och framtida behov.

Ärendebeskrivning

Uppföljning I redovisar kommunens och kommunkoncernens första uppföljning av verksamhet och ekonomi för året. Tyngdpunkten i rapporten ligger på helårsprognos, utveckling under årets första månader samt förutsättningar och utmaningar framåt.

Enligt kommunens ekonomiska styrprinciper ska rapporten behandlas av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige för information. Vid eventuella ekonomiska avvikelser ska rapporten behandlas av kommunfullmäktige som ett ärende.

Kommunens första prognos för året visar ett positivt resultat om cirka 42 mnkr, vilket innebär en mindre negativ budgetavvikelse mot årets resultatmål på cirka 46 mnkr. Flera nämnder redovisar prognoser nära budget medan vissa verksamheter fortsatt har ekonomiska utmaningar kopplade till bland annat volymförändringar, kompetensförsörjning och ökade kostnader. Samtidigt visar prognosen att det arbete som genomförts de senaste åren för att stärka ekonomin och bromsa nettokostnadsutvecklingen, fortsatt ger effekt.

Bedömningen är att verksamheterna överlag fortsätter leverera välfärd och service med god kvalitet. Flera verksamheter redovisar positiva resultat kopplat till trygghet, bemötande och kvalitet samtidigt som utvecklingsarbete pågår inom bland annat digitalisering, tillgänglighet, samverkan och effektivisering.

Inom flera områden pågår också arbete för att utveckla mer förebyggande, samordnade och hållbara arbetssätt.

Flera strukturella utmaningar återstår för kommunkoncernen att hantera. Kompetensförsörjning, demografiska förändringar, ökade investeringsbehov och förändrade omvärldsförutsättningar påverkar verksamheternas långsiktiga planeringsförutsättningar. Flera verksamheter befinner sig dessutom i omfattande omställnings- och utvecklingsarbete samtidigt som nya krav inom bland annat beredskap, digitalisering, skolreformer och lagstiftning successivt påverkar verksamheterna.

Inom kommunkoncernen fortsätter arbetet med effektiviseringar, utvecklade arbetssätt och stärkt samordning för att skapa långsiktigt hållbara verksamheter. Det gäller bland annat lokalförsörjning, investeringar, digitalisering, informationshantering, kompetensförsörjning och utveckling av gemensamma processer och stödstrukturer. Även inom bolagskoncernen pågår utvecklingsarbete och investeringar inom energi, fastigheter, infrastruktur och näringslivsutveckling, samtidigt som delar av verksamheten påverkas av osäkra marknadsförutsättningar och stora investeringsbehov.

Beredning

Underlaget har beretts genom kommunledningsgruppen (KLG).

Ärendet behandlas i centrala samverkansgruppen (CSG) den 4 juni 2026.

Ekonomi

Ärendet i sig medför inga direkta ekonomiska konsekvenser. Uppföljning I redovisar det ekonomiska utfallet per sista april med prognos för helåret och utgör underlag för kommunens fortsatta ekonomiska styrning och planering.

Bedömning

Bedömningen är att uppföljningen ger en samlad och rättvisande bild av verksamheternas utveckling, ekonomiska läge och förutsättningar inför resten av året. Rapporten visar samtidigt att flera av kommunens utmaningar är långsiktiga och kräver fortsatt omställning, prioritering och utveckling inom hela kommunkoncernen.

Beslutsunderlag

Uppföljning I – 2026 – Kommunfullmäktige, daterad den 27 maj 2026

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 27 maj 2026

Anna Sanell
Biträdande kommundirektör

Anders Olsson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:

Samtliga nämnder, bolag och stiftelser

Uppföljning 1 - 2026 - Kommunfullmäktige

Gislaveds kommun

2026-05-27

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Det kommunala uppdraget	4
1.2 Vision.....	4
1.3 Värdegrund.....	5
1.4 Styrmodell.....	5
2 Förvaltningsberättelse	7
2.1 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	7
2.1.1 Kommunfullmäktiges grunduppdrag.....	8
2.1.2 Kritiska kvalitetsfaktorer	10
2.2 Förväntad utveckling	19
3 Ekonomisk redovisning	22
3.1 Uppföljning.....	22
3.1.1 Uppföljning driftredovisning	22
3.1.2 Uppföljning investeringsredovisning (netto)	23
3.1.3 Uppföljning exploateringsverksamheten - likviditetsplan.....	24
4 Kommunala bolag	25
4.1 Ekonomisk uppföljning.....	25

1 Inledning

1.1 Det kommunala uppdraget

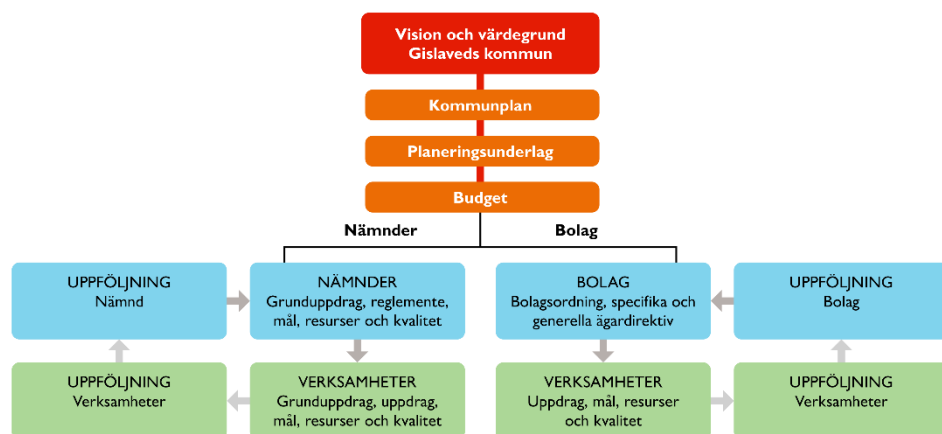
Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Detta innebär att de ska sköta ekonomin på ett ansvarsfullt sätt:

- För **verksamheten** ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning
- För **ekonomin** ska det anges finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning
- För **personalfrågor** ska det anges personalpolitiska mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning

Enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning i Gislaveds kommun bygger denna på fyra grundantaganden:

- Generationsperspektivet
- Verksamhetsfokus
- Finansiella mål - en politisk bedömning
- Medborgarperspektiv och transparens

Kommunfullmäktige följer upp ekonomi och verksamhet tre gånger per år. Vid delår och årsredovisning görs en mer omfattande uppföljning.

1.2 Vision

Visionen beskriver vad kommunfullmäktige vill uppnå på längre sikt. Visionen är ett redskap för styrning av den kommunala verksamheten. Gislaveds kommuns vision är en ledstjärna för hur kommunen vill utvecklas. Visionen är:

Gislaveds kommun är platsen man gärna identifierar sig med och har en god relation till

Den kommunala organisationen – förtroendevalda och förvaltningar – vill uppnå vision 2040 genom att vi:

- **levererar** en fungerande vardag för individen,
- **fungerar** som informationssamlare, samordnare och bas för nätverk,
- **samverkar** för en tillgänglig region och effektiv resursanvändning,
- **uppmärksammar** bärarna av den kulturella industri kommunen.

1.3 Värdegrund

Gislaveds kommun verkar utifrån alla människors lika värde. Alla invånare ska ha samma möjlighet att delta i den demokratiska processen och att nå inflytande över de beslut som tas.

Gislaveds kommun präglas av ömsesidig respekt. Beslut fattas på en rättssäker och saklig grund. I mötet med kommunens verksamheter ska alla invånare känna att de har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter.

Gislaveds kommun har respekt för människors olikheter och vill tillvarata kommunens mångkulturella profil.

Gislaveds kommun tar tillvara på barnperspektivet och arbetar för en samhällsutveckling som inte äventyrar möjligheterna för kommande generationer.

1.4 Styrmodell

Gislaveds kommuns styrmodell är ett samlingsbegrepp som tydliggör en gemensam struktur och gemensamma arbetssätt för styrning och ledning av kommunen. Detta syftar till att säkerställa att de politiska viljeinriktningarna får genomslag i verksamheterna. Styrmodellen omfattar hela kommunens organisation.

Styrmodellen är politiskt neutral och ska fungera oavsett politiskt innehåll, samt över tid. Det är vad man fyller styrmodellen med som ska spegla rådande politiska viljeinriktningar.

Gislaveds kommuns vision och värdegrund utgör verksamhetens grunduppdrag tillsammans med kommunala och statliga styrdokument. Grunduppdraget är utgångspunkt för arbetet med personalpolitiska mål, finansiella mål, resursfördelning och utveckling. För att kvalitetssäkra verksamheten kopplas kritiska kvalitetsfaktorer och indikatorer till grunduppdraget. Styrmodellen illustreras av nedanstående bild:

2 Förvaltningsberättelse

2.1 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Sammanfattning - god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i kommunallagen. Då god ekonomisk hushållning är en allmänt hållen bestämmelse i kommunallagen erfordras att varje kommun definierar innebörden närmare. Kommunen ska upprätta riktlinjer och ta fram finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Det är viktigt att målen redovisas och förklaras på ett sådant sätt att det framgår varför kommunfullmäktige anser att det är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

Grunden för hur kommunen hanterar sin ekonomi är en sund hushållning med de resurser som förvaltas på medborgarnas uppdrag. Ekonomin ska utformas så att varje generation bär kostnaderna för den service som konsumeras. Detta innebär att ingen ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det gäller att hushålla i tiden och över tiden. Kommunen måste anpassa målen till de egna förutsättningarna, för att säkra nuläge och framtid.

En god ekonomisk hushållning har en vidare innebörd än att ekonomin är i balans. Kommunens verksamhet ska dessutom vara ändamålsenlig och effektiv. Kommunen ska sträva efter att göra "rätt saker" utifrån kunders och medborgares behov och önskemål samt upprätthålla en hög kvalitet i förhållande till förbrukade resurser. De finansiella målen betonar att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten visar hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, kopplingen mellan ekonomi och verksamhet.

Förhållandet mellan kostnader förknippade med kommunal verksamhet och intäkter i form av främst skatter från den arbetsföra befolkningen varierar i takt med att befolkningssammansättningen förändras. Den så kallade demografiska försörjningsbördans variation i Sverige kommer att påverka den kommunala ekonomin via det kommunala utjämningsystemet och det behöver därför genomföras effektiviseringar och/eller kvalitetsjusteringar för att nå finansiell balans då den arbetsföra andelen av befolkningen minskar. Att den arbetsföra befolkningen minskar både relativt sett och i absoluta tal innebär även att produktiviteten för kommunen behöver öka samtidigt som det blir färre medarbetare som kommer att leverera olika välfärdstjänster till invånare, besökare och näringsliv.

Årets första prognos visar ett positivt utfall per den 31 december om cirka 42 mnkr vilket innebär en prognostiserad budgetavvikelse om minus 3,5 mnkr. Detta är mycket positivt med tanke på att resultatmålet höjdes inför budget 2026 till cirka 46 mnkr samt att alla nämnder har tagit del av ett effektiviseringskrav om totalt 20 mnkr. Samtidigt är omvärlden just nu mycket oförutsägbar och flera olika geopolitiska spänningar finns som kan påverka den svenska

ekonomin negativt med följd att inflationen återigen stiger och värsta scenariet med stagflation som följd. Svensk ekonomi är dock motståndskraftig och statens finanser är välordnade och goda, vilket medför att det bör vara möjligt att överbrygga eventuellt kortare finansiella kriser med finanspolitiska åtgärder.

2.1.1 Kommunfullmäktiges grunduppdrag

Gislaveds kommun har tre grunduppdrag: att leverera välfärd och service till invånarna, att arbeta med demokrati- och samhällsutveckling och att vara en arbetsgivare. Välfärd och service följs upp vid samtliga rapporteringstillfällen medan de övriga två uppdragen följs upp vid delårs- och årsredovisningarna.

2.1.1.1 Välfärd och service

Målgrupp

Kommunkoncernens verksamheter riktar sig till ett brett spektrum av målgrupper, däribland invånare, barn och elever, brukare, företag, föreningsliv och besökare. Under årets första månader har det bedrivits verksamhet med ett fortsatt fokus på kvalitet, tillgänglighet, service och utveckling av arbetssätt för att möta förändrade behov hos målgrupperna.

Flera verksamheter redovisar fortsatt goda resultat kopplat till trygghet och upplevd kvalitet. Inom utbildningsverksamheten uppger 97 procent av barnen i förskolan att de känner sig trygga i verksamheten, motsvarande resultat i grundskolan 90 procent. Inom gymnasieskolan uppger 92 procent av eleverna att de känner sig trygga under skoldagen. Fortsatt lyfts utvecklingsbehov kopplat till studiero och koncentration under lektioner, där skillnader mellan stadierna framgår och högstadiet visar lägre resultat än övriga stadier. Skolresultaten i kommunen behöver höjas för att rusta målgruppen för framtiden.

Inom vård och omsorg bedöms verksamheterna fortsatt ge god vård, omsorg och stöd till målgrupperna. Flera utvecklingsinsatser pågår för att stärka individens delaktighet, tillgänglighet och möjlighet att få stöd i ett tidigt skede, bland annat genom utveckling av öppenvårdsinsatser, gemensamma mottagningsfunktioner, individbaserad systematisk uppföljning samt mer flexibla arbetssätt. En brukarundersökning inom hemtjänsten i februari visar på god nöjdhet, där 91 procent är nöjda med hemtjänsten och lika stor andel uppger att de känner sig trygga. Vidare skulle 95 procent rekommendera verksamheten till andra och 98 procent upplever att bemötandet är vänligt och respektfullt. Andelen som uppger att de kan påverka hur hjälpen utförs uppgår till 83 procent.

Arbetet med att utveckla service, information och tillgänglighet fortsätter inom flera delar av kommunkoncernen. Under perioden har utveckling av e-tjänster, digitala lösningar, bokningssystem och kontaktvägar fortsatt. Flera verksamheter har ett ökat fokus på dialog, samverkan och tydligare kommunikation gentemot invånare, företag och föreningsliv. Inom myndighetsutövning och tillsyn redovisas fortsatt goda resultat kopplat till service, bemötande och rättssäkerhet.

Inom samhällsbyggnadsrelaterade verksamheter pågår arbete för att stärka planering, framförhållning och samordning, bland annat genom utvecklade arbetssätt och ökad digitalisering. Det finns även ett ökat fokus på att förbättra tillgänglighet och nyttjandegrad i kommunens anläggningar och tjänster.

Inom bolagskoncernen fortgår arbete kopplat till bostäder, energi, näringsliv och platsutveckling. Fokus ligger på kundservice, utveckling av boendemiljöer, leveranssäkerhet och hållbara energilösningar. Arbete pågår även för att stärka företagsklimat, etableringar och kommunens attraktivitet för boende, besökare och näringsliv.

Under årets första tertial har flera dialogmöten genomförts utifrån näringslivsprogrammet. Representanter från Gislaveds näringslivsföreningar har även varit inbjudna till kommunstyrelsens näringsutskott för en fördjupad dialog om framtida prioriteringar. Den samlade bedömningen visar att kommunorganisationen arbetar aktivt inom samtliga områden som näringslivet efterfrågar. Samtidigt pekar analysen på att det fortsatta utvecklingsarbetet särskilt behöver fokusera på att vidareutveckla värdskapet hos alla medarbetare som arbetar direkt mot näringslivet.

Medarbetare

Flera verksamheter inom kommunkoncernen redovisar ett fortsatt högt engagemang bland medarbetarna och en stark vilja att bidra till verksamheternas utveckling och leveransförmåga. Pulsmätningar och medarbetarundersökningar visar i flera verksamheter goda resultat kopplat till ledarskap, delaktighet, ansvarstagande och meningsfullhet i arbetet.

Flera verksamheter präglas av hög arbetsbelastning, omfattande förändringsarbete och utmaningar kopplade till kompetensförsörjning. Belastningen beskrivs som särskilt hög inom vissa specialistområden och verksamheter med komplexa uppdrag, höga volymer eller stora utvecklingsinsatser. Vakanser, rekryteringssvårigheter och personalomsättning påverkar i vissa delar verksamheternas stabilitet och skapar ökad sårbarhet.

På flera håll pågår arbete med att utveckla organisation, arbetssätt och bemanningsplanering för att skapa mer långsiktigt hållbara förutsättningar för medarbetarna. Teamorienterade arbetssätt, stärkt samordning, tydligare processer och utvecklad struktur lyfts fram som viktiga delar i arbetet för att förbättra arbetsmiljö och genomförandeförmåga.

Kompetensförsörjning är fortsatt en av de största utmaningarna inom flera verksamhetsområden. Rekryteringsläget är ansträngt inom vissa yrkesgrupper, bland annat inom vård och omsorg samt vissa specialistfunktioner. Flera verksamheter arbetar därför med kompetensutveckling, introduktion, kunskapsöverföring och olika former av utbildningsinsatser för att stärka långsiktig kompetensförsörjning och minska sårbarhet.

Även arbetsmiljöfrågor och hållbar arbetsbelastning är fortsatt viktiga utvecklingsområden. Flera verksamheter har dock förbättrade resultat inom arbetsmiljöområdet och fortsatt höga nivåer av medarbetarengagemang trots

periodvis hög belastning och pågående omställningsarbete.

Verksamhet

Inom utbildningsverksamheten fortsätter arbete kopplat till undervisningsutveckling, närvaro, trygghet och övergångar mellan verksamheter. Samverkan med externa aktörer och forskningsstöd har inletts inom delar av verksamheten för att stärka utvecklingsarbetet och öka måluppfyllelsen. Arbete pågår även för att möta nya krav kopplade till digitalisering och AI.

Inom vård och omsorg pågår utvecklingen mot mer förebyggande och individnära arbetssätt. Utveckling sker bland annat genom öppenvård, hemmaplanslösningar, samplanering och förändrade stöd- och ledningsstrukturer. Utmaningar finns kopplade till volymförändringar, kompetensförsörjning och balans mellan uppdrag och tillgängliga resurser.

Inom samhällsbyggnadsrelaterade verksamheter pågår flera parallella uppdrag inom planering, lokalförsörjning, infrastruktur, vatten och avlopp samt utveckling av kommunens anläggningar och offentliga miljöer. Flera verksamheter beskriver behov av ökad framförhållning och tydligare prioriteringar i takt med ökade krav och stora investeringsbehov.

Inom bolagskoncernen fortsätter utvecklingsarbete inom energi, fastigheter, näringsliv och infrastruktur. Investeringar och utvecklingsinsatser pågår bland annat inom elnät, fjärrvärme, energilagring, fastighetsutveckling och boendemiljöer. Ökade kostnader, investeringsbehov och osäkra marknadsförutsättningar påverkar delar av verksamheten.

Inom myndighetsutövning och tillsyn fortsätter arbete med rättssäkerhet, kvalitet och utvecklade arbetssätt. Förändrad lagstiftning och ökade krav påverkar samtidigt arbetssätt och resursbehov inom flera områden.

Även inom beredskaps- och trygghetsområdet fortsätter utvecklingsarbete kopplat till planering, utbildning och samverkan. Inom räddningstjänsten märks ökade krav kopplade till räddningstjänst under höjd beredskap och förändrade förutsättningar inom myndighetsutövningen.

2.1.2 Kritiska kvalitetsfaktorer

Utifrån kommunens grunduppdrag har ett antal kritiska kvalitetsfaktorer identifierats. Faktorerna beskriver områden där det är särskilt viktigt att kommunen och kommunkoncernen håller god kvalitet, har effektiva arbetssätt och en långsiktigt hållbar utveckling.

Genom uppföljning av de kritiska kvalitetsfaktorerna bedöms kommunens förutsättningar att genomföra grunduppdraget med god kvalitet och effektivitet. Kvalitetsfaktorerna utgår från fyra perspektiv: målgrupp, verksamhet, medarbetare och ekonomi.

Vid varje uppföljning görs en samlad bedömning av respektive kvalitetsfaktor:

- Grön – kvaliteten bedöms vara tillräcklig.
- Gul – kvaliteten bedöms i huvudsak vara tillräcklig men behöver följas upp eller utvecklas.
- Röd – kvaliteten bedöms inte vara tillräcklig och åtgärder behöver vidtas.

2.1.2.1 Målgrupp

2.1.2.1.1 Möjlighet till insyn, delaktighet och inflytande i beslutsfattandet

Beskrivning

Förtroende för politiker och medarbetare är grunden för vårt demokratiska uppdrag. Det är viktigt att kommuninvånarna har en grundläggande kunskap kring kommunens beslutsprocess, verksamhet och ekonomi för att bygga förtroende för kommunens arbete och förståelse för fattade beslut. Invånarna ska kunna känna sig delaktiga i beslut som berör dem. Samtidigt är det viktigt med tydlighet i vilka frågor och i vilken omfattning möjlighet till inflytande finns. Med extern kommunikation uppmuntrar vi till dialog samt främjar öppenhet, transparens och kunskap om kommunen som plats, organisation och arbetsgivare.

Kommentar

Arbetet med att stärka dialog, delaktighet och tillgänglighet har fortsatt under årets första månader. Flera verksamheter har på olika sätt haft ett ökat fokus på kommunikation, dialog och utveckling av kontaktvägar gentemot invånare, företag och andra målgrupper. Utveckling av e-tjänster, digitala lösningar och förbättrade informationsflöden pågår inom flera delar av kommunkoncernen i syfte att öka tillgänglighet och förenkla kontakten med kommunen.

Ungdomsrådet har fortsatt sitt arbete som forum för ungas delaktighet och inflytande. Dialoger med invånare och olika målgrupper genomförs även inom flera verksamhetsområden, bland annat genom lokalsamtal, medborgardialoger och samverkan med råd och föreningsliv. Kommunens arbete med medborgarbudget och andra former för lokal delaktighet bidrar också till att stärka invånarnas möjlighet till inflytande.

Flera verksamheter identifierar fortsatt utvecklingsbehov kopplat till tillgänglighet, tydlighet och kommunikation. Resultat från servicemätningar visar goda resultat inom vissa områden, men förbättringsområden kvarstår exempelvis inom återkoppling och tillgänglighet i vissa kontaktvägar. Även fortsatt behov av utvecklad samordning, informationsstruktur och tydlighet i ansvar och processer.

Arbetet inom området utvecklas i positiv riktning, men fortsatt utvecklingsarbete krävs för att stärka insyn, delaktighet och möjligheten till inflytande i kommunkoncernen.

2.1.2.1.2 God tillgänglighet och bemötande

Beskrivning

Vi ska erbjuda en kommunal service med god tillgänglighet och bemötande. Genom positiva serviceupplevelser ökar inte bara förtroendet för kommunen utan även attraktiviteten i att bo, leva, besöka och bedriva verksamhet i vår kommun. Alla aspekter av verksamheten, utfört av alla medarbetare, ska syfta till att främja inkluderande samhällsdeltagande för alla på samma villkor. Aktiva steg ska tas för att alla ska känna sig välkomna och göra det lätt att nå kommunen. Prioriterat är att ge korrekt, tydlig och användbar information som är förståelig för alla och att tillhandahålla kontaktsätt som passar alla med snabb, högkvalitativ respons.

Kommentar

Utveckling sker av e-tjänster, digitala kontaktvägar, bokningssystem och informationsflöden för att förenkla kontakten med kommunen och göra service mer tillgänglig för invånare, företag och andra målgrupper.

Under våren har kommunens service- och bemötandeguide tagits fram, en digital guide för samtliga anställda i Gislaveds kommun. Guiden beskriver kommunens gemensamma krav på service, bemötande samt tillgänglighet och ska vara känd och tillämpas av alla medarbetare i kommunen. Guiden ska fungera som ett stöd i det dagliga arbetet och tar upp det viktigaste kring service och bemötande i vardagen; exempelvis tillgänglighet och svarstider, hantering av telefonsamtal och e-post samt hur vi kommunicerar så att mottagaren förstår. En digital basutbildning kopplat till guiden genomförs senare i år av samtliga kommunens medarbetare.

Digitalisering och utveckling av arbetssätt bedöms bidra till förbättrade förutsättningar för service och tillgänglighet. Flera verksamheter beskriver samtidigt ökade krav, hög arbetsbelastning och kompetensförsörjningsutmaningar vilket påverkar förutsättningarna att upprätthålla en jämn servicenivå inom alla delar av verksamheten.

Enligt hemtjänstens brukarundersökningar upplever 98 till 100 procent av brukarna att hemtjänsten har ett vänligt och respektfullt bemötande enligt månadsvisa undersökningar januari till april.

Utvecklingen inom området är i huvudsak positiv, men fortsatt utvecklingsarbete krävs för att stärka tillgänglighet, tydlighet och likvärdigt bemötande i hela kommunkoncernen.

2.1.2.1.3 Välfärd och service av god kvalitet som utvecklas i takt med samhället

Beskrivning

Den som bor och verkar i Gislaveds kommun kan ta del av verksamhet med god kvalitet. Kommunens verksamheter har ett strukturerat och metodiskt tillvägagångssätt för att planera, genomföra, utvärdera och förbättra sitt arbete över tid. Verksamheterna tar vara på nya verktyg för att utveckla och anpassa sitt arbete kopplat till nya behov utifrån samhälle, målgrupp och/eller demografi.

Kommentar

Inom utbildningsverksamheten fortsätter arbete kopplat till undervisningsutveckling, närvaro, trygghet och måluppfyllelse. Samverkan med externa aktörer och forskningsstöd har inletts inom delar av verksamheten för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet. Det pågår också arbete med att möta nya behov kopplade till digitalisering och AI.

Inom vård och omsorg fortsätter utvecklingen mot mer förebyggande och individnära arbetssätt: arbete med öppenvård, hemmaplanslösningar, samplanering och utvecklade stödinsatser för att möta förändrade behov och samtidigt använda resurser mer effektivt. Även arbete med systematisk uppföljning och utvecklade processer sker inom flera verksamhetsområden.

Inom samhällsbyggnadsrelaterade verksamheter pågår arbete för att utveckla planering, samordning och långsiktighet i frågor kopplade till lokalförsörjning, investeringar och utveckling av kommunens miljöer och anläggningar.

Flera verksamheter befinner sig i förändrings- och utvecklingsfaser där arbetssätt, organisation och processer successivt utvecklas. Förutsättningarna för utvecklingsarbete påverkas dock av arbetsbelastning, kompetensförsörjning och kontinuitet i personalstyrkan.

Utvecklingen inom området är positiv och flera verksamheter visar en ökad förmåga att anpassa arbetssätt och verksamhet utifrån förändrade behov. Det krävs dock fortsatt utveckling för att säkerställa långsiktigt hållbar kvalitet och effektivitet i kommunkoncernens verksamheter.

2.1.2.2 Verksamhet

2.1.2.2.1 Intern samverkan

Beskrivning

För att stödja medarbetare i deras dagliga arbete ska korrekt information levereras i rätt tid, kanal, format och från rätt avsändare. Det ger medarbetarna verktyg och bättre förutsättningar för att göra ett effektivt jobb, arbeta tillsammans och möta utmaningar. Genom att skapa dialog, engagemang och delaktighet bygger vi stolthet och lojalitet, därigenom synliggörs våra medarbetare och verksamheter.

Kommentar

Under årets första månader har arbete genomförts för att förbättra samordning mellan verksamheter, utveckla processer och skapa tydligare ansvarsfördelning i både det dagliga arbetet och i större utvecklingsfrågor. Det pågår exempelvis utveckling av gemensam mottagningsfunktion för socialnämndens verksamheter. Samplanering och utvecklade arbetssätt används för att skapa mer hållbara och resurseffektiva verksamheter inom vård och omsorg. Arbetet med skolsociala team är ytterligare ett exempel där utbildningsverksamhet och socialtjänst samverkar för att stärka närvaro, trygghet och tidiga insatser för barn och unga.

Inom samhällsutvecklingsområdet pågår arbete med att utveckla samordning, framförhållning och planering i frågor kopplade till lokalförsörjning, investeringar och fastighetsekonomi. Fokus ligger bland annat på gemensamma arbetssätt, åtgärdsvalsstudier och ett ökat användandeperspektiv för att skapa bättre förutsättningar för långsiktig planering och hållbar resursanvändning inom kommunkoncernen.

Även inom bygg- och miljöområdet fortsätter gemensamt utvecklingsarbete tillsammans med Tranemo kommun inom rutiner, informationshantering och digitalisering. Fokus ligger bland annat på att stärka rättssäkerhet, informationsstruktur och administrativa processer.

Inom beredskaps- och trygghetsområdet fortsätter arbetet med samverkan och gemensam planering både inom kommunkoncernen och tillsammans med externa aktörer. Räddningstjänstens arbete inom RäddSam F och Räddningstjänst under höjd beredskap innebär ökade krav på samordning, kompetensutveckling och organisatorisk beredskap.

De kommunövergripande fokusområdena civil beredskap, social hållbarhet och näringsliv förutsätter också en starkt samverkan mellan nämnder, bolag och externa aktörer. Under året fortsätter arbete med gemensamma prioriteringar och samordnade insatser inom dessa områden.

Även inom bolagskoncernen fortsätter arbete med att stärka samordning, gemensamma stödprocesser och helhetssyn inom kommunkoncernen. Fokus

ligger bland annat på gemensamma servicefunktioner, kompetensförsörjning och minskad sårbarhet inom stöd- och styrprocesser.

Inom energiområdet sker samverkan mellan bolagen och kommunen i frågor kopplade till energi, hållbarhet och infrastruktur. Samverkan mellan kommunen, bolagen och näringslivet är också en viktig del i arbetet med etableringar, kompetensförsörjning och företagsklimat.

Arbetet med informationshantering och digitala arbetssätt fortsätter inom flera delar av organisationen. Utveckling sker bland annat inom informationsstruktur, systemstöd och administrativa processer för att förbättra informationsdelning och skapa bättre förutsättningar för samarbete mellan verksamheter. Det finns fortsatt behov av tydligare samordning, gemensamma arbetssätt och förbättrade informationsflöden.

2.1.2.2.2 En kultur med fokus på leverans utifrån målgruppens behov

Beskrivning

Att leverera tjänster och service av hög kvalitet kräver en kultur som präglas av kundfokus. Funktioner ska vara lyhörda för verksamhetens behov och agera utifrån professionalism som innehåller helhetssyn, utvecklingsfokus och kundfokus. Det ska råda god ordning och reda samt finnas förutsättningar för utvecklande ledarskap och medarbetarskap.

Kommentar

Kommunkoncernen har överlag ett högt engagemang hos medarbetare och chefer samt en stark vilja att utveckla verksamheten utifrån målgruppens behov. Fokus på service, kvalitet och ansvarstagande präglar stora delar av verksamheten.

Flera verksamheter arbetar också aktivt med att utveckla arbetssätt, struktur och uppföljning för att stärka genomförandeförmågan. Samverkan, dialog och ett lösningsorienterat arbetssätt lyfts fram som viktiga förutsättningar för att hantera förändrade behov och samtidigt upprätthålla kvalitet i verksamheterna.

Arbetsbelastning, kompetensförsörjningsutmaningar och omfattande utvecklingsarbete påverkar förutsättningarna att fullt ut möta verksamheternas behov. Flera verksamheter beskriver även behov av tydligare prioriteringar och fortsatt utveckling av ledning, styrning och gemensamma arbetssätt.

2.1.2.3 Medarbetare

2.1.2.3.1 Attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Gislaveds kommun ska vara en organisation där man vill arbeta och där medarbetare trivs och utvecklas under många år. Genom öppenhet, tillit till varandra och god arbetsmiljö når vi ett medskapande, tillåtande och utvecklande

arbetsklimat som upplevs stimulerande och bidrar till att stärka kompetensen över tid.

Kommentar

Engagemang bland medarbetare och chefer är högt, och det finns ett aktivt arbete för att skapa hållbara arbetsplatser och goda förutsättningar för utveckling och delaktighet. Resultat från pulsmätningar och medarbetarundersökningar visar inom flera verksamheter goda resultat kopplat till ledarskap, ansvarstagande och upplevelsen av meningsfullhet i arbetet.

Dock är kompetensförsörjning fortsatt en av de största utmaningarna inom flera verksamhetsområden. Rekryteringssvårigheter, vakanser och personalomsättning påverkar i vissa delar verksamheternas stabilitet och skapar ökad sårbarhet. Utmaningarna ses särskilt inom vissa specialistfunktioner samt inom vård och omsorg.

Flera verksamheter beskriver även hög arbetsbelastning och omfattande utvecklings- och förändringsarbete, vilket påverkar arbetsmiljö och förutsättningar för långsiktigt hållbara arbetssätt.

Kompetensutveckling, introduktion och kunskapsöverföring är viktiga delar i arbetet för att stärka kompetensförsörjning och minska sårbarhet över tid. Flera verksamheter arbetar även med utvecklade arbetssätt, teamorganisation och tydligare processer för att skapa bättre förutsättningar för både medarbetare och verksamhet.

Tidigare har kommunen fattat beslut om högre friskvårdsbidrag, och det har under perioden gått att se att uttaget har ökat. Genom Europeiska socialfonden (ESF) har ett antal föreläsningar kunnat erbjudas anställda, inom exempelvis AI och andra relevanta områden i syfte att vara en attraktiv och framtidsorienterad arbetsgivare.

De generellt goda resultaten i medarbetarundersökningar bedöms även gå att härleda till ett aktivt arbete med en kultur som är positiv, trygg, inkluderande och som genom ett gott värdegrund får anställda att trivas på arbetet.

Arbetet med att stärka kommunen som attraktiv arbetsgivare fortsätter inom flera områden, men fortsatt utveckling krävs för att långsiktigt säkerställa kompetensförsörjning, hållbar arbetsmiljö och stabilitet i verksamheterna.

2.1.2.4 Ekonomi

2.1.2.4.1 Hög effektivitet och god kvalitet i verksamheterna

Beskrivning

Det är särskilt kritiskt att kommunens samlade resurser används till rätt saker och på ett effektivt sätt för att skapa ett så stort värde som möjligt utifrån de resurser som finns.

Kommentar

Arbete pågår med att utveckla arbetssätt, stärka processer och använda resurser mer effektivt utifrån verksamheternas uppdrag och målgruppernas behov.

Flera nämnder redovisar prognoser som i huvudsak ligger nära budget, medan vissa fortsatt har ekonomiska utmaningar kopplade till bland annat ökade volymer, högre kostnader och kompetensförsörjningsutmaningar. Inom hela kommunen pågår arbete för att anpassa verksamhet och resursanvändning utifrån ekonomiska förutsättningar och förändrade behov.

Inom vård och omsorg fortsätter arbete för att skapa mer hållbara och resurseffektiva arbetssätt. Verksamheterna befinner sig i en omställning där fokus ligger på ökad kostnadseffektivitet genom att försöka minska främst på stöd- och ledningsstrukturer, bättre resursutnyttjande och mer förebyggande arbetssätt. Flera positiva förflyttningar kan ses inom bemanningsplanering, samplanering och minskat konsultberoende inom vissa områden. Samtidigt kvarstår betydande strukturella utmaningar. Rekryteringsläget är fortsatt ansträngt inom flera yrkesgrupper, höga volymer inom placeringar, ökade hjälpmedelskostnader, variationer i behov inom hemtjänsten, samt minskat behov inom vård- och omsorgsboende påverkar verksamheternas förutsättningar att nå ekonomi i balans. Det finns en viss obalans mellan verksamhetens uppdrag, volymer och rätt förutsättningar, vilket behöver hanteras långsiktigt. Arbetet med att utveckla öppenvård, hemmaplanslösningar och effektivare arbetssätt fortsätter och bedöms vara avgörande för att långsiktigt skapa en hållbar verksamhet med god kvalitet.

Inom utbildningsverksamheten pågår utvecklingsarbete kopplat till undervisning, närvaro och måluppfyllelse samtidigt som verksamheterna arbetar med anpassning till förändrade elevunderlag och nya krav.

Även inom samhällsbyggnadsrelaterade verksamheter pågår arbete med att stärka planering, framförhållning och samordning i frågor kopplade till investeringar, lokalförsörjning och utveckling av kommunens anläggningar och miljöer.

Det pågår en omställning inom lokalförsörjningsområdet med fokus på effektivare lokalutnyttjande, minskade kostnader och stärkt samordning mellan verksamheternas behov och kommunens fastighetsekonomi. Arbete pågår bland annat med åtgärdsvalsstudier, avveckling och uthyrning av tomställda verksamhetslokaler samt utveckling av mer långsiktiga och samordnade arbetssätt inom lokalförsörjningen. Ett ökat fokus på användandeperspektiv, samlokalisering och gemensam planering bedöms skapa bättre förutsättningar för en mer hållbar och kostnadseffektiv användning av kommunens lokaler över tid.

Digitalisering, utveckling av systemstöd och förbättrade administrativa processer är inom flera verksamheter viktiga delar i arbetet för att stärka kvalitet och effektivitet. Dock är utvecklingsarbetet resurskrävande och kan vid

sidan av krav på ordinarie leveranser påverka genomförandeförmågan.

Inom bolagskoncernen fortsätter arbete med investeringar, effektiviseringar och utveckling av verksamheterna utifrån förändrade marknadsförutsättningar.

Flera bolag prognostiserar resultat i nivå med budget samtidigt som delar av verksamheten påverkas av osäkerhet kopplad till energimarknad, vakansgrad och stora investeringsbehov. Arbete fortsätter också för att stärka långsiktig hållbarhet, leveranssäkerhet och kostnadseffektivitet inom energi- och fastighetsområdena.

Arbetet med att stärka kvalitet ihop med effektivitet utvecklas inom flera områden, men fortsatt utvecklingsarbete krävs för att långsiktigt säkerställa god leveransförmåga och en hållbar resursanvändning i kommunkoncernens verksamheter.

2.1.2.4.2 Prognossäkerhet vid ekonomiska uppföljningar

Beskrivning

Ett aktivt arbete med prognossäkerhet skapar förutsättningar för att budgeterade medel kommer i arbete och att åtgärder kan tas fram vid eventuellt negativa prognoser.

Kommentar

Det finns en större medvetenhet kring prognoshantering och förhållningssätt till denna, enligt kommunens ekonomiska styrprinciper.

Det är viktigt att planera långsiktigt, att identifiera kostnadsposter över tid och att dessa så långt som möjligt omhändertas inom respektive nämnds ekonomiska ram.

Gislaveds kommun betonar vikten av träffsäkra ekonomiska prognoser för att möjliggöra rätt beslut och prioriteringar. Prognoser av hög kvalitet är avgörande för att planera resurser samt göra politiska och verksamhetsmässiga prioriteringar. Vid större prognostiserade överskott eller underskott ska omprioriteringar och åtgärder verkställas aktivt för att säkerställa en ekonomi i balans. Ekonomin är överordnad verksamheten enligt kommunens ekonomiska styrprinciper och över- eller underskott hanteras i första hand av respektive nämnd.

För att förbättra prognossäkerheten och ekonomin krävs fortsatta åtgärder. Kommunen kan inte förvänta sig större positiva förändringar i skatteintäkter och statsbidrag på kort sikt, vilket innebär att grunduppdrag, kultur, arbetssätt samt ledning och styrning är i behov av kontinuerlig översyn och omprövning. Nämnder och förvaltningar behöver verkställa beslut som leder till en ekonomi i balans och samordna verksamhet och ekonomi ytterligare.

En hög prognossäkerhet är mer utmanande när en verksamhet är under större förändring och efter första tertialet kan fortfarande mycket tillkomma under resterande del av året som inte var känt när första prognosen för året

lämnades. För tillfället påverkas flertalet landsbygdskommuner negativt av nettoutflyttning samt en demografisk förändring med allt fler äldre som i detalj är svåra att prognostisera ekonomiskt. Det är dock inte desto mindre viktigt med hög prognossäkerhet och att nämnder och förvaltningar aktivt arbetar med både anpassningar samt verkställer aktiva åtgärder för att vända/påverka utvecklingen.

Alla verksamheter behöver fortsatt aktivt arbeta för en ekonomi i balans. Vissa verksamheter påverkas mer av befolknings- och demografiförändringen än andra även att flertalet påverkas på ett eller annat sätt. Arbetet med förändrade arbetssätt och organisation är ett kontinuerligt arbete som fortsatt behöver anpassas och utvecklas efter omvärldens förändringar och krav.

Någon egentlig bedömning av prognossäkerhet för respektive verksamhet är först möjlig att göra vid årsbokslutet när årets budgetavvikelse är definitiv för 2026.

2.2 Förväntad utveckling

Under 2026 fortsätter verksamheterna arbetet med effektiviseringar för en ekonomi i balans. Behov av fortsatt effektiviseringar och prioritering kvarstår. Även framåt finns behov av utvecklade arbetssätt och stärkt samverkan inom och mellan nämnderna samt med andra kommuner.

För att säkerställa kvalitet och långsiktig hållbarhet behöver kommunen tydligare prioritera insatser som bidrar till måloppfyllelse och värdeskapande. Digitalisering, automatisering och gemensamma arbetssätt är centrala verktyg och utgör prioriterade utvecklingsområden nu och framtiden.

Kompetensförsörjning är en fortsatt strategisk utmaning. Den demografiska förändringen innebär att kommunen måste hitta metoder för att både attrahera och behålla medarbetare i en tid då tillgången till arbetskraft minskar. Brist på arbetskraft kan leda till användning av externa konsulter, högre kostnader och sämre kontinuitet. Rekryteringsutmaningen är stor, både för offentliga och privata arbetsgivare. Kommunen kommer att behöva fortsätta att utveckla sina strategier och program för att säkerställa en hållbar kompetensförsörjning och möta framtidens behov. Digitalisering av processer och information som syftar till att få effektiva och stödjande lösningar är ett av flera verktyg. Parallellt med detta behövs det metoder för att minska behovet av mänsklig arbetskraft på sikt.

Den demografiska utvecklingen innebär förändrade behov av kommunal service och krav på anpassning av verksamheternas omfattning och arbetssätt. Utveckling av förebyggande och samordnade arbetssätt, bland annat inom Nära vård och nya socialtjänstlagen, bör fortsatt prioriteras.

Omvärldsutvecklingen ställer ökade krav på kommunens förmåga att hantera risker och nya uppdrag. Arbetet med civil beredskap, cybersäkerhet och klimatomställning kommer att vara centrala utvecklingsområden under kommande år.

För vissa verksamheter, särskilt inom samhällsutveckling, behöver uppföljning och styrning fortsätta utvecklas med större fokus på effekt och värdeskapande. Det finns också behov av tydligare politiska prioriteringar kring ambitionsnivå och långsiktigt hållbar servicenivå. De utmaningar som finns att hantera i en kommuns komplexa planerings- och utvecklingsarbete spänner över många områden, där en bredd av kompetenser behöver involveras. Exempel på detta är de utmaningar som klimatförändringar innebär för långsiktig planering, ökade krav på energieffektivisering i fastighetsbeståndet samt insatser för ökat lokalt demokratiskt engagemang. Genom rätt resurser och samarbete både inom koncernen samt med andra kommuner och regioner stärks kraften att möta utmaningar.

Även inom bolagskoncernen kvarstår flera strategiska utvecklingsfrågor kommande år. Det gäller bland annat vakansutveckling i bostadsbeståndet, långsiktig fastighetsutveckling, investeringar inom energi och infrastruktur samt

utveckling av hållbara och leveranssäkra energilösningar. Osäkra marknadsförutsättningar, förändrade kostnadsnivåer och stora investeringsbehov påverkar förutsättningarna framåt.

Kommunen levererar i flera delar god kvalitet, men i vissa fall till en hög kostnadsnivå. Det tydliggör behovet av prioriteringar mellan ambitionsnivå, kvalitet och tillgänglighet. Under kommande år bör fokus vara på en mer effektiv resursanvändning, stärkt styrmodell samt fortsatt utveckling av gemensamma processer.

Intäktsutvecklingen i vissa verksamheter är osäker, bland annat till följd av förändrade regelverk och avgiftsmodeller.

Flera av de utmaningar som identifierats bedöms vara av strukturell karaktär och visar behov av långsiktiga strategiska ställningstaganden. Detta gäller bland annat kompetensförsörjning, lokalförsörjning, strukturen för omsorgsplatser samt anpassning av verksamheternas omfattning och innehåll.

Kommunen påverkas också av ett omfattande förändringstryck kopplat till ny och förändrad lagstiftning inom flera verksamhetsområden. Inom skolområdet väntar omfattande reformer under perioden 2026-2028. Totalt handlar det om cirka 14 reformer kopplade till bland annat tioårig grundskola, nya läroplaner, trygghet och studiero, elevhälsa, betygssystem samt förändringar inom gymnasieskolan. Reformtakten ställer ökade krav på omvärldsbevakning, planering, implementering och utveckling av lokala arbetssätt. Även utvecklingen inom AI och digitalisering innebär nya möjligheter men också ökade krav på styrning, säkerhet och organisatorisk förmåga. Även den nya socialtjänstlagen innebär förändrade krav på förebyggande arbete, tidiga insatser och samverkan.

Utvecklingen ställer ökade krav på omvärldsbevakning, analys, förberedelse och genomförandeförmåga inom hela kommunkoncernen. Det finns behov av att i god tid planera för förändrade arbetssätt, kompetensbehov, processer och resursfördelning utifrån nya lagkrav och reformer.

Även inom civil beredskap och räddningstjänst ökar kraven successivt. Utvecklingen inom totalförvar, säkerhetsskydd och Räddningstjänst under höjd beredskap innebär ökade krav på planering, utbildning, samverkan, robusthet och organisatorisk förmåga. För räddningstjänsten påverkar även förändrade krav inom bland annat ledning, övning, materiel, informationssäkerhet verksamhetens långsiktiga planeringsförutsättningar.

Kommunkoncernens ekonomi på sikt

Befolkningsframskrivningen pekar på ett minskat antal invånare i Gislaveds kommun över tid vilket i så fall medför att även skatteintäkter och bidrag kommer att minska. Framtida befolkningsutveckling och dess sammansättning kommer att påverka kommunkoncernen både verksamhetsmässigt som ekonomiskt.

Tillsammans med den demografiska förändringen innebär det att kommunkoncernen behöver både anpassa sin verksamhet men samtidigt även utveckla verksamheten ytterligare. Det är av stor vikt att kommunkoncernen inte enbart agerar reaktivt utan även fortsätter aktivt med arbetet att skapa ytterligare attraktivitet för Gislaveds kommun för att därigenom både behålla befintliga kommuninvånare som att attrahera nya.

Det är prioriterat att nämndernas arbete med att upprätthålla en ekonomi i balans fortsätter, fördjupas och samordnas för att uppnå kommunfullmäktiges finansiella mål. I annat fall riskerar kommunen att hamna i en svår ekonomisk situation, vilket skulle kräva mer drastiska åtgärder. Dessa åtgärder skulle bland annat kunna innebära att nuvarande investeringsnivåer inte kan upprätthållas och behövas sänkas till lägre nivåer, vilket skulle vara negativt för kommunens framtida utveckling och attraktivitet.

3 Ekonomisk redovisning

3.1 Uppföljning

3.1.1 Uppföljning driftredovisning

(mnkr)	Utfall 2026-04-30	KF-budget 2026	Budget- justeringar 2026	Justerad budget 2026	Prognos helårs- utfall U1	Prognos budget- avvikelse (helår) U1
Bygg- och miljönämnden	2,1	-6,4	-0,4	-6,8	-6,8	0,0
Kommunstyrelsen	-90,9	-223,4	0,8	-222,6	-225,3	-2,7
Räddningsnämnden	-14,3	-42,3	-1,0	-43,3	-43,3	0,0
Samhällsutvecklings- nämnden	-82,8	-223,0	-2,0	-225,1	-224,9	0,2
Socialnämnden	-255,1	-748,1	-6,2	-754,3	-773,3	-19,0
Utbildningsnämnden	-279,3	-817,7	-16,6	-834,3	-834,3	0,0
Överförmyndarnämnden	-0,6	-2,8	0,0	-2,8	-2,8	0,0
Summa nämnder	-721,0	-2 063,6	-25,5	-2 089,1	-2 110,6	-21,5
Finansförvaltningen	762,0	2 109,3	25,5	2 134,8	2 152,8	18,0
Resultat	41,1	45,7	0,0	45,7	42,2	-3,5

Ekonomisk kommentar

Bygg- och miljönämnden

Nämnden prognostiserar en ekonomi i balans. Tjänstledigheter och vakanser finns inom verksamheten och rekrytering pågår.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen prognostiserar ett underskott på 2,7 mnkr, främst kopplat till tomställda verksamhetslokaler samt större projekt och förändringsarbete inom strategisk planering utan fullt budgetutrymme.

Flera verksamheter visar samtidigt överskott till följd av vakanta tjänster, återhållsamhet och pågående omställningsarbete utifrån effektiviseringskrav, vilket delvis väger upp underskottet.

Räddningsnämnden

Räddningsnämnden prognostiserar en ekonomi i balans. Ekonomin påverkas av antal larm och uttryckningar, som de senaste åren varit färre än tidigare. Större händelser kan dock påverka utfallet.

Samhällsutvecklingsnämnden

Samhällsutvecklingsnämnden prognostiserar ett mindre överskott på 0,2 mnkr. Verksamheterna arbetar löpande för att nå ekonomi i balans. Vissa områden visar balans medan andra, främst kultur- och fritidsavdelningen samt måltidsverksamheten, fortsatt genomför större omställningar trots tecken på förbättrad ekonomi. Avgörande är att ofinansierade uppdrag inte tillkommer.

Flera verksamheter påverkas även av förändringar i andra nämnder, vilket gör intern dialog viktig för rätt anpassningar i rätt tid.

Socialnämnden

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på 19 mnkr. Störst underskott finns inom vård- och omsorgsboende (-16 mnkr) samt ordinärt boende, hälso- och sjukvård och myndighet (-3 mnkr).

Underskottet drivs främst av höga personalkostnader, sjukfrånvaro, inhyrd personal, förändrade vårdbehov och strukturella kostnader där budgeten inte motsvarar behoven. Omställningen till mer förebyggande arbetssätt innebär också ökade kostnader på kort sikt.

Samtidigt syns positiva effekter genom minskade konsultkostnader, förbättrad sjukfrånvaro och mer kostnadseffektiva arbetssätt. Flera åtgärder har gett resultat, men tidigare kostnadsnivåer och svårigheter att snabbt anpassa organisation och bemanning påverkar fortfarande helårsutfallet.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden prognostiserar en ekonomi i balans. Nämnden arbetar med omställning utifrån minskat antal barn och ungdomar samt effektiviseringskrav. Underskott inom grundskola och anpassad grundskola vägs upp av överskott inom övriga verksamhetsområden.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden prognostiserar en ekonomi i balans.

Finansförvaltningen

Finansförvaltningen prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 18 mnkr. En viktig faktor för finansförvaltningens prognostiserade överskott är utvecklingen av skatteunderlaget och skatteintäkterna. I prognosen är hänsyn tagen till medfinansiering och eventuell avsättning till deponin i Mossarp.

3.1.2 Uppföljning investeringsredovisning (netto)

(mnkr)	Utfall 2026-04-30	Budget KF 2026	Ombudget- ering	Justerad budget 2026	Prognos U1	Avvikelse mot budget
Bygg- och miljönämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	24,1	306,0	7,5	313,5	211,0	102,5
Räddningsnämnden	3,7	6,0	1,6	7,6	8,9	-1,2
Samhällsutvecklings- nämnden exkl VA	3,6	118,0	37,4	155,3	102,2	53,1
Socialnämnden	0,1	5,6	2,9	8,5	8,5	0,0
Utbildningsnämnden	1,5	5,5	1,5	7,0	7,0	0,0
Summa	33,0	441,1	50,9	492,0	337,6	154,4
Taxefinansierade investeringar, VA	11,3	60,0	49,5	109,5	96,5	13,0
Totala investeringar	44,3	501,1	100,4	601,4	434,1	167,4

Ekonomisk kommentar

Enligt prognosen planeras cirka 72 procent av den totala investeringsbudgeten att användas under 2026. Motsvarande andel för enbart den skattefinansierade investeringsbudgeten är 69 procent och för den taxefinansierade investeringsbudgeten cirka 88 procent.

Nyttjandegraden av investeringsbudgeten är till stor del beroende på hur tidplanen för vissa stora investeringsprojekt som till exempel nytt badhus i Gislaved följer planeringen.

3.1.3 Uppföljning exploateringsverksamheten - likviditetsplan

Exploateringsområde	Budget 2026, mnkr	Prognos U1	Prognosavvikelse mot budget 2026
Smålandia 2.0 Gislaved	25,0	6,0	19,0
Tippvägen Gislaved	0,5	0,5	0,0
Biltema, Signelsö 1:25 Gislaved	17,0	17,0	0,0
Nöbbele Reftele	32,0	10,0	22,0
Exploatering övrigt 2026	10,1	5,0	5,1
Summa	84,5	38,5	46,1

Smålandia är i upphandlings- och projekteringsfas och bedöms under 2027 att vara i full gång

För Nöbbele industriområde är Trafikverket igång med att bygga avfarten och börjar närma sig ett färdigställande. Infrastruktur för gata och VA planeras att påbörjas under kvartal 3-4 när upphandlingen är klar och tilldelad. Större delen av projektets utbyggnad kommer att vara klart under 2027.

4 Kommunala bolag

4.1 Ekonomisk uppföljning

Bolag	Budget 2026	Utfall 2026-04-31	Helårsprognos 1 2026-12-31	Avvikelse helårsprognos mot budget 2026	Bokslut 2025
Gislaved kommunhus AB	-0,5	-0,2	-0,5	0,0	-2,6
Gislaved Energikoncern AB	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2
Gislaved Energi AB	10,0	4,8	10,0	0,0	6,0
Gislaved Elnät AB	11,5	3,2	11,5	0,0	11,9
Gislaved Energiservice AB	1,4	1,2	1,4	0,0	0,7
Gislaved Energipark AB	0,0	-0,5	-1,5	-1,5	0,0
AB Gislavedshus	5,8	9,4	5,9	0,0	2,6
Gisletorp Lokaler AB	0,3	0,6	0,3	0,0	0,0
Enter Gislaved AB	-4,5	-0,4	-4,6*	-0,1	-3,6
Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB	0,4	0,1	0,4	0,0	0,3
Resultat före bokslutsdisposition	24,4	18,4	22,9	-1,5	15,4

Bolagens utfall avser perioden januari till och med mars 2026.

**Prognostiserat resultat innan bokslutsdispositioner (bl.a. koncernbidrag) och skatt. Prognostiserat resultat efter bokslutsdispositioner är minus 0,8 mnkr.*

Kommentar, helårsprognons

Inledning

Gislaveds bolagskoncern består för närvarande av fem bolag (exklusive moderbolaget). Energibolaget är en egen koncern inom bolagskoncernen med 4 bolag (exklusive moderbolaget).

Gislaveds kommun organiserar de helägda bolagen under ett gemensamt moderbolag. Såväl moderbolag som dotterbolag är delar av Gislaveds kommunhuskoncern och ska alltid ha kommunkoncernperspektivet i beaktande. Bolagen ska skapa nytta för kommunen, dess näringsliv och medborgare.

De kommunala bolagen är en del av kommunkoncernen. Bolagen ska därför utföra sin verksamhet så att den långsiktigt bidrar till att främja hållbar utveckling och tillväxt inom kommunen samt utveckla samhällsnyttan inom sin sektor. Bolagen ska enskilt och gemensamt verka för att Gislaved är en attraktiv kommun utifrån fullmäktiges fastställda vision 2040 och övergripande inriktningsmål. I bolagens uppdrag ingår även ett samhällsansvar i syfte att bidra till en hållbar utveckling.

Gislaved kommunhus AB (moderbolag)

Gislaved kommunhus AB är moderbolag för Gislaved kommuns bolagskoncern.

Moderbolagets uppgift är bland annat att:

- arbeta med strategisk styrning
- företräda kommunen som ägare gentemot dotterbolagen
- skapa gemensamma arbetssätt för att därmed minska kostnader samt minska varje enskilt bolags sårbarhet vid till exempel personalomsättning för bolagens olika stödfunktioner.
- sammanställa uppföljningar och rapporteringar till kommunfullmäktige.
- tillse att den kommunala verksamheten styrs demokratiskt och att verksamheten följer tillämpliga lagar och principer.

Prognostiserat resultat är i linje med budgeterat resultat om minus 0,5 mnkr.

Moderbolagets ekonomiska resultat påverkas av koncernbidragets storlek.

Koncernbidraget fastställs i slutet av varje verksamhetsår och prognostiseras inte, vilket innebär att alla bolag i bolagskoncernen lämnar sina prognoser avseende resultatet *innan* bokslutsdispositioner och skatt.

Gislaved Energi koncern AB

Bolaget är moderbolag inom den kommunala energikoncernen och har till uppgift att arbeta med strategisk ledning, ägar- och samordningsfunktion samt finans och kontrollfunktion för energikoncernen.

Gislaved Energi AB

Bolaget har till uppgift att producera, köpa, sälja och leverera energi samt erbjuda energirelaterade tjänster inom Gislaveds kommun.

Prognostiserat resultat är i linje med budgeterat resultat om +10 mnkr. En stor del av bolagets resultat genereras under vinterhalvåret. I nuläget är inga större avvikelser eller händelser kända som kan komma att påverka budgeterat resultat för 2026.

Gislaved Energi Elnät AB

Bolaget har som huvudsaklig uppgift att äga, driva och utveckla elnätet i delar av Gislaved och därigenom säkerställa att hushåll och företag får en säker och fungerande eldistribution.

Prognostiserat resultat är i linje med beslutad budget om +11,5 mnkr.

Gislaved Energiservice AB

Bolaget har främst en intern service- och stödfunktion inom energikoncernen genom att tillhandahålla såsom drift- och servicetjänster samt teknisk och administrativ personal åt övriga bolag inom energikoncernen.

Prognostiserat resultat är i linje med beslutad budget om +1,4 mnkr.

Gislaved Energipark AB

Bolaget har som uppgift att utveckla och driva satsningar inom förnybar energi och ny energiteknik inom Gislaved som till exempel solcellsproduktion, energilagring med batterier, elbilsladdning samt utveckling av framtida energilösningar.

Prognostiserat underskott är minus 1,5 mnkr för 2026. Bolaget blev ett helägt dotterbolag i februari 2026 därav är ingen budget lagd för året. En viss stabilisering av kostnadsbilden märks redan och när bolaget kan verka på fler frekvensmarknader kommer detta att påverka lönsamheten gynnsamt. Inom 5 till 6 år bör bolaget ha goda möjligheter att generera ett positivt resultat.

AB Gislavedshus

Bolaget är ett allmännyttigt kommunalt bolag. Bolagets huvuduppdrag är att främja bostadsförsörjningen i kommunen och erbjuda attraktiva och trygga hyresbostäder. Bolaget har också ett samhällsuppdrag att bidra till att göra Gislaveds kommun attraktiv att bo och verka i. Verksamheten ska samtidigt drivas enligt affärsmässiga principer.

Prognostiserat resultat är i linje med beslutad budget om +5,8 mnkr. En viktig faktor för bolagets ekonomi är utvecklingen av vakansgraden i bostadsbeståndet och fortsatt energieffektivisering inom beståndet.

Gisletorp Lokaler AB

Bolaget har i uppdrag att inom kommunen uppföra, sälja, äga, etablera och skapa genomströmning för nya näringsverksamheter och offentliga behov i lokaler och fastigheterna samt att äga, förvalta och utveckla Anderstorp Motorbana, Scandinavian Raceway. Bolaget ska kunna erbjuda en variation av lokaler. Bolaget ska även förvalta och hyra ut sanerings- och exploateringsfastigheter på uppdrag av kommunstyrelsen.

Prognostiserat resultat är i linje med beslutad budget om +0,3 mnkr. En viktig fråga för den framtida utvecklingen av bolaget är frågan om Scandinavian Raceway. Ärendet ligger för avgörande vid Mark- och miljööverdomstolen sedan ett antal år tillbaka i tiden.

Enter Gislaved AB

Bolagets syfte är att vara en aktiv och operativ partner i utvecklingen av Gislaveds kommuns näringsliv. Genom att tillhandahålla nätverk, rådgivning och kommunikation, samt samla in och förmedla relevant kunskap och information, ska bolaget främja företagsutveckling och verka för ökad etablering av företag inom kommunen.

Bolaget finansieras genom verksamhetsbidrag från kommunen, koncernbidrag samt projektmedel från Näringslivsrådet. Bolaget har sedan tidigare upparbetat ett större eget kapital där avsikten är att minska ner detta. Därav är det budgeterat 2026 med minus 0,8 mnkr *efter* bokslutsdispositioner. Prognosen i uppföljning 1 är i linje med beslutad budget.

Tingslätt Fastighets AB i Gislaved

Bolagets syfte är att äga och förvalta fast egendom, Tingslätt 12, samt bedriva uthyrning av densamma till externa parter. Prognostiserat resultat är i linje med beslutad budget om +0,4 mnkr. En avgörande faktor för bolagets ekonomi är att fastigheten Tingslätt 12 uthyres till extern part samt att inga större och mer omfattande renoveringsbehov uppstår.